

BRALNI VZORI

Bralne navade strokovnih
delavcev v vrtcih, šolah
ter knjižnicah

Dragica Haramija
Sabina Fras Popović
Sonja Pečjak
Milena Ivanuš Grmek
Petra Javrh
Polona Jančič Hegediš
Tjaša Jug
Miha Kovač
Marta Licardo
Monika Mithans
Mojca Puncer
Polonca Šek
Katarina Švab
Janja Usenik
Polona Vilar
Ines Voršič
Sabina Ograjšek





Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Bralni vzori

Bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah ter knjižnicah

Avtorji

Dragica Haramija

Sabina Fras Popović

Sonja Pečjak

Milena Ivanuš Grmek

Petra Javrh

Polona Jančič Hegediš

Tjaša Jug

Miha Kovač

Marta Licardo

Monika Mithans

Mojca Puncer

Polonca Šek

Katarina Švab

Janja Usenik

Polona Vilar

Ines Voršič

Sabina Ograjšek

Maj 2025

Naslov <i>Title</i>	Bralni vzori <i>Reading Role Models</i>
Podnaslov <i>Subtitle</i>	Bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in knjižnicah <i>The Reading Habits of Professional Staff in Kindergartens, Schools, and Libraries</i>
Avtorji <i>Authors</i>	Dragica Haramija (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta in Filozofska fakulteta), Sabina Fras Popović (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Sonja Pečjak (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Milena Ivanuš Grmek (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Petra Javrh (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Polona Jančič Hegediš (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Tjaša Jug (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Miha Kovač (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Marta Licardo (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Monika Mithans (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Mojca Puncer (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Polonca Šek (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Katarina Švab (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Janja Usenik (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Polona Vilar (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), Ines Voršič (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta), Sabina Ograjšek (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta)
Recenzija <i>Review</i>	Janez Vogrinc (Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta) Mira Krajnc Ivič (Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta)
Jezikovni pregled <i>Language editing</i>	Ines Voršič (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta)
Tehnična urednika <i>Technical editor</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba) Marina Bajić (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba)
Oblikovanje ovitka <i>Cover designer</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba)
Grafika na ovitku <i>Cover graphic</i>	»Felt-Tip Pen Drawing«, avtorica: SvetlanaKv iz pixabay.com, 2015
Grafične priloge <i>Graphic material</i>	Viri so lastni, razen če ni navedeno drugače. Haramija, Fras Popović, Pečjak, Ivanuš Grmek, Javrh, Jančič Hegediš, Jug, Kovač, Licardo, Mithans, Puncer, Šek, Švab, Usenik, Vilar, Voršič, Ograjšek (avtorji), 2025
Založnik <i>Published by</i>	Univerza v Mariboru Univerzitetna založba Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija https://press.um.si , zalozba@um.si
Izdajatelj <i>Issued by</i>	Univerza v Mariboru Pedagoška fakulteta Koroška cesta 160, 2000 Maribor, Slovenija https://pef.um.si/ , dekanat.pef@um.si

Izdaja <i>Edition</i>	Prva izdaja
Vrsta publikacije <i>Publication type</i>	E-knjiga
Dostopno na <i>Available at</i>	http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/968
Izdano <i>Published at</i>	Maribor, maj 2025
Ime projekta <i>Project name</i>	Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah
Številka projekta <i>Project number</i>	V5-2361 (B)
Financer projekta <i>Project financier</i>	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje Republike Slovenije in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije



© **Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba**
/ *University of Maribor, University Press*

Besedilo / *Text* © Haramija, Fras Popović, Pečjak, Ivanuš Grmek, Javrh, Jančič Hegediš, Jug, Kovač, Licardo, Mithans, Puncer, Šek, Švab, Usenik, Vilar, Voršič, Ograjšek (avtorji), 2025

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav 4.0 Mednarodna. / *This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercialNoDerivs 4.0 International License.*

Uporabnikom je dovoljeno reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo.

Vsa gradiva tretjih oseb v tej knjigi so objavljena pod licenco Creative Commons, razen če to ni navedeno drugače. Če želite ponovno uporabiti gradivo tretjih oseb, ki ni zajeto v licenci Creative Commons, boste morali pridobiti dovoljenje neposredno od imetnika avtorskih pravic.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Znanstvena monografija je nastala v okviru projekta CRP, ki ga vodi red. prof. dr. Dragica Haramija, šifra V5-2361, Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah ter splošnih knjižnicah.

Projekt financirajo ARIS, MK in MVI iz javnih sredstev Republike Slovenije.



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

028:061.2(0.034.1)

BRALNI vzori [Elektronski vir] : bralne navade strokovnih delavcev
v vrtcih, šolah ter knjižnicah / Dragica Haramija [et al.]. - 1.
izd. - E-publikacija. - Maribor : Univerza v Mariboru, Univerzitetna
založba, 2025

Način dostopa (URL): <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/968>
ISBN 978-961-286-985-4 (Pdf)
doi: 10.18690/um.pef.2.2025
COBISS.SI-ID 234883075

ISBN 978-961-286-985-4 (pdf)

DOI <https://doi.org/10.18690/um.pef.2.2025>

Cena
Price Brezplačni izvod

Odgovorna oseba založnika Prof. dr. Zdravko Kačič,
For publisher rektor Univerze v Mariboru

Citiranje Haramija, D., Fras Popović, S., Pečjak, S., Ivanuš Grmek, M.,
Attribution Javrh, P., Jančič Hegediš, P., Jug, T., Kovač, M., Licardo, M.,
Mithans, M., Puncer, M., Šek, P., Švab, K., Usenik, J., Vilar, P.,
Voršič, I., Ograjšek, S. (2025). *Bralni vzori: Bralne navade
strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in knjižnicah*. Univerza v Mariboru,
Univerzitetna založba. doi: 10.18690/um.pef.2.2025

Kazalo

1	Uvod.....	1
1.1	Dosedanje raziskave	4
1.2	Ciljni raziskovalni projekt <i>Bralni vzori</i>	12
1.3	Pomen bralne pismenosti za posameznika in družbo	16
1.4	Gradniki bralne pismenosti.....	18
2	Metodologija	25
2.1	Vzorec	25
2.1.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	25
2.1.2	Osnovnošolski učitelji.....	27
2.1.3	Srednješolski učitelji	28
2.1.4	Knjižničarji	29
2.1.5	Vodstvo vrtcev in šol	30
2.1.6	Vodstvo knjižnic	31
2.1.7	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	33
2.1.8	Študentje	34
2.2	Merski instrument.....	35
2.3	Postopek zbiranja podatkov	43
2.4	Postopki analize podatkov	45
3	Rezultati.....	47
3.1	Značilnosti vrtcev, šol in knjižnic	47
3.1.1	Vrtci, osnovne šole z vrtcem, osnovne šole in srednje šole	49
3.1.1.1	Otroci/učenci/dijaki	49
3.1.1.2	Ekonomski položaj otrok/učencev/dijakov	49
3.1.1.3	Osnovne veščine pismenosti ob vstopu v 1. razred	51
3.1.1.4	Zaposleni	51
3.1.1.5	Sistematizacija delovnega mesta knjižničarja	52
3.1.1.6	Materialni pogoji	53
3.1.1.6.1	Število računalnikov oz. tablic.....	53
3.1.1.6.2	Knjižnično gradivo	53
3.1.2	Knjižnice.....	55
3.1.2.1	Poslanstvo knjižnice	55
3.1.2.2	Materialni pogoji	57
3.2	Bralna pismenost v instituciji.....	57
3.2.1	Znanja o branju in bralni motivaciji.....	57
3.2.1.1	Pomembnost znanj o branju	57
3.2.1.1.1	Vodstveni delavci.....	57
3.2.1.1.1.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	57
3.2.1.1.1.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	59
3.2.1.2	Znanje o branju pri strokovnih delavcih.....	61

3.2.1.2.1	Vodstveni delavci	61
3.2.1.2.1.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	61
3.2.1.2.1.2	Vodstveni delavci v knjižnici	61
3.2.2	Razvijanje bralne pismenosti	62
3.2.2.1	Spremljanje in evalvacija razvoja bralne pismenosti	62
3.2.2.1.1	Vodstveni delavci	62
3.2.2.1.1.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	62
3.2.2.1.1.2	Vodstveni delavci v knjižnici	63
3.2.2.2	Vključenost v programe in projekte	63
3.2.2.2.1	Vodstveni delavci	63
3.2.2.2.1.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	63
3.2.2.2.1.2	Vodstveni delavci v knjižnici	64
3.2.2.3	Izobraževanja, vezana na bralno pismenost	64
3.2.2.3.1	Vodstveni delavci	64
3.2.2.3.1.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	64
3.2.2.3.1.2	Vodstveni delavci v knjižnici	65
3.2.3	Delo z otroki, učenci, dijaki, študenti in knjižničnimi uporabniki	66
3.2.3.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	66
3.2.3.1.1	Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti	66
3.2.3.1.2	Pogostost branja pri različnih dejavnostih	67
3.2.3.1.3	Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij	68
3.2.3.1.4	Didaktični pristopi za spodbujanje branja	69
3.2.3.1.5	Knjižnica	71
3.2.3.1.6	Poznavanje portala družina.pismen.si	75
3.2.3.1.7	Mednarodni dan dneva knjig za otroke	75
3.2.3.1.8	Vključevanje staršev	75
3.2.3.2	Osnovnošolski učitelji	77
3.2.3.2.1	Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti	77
3.2.3.2.2	Pogostost branja med učnimi urami	77
3.2.3.2.3	Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij	79
3.2.3.2.4	Didaktični pristopi za spodbujanje branja	81
3.2.3.2.5	Knjižnica	83
3.2.3.2.6	Poznavanje portala družina.pismen.si	86
3.2.3.2.7	Mednarodni dan dneva knjig za otroke	86
3.2.3.2.8	Vključevanje staršev	87
3.2.3.3	Srednješolski učitelji	88
3.2.3.3.1	Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti	88
3.2.3.3.2	Pogostost branja med učnimi urami	89
3.2.3.3.3	Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij	91
3.2.3.3.4	Didaktični pristopi za spodbujanje branja	92
3.2.3.3.5	Knjižnica	94
3.2.3.4	Visokošolski učitelji in sodelavci	95
3.2.3.4.1	Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti	95
3.2.3.4.2	Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij	97
3.2.3.4.3	Didaktični pristopi za spodbujanje branja	98
3.2.3.4.4	Knjižnica	100
3.2.3.5	Knjižničarji	101
3.2.3.5.1	Sodelovanje s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja	101
3.2.3.5.2	Glasno branje uporabnikom	101
3.2.3.5.3	Spodbujanje branja	102
3.2.3.6	Vodstveni delavci	103
3.2.3.6.1	Vodstveni delavci v knjižnici	103
3.2.3.6.1.1	Sodelovanje s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja	103
3.2.3.6.1.2	Glasno branje uporabnikom	104

3.2.3.6.1.3	Spodbujanje branja	104
3.3	Bralna pismenost strokovnih delavcev	105
3.3.1	Bralne navade.....	105
3.3.1.1	Pogostost branja.....	105
3.3.1.1.1	Pogostost branja v prostem času.....	105
3.3.1.1.1.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	105
3.3.1.1.1.2	Osnovnošolski učitelji.....	107
3.3.1.1.1.3	Srednješolski učitelji	109
3.3.1.1.1.4	Knjižničarji.....	111
3.3.1.1.1.5	Vodstveni delavci	113
3.3.1.1.1.5.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	113
3.3.1.1.1.5.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	114
3.3.1.1.1.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	116
3.3.1.1.1.7	Študentje	118
3.3.1.1.1.8	Primerjava.....	119
3.3.1.1.2	Pogostost branja glede na namen	122
3.3.1.1.2.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	122
3.3.1.1.2.2	Osnovnošolski učitelji.....	123
3.3.1.1.2.3	Srednješolski učitelji	124
3.3.1.1.2.4	Knjižničarji.....	125
3.3.1.1.2.5	Vodstveni delavci.....	125
3.3.1.1.2.5.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	125
3.3.1.1.2.5.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	126
3.3.1.1.2.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	127
3.3.1.1.2.7	Študentje	128
3.3.1.1.2.8	Primerjava.....	129
3.3.1.1.3	Pogostost branja knjig v tujem jeziku	135
3.3.1.1.3.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	135
3.3.1.1.3.2	Osnovnošolski učitelji.....	136
3.3.1.1.3.3	Srednješolski učitelji	137
3.3.1.1.3.4	Knjižničarji.....	138
3.3.1.1.3.5	Vodstveni delavci.....	138
3.3.1.1.3.5.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	138
3.3.1.1.3.5.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	139
3.3.1.1.3.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	140
3.3.1.1.3.7	Študentje	141
3.3.1.1.3.8	Primerjava.....	142
3.3.1.1.4	Pogostost branja gradiv v tiskani obliki.....	144
3.3.1.1.4.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	144
3.3.1.1.4.2	Osnovnošolski učitelji.....	146
3.3.1.1.4.3	Srednješolski učitelji	148
3.3.1.1.4.4	Knjižničarji.....	149
3.3.1.1.4.5	Vodstveni delavci.....	151
3.3.1.1.4.6	Vodstveni delavci v knjižnici.....	151
3.3.1.1.4.6.1	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	152
3.3.1.1.4.7	Študentje	154
3.3.1.1.4.8	Primerjava.....	155
3.3.1.1.5	Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	157
3.3.1.1.5.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	157
3.3.1.1.5.2	Osnovnošolski učitelji.....	159
3.3.1.1.5.3	Srednješolski učitelji	161
3.3.1.1.5.4	Knjižničarji.....	162
3.3.1.1.5.5	Vodstveni delavci.....	164
3.3.1.1.5.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	164

3.3.1.1.5.5.2	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	166
3.3.1.1.5.6	Študentje	167
3.3.1.1.5.7	Primerjava.....	169
3.3.1.1.6	Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki.....	171
3.3.1.1.6.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	171
3.3.1.1.6.2	Osnovnošolski učitelji.....	172
3.3.1.1.6.3	Srednješolski učitelji	174
3.3.1.1.6.4	Knjižničarji.....	176
3.3.1.1.6.5	Vodstveni delavci.....	177
3.3.1.1.6.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	177
3.3.1.1.6.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	179
3.3.1.1.6.7	Študentje	180
3.3.1.1.6.8	Primerjava.....	182
3.3.1.1.7	Pogostost poslušanja podkastov.....	182
3.3.1.1.7.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	182
3.3.1.1.7.2	Osnovnošolski učitelji.....	183
3.3.1.1.7.3	Srednješolski učitelji	184
3.3.1.1.7.4	Knjižničarji.....	185
3.3.1.1.7.5	Vodstveni delavci.....	185
3.3.1.1.7.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	186
3.3.1.1.7.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	186
3.3.1.1.7.7	Študentje	187
3.3.1.1.7.8	Primerjava.....	188
3.3.1.2	Dolžina branja v prostem času.....	189
3.3.1.2.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	189
3.3.1.2.2	Osnovnošolski učitelji.....	189
3.3.1.2.3	Srednješolski učitelji	190
3.3.1.2.4	Knjižničarji.....	190
3.3.1.2.5	Vodstveni delavci.....	190
3.3.1.2.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	191
3.3.1.2.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	191
3.3.1.2.7	Študentje	192
3.3.1.2.8	Primerjava.....	192
3.3.1.3	Število prebranih knjig	193
3.3.1.3.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	193
3.3.1.3.2	Osnovnošolski učitelji.....	195
3.3.1.3.3	Srednješolski učitelji	197
3.3.1.3.4	Knjižničarji.....	198
3.3.1.3.5	Vodstveni delavci.....	200
3.3.1.3.5.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	200
3.3.1.3.5.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	202
3.3.1.3.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	203
3.3.1.3.7	Študentje	205
3.3.1.3.8	Primerjava.....	207
3.3.1.4	Uporaba knjižnice	214
3.3.1.4.1	Uporaba šolske ali fakultetne oz. univerzitetne knjižnice	214
3.3.1.4.1.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	214
3.3.1.4.1.2	Osnovnošolski učitelji.....	216
3.3.1.4.1.3	Srednješolski učitelji	217
3.3.1.4.1.4	Vodstveni delavci.....	219
3.3.1.4.1.4.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	219
3.3.1.4.1.5	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	220
3.3.1.4.1.6	Študentje	222
3.3.1.4.1.7	Primerjava.....	224

3.3.1.4.2	Uporaba splošne knjižnice	228
3.3.1.4.2.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	228
3.3.1.4.2.2	Osnovnošolski učitelji.....	230
3.3.1.4.2.4	Vodstveni delavci	234
3.3.1.4.2.4.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	234
3.3.1.4.2.5	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	235
3.3.1.4.2.6	Študentje	236
3.3.1.4.2.7	Primerjava.....	238
3.3.1.5	Načini pridobivanja gradiva za branje	243
3.3.1.5.1	Knjižničarji.....	243
3.3.1.5.2	Vodstveni delavci.....	244
3.3.1.5.2.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	244
3.3.1.5.3	Primerjava.....	245
3.3.2	Spoznavni in motivacijski dejavniki ter dejavniki okolja.....	246
3.3.2.1	Spoznavni dejavniki.....	246
3.3.2.1.1	Znanje o branju in bralni motivaciji.....	246
3.3.2.1.1.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	246
3.3.2.1.1.2	Osnovnošolski učitelji.....	248
3.3.2.1.1.3	Srednješolski učitelji	251
3.3.2.1.1.4	Knjižničarji.....	253
3.3.2.1.1.5	Vodstveni delavci.....	256
3.3.2.1.1.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	256
3.3.2.1.1.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	259
3.3.2.1.1.7	Študentje	262
3.3.2.1.1.8	Primerjava.....	263
3.3.2.2	Motivacijski dejavniki.....	270
3.3.2.2.1	Interes za branje.....	270
3.3.2.2.1.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	270
3.3.2.2.1.2	Osnovnošolski učitelji.....	271
3.3.2.2.1.3	Srednješolski učitelji	272
3.3.2.2.1.4	Knjižničarji.....	273
3.3.2.2.1.5	Vodstveni delavci.....	274
3.3.2.2.1.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	274
3.3.2.2.1.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	275
3.3.2.2.1.7	Študentje	276
3.3.2.2.1.8	Primerjava.....	277
3.3.2.2.2	Bralna kompetentnost.....	278
3.3.2.2.2.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	279
3.3.2.2.2.2	Osnovnošolski učitelji.....	280
3.3.2.2.2.3	Srednješolski učitelji	281
3.3.2.2.2.4	Knjižničarji.....	282
3.3.2.2.2.5	Vodstveni delavci.....	283
3.3.2.2.2.5.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	283
3.3.2.2.2.5.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	284
3.3.2.2.2.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	285
3.3.2.2.2.7	Študentje	286
3.3.2.2.2.8	Primerjava.....	287
3.3.2.2.3	Pomembnost branja	288
3.3.2.2.3.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	289
3.3.2.2.3.2	Osnovnošolski učitelji.....	290
3.3.2.2.3.3	Srednješolski učitelji	291
3.3.2.2.3.4	Knjižničarji.....	292
3.3.2.3.5	Vodstveni delavci.....	292
3.3.2.3.5.1	Vodstveni delavci vrtcev in šol	292

3.3.2.2.3.5.2	Vodstveni delavci v knjižnici.....	293
3.3.2.2.3.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	294
3.3.2.2.3.7	Študentje.....	295
3.3.2.2.3.8	Primerjava.....	295
3.3.2.3	Dejavniki okolja.....	297
3.3.2.3.1	Materialni viri.....	297
3.3.2.3.1.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	297
3.3.2.3.1.2	Osnovnošolski učitelji.....	297
3.3.2.3.1.3	Srednješolski učitelji.....	298
3.3.2.3.1.4	Knjižničarji.....	299
3.3.2.3.1.5	Vodstveni delavci.....	299
3.3.2.3.1.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	299
3.3.2.3.1.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	300
3.3.2.3.1.7	Študentje.....	300
3.3.2.3.1.8	Primerjava.....	301
3.3.2.3.2	Predhodne izkušnje.....	303
3.3.2.3.2.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	303
3.3.2.3.2.2	Osnovnošolski učitelji.....	306
3.3.2.3.2.3	Srednješolski učitelji.....	309
3.3.2.3.2.4	Knjižničarji.....	311
3.3.2.3.2.5	Vodstveni delavci.....	313
3.3.2.3.2.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	313
3.3.2.3.2.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	316
3.3.2.3.2.7	Študentje.....	318
3.3.2.3.2.8	Primerjava.....	321
3.3.2.3.3	Bralna kultura na delovnem mestu.....	324
3.3.2.3.3.1	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.....	325
3.3.2.3.3.2	Osnovnošolski učitelji.....	326
3.3.2.3.3.3	Srednješolski učitelji.....	328
3.3.2.3.3.4	Knjižničarji.....	329
3.3.2.3.3.5.1	Vodstveni delavci.....	330
3.3.2.3.3.5.1	Vodstveni delavci v knjižnici.....	331
3.3.2.3.3.6	Visokošolski učitelji in sodelavci.....	332
3.3.2.3.3.7	Primerjava.....	333
4	Zaključek	335
	Literatura in viri	345
	Priloge.....	349

1 Uvod

Pri sistematičnem razvoju bralnih kompetenc in bralne kulture mladih imajo pomembno vlogo odrasli, ki spremljajo njihov razvoj. To so najprej starši in skrbniki, opazno vlogo pa imajo tudi pedagoški delavci in knjižničarji. Strokovni delavci in delavke v vzgoji in izobraževanju ter splošnih knjižnicah s(m)o pomembni spodbujevalci bralnih navad za otroke, učence, dijake, študente in odrasle uporabnike izobraževanja.

Osebnostne bralne navade učiteljev vplivajo na njihovo učno prakso (McKool in Gespass, 2009), zato je identifikacija bralnih navad strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju pomembna. Menimo, da velja enako tudi za delavce v knjižnicah.

V okviru projekta *Bralni vzori* želimo pri različnih ciljnih skupinah strokovnih delavcev v izobraževanju in v knjižnicah proučiti in ovrednotiti pomen in vlogo, razumevanje, razširjenost in razvitost ter prisotnost bralnih navad.

Bralni dosežki vključenih v izobraževanje na primarni in sekundarni ravni so sicer pogosto proučevani, obstajajo tudi primerljivi podatki o dosežkih bralne pismenosti v mednarodnih raziskavah, prim. PISA, PIRLS in raziskava bralne sposobnosti odraslih PIAAC, skorajda pa nimamo raziskav o bralnih navadah izobraževalcev in bodočih izobraževalcev ter knjižničarjev.

V Sloveniji je bila prva raziskava bralnih navad v splošni populaciji izvedena že leta 1979, nato ponovljena še sedemkrat, nazadnje leta 2024. Za razliko od bralnih navad v splošni populaciji v središče tega raziskovalnega projekta umeščamo ugotavljanje bralnih navad strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter v knjižnicah (tj. šolskih, splošnih in visokošolskih).

Pri kulturnih dejavnikih bralne pismenosti velja, kakor ugotavlja IFLA (2018), spodbujati:

- 1) otrokovo obkroženost z bralnim gradivom (v vrtcu oz. šoli in v domačem okolju);
- 2) vlogo knjižnice (ne samo kot prostora izposoje gradiva, temveč tudi dejavnosti za mlade bralce);
- 3) glasno branje otrokom (ker je otrok še poslušalec in ne samostojni bralec) in
- 4) odraslega, ki je bralni zgled.

Druga in četrta alineja – v primeru projekta *Bralni vzori* so to različne skupine zaposlenih v izobraževalnih ustanovah in knjižnicah – sta ključnega pomena pri opravljeni raziskavi, pri čemer so bili pedagoški delavci in knjižničarji izprašani po vseh treh položajih učenja (oz. branja), kakor jih predvidevajo *Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje: evropski referenčni okvir*, ki spodbujajo formalne, neformalne in priložnostne oblike izobraževanja, pri čemer gre za podporo ljudem »pri izboljšanju njihovih kompetenc od zgodnjega otroštva skozi vse življenje« (UL EU 2018/C189/01: 4).

Prva kompetenca osmih *Ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje: evropski referenčni okvir* (UL EU 2018/C189/8) se navezuje na pismenost:

»Pismenost je sposobnost prepoznati, razumeti, izraziti, ustvariti in razlagati koncepte, čustva, dejstva in mnenja v ustni in pisni obliki z uporabo vizualnega, zvočnega in digitalnega gradiva na vseh področjih in v vseh okoliščinah. Pomeni sposobnost uspešnega sporazumevanja in povezovanja z drugimi na ustrezen in ustvarjalen način.«

V teoretičnih izhodiščih raziskovanja smo se naslonili na tri ključne dokumente:

- 1) na *Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju v RS* (2011; v nadaljevanju *Bela knjiga*),
- 2) na *Nacionalno strategijo za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030* (2019) in
- 3) na že zgoraj navedenih *Osem ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje* (2018).

Bralna pismenost se razvija v celotnem človekovem življenju, zlasti intenzivno v času posameznikovega izobraževanja oz. v izobraževalnem prostoru. Temeljni cilj razvoja bralne pismenosti je opolnomočenje (mladih) državljanov za kakovostno participacijo v družbenem in posameznikovem življenju. Bralna pismenost zajema štiri dejavnosti: poslušanje, govorjenje, branje in pisanje (Pečjak in Gradišar, 2015); njihov razvoj pri posamezniku je odvisen od starosti, zmožnosti, potreb in predznanja otroka, učenca ali dijaka; gradniki se razvijajo procesno.

Bela knjiga (2011) vsebuje načela, cilje in strateške usmeritve vzgoje in izobraževanja, najprej splošna, v nadaljevanju po stopnjah šolanja (vrtec, OŠ, SŠ), v posebnem poglavju pa se načela, cilji in strategije nanašajo tudi na predšolske otroke. Štiri splošna načela vzgoje in izobraževanja, ki so seveda pomembna tudi za predšolske otroke, njihove starše, pedagoške delavce in knjižničarje, pomenijo sodoben pristop k uveljavljanju znanja: človekove pravice in dolžnosti, povezane z izobraževanjem; avtonomija (posameznik se razvija v razmišljujočega človeka); pravičnost (ta mora biti zelo povezana z enakostjo, kar pa seveda ni isto) ter kakovost, ki naj bo na voljo vsem. Med cilji so v ospredju kakovostno izobraževanje, primerno usposobljeni pedagoški delavci, ustrezni pogoji za delo in financiranje, predvsem pa zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika in razvijanje njegovega pozitivnega odnosa do vseživljenjskega učenja, kajti v družbi znanja je treba skrbeti za trajnostni razvoj vsakega posameznika. Posebej pomembna je uzaveščenost o rabi jezikov v vzgoji in izobraževanju: slovenščina kot prvi in drugi jezik, kot materinščina in tuji jeziki.

Bralna pismenost predstavlja enega izmed temeljev nadaljnega razvoja slovenske države in narodne identitete. Med naloge nacionalne in lokalnih politik sodi tudi oblikovanje dolgoročnih, med seboj usklajenih in povezanih programov ter ukrepov za razvoj bralne pismenosti in bralne kulture (*Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti 2019–2030*, 2019). Izsledki projekta predstavljajo izhodišča za razvoj dobrih praks bralne pismenosti in njihove umestitve v sisteme na nacionalni,

regionalni in lokalni ravni. Bralna pismenost predstavlja osnovo za vse druge vrste pismenosti in je eden izmed temeljev razvite jezikovne zmožnosti, zato med drugim pripomore k obvladovanju maternega in drugih jezikov, k pripravljenosti posameznika za sprejemanje jezikovne in kulturne raznolikosti ter k učinkovitemu vključevanju v digitalizirano družbo (*Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030*, 2019).

Pismenost, večjezičnost, digitalna kompetenca, osebnostna, družbena in učna kompetenca, državljanska kompetenca ter kulturna zavest in izražanje sodijo med ključne kompetence za vseživljenjsko učenje (*Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje*, 2018), na njihovo krepitev in boljšo ozaveščenost pa posredno vplivajo tudi predstavljeni rezultati projekta *Bralni vzori*.

1.1 Dosedanje raziskave

Dostopne raziskave kažejo:

- 1) da so bralne kompetence in odnos do branja pri mladih velikokrat razvite preveč površinsko in ne omogočajo ukvarjanja s kompleksnejšimi izzivi ter s tem poglobljenega in prenosljivega učenja;
- 2) da je razvitost bralnih kompetenc in bralne kulture mladih najpogosteje v korelaciji z usposobljenostjo in ozaveščenostjo knjižničnih strokovnih delavcev.

Strokovni delavci različnih profilov, zajeti v raziskavo, so ključni za oblikovanje in uresničevanje programov za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture. Stalni strokovni razvoj in kompetence strokovnih delavcev so vezani na sodelovanje v procesu vseživljenjskega izobraževanja, zato bomo v okviru posameznih ciljev raziskovalnega projekta poskušali ugotoviti morebitno prisotnost strokovnih razvojnih načrtov, vezanih na razvijanje bralnih navad ter prepoznavanje učinkovitih primerov krepitev bralnih navad in izgradnjo bralne kulture v strokovnem okolju. Zavedamo se, da se lahko v raziskavi pokažejo tudi nekateri težavni vidiki, saj gre za družbeno sprejemljivo obliko ravnanja ter zato občutljivo področje strokovnega dela. Slednje nujno potrebuje globlji vpogled, saj obstoječe stanje že dlje časa poraja vprašanje o prisotnosti in razvitosti bralnih navad strokovnih delavcev v izobraževalnih ustanovah in v knjižnicah.

Bralna pismenost kot krovna pismenost za vse ostale pismenosti je zaradi mednarodnih (primerljivih) rezultatov raziskav, med katere sodijo PISA, PIRLS in PIAAC, dokaj dobro raziskana, omeniti pa velja še SEJO, po katerem merimo stopnjo znanja (tujega) jezika na področju slušnega, govornega ter pisnega razumevanja in sporazumevanja.

SEJO – *Skupni evropski referenčni okvir za jezike* (angl. *Common European Framework of Reference for Languages – CEFR*), *Evropske stopnje – Samoocenjevalna lestvica*. Šeststopenjska lestvica za razumevanje (slušno in bralno razumevanje), govorjenje (govorno sporazumevanje in govorno sporočanje) in pisanje (pisno sporočanje); uporablja se kot priloga Europassa.

PISA¹ – Program mednarodne primerjave dosežkov učencev (angl. *Programme for International Student Assessment*). PISA je mednarodna raziskava o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti. Izvaja se pod okriljem Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (angl. *Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD*). Raziskava poteka v triletnih ciklih, prvi cikel je bil izveden v letu 2000. V raziskavo so zajeti 15-letni učenci, učenke, dijakinje in dijaki, ne glede na vrsto šole, ki jo obiskujejo.

PIRLS² – Mednarodna raziskava bralne pismenosti učencev PIRLS (angl. *Progress in International Reading Literacy study*). Raziskava preverja bralno pismenost učenk in učencev ob koncu 4. razreda osnovne šole. Izvaja se na ključni prehodni stopnji v bralnem razvoju otrok, tj. od učenja za branje k branju za učenje. Raziskava poteka v petletnih ciklih in zagotavlja mednarodno primerljive podatke o tem, kako dobro otroci berejo, obenem pa ponuja informacije o izboljšanju učenja in poučevanja. Ocenjevanje bralnih dosežkov na eni strani omogoča uvid v učinkovitost izobraževalnega sistema, na drugi pa pomaga prepoznati področja za izboljšave. V Sloveniji raziskavo koordinira Pedagoški inštitut, na mednarodni ravni pa Mednarodna zveza za evalvacijo izobraževalnih dosežkov (angl. *The International Association for the Evaluation of Educational Achievement – IEA*).

¹ <https://www.oecd.org/pisa/>

² <https://www.iea.nl/studies/iea/pirls>; <https://www.pei.si/raziskovalna-dejavnost/mednarodne-raziskave/pirls/>

PIAAC³ – Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (angl. *Programme for the International Assessment of Adult Competencies*). Raziskava PIAAC je največja mednarodna raziskava o stanju in uporabi kompetenc odraslih med 16. in 65. letom. Preverja le pisno razumevanje: dekodiranje, razumevanje in interpretacijo. Ti podatki so za nadaljnjo primerjavo pri naši raziskavi najpomembnejši (*Skills matter*, str. 13), saj bomo tudi mi proučevali bralne navade odraslih, vendar specifično skupino odraslih, ki bi morali imeti prav posebej razvite bralne navade in kompetence na področju branja.

Zlasti v zadnjih nekaj letih, ko so pod okriljem Zavoda RS za šolstvo potekali štirje projekti: NA-MA POTI, OBJEM, POGUM in PODVIG (2017–2022), so bile opravljene raziskave, povezane s pismenostjo in razvojem te v izobraževalnih institucijah – v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah (rezultati so objavljeni v znanstveni monografiji *Pogled na šolo 21. stoletja*). Podobnih podatkov za fakultete in institucije, ki izobražujejo odrasle po javnoveljavnih programih, nimamo. Projekt OBJEM, ki se je končal oktobra 2022, ponuja nekatere odgovore o bralni pismenosti pedagoških delavcev; povzetek rezultatov je objavljen v prispevku avtoric Svetlik, Mršnik in Rosc Leskovec *Spremljanje in merjenje ravni bralne pismenosti kot izživ in razvojna priložnost*, objavljenem v zgoraj navedeni monografiji, in sicer na straneh 134–158.

V slovenskem in mednarodnem raziskovalnem prostoru je že bilo opravljenih nekaj posameznih raziskav, povezanih z branjem in bralnimi navadami zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja, kar dokazuje, da je predlagana tema projekta aktualna. Primer projekta, ki je med drugim proučeval bralne navade učiteljev razrednega pouka, je bil izpeljan leta 2006 v Veliki Britaniji (Cremin idr., 2008). Eden izmed ciljev projekta je bil ugotoviti bralne navade in preference učiteljev razrednega pouka. Ugotovili so, da je 73 % sodelujočih učiteljev bralo v prostem času najmanj enkrat v zadnjem mesecu, 20 % sodelujočih učiteljev je bralo v zadnjih treh mesecih, 5 % jih je v prostem času bralo v zadnjih 6 mesecih in le 2 % sodelujočih učiteljev je nazadnje bralo v prostem času pred več kot 6 meseci. Učitelji so v prostem času najpogosteje posegali po popularnih leposlovnih delih in tudi po biografijah ter avtobiografijah. V istem letu, 2006, so v ZDA proučevali bralne navade učiteljev začetnikov in bodočih učiteljev. Ugotovitve kažejo na široko razširjenost nezanimanja za pristočasno branje. Učitelji začetniki sicer priznavajo branju velik

³ <https://www.oecd.org/skills/piaac/>

pomen, vendar sami v branje ne vlagajo dovolj časa. Ugotovitve kažejo tudi, da bi morali profesorji književnosti bodoče učitelje bolj spodbujati k branju v prostem času (Nathanson idr., 2008). V raziskavi iz leta 2017, v kateri so prav tako proučevali bralne navade učiteljev pripravnikov v ZDA, je bilo ugotovljeno, da je 38,4 % anketirancev za branje, povezano s študijem, porabilo eno do štiri ure. 25,7 % anketirancev je bilo takšnih, ki niso študijskega gradiva brali niti eno uro na teden. 19,5 % učiteljev pripravnikov namenja za branje, ki ni povezano s študijem, eno do štiri ure tedensko, kar 46,5 % anketirancev pa za branje, ki ni povezano s študijem, ne namenja niti ene ure na teden (Huang, 2017). Španska raziskava bralnih navad bodočih učiteljev (Granado, 2014) prav tako kaže, da bodoči učitelji niso tesno povezani z branjem, ne berejo redno, njihov nabor raznolikosti prebranih besedil je skop, knjižnice obiskujejo redko in knjigam ne pripisujejo velike vrednosti. V slovenskem prostoru je bila podobna raziskava opravljena med študenti Pedagoške in Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ugotovljeno je bilo, da je delež nebralcev, glede na poklic, za katerega se izobražujejo, precejšen (16 %). Branje knjig je med izbranimi prostočasnimi aktivnostmi na sredini lestvice prostočasnih aktivnosti, saj ga je kot eno od petih prostočasnih aktivnosti izbralo 44,3 % študentov. Več kot tri četrtine anketirancev (76,4 %) pri več kot polovici študijskih predmetov študira le po zapiskih. Bistveno manj študentov se poslužuje študija iz temeljnih besedil, torej knjig in člankov (Kovač idr., 2020), kar lahko ima dolgoročno negativen vpliv na bralno pismenost širše populacije. Raziskave o bralnih navadah srednješolskih učiteljev so redkejše od raziskav o bralnih navadah bodočih učiteljev ali učiteljev razrednega pouka. V raziskavi (Hassen, 2016), ki je proučevala bralne navade srednješolskih učiteljev, je bilo ugotovljeno, da je branje slabo razvita navada srednješolskih profesorjev. Učitelji sicer priznavajo, da je branje neizogibno v njihovem poklicnem in osebnem življenju, vendar je pogosto spregledano. Tisti učitelji, ki v prostem času berejo, berejo revije in časopise ter na splošno o življenjskem slogu. Rezultati slovenske raziskave, ki sta jo na vzorcu 136 učiteljev iz osnovne in srednje šole opravili Grosman in Pečjak (2005), kažejo, da učitelji med študijem pridobijo le določeno znanje s področja pismenosti in še to le pri redkih predmetih posameznih študijskih smeri. Učitelji ocenjujejo, da jim v okviru študija pridobljeno znanje le delno (59 %) ali sploh ne zadostuje (30 %) za učinkovito delo v razredu. Učitelji znanje o pismenosti prepoznavajo kot pomembno, vendar se kljub temu na tem področju malo izobražujejo. V raziskavi med učitelji 4. razreda slovenskih osnovnih šol Pečjak in Košir (2006) opozarjata ravno na razkorak med deklariranjem branja kot vrednote in dejansko aktivnostjo učiteljev v razredu. Učitelji

branje in bralne cilje prepoznavajo kot zelo pomembno veščino za učno uspešnost in osebni razvoj učencev. V metaanalizi razmerja med odnosom do branja in bralnimi dosežki je bilo ugotovljeno, da sta količina branja in raznolikost branih besedilnih vrst, povezani z željo in nagnjenjem po branju ter s tem tudi s samim odnosom do branja (Petscher, 2010). Večja količina in raznolikost bralnih besedil in bralnega gradiva pozitivno korelira z večjo notranjo motivacijo za branje (Applegate in Applegate, 2004; Sainsbury in Schagen, 2004). Can in Bicer (2021) ugotavljata, da obstaja pozitivna povezanost med bralnimi navadami vzgojiteljev v Turčiji in njihovo bralno pismenostjo. Dobro razvite bralne navade so po njunem mnenju pomemben napovedovalec kasnejše zmožnosti kritičnega branja vzgojiteljev.

Že dve desetletji nazaj so rezultati raziskav (Morrison idr., 1998) pokazali, da bodo učitelji, ki so navdušeni bralci, bolj verjetno v pouk vključevali dejavnosti, ki spodbujajo branje. Učitelj, ki nima dobrega odnosa do branja, ne more iz učencev razviti navdušenih in motiviranih bralcev (Applegate in Applegate, 2004). Rezultati raziskave (McKool in Gespass, 2009), opravljene med učitelji, ki poučujejo na razredni stopnji, kažejo, da učitelji, ki so bralci v prostem času, svojim učencem pri pouku berejo na glas, sodelujejo v pogovorih o knjigah, preizkušajo posebne bralne strategije, ponujajo učencem več izbire pri bralnem gradivu ter jim dajejo med poukom več časa za branje kakor učitelji, ki v prostem času ne berejo redno. Avtorja prepoznavata, da učiteljeva osebna bralna stališča in prepričanja vplivajo na učne prakse v razredu. Zato med drugim zaključujeta: če naj bi učitelji vplivali na branje in vzpostavljali pozitiven odnos svojih učencev do branja, potem morajo najprej učitelji brati in imeti pozitiven odnos do branja. Tudi Dreher (2002) poudarja, da se je treba osredotočiti na sprejemanje ukrepov za motiviranje učiteljev k pogostejšemu branju, učitelje je treba spodbujati, da bodo vrednoto pomena branja predali učencem.

Raziskav, ki bi v središče raziskovanja postavile vprašanje bralnih navad strokovnih delavcev v knjižnicah (šolska, splošna, visokošolska), v slovenskem prostoru nimamo, tudi v mednarodnem prostoru so v ospredju raziskave, ki proučujejo bralne navade uporabnikov različnih vrst knjižnic in bralne navade splošne populacije. Raziskovanje bralnih navad strokovnih delavcev v knjižnicah je tako precej nepokrito področje. Pri nas imamo raziskave razumevanja in vpliva strokovnih delavcev v knjižnicah na bralno kulturo in bralno pismenost (Vilar idr., 2017; Fras Popović in Vilar, 2022a, 2022b) ter nekaj strokovnih prispevkov o branju strokovnih

delavcev v knjižnici pri spremljanju strokovne literature. Znanstveni prispevki o strokovni samopodobi knjižničarjev (Fras Popović, 2021a, 2022) ugotavljajo, da strokovni dogodki pomembno vplivajo na razumevanje osebne vloge posameznika in njegov prispevek pri oblikovanju posameznikovega odnosa do branja. Javni izobraževalni in knjižnični sistemi na različne načine poskušajo razvijati bralno kulturo (Vilar in Haramija, 2017). Raziskave sicer kažejo, da opazen delež splošne javnosti meni, da splošne knjižnice pomembno prispevajo k razvijanju bralne kulture in dvigovanju izobrazbene ravni v skupnosti (*Javnomenjska raziskava*, 2011), in zaznava knjižnice kot zelo koristne, pravzaprav nujne za razvoj posameznika in družbe ter bistvene za dvig pismenosti in bralne kulture (Ambrožič, 2016).

Raziskava *Knjiga in bralci VI* (Rupar idr., 2019) je opozorila na pomen razvijanja odnosa do branja v najzgodnejših letih in dodatno pozornost na t. i. rizične skupine, kot so mladostniki ter osebe s posebnimi potrebami; nakazala je tudi, da so med dejavniki, ki najbolj vplivajo na branje, spol, višina izobrazbe ter odnos do branja. Vse naštetu nakazuje na potrebo po spremembi oz. nadgradnji sedanjih načinov spodbujanja ter razvijanja bralne in informacijske pismenosti ter bralne kulture, ob identifikaciji vplivnih kulturnih in družbenih dejavnikov (Vilar idr., 2017).

Raziskava *Knjiga in bralci VII* (Gerčar idr., 2024) razkriva zaskrbljujoč trend bralnih navad v Sloveniji. Čeprav več ljudi trdi, da berejo, berejo manj intenzivno, kot so raziskovalci ugotavljali ob preteklih izvedbah te raziskave. Statistika je zgovorna: le še 13 % Slovencev letno prebere več kot deset knjig v slovenščini, kar 67 % pa prebere manj kot tri knjige na leto.

Povprečno število prebranih knjig se je v zadnjem desetletju občutno zmanjšalo. Danes Slovenci preberejo približno osem knjig na bralca oz. pet knjig na prebivalca letno – tri manj kot pred desetimi leti. Najbolj zaskrbljujoč je 44-odstotni upad tistih, ki letno preberejo več kot 20 knjig.

Edini segment, ki se je povečal, je delež tistih, ki so na leto prebrali do tri knjige oz. tistih, ki so se sicer samoocenili kot bralci, pa v enem letu niso prebrali niti ene knjige. Zaskrbljujoče je, da to gotovo niso bralci, ki bi brali poglobljeno in redno; za kaj takega pač vzamejo v roke premalo knjig. Rahel dvig zanimanja za branje v kategoriji občasnih bralcev lahko morda pripišemo avtorjem z močno prisotnostjo na družbenih omrežjih in pojav svežih slovenskih avtorjev, ki se lotevajo bolj

atraktivnih, a tudi lahkotnejših in hkrati lokaliziranih žanrov, kot so kriminalni in ljubezenski romani, ne pa zavedanju o pomenu prenosa bralnega vedenja v dnevno prakso.

V raziskavi sodelujoči so navedli različne razloge, zakaj ne berejo. Najpogosteje so navedli pomanjkanje časa (navaja ga 45 % vprašanih) ter pomanjkanje volje in interesa (20 % vprašanih). Razlogi za nebranje močno variirajo tudi glede na starost anketiranih: skoraj polovica mladih odraslih (18–24 let) raje izbere zaslone (TV, internet ali telefon) namesto knjig, medtem ko se starejši odrasli (50 let in več) pogosto soočajo s fizičnimi ovirami, kot so težave z vidom.

V raziskavi je bilo izraženo povečano zanimanje za branje pri mladih odraslih. Kar 75 % mladih odraslih (18–24 let) izraža željo po več branja, kar kaže na potencial za pozitivne spremembe. Prav tako so bolj nagnjeni k nakupovanju knjig kot starejši od 50 let, kar nakazuje, da cena knjig morda ni glavna ovira za branje – večji problem je pomanjkanje interesa za posedovanje knjig.

Tudi ta raziskava je potrdila vpliv družine. Ta ostaja ključen pri razvoju bralnih navad, saj kar 45 % bralcev svojo ljubezen do branja pripisuje domačemu okolju. Narašča tudi vpliv vrstnikov (16 %), medtem ko se je vpliv šole občutno zmanjšal (v zadnjih petih letih za skoraj 10 %). Raziskava je tudi pokazala, da jih med starši le slaba petina vsak dan na glas bere otrokom, še dodatna petina pa večkrat na teden.

Raziskava je opozorila na problem domačih knjižnic. Velikost domačih knjižnic se v Sloveniji drastično zmanjšuje. Število gospodinjstev, ki ima doma manj kot 50 knjig, je doseglo 40 %, le še 14 % pa je takih, ki imajo doma več kot 200 knjig. Povprečen slovenski dom ima tako le še 92 knjig, kar je občutno manj kot v Estoniji (218), na Norveškem (212) in na Češkem (204), ki je po višini BDP na prebivalca podobna Sloveniji.

Družba ima s svojimi vrednotami in normami močan vpliv na možnosti razvoja in uporabe bralnih kompetenc. Temu vplivu se ne morejo izogniti tudi knjižnični sistemi. Posebno mesto ima bralna kultura, ki se lahko kot odnos do knjige vzpostavi le skozi oblikovane bralne navade posameznika. Knjižničarji (Vilar idr., 2017) poudarjajo, da pri gradnji bralne kulture »ni pomembno le ozko strokovno bibliotekarsko znanje ter upoštevanje pravil in določil, temveč tudi občutek za delo

z uporabniki. Prav za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture je izredno pomembna usposobljenost knjižničarjev, motivacija, znanje in samoiniciativnost.«

Različni avtorji (npr. Vilar idr., 2017; Fras Popović, 2021a, 2021b, 2022) navajajo, da bi bilo potrebno in smiselno okrepiti raziskovalno dejavnost na področju bralne kulture strokovnih knjižničnih delavcev. Za celovitejšo sliko, ki bi bila tudi podlaga za oblikovanje konkretnih ukrepov in priporočil, bi bilo v raziskovalnem smislu pravzaprav nujno tudi povezovanje in podrobnejše analiziranje že zbranih podatkov o delovanju knjižnic ter navezovanje slednjih na učinke delovanja knjižnic v njihovem okolju. Knjižnične aktivnosti v okolju pa usmerjajo knjižnični strokovni delavci, zato je treba vzpostaviti vrsto raziskav, s katerimi bomo dobili vpogled v stališča in vedenja knjižničnih strokovnih delavcev v različnih vrstah knjižnic.

Ugotavljanje bralnih navad knjižničnih strokovnih delavcev spada v raziskovanje družbeno sprejemljivega vedenja, kjer so odgovori sodelujočih respondentov lahko manj zanesljivi in bolj ugodni za izgled respondentov, kot zaznavamo v realnem okolju. Prav zato je bilo posebno mesto raziskovalnega projekta namenjeno pripravi metodologije za ugotavljanje bralnih navad strokovnih delavcev v knjižnicah. Pri tem smo upoštevali izhodišča in izsledke do sedaj edine raziskave v Sloveniji (Vilar idr., 2017), ki je vključevala tudi odnos do bralne kulture, manj pa je bila osredotočena neposredno na ugotavljanje bralnih navad. Vključena so tudi izhodišča, postavljena v nedavnih raziskavah kompetenc, izobraževanja in strokovne samozavesti (Fras Popović, 2021a, 2022; Fras Popović in Vilar 2022a, 2022b), ter upoštevani rezultati študij o vlogi in pomenu branja v sodobnih družbah, ki sta jih opravili Baron (2015) oz. Baron s sodelavci (2017) ter Wolf (2018), ki raziskujeta predvsem kognitivne, lingvistične in nevropsihološke aspekte različnih načinov branja.

V okviru raziskovalnega projekta smo ugotavljali bralne navade knjižničnih strokovnih delavcev v različnih knjižnicah – šolskih, splošnih, visokošolskih. Raziskovalne cilje smo vezali na model proaktivne splošne knjižnice (Vilar idr., 2017) in model kakovostne šolske knjižnice (Vilar in Novak Zabukovec, 2022). V primeru visokošolske knjižnice želimo kot rezultat projekta identificirati dejavnike, ki so vezani na strokovni kader in spodbujajo bralno kulturo.

Obstoječe raziskave kažejo, da je za uvajanje v branje, predvsem daljših linearnih vsebin, pomembna družinska vzgoja, da pa bi pomanjkljivosti ali morebitno odsotnost le-te lahko nadomestili tudi z aktivnostmi v različnih vrstah knjižnic. To je v Sloveniji še toliko bolj pomembno, saj glede družinske vzgoje bralca nimamo izjemnih rezultatov.

Model proaktivne splošne knjižnice (Vilar idr., 2017) je nastal na izhodiščih raziskave, v kateri so sodelovali knjižničarji (fokusna skupina) in splošne knjižnice (anketa). Pri interpretaciji rezultatov raziskave avtorji opozarjajo na problem premajhne odzivnosti, saj je v raziskavi sodelovalo le od 30 od 58 splošnih knjižnic, a so rezultati raziskave v povezavi z odgovori fokusne skupine dovolj zgovorni in verodostojni.

Rezultati raziskav PISA (2018) izpostavljajo vpliv učiteljeve zavzetosti in navdušenja pri poučevanju slovenščine na rezultate bralne pismenosti. Pri tovrstnih ugotovitvah, ki se nanašajo na sorodne strokovne profile, smo poskušali preveriti možnost apliciranja na pomen in vpliv knjižničnih strokovnih delavcev, njihovih bralnih navad, izražanje njihovega odnosa do branja. Slednje smo preverili pri načelnih stališčih in v posameznikovem ravnanju.

V raziskavah s področja bralne pismenosti, bralne kulture in stalnega strokovnega razvoja strokovnega kadra se uporabljajo različni metodološki pristopi. Za zbiranje podatkov je zelo pogosta kombinacija kvantitativnih in kvalitativnih metod. Res je sicer, da do sedaj večina pozornosti ni bila usmerjena v ciljne skupine, ki nas zanimajo (tj. strokovni delavci v izobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah), temveč v učence, dijake, študente – v Sloveniji so take teste npr. razvili Boh Podgornik idr. (2016, 2017), Dolničar idr. (2018), Špernjak idr. (2018). Ob upoštevanju spoznanj omenjenih študij bomo v zaključni fazi projekta predstavili primere dobre prakse in smernice modela vzgojiteljev, učiteljev in knjižničnih delavcev kot bralnega zgleda otrokom učencem, dijakom in študentom.

1.2 Ciljni raziskovalni projekt *Bralni vzori*

CRP *Bralni vzori* je sestavljen iz dveh delov, teoretičnega in empiričnega, hkrati pa se veže na dve področji, in sicer izobraževalno in bibliotekarsko. V projektu izhajamo zlasti iz spoznanja, da osebne bralne navade pedagoških delavcev vplivajo na njihovo

učno prakso (McKool in Gespass, 2009), zato je identifikacija bralnih navad strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju pomembna. Možnosti branja pri vseh predmetih oz. pri vseh predmetnih področjih v izobraževalnem sistemu zahtevajo ozaveščenega pedagoškega delavca, ki tudi sam bere. Metoda deskripcije bo uporabljena za opis posameznih didaktičnih metod dela z besedili (ob upoštevanju starosti naslovnikov) in za povzemanje že znanih dejstev o vpeljevanju gradnikov bralne pismenosti ter *Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti 2019–2030* v izobraževalni sistem. Na podlagi predhodnih raziskav je bil oblikovan natančnejši model obravnave različnih oblik knjig (Haramija 2020, 2022), zlasti slikaniškega gradiva z uvedbo multimodalne analize besedil in ilustracij (Haramija in Batič, 2013, 2020, 2023).

Metoda deskripcije je v projektu uporabljena tudi ob obravnavi gradnikov bralne pismenosti v izobraževalnem prostoru v povezavi z branjem pri vseh predmetih, pri čemer so upoštevani naslednji elementi obravnave:

- 1) utemeljitev kakovosti raznolikih bralnih gradiv;
- 2) starost naslovnika, ki določa bralno zmožnost posameznika: predšolsko obdobje, tri vzgojno-izobraževalna obdobja v OŠ, srednješolsko obdobje, obdobje študija, izobraževanje odraslih v povezavi z bralno pismenostjo otrok in mladine;
- 3) glede na vrsto bralnega gradiva (informativna oz. strokovna gradiva, leposlovje);
- 4) glede na obliko bralnega gradiva (slikanice, ilustrirane knjige, knjige brez ilustracij);
- 5) glede na metode dela v formalnem, neformalnem in informalnem učnem položaju. Izpostavljeni so tisti gradniki, ki so pomembni za razvoj veščine branja.

V kontekstu vzpostavljanja bralne kulture se obvladovanje bralnih kompetenc najprej pričakuje od knjižničnih strokovnih delavcev, kajti otroci in mladi ne morejo razvijati teh veščin, če npr. knjižničnim strokovnim delavcem primanjkuje ozaveščenosti in kompetentnosti na področju bralne kulture, bralne pismenosti in nimajo razvitih bralnih navad. Imamo nekaj teoretičnih razprav, povezanih z delom knjižnic v povezavi z bralno pismenostjo oz. s spodbujanjem branja, na katere se v projektu naslanjamo:

- 1) Model proaktivne splošne knjižnice za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture (Vilar idr., 2017) z elementi: odnos knjižničarjev do bralne pismenosti, organizacijski dejavniki, aktivno delovanje in vrednotenje delovanja.
- 2) Model kakovostne šolske knjižnice (Vilar in Novak Zabukovec, 2017, 2022) ter model kakovostne predšolske knjižnice (Vilar in Haramija, 2022), ki poleg osnovnih pogojev za delo poudarjata tudi kompetentne knjižničarje, integriranost knjižnice v delo matične organizacije, njeno priljubljenost ter vpliv na okolje in uporabnike.

Trenutno so raziskave Vilar idr. (2017), Vilar in Novak Zabukovec (2022) ter Vilar in Haramija (2022) edine, ki kažejo odnos knjižnic do posameznih področij dela knjižnic za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture ter osebna in strokovna stališča knjižničarjev, ki delujejo na tem področju.

Raziskave, ki so bile v zadnjih nekaj letih usmerjene na bralne navade in bralno pismenost, izpostavljajo različne vidike pomena bralne kulture v strokovnem prostoru, od strokovne samozvesti, notranje motivacije, smiselnosti spodbujanja branja do različnih dejavnikov in modelov kakovostne knjižnice za dvig bralne kulture.

Pri raziskavah o vlogi in pomenu branja v sodobnih družbah izhajamo iz že omenjenih študij Baron (2015), Baron idr. (2017) in Wolf (2018), osredotočenih zlasti na kognitivne, lingvistične in nevropsihološke vidike različnih načinov branja.

Glede vpliva bralnih podlag na razumevanje daljših linearnih besedil smo upoštevali predvsem tri vplivne metaštudije zadnjih nekaj let, ki so pregledale večino empiričnih raziskav na to temo (Delgado idr., 2018; Singer in Alexander, 2017; Clinton, 2019), ter se naslonili na predlog metodologije za raziskave branja, kot sta jo zastavila van der Weel in Mangen (2016). Za razumevanje kognitivnega pomena branja za posameznike se bomo sklicevali na dognanja Dehaeneja (2010) in Willingham (2017).

Diseminacija rezultatov raziskovalnega projekta, ki se ukvarja z ugotavljanjem in prepoznavanjem bralnih navad delavcev v izobraževanju in knjižničnih strokovnih delavcev, je dala dober vpogled v bralne navade dveh poklicnih skupin, ki se

profesionalno ukvarjata z branjem raznolikih gradiv v formalnem in neformalnem učenju. V prvo skupino sodijo pedagoški delavci, vzgojitelji in deloma učitelji razrednega pouka v skupini predbralnega obdobja razvoja otrok; učitelji razrednega pouka pri začetnem opismenjevanju; učitelji vseh predmetov v osnovni, srednji šoli in na fakultetah pa pri svojem predmetnem področju (oz. pri predmetu, ki ga poučujejo). Enako velja za knjižnične strokovne delavce, saj je tudi njihovo delovno okolje zelo heterogeno, npr. bistvene razlike se nadejamo med rezultati knjižničnih delavcev v šolskih in splošnih knjižnicah, pri slednjih pa igrajo pomembno vlogo oddelki.

Bralna kultura in bralna pismenost tako ali drugače zadevata vsa področja človekovega delovanja. Poleg pedagoškega, sociološkega in psihološkega vidika je posebnega pomena literarno-estetski vidik, s pomočjo katerega lahko o bralni kulturi in pismenosti razmišljamo **v perspektivi estetske vzgoje**. Ta je v temeljih modernega razmišljanja o pozitivni moči, ki jo ima umetnost pri oblikovanju subjekta in družbe z vidika osebne in družbene spremembe (Schiller, 2003). Na strani kulturnih ustanov in šol je otrokova ustvarjalnost postala objekt in izhodišče za socializacijo in številne druge s tem povezane kompetence, v čemer lahko prepoznamo Schillerjevo dediščino. Bralna kultura in pismenost imata pri tem formativno vlogo, ne le za učečo se mladino, marveč tudi za kulturne delavce in pedagoge ter za vse ostale, vpete v vzgojno-izobraževalni proces.

Pomemben pričakovani rezultat je vzpostavitev zavedanja o pomenu branja za strokovni razvoj, o poznavanju in prepoznavanju lastnih bralnih navad, o pomenu osebnih bralnih navad v vlogi zgleda in vzora za različne deležnike v izobraževalnem in knjižničnem okolju ter o nezavedni prisotnosti reagiranja pri vključenosti v raziskave družbeno sprejemljivega vedenja.

Pomembno vlogo ima ozaveščanje o pomenu raziskovane teme med strokovnimi delavci v izobraževalnih ustanovah in v knjižnicah. Ob zaključku projekta bo v sodelovanju z različnimi strokovnimi društvi in združenji organizirana tematska konferenca o pomenu branja, oblikah bralnih navad pedagoških delavcev in knjižničnih strokovnih delavcev, o povezovalnih učinkih sistemsko vzpostavljenih načinov krepitev bralnih navad (npr. bralni klubi).

Z anketnim vprašalnikom smo dobili vpogled v bralne navade strokovnih delavcev v izobraževalnem prostoru in v knjižnicah: kako vzgojitelji, učitelji, študentje in knjižnični strokovni delavci definirajo prostočasno branje, kakšen je njihov odnos do branja strokovne literature, kakšno je razmerje med rabo tiskanih in zaslonskih gradiv ter kakšno je razmerje med besedilnimi, slikovnimi in zvočnimi vsebinami v zaslonskih in tiskanih medijih. Podana je frekvenca uporabe tiskanih gradiv pri prostočasnem in strokovno zahtevanem ali pričakovanem branju. Posebno pozornost smo namenili predstavljanju rezultatov pri ugotavljanju pomena in vloge daljšega linearnega (knjižnega) branja strokovnih delavcev v izobraževanju in v knjižnicah za učinkovito gradnjo bralne kulture v različnih izobraževalnih in knjižničnih okoljih.

1.3 Pomen bralne pismenosti za posameznika in družbo

Uspešnost posameznika je v veliki meri odvisna od njegove bralne pismenosti (Tancig, 2016), ki mu omogoča razumevanje informacij ter ga opolnomoči za samostojno sporočanje in izražanje svojih misli. V današnji družbi predstavljata bralna kultura in bralna pismenost temeljni orodji za delovanje družbe in posameznika (Planko, 2022). Vizija *Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030* (2019) poudarja, da želimo v Republiki Sloveniji doseči takšno raven bralne pismenosti, ki bo slehernemu posamezniku v Sloveniji omogočala optimalen razvoj sposobnosti za dejavno življenje in delo. Bralna pismenost je dolgotrajen proces, ki zahteva sistematično načrtovanje in izvajanje vse od organiziranega predšolskega izobraževanja do konca šolanja ter predvideva vseživljenjsko izpopolnjevanje (Košak Babuder, 2012 v Berčnik idr., 2016).

V okviru projekta *Bralni vzori* so raziskane bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, visokošolskih učiteljev pedagoških in filozofskih fakultet ter knjižničarjev v splošnih knjižnicah, ki so odgovorni in zadolženi za spodbujanje bralne pismenosti in gradnjo bralne kulture pri otrocih, mladih in odraslih. Prav tako smo raziskali, kako delovno okolje spodbuja branje strokovnih delavcev; identificirani so primeri dobrih praks spodbujanja branja.

Med strateškimi cilji *Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030* (2019) je tudi vzpostavitev učinkovitega družbenega okvirja za razvijanje bralne pismenosti, k oblikovanju katerega bodo lahko pripomogli tudi rezultati projekta.

Izsledki projekta bodo lahko prispevali k usmeritvam za oblikovanje konkretnih družbenih politik za krepitev bralne pismenosti in kulture. Prav tako bodo lahko na podlagi rezultatov odločevalci utemeljeno sklepali o nadaljnjih spremembah izobraževalnih politik. Rezultati so lahko v pomoč strokovnim institucijam, ki vodijo prenovu učnih načrtov, kakor tudi šolski politiki pri sprejemanju odločitev. Razvita bralna kultura se namreč odraža v boljši bralni pismenosti pri otrocih, mladostnikih in odraslih, zato se strokovnjakom postavlja logično vprašanje, kako jo izboljšati, saj bo njeno izboljšanje vodilo k boljšim bralnim in izobraževalnim dosežkom posameznikov v družbi in družbe kot celote (Pečjak, 2021).

Izsledki raziskave bodo pripomogli k oblikovanju priporočil za spodbujanje branja strokovnih delavcev vrtcev, šol, fakultet in splošnih knjižnic ter krepitev njihove bralne kulture, saj prav oni predstavljajo vzor vsem svojim uporabnikom.

Bralna pismenost spodbuja in omogoča osebni razvoj, socialno vključenost posameznika v skupnost in učinkovit gospodarski razvoj ter pozitivno pripomore k hitrejšemu pridobivanju ali izpopolnjevanju poklicnih kompetenc (*Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030*, 2019). S krepitevijo bralne pismenosti in kulture bodo rezultati projekta lahko pozitivno pripomogli k osebnostnemu in poklicnemu razvoju posameznika ter posledično boljši delovni uspešnosti.

Z izdajo pričujoče monografije je zagotovljen prenos rezultatov raziskovalnega dela članov projektnega tima v izobraževanje kadrov na področju vzgoje in izobraževanja, saj je večina članov projektnega tima aktivno vpeta v različne oblike izobraževanj bodočih učiteljev ter usposabljanj strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja. S tem bo projekt pripomogel k še večji ozaveščenosti o pomenu bralne kulture in bralne pismenosti ter o ugodnih pogojih za njuno krepitev med strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja, ki predstavljajo glavne akterje za razvoj bralne pismenosti med otroki, mladimi in odraslimi. Učitelji in drugi strokovni delavci lahko ob pregledu rezultatov pridobijo nabor veščin za krepitev bralne pismenosti, ki jih uporabljajo in nadalje razvijajo pri svojem delu. Študenti, bodoči učitelji, s predstavitvijo rezultatov projekta pridobijo pomembna znanja in kompetence, ki jih bodo lahko vključevali v svoj nadaljnji študij in poklicno delo.

Rezultati projekta so trajnostno naravnani, saj bodo smernice in priporočila, nastala v času izvajanja projekta, prosto na voljo na spletu in primerna za prenos v prakso.

1.4 Gradniki bralne pismenosti

Kot pojasnjujeta Haramija in Pulko (2022), gradniki bralne pismenosti uvajajo v slovenski izobraževalni prostor zavedanje o pomenu vseh pedagoških delavcev za otrokovo, učenčevo in dijakovo krepitev pismenosti na vseh področjih dejavnosti oz. pri vseh predmetih. To pomeni, da učenci se spoznavajo terminologijo posamezne znanstvene discipline skozi uporabo učbenikov (npr. pri matematiki, zgodovini, glasbi), ki morajo biti prilagojeni njihovim zmožnostim (starost, razred). Predstavljeni so kriteriji (kazalniki) kakovostnih besedil, na podlagi teh je predstavljena možnost uporabe gradiv pri različnih predmetih. Ob učbenikih učitelji različnih predmetov pogosto promovirajo branje tudi skozi ozaveščanje in uporabo informativnih besedil, kar je pogosta praksa zlasti pri pripravi referatov). Branje leposlovnih del je v domeni predmeta slovenščina.

Razvijanje gradnikov je sistematično, saj so namenjeni vsem stopnjam izobraževanja od vrtca do konca srednješolskega obdobja, hkrati pa je njihov temeljni namen, da se pozornost za razvoj bralne pismenosti usmerja na vsa področja dejavnosti v vrtcu in na vse predmete v osnovni in srednji šoli. Posamezni gradnik se razvija kot del celote, vsi gradniki so povezani s cilji vseh predmetov/področij, razvijajo se procesno. Pomembno je, da se gradniki razvijajo integrirano in v skladu z zmožnostjo otrok, učencev in dijakov glede na njihov razvoj, predznanje, potrebe in posebnosti.

Dve skupini hibridnih besedil, informativno-leposlovna besedila (ki so večinoma umeščena v UDK znanstvene vede glede na temeljno vsebino dela) in leposlovno-informativna besedila (ki so umeščena pod književna dela in jih je zato morda še težje identificirati), katerih tema je povezana s posameznim predmetom, bi lahko vsi pedagoški delavci promovirali za branje. V ta namen so izbrani primeri kakovostnih besedil, pri čemer so upoštevane stopnje bralnega razvoja otrok, učencev in dijakov, raznolikost gradiv glede na jezikovne značilnosti (umetnostni, neumetnostni jezik), tematska področja ter različni didaktični pristopi skozi gradnike bralne pismenosti (Haramija, 2022).

Naše temeljno izhodišče glede gradnikov je obrnjena perspektiva od doslej obravnavane (razvoj za uporabnike) – z vprašalniki in fokusnimi skupinami želimo utemeljiti razumevanje in zavedanje o pomenu gradnikov za vse predmete oz. vsa predmetna področja od vrtca do konca terciarnega izobraževanja.

Tabela 1: Didaktični pristopi pri gradnikih bralne pismenosti in bralna gradiva

Gradnik	Didaktični pristopi, ki še posebej podpirajo uvajanje gradnika	Vpliv bralnih gradiv glede na gradnik
Motiviranost za branje: zunanja in notranja motivacija.	– delo z besedilom – pogovor – diskusija – sodelovalno učenje – izkušensko učenje	Motiviranost za branje je odvisna od nabora vsebinsko primernih gradiv za določeno starostno stopnjo (starost naslovnika in njegovi interesi).
Razumevanje koncepta bralnega gradiva: multimodalno branje besedil.	– delo z besedilom – pogovor (določene različice) – diskusija – problemski pristop – sodelovalno učenje – izkušensko učenje – elementi formativnega spremljanja	Vsa izbrana gradiva, ne glede na obliko knjig, morajo biti kakovostna na nivoju besedila, ilustracij in oblikovanja. Pomembno je celostno branje (upoštevanje vseh kodov sporočanja v besedilu).
Besedišče: spoznavanje novih besed v okviru posameznega predmeta.	– delo z besedilom – pogovor (določene različice) – problemski pristop – sodelovalno učenje – izkušensko učenje	Za razumevanje in uporabo besedišča posamezne znanstvene discipline je odgovoren pedagoški delavec, ki nek predmet poučuje.
Razumevanje besedil: pridobivanje novih spoznanj, organiziranje podatkov.	– delo z besedilom – pogovor (določene različice) – diskusija – problemski pristop – sodelovalno učenje – izkušensko učenje – elementi formativnega spremljanja	Razumevanje besedila je gradnik, ki je odvisen od starosti, predhodnega znanja (tudi usvojenega besedišča). Razumevanje se nanaša na vse vrste umetnostnih in neumetnostnih besedil.
Odziv na prebrano: presojanje verodostojnosti podatkov, lastno mnenje o temi.	– delo z besedilom – pogovor (določene različice) – diskusija – problemski pristop – sodelovalno učenje – izkušensko učenje	Odziv na prebrano je jasno zaznaven zlasti pri izražanju stališč, ki vključujejo razumevanje prebranega.

Gradnik	Didaktični pristopi, ki še posebej podpirajo uvajanje gradnika	Vpliv bralnih gradiv glede na gradnik
	– elementi formativnega spremljanja	
Kritično branje:	– delo z besedilom	
razumevanje	– pogovor (določene različice)	Povezava gradnika kritično branje je soodvisna s kognitivnim
stališč in dejstev v sporočilu,	– diskusija	razvojem bralca ali bralke, s širino
vrednotenje	– problemski pristop	predhodnega znanja, z
sporočilnosti in	– sodelovalno učenje	razumevanjem principov
izražanje lastnega	– izkušnjsko učenje	preverjanja zanesljivosti virov in
mnenja o	– elementi formativnega spremljanja	pregleda na svet.
prebranjem.		

Vir: Haramija in Pulko, 2022, str. 171–172

V izobraževalnem procesu razvijamo elemente posameznega gradnika v povezavi z vsemi gradniki bralne pismenosti ter v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih oz. predmetnih področjih. 1. gradnik, govor, predstavlja zmožnosti nebesednega in besednega sporazumevanja ter otrokov razvoj jezikovnih zmožnostih. 2. gradnik, motiviranost za branje, predstavlja interes za branje, pozitiven odnos do branja različnih vrst besedil in bralno samoučinkovitost mladih bralcev. 3. gradnik, razumevanje koncepta bralnega gradiva, osvetljuje pomen multimodalne pismenosti, poseben poudarek je na razumevanju in sestavljanju različnih kodov sporočanja za celostno branje raznolikih besedil. 4. gradnik, glasovno zavedanje, predstavlja analize teoretičnih podstav glasovnih značilnosti slovenskega knjižnega jezika glede na različne pristope. 5. gradnik, besedišče, vsebuje razvoj razumevanja pomena besed in njihove uporabe pri sprejemanju in tvorjenju besedil; širjenje in usvajanje besedišča za uspešno branje z razumevanjem, učenje in sporazumevanje. 6. gradnik, tekoče branje, osvetljuje tehnike branja (natančnost, hitrost, izraznost, ritem), zlasti glede na možnost preverjanja otrokovega napredka. 7. gradnik, razumevanje besedila, predstavlja sistematično razvijanje branja z razumevanjem (uzaveščanje procesa branja ob uporabi različnih bralnih strategij), pri čemer je poudarek na neumetnostnih besedilih, povezanih z vsemi predmetnimi področji. 8. gradnik, odziv na besedilo in tvorjenje besedil, predstavlja tvorjenje ustreznih in smiselnih govorjenih in pisnih besedil o prebranjem, o uporabi prebranega v novih situacijah in o razvijanju veščine pisanja ustreznih besedil. 9. gradnik, kritično branje, opozarja na prepoznavanje, presojanje, vrednotenje sporočilnosti, dejstev in stališč v besedilu, avtorjevega načina pisanja; oblikovanje lastnega mnenja z utemeljevanjem. Postavljanje kriterijev za kritično vrednotenje

besedil je temelj kakovostnega bralnega razvoja otrok in mladostnikov. Prav tako je pomembna vloga šolske knjižnice (Haramija, 2020).

Bralna pismenost je temelj drugim pismenostim, npr. matematični, naravoslovni, digitalni ipd. Zagotavlja temeljno znanje, ki je potrebno za uspešno delovanje v sodobni družbi in delovnih okoljih. Brez nje nista mogoča optimalno dejavno življenje in delo; vpeta je v domala vse človekove dejavnosti. Razvija se v različnih okoliščinah in na različnih področjih. Gre za zmožnost posameznika in posameznice za razumevanje, kritično vrednotenje in uporabo pisnih informacij (*Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030*). Razvoj pismenosti je eden od ciljev na vseh stopnjah vzgoje in izobraževanja – v vrtcih, osnovnih, srednjih in višjih šolah, v visokem šolstvu in izobraževanju odraslih. Bralne pismenosti pa ne razvija samo izobraževanje, ampak tudi drugi resorji. Napredek v bralni pismenosti omogoča napredek v vseh sferah življenja. Z razvojem bralne pismenosti bomo lažje dosegli tudi gospodarski razvoj. Gospodarstvo je namreč neločljivo povezano in odvisno od bralne pismenosti. Brez razvite bralne pismenosti ni gospodarskega razvoja, napredka in uspeha. Bralna pismenost v gospodarstvu in družbi nasploh omogoča uspešno komunikacijo ter ustrezno razumevanje in kritično vrednotenje besedil. Kaže se v sposobnosti razumevanja in kritičnega presojanja različnih poslovnih besedil, kot so pogodbe, bilance, pravni dokumenti, različna poročila (npr. finančno), v sposobnosti analiziranja poslovnih rezultatov (ne)uspešnosti podjetja, v prepoznavanju trendov na podlagi različnih podatkov (npr. finančnih), v prepoznavanju tržnih trendov, v spremljanju poslovnih novic ipd. Gospodarsko okolje in zahteve poslovnega sveta se nenehno spreminjajo, zato se mora bralna pismenost nenehno izboljševati in razvijati skozi vseživljenjsko učenje, da se lahko tem spremembam uspešno sledi. Branje širi obzorja in spodbuja inovativnost ter kreativnost, kar je za uspešno gospodarstvo nuja. Razvita bralna pismenost poveča možnosti zaposljivosti posameznika. Branje je namreč ena ključnih spretnosti za uspešno iskanje zaposlitve in kasneje napredovanje v karieri. Pri delodajalcih imajo vsekakor prednost osebe, ki so sposobne razumeti in analizirati informacije, brati navodila, priročnike, poročila ter ustrezno pisno komunicirati. Bralno pismen zaposleni je sposoben pridobivati nova znanja in spretnosti, potrebne na delovnem mestu. Osebe, ki berejo in so bralno pismene, se srečujejo z novimi idejami, perspektivami in koncepti, kar lahko vodi do inovativnih zamisli, pristopov in rešitev, s tem pa do uspeha in napredka v gospodarstvu. Osebe, ki berejo, so na delovnem mestu veliko bolj produktivne. Sposobnost (hitrega) branja in

razumevanja pisnih besedil omogoča zaposlenemu bolj učinkovito izpolnjevanje nalog. Z dobro razvito bralno pismenostjo je oseba sposobna hitreje obdelati informacije in organizirati delo. Z zaposlenimi, ki imajo razvito sposobnost bralne pismenosti, je podjetje dosti bolj konkurenčno. Taki zaposleni tudi veliko uspešneje upravljajo tveganja, kar je ključno za uspešno poslovanje. Svet postaja vse bolj globaliziran; v takem okolju branje omogoča in ohranja konkurenčnost. Omogoča namreč dostop do mednarodnih virov informacij, razumevanje in komunikacijo z ljudmi iz drugih kultur ter spodbuja mednarodno trgovino in sodelovanje. Bralna pismenost spodbuja gospodarsko rast, zaposljivost in dvig kakovosti življenja. Slaba bralna pismenost podjetju onemogoča uspeh in omejuje mobilnost zaposlenih. V sodobnem svetu je zato investiranje v izobraževanje in promocijo bralne pismenosti ključno za razvoj konkurenčnega in uspešnega gospodarstva.

Žal različne raziskave o bralni pismenosti kažejo, da je stopnja bralne pismenosti pri večini (pre)nizka; mnogi obvladajo le manj zahtevne (temeljne) bralne procese, višje ravni bralnih odzivov (npr. kritično vrednotenje prebranega) pa jim povzročajo težave. Zlasti pri odraslih se kaže nezadostna stopnja bralne pismenosti. Če se bralna pismenost ne razvija sistematično in kontinuirano (vse življenje), se to lahko odraža tudi v gospodarstvu. Da do tega ne bi prišlo oz. da bi se temu izognili v kar največji meri, je treba bralno pismenost začeti razvijati čim bolj zgodaj, že v predšolskem obdobju. Z organiziranimi oblikami vzgoje in izobraževanja je starše (in bodoče starše) treba ozaveščati o pomenu družinskega branja, razvoja zgodnje pismenosti in bralne kulture. Otroke pa je treba navajati na uporabo knjižnega in neknjižnega gradiva ter različnih medijev. Tudi v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju je treba razvijati bralno kulturo in motivacijo za branje učenk in učencev. Z njo se širi tudi besedni zaklad, ki je hkrati pogoj za bralno razumevanje. To pa se ne razvija samo pri predmetu slovenščina, ampak pri vseh predmetih. Pri tem imajo pomembno vlogo vzgojitelji in učitelji. Ti s svojim zgledom ter nasveti in priporočili usmerjajo otroke, učence in dijake k večji bralni pismenosti in s tem k večjim možnostim za uspešno življenje in delo. S projektom *Bralni vzori: Bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah* pedagoške in knjižnične strokovne delavce ozaveščamo o pomenu bralne pismenosti. Bralna pismenost se ne nanaša samo na branje leposlovnih knjig, ampak na branje sploh. Branja namreč ne razvijajo in spodbujajo samo učitelji slovenščine, ampak ga morajo spodbujati tudi učitelji drugih predmetov in tudi drugi strokovni delavci, npr. knjižničarji. To je za uspeh v gospodarstvu in negospodarstvu ključnega pomena. Enako velja tudi za

izobraževanje na visokošolskih ustanovah. Za razumevanje stroke je pomembno branje in s tem razumevanje besedil stroke.

Razvitost bralne pismenosti je bolj zanesljiv kazalnik ekonomskega in socialnega blagostanja kot trajanje izobraževanja, poleg tega je višji nivo pismenosti povezan z večjo verjetnostjo nadaljevanja šolanja ter boljšega učnega uspeha, kasnejših višjih dohodkov ter aktivnejšega vseživljenjskega učenja in udeleževanja družbenih, političnih in drugih aktivnosti. Zgodnejše razvijanje bralnih in informacijskih veščin pomembno izboljša možnosti za njihov boljši razvoj in uspešnejšo rabo v kasnejših obdobjih (Farmer in Stričević, 2011; Vilar idr., 2017). Bralne pismenosti pa ne dosežemo brez razvitih bralnih navad.

V Sloveniji doslej nismo imeli širših raziskav na področju bralnih navad strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju in v knjižnicah, prav tako ne sistematičnega vpogleda v bralne navade kot enega od elementov strokovnega razvoja in vseživljenjskega izobraževanja. Gre za precej občutljivo področje strokovnega dela, ki pa za svoj razvoj potrebuje stalno preizpraševanje. Gre tudi za družbeno sprejemljivo vedenje, kjer so odgovori in reakcije za določen delež odmaknjeni od resnice. Kljub temu je anketa uspela pridobiti globlji vpogled v bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, osnovnih šolah, srednjih šolah, knjižnicah ter pri študentih pedagoških študijskih programov; pomembno je tudi razumevanje mehanizma vseživljenjskega izobraževanja.

Na podlagi pridobljenih in interpretiranih rezultatov (in v naslednji fazi izvedenih fokusnih skupin) bomo lahko oblikovali vrednotni okvir za vse navedene ciljne skupine, ki bo omogočil oblikovanje priporočil za intenzivnejši razvoj bralnih navad strokovnih delavcev v izobraževalnih ustanovah in knjižnicah in s tem vpliv na bralne kompetence, strokovno samozavest, vlogo pozitivnega bralnega zgleda in kredibilnost v bralno-motivacijskih akcijah.

2 Metodologija

2.1 Vzorec

Povabilo za sodelovanje v študiji smo posredovali javnim vrtcem, osnovnim šolam, srednjim šolam, fakultetam, ki izobražujejo bodoče strokovnjake na področju vzgoje in izobraževanja ter bibliotekarstva, informacijske znanosti ter knjigarstva, in knjižnicam. Sodelovanje v študiji je prvotno potrdilo 51 vrtcev, 29 osnovnih šol in 42 srednjih šol. V raziskavo smo tako vključili skupno 2578 vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev, knjižničarjev, vodstvenih delavcev vrtcev, šol ter knjižnic, visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter študentov. V nadaljevanju predstavljamo demografske podatke za posamezne skupine udeležencev študije.

2.1.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Najprej predstavljamo demografske podatke za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev. V raziskavi je sodelovalo 584 vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev iz 43 javnih vrtcev. Kljub temu da so prvotno potrdili sodelovanje v študiji, se vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev iz osmih vrtcev niso odzvali na povabilo za izpolnitev anketnega vprašalnika.

Tabela 2: Demografski podatki za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev

Spremenljivka	Kategorije	N	%
Spol	Ženski	576	98,6
	Moški	6	1,0
	Drugo	0	0,0
	Ne želim odgovoriti	2	0,3
Starost	$M = 42,52, SD = 10,01$		
Delovne izkušnje	0 do 3 leta	61	10,4
	4 do 6 let	56	9,6
	7 do 18 let	233	39,9
	19 do 31 let	169	28,9
	32 do 40 let	61	10,4
	Več kot 40 let	4	0,7
	$M = 16,84, SD = 10,65$		
Vrsta vrtca	Matični javni vrtec	434	74,3
	Osnovna šola z enoto vrtca	150	25,7
Delovno mesto	Vzgojitelj	332	56,8
	Pomočnik vzgojitelja	252	43,2
Oddelek	Prvo starostno obdobje	233	33,9
	Drugo starostno obdobje	275	47,1
	Kombinirani oddelek prvega in drugega starostnega obdobja	76	13,0
Regija vrtca	Gorenjska	46	7,9
	Goriška	4	0,7
	Jugovzhodna Slovenija	55	9,4
	Koroška	2	0,3
	Obalno-kraška	11	1,9
	Osrednjeslovenska	93	15,9
	Podravska	173	29,6
	Pomurska	25	4,3
	Posavska	8	1,4
	Primorsko-notranjska	12	2,1
	Savinjska	130	22,3
	Zasavska	25	4,3
	Skupaj	584	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (98,6 %). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 42,5 leta, pri čemer jih ima največ, skoraj dve petini (39,9 %), od 7 do 18 let delovnih izkušenj. Sledijo vzgojitelji in pomočniki, ki imajo od 19 do 31 let delovnih izkušenj (28,9 %). V raziskavi je sodelovalo nekoliko več vzgojiteljev (56,8 %) kot pomočnikov vzgojiteljev (43,2 %), pri čemer jih je tri četrtine (74,3 %) zaposlenih v matičnih javnih vrtcih in četrtina (25,7 %) v osnovnih šolah z enoto vrtca. V raziskavi so sodelovali vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev iz vseh statističnih regij Slovenije.

2.1.2 Osnovnošolski učitelji

V nadaljevanju predstavljamo demografske podatke za osnovnošolske učitelje. V raziskavi je sodelovalo 267 osnovnošolskih učiteljev iz 28 osnovnih šol, saj se učitelji iz ene šole niso odzvali, čeprav so pred tem sodelovanje potrdili.

Tabela 3: Demografski podatki za osnovnošolske učitelje

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Spol	Ženski	241	90,3
	Moški	24	9,0
	Drugo	0	0,0
	Ne želim odgovoriti	2	0,7
Starost	$M = 45,15, SD = 9,43$		
Delovne izkušnje	0 do 3 leta	17	6,4
	4 do 6 let	31	11,6
	7 do 18 let	89	33,3
	19 do 31 let	83	31,1
	32 do 40 let	46	17,2
	Več kot 40 let	1	0,4
	$M = 18,29, SD = 11,09$		
Delovno mesto	Vzgojitelj	3	1,1
	Učitelj razrednega pouka	98	36,7
	Učitelj predmetnega pouka	149	55,8
	Učitelj v oddelku podaljšanega bivanja	17	6,4
Regija osnovne šole	Gorenjska	16	6,0
	Goriška	18	6,7
	Jugovzhodna Slovenija	19	7,1
	Koroška	1	0,4
	Obalno-kraška	25	9,4
	Osrednjeslovenska	26	9,7
	Podravska	93	34,8
	Pomurska	37	13,9
	Posavska	3	1,1
	Primorsko-notranjska	5	1,9
	Savinjska	20	7,5
	Zasavska	4	1,5
	Skupaj	267	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (90,3 %). Osnovnošolski učitelji, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 45,2 leta, pri čemer jih ima največ, tretjina (33,3 %), od 7 do 18 let delovnih izkušenj. Sledijo osnovnošolski učitelji, ki imajo od 19 do 31 let delovnih izkušenj (31,1 %). V raziskavi je sodelovalo nekoliko več

učiteljev predmetnega pouka (55,8 %) kot učiteljev razrednega pouka (36,7 %). V raziskavi so sodelovali osnovnošolski učitelji iz vseh statističnih regij Slovenije.

2.1.3 Srednješolski učitelji

V raziskavi so sodelovali tudi srednješolski učitelji, za katere v nadaljevanju predstavljamo demografske značilnosti. Sodelovalo je 540 srednješolskih učiteljev iz 38 srednjih šol. Kljub temu da so prvotno potrdili sodelovanje v študiji, se učitelji iz štirih srednjih šol niso odzvali na povabilo za izpolnitev anketnega vprašalnika.

Tabela 4: Demografski podatki za srednješolske učitelje

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Spol	Ženski	411	76,1
	Moški	127	23,5
	Drugo	0	0,0
	Ne želim odgovoriti	2	0,0
Starost	<i>M</i> = 49,27, <i>SD</i> = 9,75		
Delovne izkušnje	0 do 3 leta	54	10,0
	4 do 6 let	41	7,6
	7 do 18 let	124	23,0
	19 do 31 let	214	39,6
	32 do 40 let	105	19,4
	Več kot 40 let	2	0,4
	<i>M</i> = 20,88, <i>SD</i> = 11,56		
Srednješolski program	Splošno izobraževanje	177	32,8
	Poklicno in strokovno izobraževanje	253	46,9
	Poklicno in strokovno izobraževanje ter splošno izobraževanje	110	20,4
Regija srednje šole	Gorenjska	77	14,3
	Goriška	27	5,0
	Jugovzhodna Slovenija	25	4,6
	Koroška	17	3,1
	Obalno-kraška	20	3,7
	Osrednjeslovenska	121	22,4
	Podravska	102	18,9
	Pomurska	26	4,8
	Posavska	11	2,0
	Primorsko-notranjska	10	1,9
	Savinjska	59	10,9
	Zasavska	45	8,3
	Skupaj	540	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (76,1 %). Srednješolski učitelji, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 49,7 leta, pri čemer jih ima največ, skoraj dve petini (39,6 %), od 19 do 31 let delovnih izkušenj. Sledijo srednješolski učitelji, ki imajo od 7 do 18 let delovnih izkušenj (23,0 %). Največji delež srednješolskih učiteljev, slaba polovica (46,9 %), poučuje v poklicnih in strokovnih izobraževalnih programih. Sledi slaba tretjina (32,8 %), ki poučuje v splošnih programih, medtem ko petina (20,4 %) srednješolskih učiteljev poučuje tako v poklicnih in strokovnih kot tudi splošnih programih. V raziskavi so sodelovali srednješolski učitelji iz vseh statističnih regij Slovenije.

2.1.4 Knjižničarji

V nadaljevanju predstavljamo demografske podatke za knjižničarje. V raziskavi so sodelovali 704 knjižničarji.

Tabela 5: Demografski podatki za knjižničarje

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Spol	Ženski	636	90,3
	Moški	61	8,7
	Drugo	3	0,4
	Ne želim odgovoriti	4	0,6
Starost	$M = 46,87, SD = 9,92$		
Delovne izkušnje	$M = 16,41, SD = 10,96$		
Delovno mesto	Zaposlen kot strokovni delavec v šolski knjižnici	315	44,7
	Zaposlen kot strokovni delavec v splošni knjižnici	310	44,0
	Zaposlen kot strokovni delavec v visokošolski knjižnici	79	11,2
	Gorenjska	64	9,1
Regija knjižnice	Goriška	38	5,4
	Jugovzhodna Slovenija	54	7,7
	Koroška	27	3,8
	Obalno-kraška	32	4,5
	Osrednjeslovenska	201	28,6
	Podravska	126	17,9
	Pomurska	39	5,5
	Posavska	22	3,1
	Primorsko-notranjska	20	2,8
	Savinjska	66	9,4
	Zasavska	15	2,1
	Skupaj	704	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (90,3 %). Knjižničarji, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 46,9 leta, pri čemer imajo v povprečju 16,4 leta delovne dobe na področju knjižnične dejavnosti. Največji delež strokovnih delavcev, slaba polovica (44,7 %), je zaposlenih v šolskih knjižnicah. Sledi skoraj enak delež (44,0 %) strokovnih delavcev, ki so zaposleni v splošnih knjižnicah. Manjša skupina, nekaj več kot desetina (11,2 %), pa je na delovnem mestu strokovnih delavcev v visokošolskih knjižnicah. V raziskavi so sodelovali knjižničarji iz vseh statističnih regij Slovenije.

2.1.5 Vodstvo vrtcev in šol

V raziskavi so sodelovali tudi vodstveni delavci vrtcev, osnovnih šol in srednjih šol, za katere v nadaljevanju predstavljamo demografske značilnosti. Sodelovalo je 69 vodstvenih delavcev.

Tabela 6: Demografski podatki za vodstvene delavce vrtcev in šol

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Spol	Ženski	56	81,2
	Moški	18	18,8
	Drugo	0	0,0
	Ne želim odgovoriti	0	0,0
Starost	$M = 49,00, SD = 7,10$		
Delovne izkušnje na področju vzgoje in izobraževanja	0 do 3 leta	0	0,0
	4 do 6 let	0	0,0
	7 do 18 let	20	29,0
	19 do 31 let	36	52,2
	32 do 40 let	11	15,9
	Več kot 40 let	2	2,9
	$M = 24,01, SD = 7,71$		
Delovne izkušnje na vodstvenem delovnem mestu	$M = 7,49, SD = 6,33$		
Institucija	Vrtec	29	42,0
	Osnovna šola	10	14,5
	Osnovna šola z vrtcem	12	17,4
	Srednja šola	18	26,1
Delovno mesto	Ravnatelj	36	52,2
	Pomočnik ravnatelja	30	43,5
	Drugo	3	4,3
Regija institucije	Gorenjska	8	11,6
	Goriška	2	2,9
	Jugovzhodna Slovenija	6	8,7
	Koroška	0	0,0
	Obalno-kraška	4	5,8

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
	Osrednjeslovenska	8	11,6
	Podravska	14	20,3
	Pomurska	7	10,1
	Posavska	2	2,9
	Primorsko-notranjska	3	4,3
	Savinjska	13	18,8
	Zasavska	2	2,9
	Skupaj	69	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (90,3 %). Vodstveni delavci, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 49 let, pri čemer jih ima največ, več kot polovica (52,2 %), od 19 do 31 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja. Sledijo vodstveni delavci, ki imajo od 7 do 18 let delovnih izkušenj (29,0 %). Na vodstvenem delovnem mestu imajo v povprečju 7,5 leta delovnih izkušenj. Največ, dobri dve petini (42,0 %), vodstvenih delavcev, ki so sodelovali v raziskavi, je zaposlenih v vrtcu. Sledi četrtina vodstvenih delavcev (26,1 %), ki so zaposleni v srednjih šolah, in slaba petina zaposlenih (17,4 %) v osnovnih šolah z vrtcem. Najmanjši delež predstavljajo zaposleni v osnovnih šolah (14,5 %). Ugotavljamo še, da je dobra polovica sodelujočih (52,2 %) zaposlena na delovnem mestu ravnatelja, medtem ko sta dobri dve petini (43,5 %) zaposleni na delovnem mestu pomočnika ravnatelja. V raziskavi so sodelovali vodstveni delavci iz vseh statističnih regij Slovenije, razen iz koroške regije.

2.1.6 Vodstvo knjižnic

Predstavljamo še demografske podatke za vodstvene delavce knjižnic. V raziskavi je sodelovalo 48 vodstvenih delavcev knjižnic.

Tabela 7: Demografski podatki za vodstvene delavce knjižnic

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Spol	Ženski	39	81,3
	Moški	9	18,8
	Drugo	0	0,0
	Ne želim odgovoriti	0	0,0
Starost	$M = 52,02, SD = 8,07$		
Delovne izkušnje na področju knjižnične dejavnosti	$M = 24,02, SD = 9,42$		
Delovne izkušnje na vodstvenem delovnem mestu	$M = 12,91, SD = 9,36$		

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Institucija	Splošna knjižnica – osrednja knjižnica, ki opravlja tudi naloge osrednje območne knjižnice	7	14,6
	Splošna knjižnica – osrednja knjižnica	24	50,0
	Visokošolska knjižnica – članica univerze in/ali samostojni javni zavod	5	10,4
	Visokošolska knjižnica – knjižnica članice univerze	9	18,8
	Visokošolska knjižnica – knjižnica samostojnega visokošolskega zavoda	3	6,3
Delovno mesto	Zaposlen kot direktor v splošni knjižnici	31	64,6
	Zaposlen kot direktor/ravnatelj v univerzitetni knjižnici	2	4,2
	Zaposlen kot vodja visokošolske knjižnice	15	31,3
Regija knjižnice	Gorenjska	6	12,5
	Goriška	2	4,2
	Jugovzhodna Slovenija	5	10,4
	Koroška	4	8,3
	Obalno-kraška	2	4,2
	Osrednjeslovenska	14	29,2
	Podravska	8	16,7
	Pomurska	0	0,0
	Posavska	2	4,2
	Primorsko-notranjska	0	0,0
	Savinjska	5	10,4
	Zasavska	0	0,0
Skupaj		48	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (81,3 %). Vodstveni delavci, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 52 let, pri čemer imajo v povprečju 24 let delovne dobe na področju knjižnične dejavnosti. Na vodstvenem delovnem mestu imajo v povprečju 12,9 leta delovnih izkušenj. Polovica vodstvenih delavcev (50,0 %), ki so sodelovali v raziskavi, vodi splošno knjižnico – osrednjo knjižnico. Sledijo vodstveni delavci (18,8 %), ki vodijo visokošolsko knjižnico – knjižnico članico univerze. Več kot polovica sodelujočih (64,6 %) je zaposlenih kot direktor v splošni knjižnici, medtem ko jih je slaba tretjina (31,3 %) zaposlenih kot vodja visokošolske knjižnice. V raziskavi so sodelovali vodstveni delavci iz večine statističnih regij Slovenije. Sodelovali niso iz pomurske, primorsko-notranjske in zasavske regije.

2.1.7 Visokošolski učitelji in sodelavci

V raziskavi so sodelovali tudi visokošolski učitelji in sodelavci. Predstavljamo njihove demografske značilnosti. Sodelovalo je 91 visokošolskih učiteljev in sodelavcev.

Tabela 8: Demografski podatki za visokošolske učitelje in sodelavce

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Spol	Ženski	68	74,7
	Moški	20	22,0
	Drugo	0	0,0
	Ne želim odgovoriti	3	3,3
Starost	$M = 48,68, SD = 11,50$		
Delovne izkušnje na področju vzgoje in izobraževanja	$M = 20,42, SD = 11,68$		
Univerza	Univerza v Ljubljani	41	45,1
	Univerza v Mariboru	46	50,5
	Univerza na Primorskem	4	4,4
Naziv	Redni profesor	19	20,9
	Izredni profesor	18	19,8
	Docent	26	28,6
	Lektor	8	8,8
	Višji predavatelj	1	1,1
	Predavatelj	1	1,1
	Asistent	15	16,5
	Visokošolski sodelavec z drugim nazivom	3	3,3
Področje raziskovanja	Družboslovje	37	40,7
	Humanistika	37	40,7
	Naravoslovje	8	8,8
	Drugo	9	9,9
	Skupaj	91	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (74,7 %). Visokošolski učitelji in sodelavci, ki so sodelovali v raziskavi, so v povprečju stari 48,7 leta, pri čemer imajo v povprečju 20,4 leta delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja. Polovica sodelujočih (50,5 %) je zaposlena na Univerzi v Mariboru, sledijo visokošolski delavci z Univerze v Ljubljani (45,1 %), medtem ko jih manjši delež (4,4 %) prihaja z Univerze na Primorskem. Največji delež sodelujočih ima naziv docent (28,6 %), sledijo redni profesorji (20,9 %) in izredni profesorji (19,8 %). Manjše deleže predstavljajo asistenti (16,5 %), lektorji (8,8 %) ter posamezniki z drugimi nazivi, kot sta višji predavatelj in predavatelj. Področje raziskovanja je enakomerno razdeljeno

med družboslovje in humanistiko (40,7 %), medtem ko se manjši delež (8,8 %) ukvarja z naravoslovjem.

2.1.8 Študentje

Tabela 9: Demografski podatki za študente

Spremenljivka	Kategorije	f	f%
Spol	Ženski	249	90,5
	Moški	24	8,7
	Drugo	2	0,7
	Ne želim odgovoriti	0	0,0
Univerza	Univerza v Ljubljani	74	26,9
	Univerza v Mariboru	179	65,1
	Univerza na Primorskem	22	8,0
Stopnja in letnik študija	1. stopnja	233	84,7
	1. letnik	83	30,2
	2. letnik	72	26,2
	3. letnik	25	9,1
	4. letnik	53	19,3
	2. stopnja	42	15,3
	1. letnik	16	5,8
	2. letnik	26	9,5
Vrsta študijskega programa	Univerzitetni	200	85,8
	Visokošolski	33	14,2
Področje študija	Bibliotekarstvo, informacijska znanost in knjigarstvo	50	18,2
	Predšolska vzgoja	42	15,3
	Razredni pouk	137	49,8
	Slovenistika	10	3,6
	Drugi pedagoški jezikovni študijski programi	7	2,5
	Drugi pedagoški študijski programi s področja humanistike	5	1,8
	Drugi pedagoški študijski programi s področja družboslovja	7	2,5
	Drugi pedagoški študijski programi s področja naravoslovja	1	0,4
	Drugo	16	5,8
	Osnovnošolska izobrazba ali manj	12	4,4
Izobrazba matere oz. skrbnice	2-letna poklicna izobrazba	4	1,5
	3-letna poklicna izobrazba	31	11,3
	4-letna strokovna izobrazba	60	21,8
	Gimnazijska izobrazba	37	13,5
	Višješolska izobrazba	30	10,9
	1. bolonjska stopnja	51	18,5
	2. bolonjska stopnja	38	13,8
	Magisterij znanosti	9	3,3

Spremenljivka	Kategorije	<i>f</i>	<i>f</i> %
Izobrazba očeta oz. skrbnika	Doktorat	3	1,1
	Osnovnošolska izobrazba ali manj	13	4,7
	2-letna poklicna izobrazba	3	1,1
	3-letna poklicna izobrazba	60	21,8
	4-letna strokovna izobrazba	90	32,7
	Gimnazijska izobrazba	11	4,0
	Višješolska izobrazba	26	9,5
	1. bolonjska stopnja	34	12,4
	2. bolonjska stopnja	22	8,0
	Magisterij znanosti	9	3,3
	Doktorat	7	2,5
	Skupaj	275	100,0

V raziskavi so v večini sodelovale ženske (90,5 %). Največ sodelujočih prihaja z Univerze v Mariboru (65,1 %), sledijo študenti z Univerze v Ljubljani (26,9 %) in Univerze na Primorskem (8,0 %). Večina sodelujočih (84,7 %) je vpisana na 1. stopnjo študija, pri čemer jih največ (30,2 %) obiskuje 1. letnik, sledijo študenti 2. letnika (26,2 %). Študentje na 1. stopnji študija so odgovarjali še na vprašanje o vrsti študijskega programa, ki ga obiskujejo. Velika večina sodelujočih (85,8 %) je vpisana v univerzitetne študijske programe. Največji delež sodelujočih (49,8 %) študira razredni pouk, sledita področji bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva (18,2 %) ter predšolske vzgoje (15,3 %). Glede izobrazbe staršev oz. skrbnikov ima največ mater (21,8 %) zaključeno 4-letno srednjo šolo, sledijo tiste z izobrazbo 1. bolonjske stopnje (18,5 %) in gimnazijsko izobrazbo (13,5 %). Očetje oz. skrbniki imajo prav tako največkrat 4-letno srednjo šolo (32,7 %), sledijo tisti s 3-letno poklicno izobrazbo (21,8 %) in 1. bolonjsko stopnjo (12,4 %).

2.2 Merski instrument

V raziskavi smo uporabili osem vprašalnikov o bralnih navadah strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter knjižnicah, pri čemer smo člani raziskovalne skupine vprašalnike priredili za posamezne skupine strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, za vodstva, bibliotekarje in študente. Pri merjenju spremenljivk v vprašalnikih smo izhajali iz nekaterih že znanih vprašalnikov/vprašanj in jih priredili ter dopolnili za uporabo v naš namen.

V raziskavi smo tako uporabili:

- 1) vprašalnik o bralnih navadah vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev,
- 2) vprašalnik o bralnih navadah osnovnošolskih učiteljev,
- 3) vprašalnik o bralnih navadah srednješolskih učiteljev,
- 4) vprašalnik o bralnih navadah knjižničarjev v šolskih in splošnih knjižnicah,
- 5) vprašalnik o bralnih navadah vodstvenih delavcev vrtcev in šol,
- 6) vprašalnik o bralnih navadah vodstvenih delavcev knjižnic,
- 7) vprašalnik o bralnih navadah visokošolskih učiteljev in sodelavcev;
- 8) vprašalnik o bralnih navadah študentov.

Vsak vprašalnik je bil vsebinsko sestavljen iz treh delov in je vseboval:

- 1) demografske podatke;
- 2) splošni del z vprašanji o bralnih navadah in dejavnikih bralne pismenosti, ki je bil enak/zelo podoben za vse skupine udeležencev;
- 3) specifični del, ki je spraševal udeležence o njihovih praksah v zvezi z bralno pismenostjo oz. spodbujanjem te.

Med demografskimi podatki smo pri posameznih ciljnih skupinah udeležencev zbirali demografske podatke, prikazane v spodnji tabeli.

Tabela 10: Vrste demografskih podatkov pri posameznih skupinah udeležencev raziskave

Spremenljivka	Vrtec	Osnovna šola	Srednja šola	Knjižnica	Vodstvo vrtcev in šol	Vodstvo knjižnic	Visokošolski učitelji	Študenti
Regija	X	X	X	X	X	X		
Univerza							X	X
Stopnja	X	X			X			X
Program			X			X		X
Področje raziskovanja/študija							X	X
Delovno mesto	X	X		X	X	X	X	
Letnik študija								X
Predmet poučevanja		X	X					
Delovna doba	X	X	X	X	X	X	X	
Delovna doba na vodstvenem mestu					X	X		
Spol	X	X	X	X	X	X	X	X
Starost	X	X	X	X	X	X	X	
Izobrazba matere								X
Izobrazba očeta								X

Drugi, splošni del vprašalnika, ki je bil enak za vse kategorije strokovnih delavcev in študente, je bil sestavljen iz dveh sklopov.

V prvem sklopu splošnega vprašalnika smo preverjali naslednje vidike bralnih navad strokovnih delavcev:

- 1) pogostost branja (v prostem času v primerjavi z drugimi aktivnostmi, glede na namen – delo/razvedrilo/novice/profesionalni razvoj/osebni razvoj, v tujem jeziku in glede na vrsto bralnega gradiva ter nosilec – tiskano/digitalno/zvočno/podkasti);
- 2) dolžino branja v prostem času;
- 3) število prebranih knjig (vseh na mesec, e-knjig na mesec, vseh knjig v slovenskem jeziku na leto in vseh knjig v tujem jeziku na leto);
- 4) obisk knjižnice (pogostost uporabe šolske in splošne knjižnice).

Drugi sklop splošnega dela vprašalnika je pri strokovnih delavcih preverjal dejavnike bralne pismenosti, in sicer:

- 1) motivacijske dejavnike: interes, bralno kompetentnost in pomembnost branja;
- 2) spoznavne dejavnike: znanje o branju in bralni motivaciji (kje so prišli do teh znanj, koliko izobraževanj s tega področja imajo, kakšna je bila dolžina teh izobraževanj, ali so sodelovali v raziskovalnih projektih/programih s področja branja in bralne motivacije ter ocena zadostnosti teh znanj za njihovo delo);
- 3) dejavnike okolja: materialne vire (število vseh tiskanih knjig doma, število strokovnih knjig doma), predhodne izkušnje (kako pogosto so jim drugi brali, čustvene izkušnje z branjem v osnovni in srednji šoli, vpliv drugih na njihovo branje) in zaznana bralna kultura na delovnem mestu.

Za merjenje interesa, kompetentnosti in pomembnosti branja pri odraslih smo za namen raziskave oblikovali tri lastne instrumente, ki smo jih priredili iz znanih in preverjenih vprašalnikov za merjenje teh konstruktov pri otrocih in mladostnikih. Oblikovali smo tudi instrument za bralno kulturo na delovnem mestu. Metrične značilnosti vseh vprašalnikov smo preverili s faktorsko analizo (po metodi analize glavnih komponent – PCA in Varimax rotacije) in preverjanjem zanesljivosti s

Cronbachovim koeficientom alfa (α). Podrobnejši podatki so prikazani v nadaljevanju.

Vprašalnik interesa za branje pri strokovnih delavcih smo priredili iz dveh vprašalnikov: vprašalnika Lina idr. (2021) s tremi postavkami z dobro zanesljivostjo ($\alpha = 0,85$) in vprašalnika interesa iz raziskave PIRLS (2016).

Vprašalnik ima pet postavk s 5-stopenjsko odgovorno lestvico strinjanja (1 – sploh se ne strinjam, 2 – se ne strinjam, 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam, 4 – se strinjam, 5 – popolnoma se strinjam).

Faktorizacija s PCA in Varimax rotacijo je na naših empiričnih podatkih pokazala enofaktorsko strukturo vprašalnika z naslednjimi metričnimi vrednostmi:

Tabela 11: Metrične značilnosti vprašalnika o interesu za branje pri posameznih skupinah strokovnih delavcev

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... strokovne delavce v vrtcu	77,16	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,93
... strokovne delavce v osnovni šoli	75,55	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,92
... strokovne delavce v srednji šoli	75,77	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,92
... strokovne delavce v knjižničarstvu	59,63	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,82
... vodstvo vrtcev in šol	---	---
... vodstvo knjižnic	52,15	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,75
... strokovne delavce v visokošolskih institucijah	57,05	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,78
... študente	83,03	1 faktor: interes za branje (5 postavk), 0,95

Vprašalnik kompetentnosti za strokovne delavce je bil oblikovan na osnovi vprašalnika iz raziskave PIRLS (2016) in *Reading motivation scale* (Guthrie idr., 2009). Vprašalnik ima pet postavk, na katere respondenti odgovarjajo s pomočjo 5-stopenjske lestvice strinjanja (1 – sploh se ne strinjam, 2 – se ne strinjam, 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam, 4 – se strinjam, 5 – popolnoma se strinjam).

Faktorizacija vprašalnika s PCA in Varimax rotacijo je pri strokovnih delavcih v vrtcu, osnovni in srednji šoli pokazala enofaktorsko strukturo; pri knjižničarjih, vodstvu knjižnic in študentih pa dva faktorja: prvi meri kompetentnost bralca (tri postavke – 1, 2, 5), drugi kaže na kompetentnost bralca za branje in razumevanje težjih besedil (dve postavki – 3, 4).

V naslednji tabeli so prikazane merske vrednosti vprašalnika pri posameznih skupinah strokovnih delavcev.

Tabela 12: Metrične značilnosti vprašalnika o kompetentnosti pri posameznih skupinah strokovnih delavcev

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... strokovne delavce v vrtcu	51,96	1 faktor: kompetentnost za branje (5 postavk), 0,77
... strokovne delavce v osnovni šoli	55,20	1 faktor: kompetentnost za branje (5 postavk), 0,77
... strokovne delavce v srednji šoli	55,17	1 faktor: kompetentnost za branje (5 postavk), 0,78
... strokovne delavce v knjižničarstvu	68,27	2 faktorja: kompetentnost za branje (3 postavke), 0,70 kompetentnost za težje branje (2 postavki), 0,59
... vodstvo vrtcev in šol	---	---
... vodstvo knjižnic	79,11	2 faktorja: kompetentnost (3 postavke), 0,60 kompetentnost za težje branje (2 postavki), 0,54
... strokovne delavce v visokošolskih institucijah	48,53	1 faktor: kompetentnost za branje (5 postavk), 0,66
... študente	70,98	2 faktorja: kompetentnost (3 postavke), 0,75 kompetentnost za težje branje (2 postavki), 0,63

Pri vprašalniku o pomembnosti branja smo se naslonili na *Motivation for reading information books in school questionnaire* (Rozenzweig in Wigfield, 2017) z dvema faktorjema: pomembnost branja in nepomembnost branja, pri čemer smo obdržali samo postavke, relevantne za strokovne delavce. Uporabljen vprašalnik je imel šest postavk in 5-stopenjsko lestvico (1 – sploh se ne strinjam, 2 – se ne strinjam, 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam, 4 – se strinjam, 5 – popolnoma se strinjam).

Validacija instrumenta na naših empiričnih podatkih je pokazala dvofaktorsko strukturo: prvi faktor s štirimi postavkami (postavke 1, 2, 4 in 5) in drugi faktor z dvema postavkama (postavki 3 in 6). Faktorja imata naslednje merske značilnosti:

Tabela 13: Metrične značilnosti vprašalnika o pomembnosti branja pri posameznih skupinah strokovnih delavcev z dvema faktorjema

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... strokovne delavce v vrtcu	66,73	1. faktor: 0,76 2. faktor: 0,46
... strokovne delavce v osnovni šoli	64,15	1. faktor: 0,76 2. faktor: 0,45
... strokovne delavce v srednji šoli	66,20	1. faktor: 0,78 2. faktor: 0,47
... strokovne delavce v knjižničarstvu	62,73	1. faktor: 0,76 2. faktor: 0,34
... vodstvo vrtcev in šol	60,20	1. faktor: 0,71 2. faktor: 0,33
... vodstvo knjižnic	66,34	1. faktor: 0,81 2. faktor: 0,37
... strokovne delavce v visokošolskih institucijah	61,06	1. faktor: 0,70 2. faktor: 0,43
... študente	68,69	1. faktor: 0,80 2. faktor: 0,55

Ker se je pri vseh skupinah strokovnih delavcev pokazalo, da ima drugi faktor samo dve postavki in premajhne oz. nezadovoljive zanesljivosti, smo za nadaljnjo analizo vzeli samo prvi faktor, imenovan pomembnost branja, ki je imel naslednje merske značilnosti:

Tabela 14: Metrične značilnosti vprašalnika o pomembnosti branja pri posameznih skupinah strokovnih delavcev z enim faktorjem

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... strokovne delavce v vrtcu	64,19	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,81
... strokovne delavce v osnovni šoli	60,80	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,76
... strokovne delavce v srednji šoli	63,64	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,78
... strokovne delavce v knjižničarstvu	61,42	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,76
... vodstvo vrtcev in šol	58,05	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,71

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... vodstvo knjižnic	67,11	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,81
... strokovne delavce v visokošolskih institucijah	57,68	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,70
... študente	64,82	1 faktor: pomembnost branja (4 postavke), 0,80

Pri vprašalniku, ki se veže na bralno kulturo na delovnem mestu, smo oblikovali lastne postavke, in sicer za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev, osnovnošolske učitelje, srednješolske učitelje ter visokošolske učitelje in sodelavce smo oblikovali štiri postavke, medtem ko smo za vodstvene delavce knjižnic in knjižničarje oblikovali pet postavk. Uporabljen vprašalnik je imel 5-stopenjsko lestvico (1 – sploh se ne strinjam, 2 – se ne strinjam, 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam, 4 – se strinjam, 5 – popolnoma se strinjam).

Validacija instrumenta na naših empiričnih podatkih je pokazala enofaktorsko strukturo, pri čemer se ena izmed postavk ni ustrezno nasičevala na faktor, zato smo jo izločili iz nadaljnje analize. Pri vzgojiteljih in pomočnikih vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljih, srednješolskih učiteljih in visokošolskih učiteljih in sodelavcih smo ohranili tri postavke (1, 3, 4), pri vodstvenih delavcih knjižnic in knjižničarjih pa štiri postavke (1, 3, 4, 5). Faktor ima naslednje merske značilnosti (tabela 15):

Tabela 15: Metrične značilnosti vprašalnika o bralni kulturi pri posameznih skupinah strokovnih delavcev

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... strokovne delavce v vrtcu	66,54	1 faktor: bralna kultura na delovnem mestu (3 postavke), 0,75
... strokovne delavce v osnovni šoli	65,74	1 faktor: bralna kultura na delovnem mestu (3 postavke), 0,74
... strokovne delavce v srednji šoli	69,21	1 faktor: bralna kultura na delovnem mestu (3 postavke), 0,78
... strokovne delavce v knjižničarstvu	68,21	1 faktor: bralna kultura na delovnem mestu (4 postavke), 0,84
... vodstvo vrtcev in šol	/	/

Vprašalnik za ...	% pojasnjene variance	Faktorji, Cronbach α
... vodstvo knjižnic	70,75	1 faktor: bralna kultura na delovnem mestu (4 postavke), 0,86
... strokovne delavce v visokošolskih institucijah	63,96	1 faktor: bralna kultura na delovnem mestu (3 postavke), 0,72
... študente	/	/

Pri vprašalnikih za vodstvene delavce v vrtcih in šolah ter knjižnicah je splošni del vseboval še dodatne podatke o določenih značilnostih institucije (npr. velikost (število učencev in učiteljev), opremljenost z računalniki, višina letnih denarnih sredstev za knjižnično gradivo, število strokovnih knjig za učence in strokovne delavce, delež strokovnih delavcev, ki se udeležuje izobraževanj o branju, količina izobraževanj o branju na šoli za strokovne delavce, vključenost v projekte oz. programe, načini evalviranja razvoja bralne pismenosti ipd.).

Tretji, specifični del vprašalnika sta sestavljala dva sklopa. Odgovarjali so vsi strokovni delavci in vodstva, ne pa tudi študenti.

V prvem sklopu smo preverjali značilnosti dela strokovnih delavcev na področju branja in bralne motivacije: vzgojiteljev in pomočnikov v vrtcu, učiteljev v osnovnih šolah, profesorjev v srednjih šolah in visokošolskih učiteljev.

Udeleženci so odgovarjali na vprašanja o:

- 1) pomenu branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti,
- 2) pogostosti bralnih aktivnosti pri svojem delu (lastno branje otrokom, učencem, dijakom, študentom, uporabnikom knjižnic; branje učencev, dijakov, študentov; didaktični pristopi za razvoj bralnih spretnosti in spodbujanje branja; spodbujanje za obiskovanje in uporabo knjižnice, vključevanje knjižničarja v svoje delo; obstoj razredne knjižnice itd.).

V drugem sklopu so odgovarjali na vprašanja o:

- 1) pozitivnih izkušnjah v zvezi z branjem (o primerih dobrih praks),
- 2) izzivih in težavah na tem področju.

Strokovne delavce v vrtcih in osnovnih šolah smo spraševali še o poznavanju portala družinske pismenosti, mednarodnega dneva knjig za otroke ter o vključevanju staršev pri razvoju bralne pismenosti otrok in učencev.

V vprašalniku za knjižničarje in vodstva knjižnic so bila vprašanja o tem:

- 1) ali glasno berejo svojim uporabnikom;
- 2) kako pogosto sodelujejo s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja;
- 3) kako pogosto uporabljajo različne načine za spodbujanje branja ter ali in kako se pri tem povezujejo z drugimi institucijami.

2.3 Postopek zbiranja podatkov

K sodelovanju v kvantitativnem delu raziskave so bili z elektronskim sporočilom povabljeni javni vrtci, osnovne šole, srednje šole, fakultete, ki izobražujejo bodoče strokovnjake na področju vzgoje in izobraževanja ter bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva, ter knjižnice.

Sodelovanje v študiji je prvotno potrdilo 51 vrtcev, 29 osnovnih šol in 42 srednjih šol. Vrtcem in šolam, ki so potrdili sodelovanje, smo na elektronski naslov koordinatorja, ki ga je predhodno določil posamezni vrtec oz. šola, posredovali dopis, v katerem smo jih seznanili s potekom raziskave in njihovimi nalogami. Na elektronske naslove koordinatorjev smo poslali tudi povezave do anketnih vprašalnikov. Hkrati smo koordinatorje prosili, da vprašalnike posredujejo posameznim skupinam strokovnih delavcev na njihovi instituciji.

Na visokošolski ravni smo najprej definirali relevantne fakultete, ki so bile ključne za doseganje zastavljenih ciljev raziskave. Na teh fakultetah smo vzpostavili stik s prodekani za raziskovalno dejavnost. Prodekanom smo poslali prošnjo, da povezavo do anketnih vprašalnikov posredujejo vsem relevantnim ciljnim skupinam, ki so zajemale visokošolske učitelje in sodelavce ter študente.

Tako za strokovne knjižnične delavce kot za vodstvene delavce v knjižnicah smo povezavo do spletnega vprašalnika posredovali po elektronski pošti, za strokovne knjižnične delavce pa tudi v treh zaprtih skupinah na družbenem omrežju Facebook, na portalu Knjižnice.si in na portalu Knjižničarske novice.

Anketni vprašalnik za strokovne delavce v splošnih knjižnicah smo posredovali na splošni e-poštni naslov vsake knjižnice (teh naslovov je bilo 58), ki ga hrani Ministrstvo za kulturo RS, ki je pristojno za splošne knjižnice. Ob osnovnih informacijah o projektu (vodja projekta, financerji) smo osebi, ki sprejema elektronsko pošto na generičnih elektronskih naslovih knjižnic (npr. info@knjiznica.si), dopisali prošnjo, naj anketni vprašalnik posreduje strokovnim knjižničnim delavcem knjižnice.

Anketni vprašalnik za strokovne delavce v visokošolskih knjižnicah smo posredovali na splošni e-poštni naslov visokošolskih knjižnic (teh naslovov je bilo 58) različnih vrst glede na kategorije, ki jih določa področna zakonodaja. Naslove smo pridobili iz javno dostopnih podatkov na spletnih straneh ustanov in treh javnih univerz. Ob osnovnih informacijah o projektu (vodja projekta, financerji) smo dopisali tudi prošnjo za posredovanje anketnega vprašalnika strokovnim knjižničnim delavcem njihove knjižnice.

Anketni vprašalnik za strokovne delavce v šolskih knjižnicah smo v sodelovanju z nacionalno knjižnico posredovali na e-poštne naslove šolskih knjižnic (generični naslovi) ali e-poštne naslove strokovnih delavcev v šolskih knjižnicah, ki so bili navedeni kot kontaktne osebe za zbiranje statističnih podatkov o delovanju šolskih knjižnic. Teh naslovov je bilo 556. V sodelovanju s Sekcijo za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije je bilo vabilo za sodelovanje pri izpolnjevanju anketnega vprašalnika objavljeno tudi v zaprti skupini Šolske knjižnice na družbenem omrežju Facebook.

Anketni vprašalnik za vodstvene delavce v visokošolskih knjižnicah smo v sodelovanju z nacionalno knjižnico posredovali na e-poštne naslove, ki so bili navedeni kot kontaktni podatki za zbiranje statističnih podatkov o delovanju visokošolskih knjižnic. Teh naslovov je bilo 108.

Anketni vprašalnik za vodstvene delavce v splošnih knjižnicah smo posredovali na osebni elektronski naslov direktorice ali direktorja splošne knjižnice. Naslove smo pridobili v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo RS, ki je pristojno za splošne knjižnice. Teh naslovov je bilo 58.

Anketni vprašalniki so bili pripravljani v aplikaciji 1ka. Zbiranje podatkov je potekalo od maja 2024 do avgusta 2024, večino podatkov pa smo pridobili v maju in juniju 2024.

Zbiranje podatkov je potekalo v skladu s temeljnimi načeli etike v raziskovanju – upoštevana je bila anonimnost, sodelovanje je bilo prostovoljno in možna je bila prekinitev sodelovanja v raziskavi brez posledic za sodelujočega.

2.4 Postopki analize podatkov

Podatke smo obdelali s statističnim programom IBM SPSS Statistics (verzija 29.0). Pri obdelavi podatkov smo najprej uporabili opisne statistične metode, in sicer frekvence, minimalno (MIN) in maksimalno (MAX) doseženo vrednost, aritmetično sredino (M) in standardni odklon (SD).

Pri obdelavi podatkov smo izvedli tudi primerjalne analize za preverjanje razlik med skupinami. V večini primerov smo uporabili neparametrični Kruskal-Wallisov test, ki je primeren za primerjavo več kot dveh skupin pri ordinalnih ali nenormalno porazdeljenih podatkih. Za post-hoc analize smo uporabili Dunnettov test z Bonferronijevim popravkom. Poleg tega smo za primerjavo med dvema skupinama uporabili neparametrični Mann-Whitneyjev test, ki je primeren za analizo razlik pri ordinalnih spremenljivkah ali podatkih, ki ne sledijo normalni porazdelitvi.

3 Rezultati

3.1 Značilnosti vrtcev, šol in knjižnic

Tabela 16: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol ter vodstva knjižnic za okolje, v katerem se nahaja institucija

Vrsta institucije	N	Število prebivalcev:					skupaj
		manj kot 3.000	od 3.001 do 15.000	od 15.001 do 50.000	od 50.001 do 100.000	od 100.001 do 500.000	
		%	%	%	%	%	
Vrtec	29	20,7	41,4	37,9	0,0	0,0	100,0
Osnovna šola z vrtcem	12	91,7	8,3	0,0	0,0	0,0	100,0
Osnovna šola	10	60,0	20,0	10,0	0,0	10,0	100,0
Srednja šola	18	5,6	27,8	33,3	5,6	27,8	100,0
Knjižnica	48	0,0	35,4	29,2	10,4	25,0	100,0

V raziskavi je sodelovalo 29 vrtcev, od tega se jih večina (79,3 %) nahaja v krajih, ki imajo od 3.001 do 50.000 prebivalcev, petina (20,7 %) pa v vaškem okolju, v naseljih, ki imajo manj kot 3.000 prebivalcev. Izmed 12 osnovnih šol z vrtcem jih velika večina (91,7 %) deluje v manjših krajih z do 3000 prebivalci. V raziskavi je sodelovalo tudi 10 osnovnošolskih zavodov, od katerih jih dobra polovica (60,0 %) deluje v manjših krajih z manj kot 3000 prebivalci, 2 (20,0 %) sta v krajih, ki štejejo od 3.001 do 15.000 prebivalcev, ena šola (10,0 %) je v mestu, ki ima od 15.001 do 50.000

prebivalcev, in ena osnovna šola (10,0 %) v mestu, ki šteje od 100.001 do 500.000 prebivalcev.

V raziskavi je sodelovalo tudi 18 srednjih šol, od tega jih je tretjina (33,3 %) v mestih, ki imajo od 15.001 do 50.000 prebivalcev. Dobra četrtina (27,8 %) srednjih šol je v manjših mestih, ki nimajo več kot 15.000 prebivalcev, prav tako dobra četrtina (27,8 %) pa v večjih mestih, ki štejejo med 100.001 in 500.000 prebivalcev. 5,6 % srednjih šol je v naselju z do 3.000 prebivalci, 5,6 % pa v kraju, v katerem prebiva od 50.001 do 100.000 prebivalcev.

Splošne knjižnice, vodje katerih so sodelovali v raziskavi, se nahajajo v največjem deležu (35,4 %) v okolju z od 3.001 do 15.000 prebivalcev. Sledijo (29,2 %) knjižnice, ki delujejo v okolju z od 15.001 do 50.000 prebivalcev, nato je četrtina knjižnic (25 %) iz okolja, ki ima od 100.0001 do 500.000 prebivalcev, na koncu so knjižnice, delujoče v okolju, ki ima od 50.001 do 100.000 prebivalcev. Nobena knjižnica ni iz okolja, ki ima manj kot 3.000 prebivalcev.

Tabela 17: Rezultati anketnega vprašalnika za okolje, v katerem se nahaja institucija

Vrsta institucije	N	Mestno	Primestno	Vaško	Skupaj
		%	%	%	%
Vrtec	29	41,4	34,5	24,1	100,0
Osnovna šola z vrtcem	12	0,0	0,0	100,0	100,0
Osnovna šola	10	40,0	20,0	40,0	100,0
Srednja šola	18	83,3	11,1	5,6	100,0
Knjižnica	48	95,8	2,1	2,1	100,0

Četrtnina (24,1 %) vrtcev, sodelujočih v raziskavi, deluje v vaškem okolju, dobra tretjina (34,5 %) v primestnem okolju, dve petini (41,4 %) sodelujočih vrtcev pa stojita v mestnem okolišu. Vse v raziskavi sodelujoče osnovne šole z vrtcem, skupaj jih je 12, so v vaškem okolju. Od osnovnih šol, ki so sodelovale v raziskavi, sta dve petini (40,0 %) v mestnem in dve petini (40,0 %) v vaškem okolju, petina (20,0 %) pa v primestnem okolju. Od v raziskavo vključenih srednjih šol jih je večina (83,3 %) v mestnem okolju, 11,1 % v primestnem in 5,6 % v vaškem okolju.

Skoraj vse knjižnice (95,8 %) se nahajajo v mestnem okolju, majhen delež je takšnih, ki so v primestnem (2,1 %) in v vaškem (2,1 %) okolju.

3.1.1 Vrtci, osnovne šole z vrtcem, osnovne šole in srednje šole

3.1.1.1 Otroci/učenci/dijaki

Tabela 18: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za število otrok/učencev/dijakov, ki obiskujejo posamezno institucijo

Vrsta institucije	N	MIN	MAX	M	SD
Vrtec	29	42,00	1600,00	500,24	335,93
Osnovna šola z vrtcem	12	74,00	433,00	207,75	113,71
Osnovna šola	10	51,00	421,00	271,00	131,71
Srednja šola	18	108,00	2300,00	635,06	476,53

Vodstveni delavci so odgovarjali tudi na vprašanje o številu otrok/učencev/dijakov, ki obiskujejo posamezno institucijo. Rezultati so sledeči: posamezni vrtec v povprečju obiskuje 500 otrok, osnovno šolo z vrtcem povprečno 208 otrok, posamezno osnovno šolo v povprečju obiskuje 271 učencev, posamezno srednjo šolo pa 635 dijakov.

3.1.1.2 Ekonomski položaj otrok/učencev/dijakov

Tabela 19: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za število otrok/učencev/dijakov, ki obiskujejo posamezno institucijo

Ekonomsko dobro stoječe družine	N	Delež otrok/učencev/dijakov:					skupaj
		nimam podatka/ne morem odgovoriti	od 0 do 10 %	od 11 do 25 %	od 26 do 50 %	več kot 50 %	
		%	%	%	%	%	
Vrtec	29	51,7	0,0	3,4	13,8	31,0	100,0
Osnovna šola z vrtcem	12	25,0	8,3	16,7	25,0	25,0	100,0
Osnovna šola	10	20,0	20,0	20,0	10,0	30,0	100,0
Srednja šola	18	27,8	16,7	16,7	5,6	33,3	100,0

V sklopu raziskave so bili vodstveni delavci povprašani tudi o ekonomskem položaju otrok, učencev oz. dijakov. Približno polovica ravnateljev vrtcev (51,7 %) podatka o ekonomskem stanju družin v vrtec vključenih otrok nima in na vprašanje ni mogla odgovoriti, medtem ko je tretjina (31,0 %) ravnateljev vrtcev presodila, da več kot 50 % otrok njihovega vrtca prihaja iz dobrostoječih družin. Četrtnina (25,0 %) ravnateljev osnovnih šol z vrtcem prav tako ni mogla odgovoriti na vprašanje, četrtnina (25,0 %) je dejala, da je v njihovem zavodu med 26 in 50 % otrok iz

ekonomsko stabilnih družin, četrtnina (25,0 %), da je takšnih otrok več kot 50 %. Slaba tretjina (30,0 %) ravnateljev osnovnih šol ocenjuje, da je na njihovi šoli več kot polovica učencev iz ekonomsko stabilno stoječega družinskega okolja, desetina (10,0 %) je ocenila, da je takšnih otrok od 26 do 50 %. Dve petini (40,0 %) osnovnošolskih ravnateljev presoja, da je na posamezni šoli do 25 % učencev iz finančno stabilnih družin, četrtnina ravnateljev (20,0 %) pa podatka o tem nima. Prav tako podatka o ekonomskem statusu družin dijakov nima četrtnina (27,0 %) ravnateljev srednjih šol, medtem ko jih tretjina presoja, da je na njihovi srednji šoli več kot polovica dijakov iz finančno stabilnih oz. premožnejših družin. Manjši delež (5,6 %) ravnateljev presoja, da je na njihovi šoli od 26 do 50 % takšnih dijakov, tretjina ravnateljev (33,4 %) pa ocenjuje, da je pri njih na šoli do 25 % dijakov iz ekonomsko uspešnih družin.

Tabela 20: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za ekonomski položaj otrok/učencev/dijakov

Ekonomsko deprivilegirane družine	N	Delež otrok/učencev/dijakov:					skupaj
		nimam podatka/ne morem odgovoriti	od 0 do 10 %	od 11 do 25 %	od 26 do 50 %	več kot 50 %	
		%	%	%	%	%	
Vrtec	29	58,6	10,3	20,7	10,3	0,0	100,0
Osnovna šola z vrtcem	12	25,0	16,7	25,0	16,7	16,7	100,0
Osnovna šola	10	20,0	20,0	50,0	10,0	0,0	100,0
Srednja šola	18	22,2	16,7	27,8	22,2	11,1	100,0

Večina ravnateljev vrtcev (58,6 %) je pri vprašanju o ekonomskem statusu družin otrok, ki obiskujejo njihov vrtec, odgovorila, da podatka nimajo in ne morejo odgovoriti. Desetina (10,3 %) vodstvenih delavcev v vrtcu meni, da vrtec obiskuje od 26 do 50 % otrok iz ekonomsko deprivilegiranih družin, tretjina (31,0 %) jih meni, da je delež otrok iz finančno deprivilegiranih družin do 25 %. Vodstveni delavci osnovnih šol z vrtcem so ocenili takole: slaba petina (16,7 %) ravnateljev meni, da je otrok oz. učencev iz ekonomsko deprivilegiranih družin več kot polovica, prav tako slaba petina (16,7 %) jih meni, da je takšnih otrok oz. učencev od 26 do 50 %, po presoji četrtnine ravnateljev je takšnih otrok oz. učencev od 11 do 25 %, slaba petina (16,7 %) ravnateljev pa ocenjuje, da je odstotek otrok iz ekonomsko manj stabilnih družin nizek, in sicer do 10 %. Med osnovnošolskimi ravnatelji jih polovica (50,0 %) sklepa, da je pri njih med 11 in 25 % učencev iz družin s slabšim ekonomskim statusom, desetina (10,0 %) presoja, da je takšnih učencev med 26 in

50 %, petina (20,0 %) pa presoja, da iz ekonomsko deprivilegiranih družin prihaja do 10 % otrok. Petina (20,0 %) ravnateljev osnovnih šol tovrstnih podatkov nima, tudi ne dobra petina (22,2 %) srednješolskih ravnateljev. Dobra četrtina (27,8 %) vodstvenih delavcev srednjih šol presoja, da je pri njih med 11 in 25 % dijakov iz finančno deprivilegiranih družin, dobra petina (22,2 %) jih presoja, da je takšnih dijakov od 26 do 50 %, desetina (11,1 %) ravnateljev meni, da je dijakov iz ekonomsko šibkih družin več kot 50 %, hkrati pa slaba petina (16,7 %) ravnateljev ocenjuje, da je delež dijakov iz družin s slabšim ekonomskim položajem pri njih nizek, tj. do 10 %.

3.1.1.3 Osnovne veščine pismenosti ob vstopu v 1. razred

Tabela 21: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za osnovne veščine pismenosti ob vstopu v 1. razred

Osnovne veščine pismenosti ob vstopu v 1. razred	N	Delež otrok:				skupaj
		manj kot 25 %	od 26 do 50 %	od 51 do 75 %	več kot 75 %	
		%	%	%	%	
		%	%	%	%	
	22	36,4	31,8	18,2	13,6	100,0

Na vprašanje o obvladovanju osnovnih veščin pismenosti ob vstopu v 1. razred je odgovarjalo 22 ravnateljev osnovnih šol (in osnovnih šol z vrtcem). Le manjši delež (13,6 %) ravnateljev poroča, da ima več kot 75 % učencev ob vstopu v 1. razred temeljne veščine pismenosti. Večina ravnateljev (68,2 %) presoja, da ima osnovne veščine ob vstopu v šolo manj kot 50 % prvošolcev. Slaba petina ravnateljev (18,2 %) je izrazila mnenje, da ob vstopu v šolo z osnovnimi veščinami pismenosti razpolaga od 51 do 75 % učencev.

3.1.1.4 Zaposleni

Tabela 22: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za število zaposlenih strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja v instituciji

Vrsta institucije:	N	MIN	MAX	M	SD
Vrtec	29	7,00	240,00	70,69	49,55
Osnovna šola z vrtcem	12	10,00	48,00	28,58	12,56
Osnovna šola	10	14,00	53,00	34,20	10,88
Srednja šola	18	22,00	220,00	58,50	43,27

Iz odgovorov, ki so jih podala vodstva vrtcev in šol, je razbrati, da imajo najvišje število zaposlenih strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja v vrtcih – v posamezni vrtčevski instituciji je v povprečju zaposlenih 71 strokovnih delavcev. V osnovnih šolah z vrtcem, ki so sodelovale v raziskavi, je na področju vzgoje in izobraževanja v povprečju zaposlenih približno 29 ljudi. V osnovnih šolah je povprečno 34 zaposlenih strokovnih delavcev s področja vzgoje in izobraževanja, medtem ko je ta številka nekoliko višja v srednjih šolah – v posameznem srednješolskem zavodu je v povprečju zaposlenih 58 strokovnih delavcev.

3.1.1.5 Sistematizacija delovnega mesta knjižničarja

Tabela 23: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za sistematizacijo delovnega mesta knjižničarja

Sistematizacija delovnega mesta knjižničarja	N	Celo delovno mesto	Drugo	Skupaj
		%	%	%
Vrtec	26	3,8	96,2	100,0
Osnovna šola z vrtcem	12	0,0	100,0	100,0
Osnovna šola	10	30,0	70,0	100,0
Srednja šola	18	38,9	61,1	100,0

Glede sistemizacije delovnega mesta knjižničarja podatki kažejo, da vrtci, ki so sicer poročali, da imajo knjižnico, praviloma nimajo sistemiziranega delovnega mesta za knjižničarja, zgolj 3,8 % vrtcev ga ima. V vrtcih so knjižničarji zaposleni na drugih delovnih mestih oz. zaposleni na drugih delovnih mestih opravljajo delo knjižničarja. To v naši raziskavi v celoti velja tudi za osnovne šole z vrtcem – posebnega delovnega mesta za knjižničarja osnovne šole z vrtci nimajo. Sicer imajo tri (30,0 %) osnovne šole od desetih, ki so sodelovale v raziskavi, sistemizirano delovno mesto knjižničarja, sedem (70,0 %) osnovnih šol sistemiziranega delovnega mesta za knjižničarja nima. Zelo podobno velja tudi za srednje šole – le malo več kot tretjina (38,9 %) srednješolskih zavodov ima sistemizirano delovno mesto knjižničarja.

3.1.1.6 Materialni pogoji

3.1.1.6.1 Število računalnikov oz. tablic

Tabela 24: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za število računalnikov oz. tablic za otroke/učence/dijake

Vrsta institucije	N	MIN	MAX	M	SD
Vrtec	29	0,00	29,00	4,90	8,25
Osnovna šola z vrtcem	12	0,00	42,00	23,25	14,54
Osnovna šola	10	20,00	60,00	38,00	11,51
Srednja šola	18	15,00	600,00	90,28	132,29

Po poročanju vodstvenih delavcev vrtcev in šol imajo vrtci v povprečju 5 računalnikov oz. tablic za otroke, osnovne šole z vrtcem jih imajo v povprečju 23. V osnovnih šolah imajo v povprečju 38 računalnikov oz. tablic, namenjenih učencem, v srednjih šolah je ta številka višja – v povprečju ima srednja šola 90 računalnikov oz. tablic, ki jih uporabljajo dijaki.

3.1.1.6.2 Knjižnično gradivo

Tabela 25: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za letna denarna sredstva za knjižnično gradivo

Vrsta institucije	N	MIN	MAX	M	SD
Vrtec	26	0,00	10.000,00	2.951,92	3.286,38
Osnovna šola z vrtcem	12	200,00	4.000,00	1.541,67	1.290,85
Osnovna šola	10	170,00	5.000,00	1.967,00	1.427,04
Srednja šola	18	10,00	50.000,00	8.983,79	15.242,41

Kakor poročajo vodstveni delavci vrtcev in šol, največ denarja za knjižnično gradivo porabijo v srednjih šolah, in sicer porabijo v povprečju skoraj 9.000,00 eur. Sledijo vrtčevske institucije, v vrtcih za knjižnično gradivo na leto porabijo v povprečju blizu 3.000,00 eur. V osnovnih šolah so letna denarna sredstva, porabljena za knjižnično gradivo, v povprečju visoka okoli 2.000,00 eur, če zaokrožimo, v osnovnih šolah z vrtcem pa letno za knjižnično gradivo porabijo v povprečju 1.500,00 eur.

Tabela 26: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za število kupljenih knjig na leto za strokovne delavce

Vrsta institucije	N	MIN	MAX	M	SD
Vrtec	26	0,00	150,00	28,54	42,76
Osnovna šola z vrtcem	12	2,00	20,00	12,25	5,03
Osnovna šola	10	2,00	24,00	12,90	7,49
Srednja šola	18	10,00	280,00	91,33	81,97

Vodstva vrtcev in šol poročajo tudi o kvoti kupljenih knjig za strokovne delavce na leto. Podatki pokažejo, da vrtec v povprečju na leto kupi 28 ali 29 knjig, osnovne šole z vrtcem v povprečju 12 knjig, osnovne šole v povprečju na leto nabavijo približno 13 knjig za strokovne delavce. Največ knjig za strokovne delavce kupijo srednje šole, in sicer v povprečju 91 knjig na leto.

Tabela 27: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol za število kupljenih knjig na leto za otroke/učence/dijake

Vrsta institucije	N	MIN	MAX	M	SD
Vrtec	26	0,00	450,00	113,58	121,35
Osnovna šola z vrtcem	12	20,00	400,00	91,67	112,40
Osnovna šola	10	5,00	300,00	108,30	95,96
Srednja šola	18	10,00	600,00	198,00	189,13

Vodstva vrtcev in šol smo povprašali tudi o količini knjig, ki jih na leto kupijo za otroke, učence oz. dijake. Iz odgovorov je razbrati, da največ knjig na leto prejemajo dijaki, srednješolske institucije za dijake v povprečju kupijo 198 knjig letno. Približno 114 knjig za otroke na leto kupijo v vrtcih. V osnovnih šolah z vrtcem v enem letu povprečno za (po)učno rabo kupijo 92 knjig, v osnovnih šolah pa 108 knjig.

3.1.2 Knjižnice

3.1.2.1 Poslanstvo knjižnice

Tabela 28: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o poslanstvu knjižnice

Poslanstvo knjižnice	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Poslanstvo knjižnice prispeva k razvoju skupnosti.	48	0,0	0,0	2,1	35,4	62,5	100,0
Vizija knjižnice mora biti usklajena s poslanstvom knjižnice.	48	0,0	0,0	2,1	35,4	62,5	100,0
Poslanstvo knjižnice je temeljno vodilo ravnanja vodje.	48	0,0	0,0	0,0	41,7	58,3	100,0
Uresničevanje poslanstva knjižnice, da v okolju spreminja informiranje, učenje, kulturo, druženje.	48	0,0	0,0	4,2	50,0	45,8	100,0
Za uresničevanje poslanstva knjižnice je odgovoren njen vodja.	48	0,0	2,1	18,8	52,1	27,1	100,0

Poslanstvo knjižnice prispeva k razvoju skupnosti – s trditvijo se strinja 35,4 %, popolnoma strinja pa 62,5 % vodstvenih delavcev v knjižnicah. Le 2,1 % je takšnih, ki se s to trditvijo niti ne strinja niti strinja. Usklajenost vizije knjižnice s poslanstvom knjižnice je nekaj, s čimer se strinja popolnoma enak delež strokovnih delavcev v knjižnicah kot s prvo trditvijo o prispevku poslanstva knjižnice k razvoju knjižnice. Pri trditvi, da je poslanstvo knjižnice temeljno vodilo ravnanja vodje, beležimo le strinjanje, in sicer pri 58,3 % popolno strinjanje in pri 41,7 % strinjanje. Pri trditvi, da uresničevanje poslanstva knjižnice v okolju spreminja informiranje, učenje, kulturo in druženje, beležimo skoraj le strinjanje, saj se s to trditvijo popolnoma strinja 45,8 % in se strinja 50,0 %, 4,2 % pa je tistih, ki se ne morejo opredeliti. Delež teh, ki se ne morejo opredeliti, je najvišji pri peti trditvi. Kar 18,8 % je neopredeljenih ob trditvi, da je za uresničevanje poslanstva knjižnice odgovoren njen vodja. Pri tej

trditvi beležimo tudi najnižji delež tistih, ki se s to trditvijo popolnoma strinjajo (27,1 %), je pa še vedno več kot polovica takšnih, ki se s to trditvijo strinja (52,1 %).

Tabela 29: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o vključenosti zaveze o spodbujanju branja v strategijo razvoja knjižnice

Vključenost zaveze o spodbujanju branja v strategijo razvoja knjižnice	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	48	37,5	62,5	100,0

Po poročanju vodstva knjižnic imajo v slabih dveh petinah knjižnic (37,5 %), ki so sodelovale v raziskavi, vključeno zavezo o spodbujanju branja v strategijo razvoja knjižnice. Tisti, ki so izpostavili, da imajo vključeno zavezo, so poročali, da je vključena v strateškem načrtu ali v poslanstvu knjižnice.

Tabela 30: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o prikrajšanosti pri izvedbi knjižnične javne službe, vezane na spodbujanje branja

Prikrajšanost pri izvedbi knjižnične javne službe, vezane na spodbujanje branja ...	N	Ocena:					
		sploh ne	malo	srednje	precej	zelo	skupaj
		%	%	%	%	%	%
... zaradi strokovnih delavcev z dovolj znanji o branju	48	27,1	22,9	35,4	14,6	0,0	100,0
... zaradi analize neuporabnikov knjižničnih storitev	48	14,6	22,9	41,7	18,8	2,1	100,0
... zaradi knjižničnega gradiva	48	33,3	31,3	27,1	2,1	6,3	100,0

Vodstvo knjižnic poroča, da je prikrajšanost pri izvedbi knjižnične javne službe, vezane na spodbujanje branja, pogojena s knjižničnim gradivom (srednje 27,1 %, precej 2,1 % in zelo 6,3 %) in analizo neuporabnikov knjižničnih storitev (srednje 41,7 %, precej 18,8 % in zelo 2,1 %). Drugačno je njihovo stališče pri trditvi, vezani na strokovne delavce z dovolj znanji o branju, saj jih dobra četrtina (27,1 %) meni, da zaradi tega knjižnična javna služba sploh ni prikrajšana, dobra petina (22,9 %) presoja, da je malo prikrajšana, največji delež (35,4 %) pri tej trditvi pa predstavljajo tisti, ki ocenjujejo, da je srednje prikrajšana.

3.1.2.2 Materialni pogoji

Tabela 31: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce knjižnic o odstotku sredstev od celotnega proračuna za izobraževanje strokovnih delavcev

Odstotek sredstev od celotnega proračuna za izobraževanje strokovnih delavcev:	N	MIN	MAX	M	SD
	47	0,00	20,00	2,71	3,85

Po poročanju vodstev knjižnic je v knjižnicah povprečno 2,71 % sredstev od celotnega proračuna namenjenih za izobraževanje strokovnih delavcev knjižnice.

3.2 Bralna pismenost v instituciji

3.2.1 Znanja o branju in bralni motivaciji

3.2.1.1 Pomembnost znanj o branju

3.2.1.1.1 Vodstveni delavci

3.2.1.1.1.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 32: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o pomembnosti znanj o branju na nivoju institucije

Znanja o branju	N	Pomembnost:					skupaj
		sploh ni pomembno	ni pomembno	ni niti ni pomembno niti je pomembno	je pomembno	zelo je pomembno	
		%	%	%	%	%	
Znanja o pomenu branja za razvoj otrok	69	0,0	0,0	4,3	26,1	69,6	100,0
Znanja o iskanju informacij v različnih bralnih virih	69	0,0	1,4	1,4	27,5	69,6	100,0
Znanja o ustvarjalnih možnostih pogovora o prebranem besedilu in nadgrajevanju	69	1,4	0,0	0,0	33,3	65,2	100,0

Znanja o branju	N	Pomembnost:					skupaj
		sploh ni pomembno	ni pomembno	ni pomembno niti je pomembno	je pomembno	zelo je pomembno	
		%	%	%	%	%	
bralnega razumevanja							
Znanja o motivaciji za branje	69	0,0	1,4	2,9	31,9	63,8	100,0
Znanja o procesih razumevanja pri branju	69	1,4	1,4	2,9	30,4	63,8	100,0
Znanja o kritičnem branju	69	0,0	1,4	8,7	29,0	60,9	100,0
Znanja o posebnostih branja literarnih besedil	69	0,0	1,4	10,1	33,3	55,1	100,0
Znanja o bralnih strategijah in njihovi uporabi pri učenju	69	2,9	4,3	7,2	26,1	59,4	100,0
Znanja o začetnem opismenjevanju	69	2,9	2,9	11,6	30,4	52,2	100,0
Znanja o razlikah v bralnih možnostih pri učencih	69	2,9	4,3	8,7	31,9	52,2	100,0
Znanja o poteku procesa branja tiskanih gradiv	69	1,4	4,3	11,6	37,7	44,9	100,0
Znanja o poteku procesa branja digitalnih gradiv	69	2,9	5,8	14,5	52,2	24,6	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol glede pomembnosti znanj, povezanih z branjem, kažejo, da se zdijo sodelujočim vodstvenim delavcem znanja o branju v glavnem pomembna, pri čemer se največji pomen pripisuje zlasti znanju o ustvarjalnih možnostih pogovora o prebranem besedilu in nadgrajevanju bralnega razumevanja (98,5 %), znanju o iskanju informacij v različnih bralnih virih (97,1 %), znanju o pomenu branja za razvoj otrok ter motivaciji za branje (95,7 %) in znanju o procesih razumevanja pri branju (94,2 %). Znanja o posebnostih branja literarnih besedil, bralnih strategijah, začetnem

opismenjevanju, razlikah bralnih zmožnosti pri učencih, poteku procesa branja tiskanih oz. digitalnih so večini vodstvenih delavcev prav tako pomembna.

3.2.1.1.1.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 33: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o poudarku branju in bralni kulturi

Branje in bralna kultura v knjižnici	N	Poudarek:					skupaj
		zelo majhen	majhen	niti majhen niti velik	velik	zelo velik	
		%	%	%	%	%	%
	47	8,5	4,3	21,3	25,5	40,4	100,0

Za vodstvo knjižnic sta branje in bralna kultura pomembna, saj daje tej vsebini četrtna velik poudarek (25,5 %), medtem ko dve petini dajeta zelo velik poudarek (40,4 %). Opazen je delež tistih, ki branju in bralni kulturi ne pripisujejo niti majhnega niti velikega poudarka (21,3 %). Več kot desetina je takšnih, ki branju in bralni kulturi dajejo manj poudarka (8,5 % zelo majhen in 4,3 % majhen poudarek).

Tabela 34: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pomembnosti znanj o branju na nivoju institucije

Znanja o branju	N	Pomembnost:					skupaj
		sploh ni pomembno	ni pomembno	niti ni pomembno niti je pomembno	je pomembno	zelo je pomembno	
		%	%	%	%	%	%
Znanja o iskanju informacij v različnih bralnih virih	48	0,0	0,0	0,0	31,3	68,8	100,0
Znanja o motivaciji za branje	48	2,1	0,0	6,3	35,4	56,3	100,0
Znanja o kritičnem branju	48	0,0	0,0	8,3	41,7	50,0	100,0
Znanja o pomenu branja za razvoj otrok	48	2,1	6,3	10,4	22,9	58,3	100,0
Znanja o procesih	48	2,1	2,1	10,4	43,8	41,7	100,0

Znanja o branju	N	Pomembnost:					skupaj
		sploh ni	ni	niti ni	je	zelo je	
		pomembno	pomembno	pomembno	pomembno	pomembno	
		%	%	%	%	%	%
razumevanja pri branju							
Znanja o razlikah v bralnih zmožnostih pri mladih	48	2,1	2,1	8,3	47,9	39,6	100,0
Znanja o bralnih strategijah in njihovi uporabi pri učenju	48	2,1	0,0	12,5	52,1	33,3	100,0
Znanja o poteku procesa branja nasploh	48	2,1	2,1	12,5	50,0	33,3	100,0
Znanja o ustvarjalnih možnostih pogovora o prebranem besedilu in nadgrajevanju bralnega razumevanja	48	2,1	8,3	6,3	50,0	33,3	100,0
Znanja o začetnem opismenjevanju	48	2,1	8,3	16,7	31,3	41,7	100,0
Znanja o posebnostih branja literarnih besedil	48	2,1	8,3	16,7	41,7	31,3	100,0

Vodstveni delavci knjižnic ocenjujejo, da so na ravni institucije najbolj pomembna znanja o iskanju informacij v različnih bralnih virih, saj jih večina (68,8 %) označuje kot zelo pomembna. Med zelo pomembna sodijo tudi znanja o pomenu branja za razvoj otrok (58,3 %), znanja o motivaciji za branje (56,3 %) in znanja o kritičnem branju (50,0 %). Kot pomembna, a v manjši meri zelo pomembna, so ocenjena tudi znanja o bralnih strategijah in njihovi uporabi pri učenju (52,1 % jih označuje kot pomembna), znanja o poteku procesa branja (50,0 %), znanja o razlikah v bralnih zmožnostih pri mladih (47,9 %) ter znanja o procesih razumevanja pri branju (43,8 %). Znanja o začetnem opismenjevanju in posebnostih branja literarnih besedil so nekoliko manj izpostavljena. Opažamo tudi, da pri vseh kategorijah obstaja delež odgovorov, kjer anketiranci niso izrazili jasnega stališča glede pomembnosti določenega znanja. Ta delež se giblje med 6,3 % in 16,7 %.

3.2.1.2 Znanje o branju pri strokovnih delavcih

3.2.1.2.1 Vodstveni delavci

3.2.1.2.1.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 35: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o oceni znanj o branju pri strokovnih delavcih

Ocena znanja	N	MIN	MAX	M	SD
Dovolj znanj o branju, ki jih potrebujejo pri svojem delu	69	0,00	100,00	62,28	26,84
Nekaj znanj, vendar bi jih potrebovali več	69	0,00	100,00	30,26	22,37
Premalo znanj o branju, kar jim otežuje delo	69	0,00	30,00	7,45	8,02

Vodstveni delavci vrtcev in šol, sodelujočih v raziskavi, ocenjujejo, da imata slabi dve tretjini (62,28 %) zaposlenih dovolj znanj o branju. Za skoraj tretjino (30,26 %) zaposlenih so vodstveni delavci presodili, da sicer imajo nekaj tovrstnega znanja, vendar bi ga potrebovali več. Le manjši delež (7,45 %) strokovnih delavcev se po mnenju vodstvenih delavcev sooča s pomanjkanjem tovrstnega znanja, kar jim otežuje uspešno delo.

3.2.1.2.1.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 36: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o oceni znanj o branju pri strokovnih delavcih

Ocena znanja	N	MIN	MAX	M	SD
Dovolj znanj o branju, ki jih potrebujejo pri svojem delu	48	0,00	100,00	63,00	30,39
Nekaj znanj, vendar bi jih potrebovali več	48	0,00	100,00	26,38	23,07
Premalo znanj o branju, kar jim otežuje delo	48	0,00	100,00	10,06	18,89

Po oceni vodstva knjižnic imata dovolj znanj o branju povprečno dve tretjini (63,0 %) strokovnih delavcev. Nekaj znanj, vendar bi jih potrebovali več, ima po oceni vodstva knjižnic dobra četrtina (26,4 %) strokovnih delavcev v knjižnici. Premalo

znanj o branju, kar jim otežuje delo, ima po oceni vodstva knjižnic desetina (10,1 %) strokovnih delavcev v knjižnicah.

3.2.2 Razvijanje bralne pismenosti

3.2.2.1 Spremljanje in evalvacija razvoja bralne pismenosti

3.2.2.1.1 Vodstveni delavci

3.2.2.1.1.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Rezultati vprašalnika, namenjenega vodstvenim delavcem vrtcev in šol o načinih spremljanja in evalviranja stanja bralne pismenosti in bralne kulture pri učencih/dijakih, povedo, da stanje bralne pismenosti in bralne kulture pri učencih in dijakih spremlja in evalvira malo več kot tretjina anketiranih zavodov (37,5 %). Pri tem je poudarek na tradicionalnih dejavnostih, kot so Bralna značka Slovenije in bralni nahrbtniki, dejavnosti pa so dopolnjene z inovativnimi pristopi, kot so npr. bralni kotički, dnevnik branja, branje pod drevesom. Pri merjenju napredka se izpostavljajo evalvacija, formativno spremljanje in sodelovanje s svetovalnimi službami. Ključno je tudi povezovanje z deležniki, aktivno vključevanje staršev in strokovnih delavcev omogoča celostni pristop k razvoju bralne pismenosti, prav tako pomembni pa so projekti, ki ponujajo strukturiran okvir za izvajanje dejavnosti in spremljanje rezultatov.

Tabela 37: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o načinih spremljanja in evalviranja stanja bralne pismenosti in bralne kulture pri učencih/dijakih

Načini spremljanja in evalviranja stanja bralne pismenosti in bralne kulture pri učencih/dijakih	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	40	37,5	62,5	100,0

3.2.2.1.1.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 38: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o načinih spremljanja in evalviranja stanja bralne pismenosti in bralne kulture

Načini spremljanja in evalviranja stanja bralne pismenosti in bralne kulture	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	47	10,4	89,4	100,0

Po poročanju vodstva knjižnic le desetina (10,4 %) spremlja in evalvira stanje bralne pismenosti in bralne kulture, izpostavljajo pa se naslednji načini: uporaba anket, fokusne skupine, evalvacija po vsaki vsebini oz. dejavnosti, pogovor o prebranem gradivu.

3.2.2.2 Vključenost v programe in projekte

3.2.2.2.1 Vodstveni delavci

3.2.2.2.1.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Rezultati raziskave kažejo, da se velika večina (89,9 %) anketiranih vrtcev oz. šol vključuje v posebne programe ali razvojno-raziskovalne projekte, ki spodbujajo bralno pismenost, ali pa se jih udeležuje. Med navedenimi so programi ali projekti Društva Bralna značka Slovenije, nacionalni projekt Rastem s knjigo, Nacionalni mesec skupnega branja, Noč knjige, Unescov projekt Menjaj branje za sanje, Naša mala knjižnica, OBJEM, rubrika Cici Vesela šola, knjižni nahrbtnik, razni literarni natečaji idr.

Tabela 39: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o vključenosti oz. udeležbi institucije v posebnih programih ali razvojno-raziskovalnih projektih, ki spodbujajo bralno pismenost

Vključenost oz. udeležba institucije v posebnih programih ali razvojno-raziskovalnih projektih, ki spodbujajo bralno pismenost	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	69	89,9	10,1	100,0

3.2.2.2.1.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 40: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o vključenosti oz. udeležbi institucije v posebnih programih ali razvojno-raziskovalnih projektih, ki spodbujajo bralno pismenost

Vključenost oz. udeležba institucije v posebnih programih ali razvojno-raziskovalnih projektih, ki spodbujajo bralno pismenost	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	47	36,2	63,8	100,0

Po poročanju vodstva knjižnic je dobra tretjina (36,2 %) knjižnic vključena v posebne programe ali razvojno-raziskovalne projekte, ki spodbujajo bralno pismenost. Med navedenimi so naslednji: projekti Erasmus+KA2 (zelena pismenost s knjižnicami iz Latvije, Srbije, Hrvaške), Kultura pomaga (Culture Help; sodelovanje z ukrajinsko knjižnico), CERV Horizont Europe (partnerstvo s knjižnicami iz Finske, Irske in Italije), Dobreknjige.si., Rastem s knjigo, Slovenija bere, Bralna značka, Družinsko branje, Poletavci, NajPoletavci, Bralna mavrica, Domoznanska bralna značka za odrasle, Zgodovinski bralni krožek, Pikina bralna značka, Literatura v postprodukciji, Športajmo in berimo, ABC bralne pismenosti/Pismenost na prepihu, Moja izbira je branje, knjižnični bralni klubi.

3.2.2.3 Izobraževanja, vezana na bralno pismenost

3.2.2.3.1 Vodstveni delavci

3.2.2.3.1.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 41: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o deležu strokovnih delavcev, ki se je v šolskem letu 2023/24 v okviru svojih delovnih obveznosti udeležil seminarjev ali drugih izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje

Udeležba strokovnih delavcev na seminarjih ali drugih izobraževanjih o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje v šolskem letu 2023/24	N	Delež:					skupaj
		nihče	od 1	od 26	od 51	od 76	
			do 25	do 50	do 75	do 100	
			%	%	%	%	
		%	%	%	%	%	%
	69	14,5	62,3	11,6	7,2	4,3	100,0

Pri vprašanju o deležu strokovnih delavcev, ki so se v šolskem letu 2023/24 v okviru delovnih obveznosti udeležili seminarjev ali drugih izobraževanj, povezanih z branjem, razvojem bralnih zmožnosti in motivacijo za branje, se na osnovi odgovorov vodstvenih delavcev vrtcev in šol pokaže, da se pri dobri desetini (14,5 %) vrtcev in šol nihče od strokovnih delavcev ni udeležil tovrstnega izpopolnjevanja. V večini zavodov (62,3 %) se je takega izpopolnjevanja udeležilo do 25 % zaposlenih. Za dobro desetino (11,6 %) zavodov velja, da se je strokovnih seminarjev in izobraževanj udeležilo od 26 do 50 % zaposlenih. Vodstveni delavci dobre desetine (11,5 %) vrtcev in šol pa poročajo, da se je izobraževanj o branju v letu 2023/24 udeležila več kot polovica strokovnih delavcev vrtca oz. šole.

Tabela 42: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o izvedenih izobraževanjih oz. usposabljanjih za strokovne delavce v zvezi z bralno pismenostjo v šolskem letu 2023/24

Izvedena izobraževanja oz. usposabljanja za strokovne delavce na instituciji v zvezi z bralno pismenostjo v šolskem letu 2023/24	N	Število:				
		nič	1 do 2	3 do 5	več kot 5	skupaj
		%	%	%	%	%
	69	53,6	40,6	4,3	1,4	100,0

Vodstveni delavci vrtcev in šol so odgovarjali tudi na vprašanje o izobraževanjih in usposabljanjih, ki so jih v letu 2023/24 izvedli za strokovne delavce in so bila vezana na bralno pismenost. Rezultati pokažejo, da nekaj več kot polovica (53,6 %) vrtcev oz. šol v omenjenem šolskem letu ni izvedla nobenega tovrstnega usposabljanja ali izobraževanja. Dve petini (40,6 %) vrtcev in šol sta tako izpopolnjevanje strokovnih delavcev izvedli, 4,3 % je izvedlo od tri do pet izobraževanj, 1,4 % vrtcev in šol pa več kot pet.

3.2.2.3.1.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 43: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o deležu strokovnih delavcev, ki se je v zadnjih treh letih v okviru svojih delovnih obveznosti udeležil seminarjev ali drugih izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje

Delež strokovnih delavcev, ki se je v zadnjih treh letih udeležil seminarjev ali drugih izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje	N	MIN	MAX	M	SD
	47	0,00	100,00	39,73	34,59

Vodstvo knjižnic poroča, da se je približno 40,0 % strokovnih delavcev v knjižnici v zadnjih treh letih v okviru delovnih obveznosti udeležilo seminarjev ali drugih izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje.

Tabela 44: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o izvedenih izobraževanjih oz. usposabljanjih za strokovne delavce v zvezi z bralno pismenostjo v zadnjih treh letih

Izvedena izobraževanja oz. usposabljanja za strokovne delavce na instituciji v zvezi z bralno pismenostjo v zadnjih treh letih	N	Število:				
		nič	1 do 2	3 do 5	več kot 5	skupaj
		%	%	%	%	%
	47	44,7	31,9	14,9	8,5	100,0

Vodstvo knjižnic poroča, da v zadnjih treh letih slaba polovica (44,7 %) knjižnic ni izvedla izobraževanja za strokovne delavce na instituciji v zvezi z bralno pismenostjo. Slaba tretjina (31,9) jih poroča o enem do dveh izvedenih izobraževanjih, dobra desetina (14,9 %) pa je izvedla od tri do pet tovrstnih usposabljanj. Več kot pet izobraževanj za strokovne delavce na instituciji v zvezi z bralno pismenostjo je izvedlo 8,5 % knjižnic.

3.2.3 Delo z otroki, učenci, dijaki, študenti in knjižničnimi uporabniki

3.2.3.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

3.2.3.1.1 Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti

Tabela 45: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pomenu, ki ga pripisujejo gradnikom bralne pismenosti pri izvajanju dejavnosti

Gradniki bralne pismenosti	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Govor	570	0,4	0,4	2,6	34,4	62,3	100,0
Besedišče	570	0,4	0,2	4,0	41,9	53,5	100,0
Razumevanje besedila	570	0,4	0,5	4,4	44,7	50,0	100,0
Motiviranost za branje	570	0,4	1,2	5,3	47,5	45,6	100,0
Glasovno zavedanje	570	0,7	1,2	7,9	44,0	46,1	100,0
Odziv na besedilo in tvorjenje besedil	570	0,4	0,9	8,4	49,1	41,2	100,0

Gradniki bralne pismenosti	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Razumevanje koncepta bralnega gradiva	570	0,5	1,1	9,1	52,8	36,5	100,0

Več kot 85,0 % vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev vsakemu od ključnih gradnikov bralne pismenosti, kot so razumevanje besedila, govor, besedišče, tekoče branje, motivacija, kritično branje in glasovno zavedanje, pripisuje velik ali zelo velik pomen.

3.2.3.1.2 Pogostost branja pri različnih dejavnostih

Tabela 46: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja otrokom pri različnih dejavnostih

Branje otrokom pri različnih dejavnostih	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
	568	0,4	0,5	3,3	24,3	71,5	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (71,5 %) otrokom pri različnih dejavnostih bere vsak dan ali skoraj vsak dan. Enkrat ali dvakrat na teden otrokom pri različnih aktivnostih bere četrtina (24,3 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, medtem ko jih 3,3 % bere enkrat ali dvakrat na mesec. Manj kot enkrat na mesec oz. skoraj nikoli ali nikoli otrokom bere zelo majhen delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev.

Vprašanje, ki sledi, ni bilo namenjeno tistim, ki so pri predhodnem vprašanju o pogostosti branja otrokom pri različnih dejavnostih izbrali odgovor nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 47: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja otrokom na različnih področjih

Branje otrokom na različnih področjih	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
Jezik	566	0,9	1,1	6,9	28,1	63,1	100,0
Dnevna rutina	566	7,8	11,3	14,5	23,1	43,3	100,0
Naravoslovje	566	2,1	8,0	30,6	43,3	16,1	100,0
Družboslovje	566	2,1	10,1	27,7	43,8	16,3	100,0
Umetnost	566	9,2	20,1	28,6	30,9	11,1	100,0
Matematika	566	9,2	17,5	35,3	29,7	8,3	100,0
Gibanje	566	17,5	25,1	28,1	21,6	7,8	100,0

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev na področju jezika v večini berejo vsak dan ali skoraj vsak dan (63,1 %), na področju dnevne rutine jih največji delež bere vsak dan ali skoraj vsak dan (43,3 %), na področju naravoslovja jih največ bere enkrat ali dvakrat na teden (43,3 %), na področju družboslovja jih največ bere enkrat ali dvakrat na teden (43,8 %), na področju umetnosti je največji delež (30,9 %) odgovoril, da prav tako enkrat ali dvakrat na teden, na področju matematike jih največ bere enkrat ali dvakrat na mesec (35,3 %), na področju gibanja ravno tako, največ vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev je odgovorilo, da berejo enkrat ali dvakrat na mesec (28,1 %).

3.2.3.1.3 Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij

To vprašanje ni bilo namenjeno vzgojiteljem in pomočnikom vzgojiteljem, ki delajo v prvem starostnem obdobju. Nanj so odgovarjali vzgojitelji in pomočniki, zaposleni v drugem starostnem obdobju in kombiniranem oddelku.

Rezultati kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (88,7 %) vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje otroke spodbuja k odgovarjanju na vprašanja, s katerimi pokažejo razumevanje prebranega. Prav tako večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (86,0 %) vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje otroke spodbuja k ustnemu povzemanju glavnih idej prebranega besedila. Več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz.

pogosteje spodbuja otroke, da sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila (66,4 %) in določajo temo prebranega (65,2 %).

Tabela 48: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti spodbujanja otrok k bralnim aktivnostim

Bralne aktivnosti oz. strategije	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
Odgovarjanje na vprašanja za izkazovanje razumevanja prebranega	336	0,3	1,2	9,8	33,0	55,7	100,0
Ustno povzemanje glavnih idej	336	0,3	1,2	12,5	32,4	53,6	100,0
Določanje teme prebranega besedila	336	3,0	7,7	24,1	38,4	26,8	100,0
Sklepanje in posploševanje na podlagi prebranega besedila	336	3,9	9,2	20,5	39,3	27,1	100,0
Primerjanje besedil s prej prebranimi besedili	336	8,6	15,2	27,7	31,3	17,3	100,0

Malo manj kot polovica (48,6) % vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev otroke vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje spodbuja, da prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej.

3.2.3.1.4 Didaktični pristopi za spodbujanje branja

Na vprašanje o didaktičnih pristopih za spodbujanje branja so odgovarjali vzgojitelji in pomočniki, zaposleni v drugem starostnem obdobju in kombiniranem oddelku. Te trditve niso bile namenjene vzgojiteljem in pomočnikom vzgojiteljem, ki delajo v prvem starostnem obdobju.

Tabela 49: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o uporabi didaktičnih pristopov za spodbujanje branja

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri delu v skupini.	557	0,5	0,7	3,9	40,0	54,8	100,0
Izbiram besedila, ki so primerna jezikovnim zmožnostim otrok.	557	0,4	0,5	3,9	49,0	46,1	100,0
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanju otrok.	557	0,5	0,2	4,3	50,3	44,7	100,0
Starše spodbujam, da otrokom tudi doma berejo gradivo iz različnih virov.	557	0,7	2,9	10,2	45,6	40,6	100,0
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje otrok.	557	0,4	1,8	10,2	53,7	33,9	100,0
Otroke spodbujam, da prinesejo v vrtec tudi svoje knjige.	557	1,4	4,7	11,0	41,8	41,1	100,0
Otroke spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	557	1,1	1,4	13,5	49,7	34,3	100,0
Bralno dejavnost izvedem na zanimiv način (npr. preko didaktične igre).	557	0,5	2,3	18,5	48,3	30,3	100,0
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	557	1,6	1,8	15,1	54,8	26,8	100,0
Z otroki se pogovarjam o prebranem.	334	0,3	0,3	1,8	38,3	59,3	100,0
Otroke spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	334	0,3	0,3	1,8	48,5	49,1	100,0
Otroke pozovem, da vrstnikom povedo kaj o tem, kar so prebrali.	334	1,5	1,8	15,3	53,0	28,4	100,0
Otroke spodbujam, da si izmenjujejo knjige ali povedo, kje so prebrali kaj zanimivega.	334	1,8	4,2	23,7	42,2	28,1	100,0

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	
Otroke vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	334	2,7	5,4	21,6	46,4	24,0	100,0
Otroke spodbujam, da zanimive knjige priporočajo vrstnikom.	334	2,7	5,4	28,4	44,9	18,6	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev meni, da zanje veljajo ali popolnoma veljajo prav vsi navedeni didaktični pristopi za spodbujanje branja.

3.2.3.1.5 Knjižnica

Tabela 50: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti uporabe šolske ali splošne knjižnice

Uporaba šolske ali splošne knjižnice	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	
	554	13,4	28,5	46,2	11,9	100,0

Rezultati kažejo, da malo manj kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (46,2 %) uporablja šolsko ali splošno knjižnico enkrat ali dvakrat na mesec. Desetina vzgojiteljev in pomočnikov (11,9 %) to počne pogosteje, in sicer enkrat ali dvakrat na teden. Medtem jih dobra desetina (13,4 %) poroča, uporabljajo šolske ali splošne knjižnice ne uporablja nikoli ali skoraj nikoli. Med glavnimi razlogi navajajo oddaljenost vrtca od knjižnice, starost otrok in dobro opremljenost vrtca, ki ima zadostno število knjig.

Vprašanje, ki sledi, ni bilo namenjeno tistim, ki so pri predhodnem vprašanju o pogostosti uporabe šolske ali splošne knjižnice izbrali odgovor nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 51: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o načinih sodelovanja s šolsko ali splošno knjižnico

Načini sodelovanja s šolsko ali splošno knjižnico	N	Da %	Ne %	Skupaj %
Izposojanje knjig	480	80,8	19,2	100,0
Vrtec na obisku v knjižnici	480	63,5	36,5	100,0
Pravljica na ura v knjižnici	480	51,0	49,0	100,0
Knjižnica na obisku v vrtcu	480	38,3	61,7	100,0
Igralna ura s knjigo v knjižnici	480	12,3	87,7	100,0

Večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (80,8 %) sodeluje s šolsko ali splošno knjižnico tako, da si izposoja knjige. Veliko vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev odpelje otroke na obisk v knjižnico (63,5 %) in se udeleži pravljice na ura v knjižnici (51,0 %).

Dve petini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (38,3 %) poročata, da imajo obisk knjižnice v vrtcu, dobra desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev pa poroča, da izvedejo igralno uro s knjigo v knjižnici (12,3 %).

Tabela 52: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti sodelovanja s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi dejavnosti v vrtcu ali v knjižnici

Sodelovanje s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi dejavnosti v vrtcu ali v knjižnici	N	Pogostost:				skupaj %
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
			%	%	%	
	554	30,9	45,1	21,8	2,2	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da največ (45,1 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev pri pripravi in izvedbi dejavnosti v vrtcu ali v knjižnici sodeluje s šolskim ali splošnim knjižničarjem redkeje kot enkrat na mesec. Slaba tretjina (30,9 %) sodeluje s šolskim ali splošnim knjižničarjem pogostejše kot enkrat na mesec.

vzgojiteljev in pomočnikov pri pripravi in izvedbi dejavnosti v vrtcu ali v knjižnici nikoli ali skoraj nikoli ne sodeluje s šolskim ali splošnim knjižničarjem.

Tabela 53: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o knjižnem kotičku, iz katerega si lahko otroci izposojajo knjige

Knjižni kotiček, iz katerega si lahko otroci izposojajo knjige	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	554	86,3	13,7	100,0

Rezultati kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (86,3 %) razpolaga s knjižnim kotičkom, iz katerega si otroci lahko izposojajo knjige.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so predhodno odgovorili, da je v njihovem vrtcu na voljo knjižni kotiček.

Tabela 54: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o številu enot gradiva, ki jih vsebuje knjižni kotiček v njihovem vrtcu

Število enot gradiva, ki jih vsebuje knjižni kotiček	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
	478	1,00	600,00	30,00	50,00	43,81	62,14

Iz rezultatov lahko razberemo, da imajo knjižni kotički v povprečju 44 knjig.

Tudi na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so predhodno odgovorili, da je v njihovem vrtcu na voljo knjižni kotiček.

Tabela 55: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o spodbujanju otrok k uporabi knjižnega kotička

Otroke spodbujam k uporabi knjižnega kotička.	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	
	478	0,4	0,2	1,3	37,9	60,3	100,0

Rezultati kažejo, da za skoraj vse vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev velja ali popolnoma velja (98,2 %), da otroke spodbujajo k uporabi knjižnega kotička.

Na vprašanje, ki sledi, so odgovarjali vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so predhodno odgovorili, da je v njihovem vrtcu na voljo knjižni kotiček.

Tabela 56: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti omogočanja uporabe knjižnega kotička otrokom

Omogočanje uporabe knjižnega kotička otrokom	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	478	0,4	0,2	0,6	4,2	94,6	100,0

Rezultati kažejo, da velika večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (94,6 %) omogoča uporabo knjižnega kotička vsak dan ali skoraj vsak dan. Nekaj vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (4,2 %) omogoča uporabo knjižnega kotička enkrat ali dvakrat na teden. Majhen delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (1,2 %) omogoča uporabo knjižnega kotička samo enkrat ali dvakrat na mesec ali še redkeje.

Tudi na naslednje vprašanje so odgovarjali le tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so predhodno odgovorili, da imajo v vrtcu knjižni kotiček.

Tabela 57: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o možnosti izposoje gradiva iz knjižnega kotička domov

Možnost izposoje gradiva iz knjižnega kotička domov	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	478	33,9	66,1	100,0

Tretjina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (33,9 %) pravi, da si otroci lahko izposodijo gradivo iz knjižnega kotička in ga odnesejo domov.

3.2.3.1.6 Poznavanje portala družina.pismen.si

Tabela 58: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o poznavanju portala družina.pismen.si

Poznavanje portala družina.pismen.si	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	554	10,5	89,5	100,0

Iz rezultatov raziskave lahko razberemo, da velika večina vzgojiteljev in pomočnikov (89,5 %) ne pozna portala družina.pismen.si. Le desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (10,5 %) pozna ta portal.

3.2.3.1.7 Mednarodni dan dneva knjig za otroke

Tabela 59: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o obeleževanju mednarodnega dneva knjig za otroke

Obeleževanje mednarodnega dneva knjig za otroke (2. april)	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	548	34,5	65,5	100,0

Več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (65,5 %) poroča, da ne obeležujejo mednarodnega dneva knjig. Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki obeležujejo mednarodni dan knjig (34,5 %), to počnejo z raznolikimi dejavnostmi, ki spodbujajo bralno kulturo in ustvarjalnost otrok, in sicer obišejo knjižnice in sodelujejo s knjižničarji, berejo in pripravijo pravljичne urice, omogočijo izmenjavo knjig, izvajajo ustvarjalne dejavnosti v povezavi s knjigami, vodijo pogovor o pomenu knjig, pripravijo posebne dogodke, igra vlog in k sodelovanju povabijo starše in širšo skupnost.

3.2.3.1.8 Vključevanje staršev

Rezultati raziskave kažejo, da za večino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev velja oz. popolnoma velja, da starše seznajajo z napredkom ali s težavami otrok pri predbralnih oz. predopismenjevalnih dejavnostih (79,0 %), jih večkrat opozorijo na pomembnost branja (74,4 %), jih sproti seznajajo s predbralnimi oz. predopismenjevalnimi dejavnostmi otrok v skupini in v vrtcu (72,4 %), jih spodbujajo k obisku šolske in splošne knjižnice (70,4 %), jih seznajajo s podatkom,

da je splošna knjižnica za otroke brezplačna (66,4 %), staršem predstavijo tudi brezplačno ponudbo za otroke v splošni knjižnici (pravljичne urice, igralne ure s knjigo) (59,5 %).

Tabela 60: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o uporabi didaktičnih pristopov za spodbujanje branja

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	skupaj
		%	%	%	%	%	%
Starše seznanjam z napredkom/ težavami otrok pri predbralnih/predopismenjevalnih dejavnostih.	548	2,2	3,1	15,7	53,1	25,9	100,0
Starše večkrat opozorim na pomembnost branja.	548	2,6	5,1	17,9	50,9	23,5	100,0
Starše sproti seznanjam s predbralnimi/predopismenjevalnimi dejavnostmi otrok v skupini in v vrtcu.	548	2,2	5,1	20,	50,7	21,7	100,0
Starše spodbudim k obisku šolske ali splošne knjižnice.	548	3,5	5,8	20,3	48,5	21,9	100,0
Starše seznanim, da je splošna knjižnica za otroke brezplačna.	548	4,4	8,0	21,2	43,6	22,8	100,0
Staršem predstavim pomen obiskovanja splošne knjižnice.	548	3,8	7,7	23,0	46,0	19,5	100,0
Staršem predstavim brezplačno ponudbo za otroke v splošni knjižnici (pravljичne urice, igralne ure s knjigo ...).	548	4,9	9,1	26,5	40,3	19,2	100,0
Za starše organiziram predavanja o branju.	548	19,0	40,0	27,2	11,1	2,7	100,0
Starše seznanim s portalom družina.pismen.si.	57	5,3	24,6	26,3	28,6	5,3	100,0

Za večino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (59, 0 %) ne velja oz. sploh ne velja, da bi za starše organizirali predavanja o branju.

Za tretjino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (33,9 %), ki poznajo portal družina.pismen.si, velja oz. popolnoma velja, da z njim seznanijo tudi starše.

3.2.3.2 Osnovnošolski učitelji

3.2.3.2.1 Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti

Tabela 61: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pomenu, ki ga pripisujejo gradnikom bralne pismenosti

Gradniki bralne pismenosti	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Razumevanje besedila	266	0,0	0,0	1,5	30,1	68,4	100,0
Govor	266	0,0	0,0	4,1	44,7	51,1	100,0
Besedišče	266	0,0	1,1	4,9	40,2	53,8	100,0
Tekoče branje	266	0,4	1,5	7,1	39,1	51,9	100,0
Motiviranost za branje	266	0,0	1,1	10,0	41,4	47,4	100,0
Odziv na besedilo in tvorjenje besedil	266	0,8	1,1	8,6	45,9	43,6	100,0
Kritično branje	266	0,0	1,9	10,5	45,1	42,5	100,0
Glasovno zavedanje	266	0,8	4,1	10,9	36,5	47,7	100,0
Razumevanje koncepta bralnega gradiva	266	0,4	2,3	12,8	45,9	38,7	100,0

Večina osnovnošolskih učiteljev (več kot 80,0 %) vsakemu od ključnih gradnikov bralne pismenosti, kot so razumevanje besedila, govor, besedišče, tekoče branje, motivacija, kritično branje in glasovno zavedanje, pripisuje velik ali zelo velik pomen.

3.2.3.2.2 Pogostost branja med učnimi urami

Tabela 62: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja učencem med učnimi urami

Branje učencem med učnimi urami	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	%
	264	9,1	11,4	13,3	34,5	31,8	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (66,3 %) učencem med učnimi urami bere vsaj enkrat na teden ali pogosteje, medtem ko jih dobra desetina (13,3 %) bere enkrat ali dvakrat na mesec. Manj kot enkrat na mesec učencem bere desetina osnovnošolskih učiteljev (11,4 %), najmanjši delež osnovnošolskih učiteljev (9,1 %) pa učencem ne bere nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 63: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti glasnega branja učencev pred celim razredom

Glasno branje učencev pred celim razredom	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	%
	264	8,0	6,8	12,9	31,1	41,3	100,0

Analiza podatkov kaže, da dve petini osnovnošolskih učiteljev (41,3 %) poročata, da učenci pred celim razredom glasno berejo vsako uro ali skoraj vsako uro. Slaba tretjina učiteljev (31,1 %) pravi, da učenci glasno berejo enkrat ali dvakrat na teden, medtem ko jih dobra desetina (12,9 %) navaja, da učenci pred celim razredom glasno berejo enkrat ali dvakrat na mesec. Pri nekaj učiteljih (6,8 %) učenci glasno berejo manj kot enkrat na mesec, medtem ko slaba desetina učiteljev (8,0 %) pove, da učenci pred celim razredom nikoli ali skoraj nikoli ne berejo glasno.

Tabela 64: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti glasnega ali tihega branja učencev med učnimi urami za gradiva v tiskani obliki

Gradiva v tiskani obliki	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	%
Učbeniki	264	7,6	3,8	9,1	23,5	56,1	100,0
Priročniki	264	37,5	25,8	21,2	12,1	3,4	100,0
Informativno-literarna besedila	264	36,0	27,3	21,2	14,0	1,5	100,0
Enciklopedije	264	31,4	35,6	25,4	7,2	0,4	100,0
Poljudnoznanstvena literatura	264	39,0	32,6	20,1	7,2	1,1	100,0
Strokovni članki	264	57,6	26,1	11,7	4,2	0,4	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da učenci med učnimi urami od gradiv v tiskani obliki najpogosteje berejo učbenike. Dobra polovica učiteljev (56,1 %) namreč navaja, da učenci učbenik berejo vsako uro ali skoraj vsako uro.

Drugo tiskano gradivo učenci berejo redkeje, saj večina učiteljev poroča, da učenci pri pouku priročnike in informativno-literarna besedila (63,3 %), enciklopedije (67,0 %), poljudnoznanstveno literaturo (71,0 %) ter strokovne članke (83,7 %) v tiskani obliki berejo manj kot enkrat na mesec ali nikoli.

Tabela 65: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti glasnega ali tihega branja učencev med učnimi urami za gradiva v digitalni obliki

Gradiva v tiskani obliki	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	%
Učbeniki	264	36,0	20,8	14,0	17,4	11,7	100,0
Informativno-literarna besedila	264	61,4	24,6	8,3	5,7	0,0	100,0
Priročniki	264	66,7	16,7	10,2	6,1	0,4	100,0
Enciklopedije	264	62,5	22,7	11,0	3,8	0,0	100,0
Poljudnoznanstvena literatura	264	66,3	23,5	8,0	2,3	0,0	100,0
Strokovni članki	264	73,1	17,0	7,6	2,3	0,0	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da učenci med učnimi urami redko berejo gradiva v digitalni obliki, saj večina učiteljev poroča, da učenci pri pouku učbenike (56,8 %), informativno-literarna besedila (86,0 %), priročnike (83,4 %), enciklopedije (85,2 %), poljudnoznanstveno literaturo (89,8 %) in strokovne članke (90,1 %) v digitalni obliki berejo manj kot enkrat na mesec ali nikoli.

3.2.3.2.3 Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij

Rezultati raziskave kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (76,3 %) učence vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje spodbuja k odgovarjanju na vprašanja, s katerimi pokažejo razumevanje prebranega.

Tabela 66: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti spodbujanja učencev k bralnim aktivnostim

Bralne aktivnosti oz. strategije	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
Učenci ...		%	%	%	%	%	%
... odgovarjajo na vprašanja, da pokažejo razumevanje prebranega.	262	6,1	4,2	13,4	40,8	35,5	100,0
... sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila.	262	8,0	10,7	29,0	37,0	15,3	100,0
... povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede.	262	11,1	11,1	22,5	40,5	14,9	100,0
... določajo temo prebranega besedila.	262	15,6	12,2	21,8	35,5	14,9	100,0
... oblikujejo samostojen zapis po prebranem besedilu.	262	13,4	17,2	35,1	29,8	4,6	100,0
... prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej.	262	17,2	17,2	28,6	32,1	5,0	100,0
... opisujejo slogovne značilnosti prebranega besedila.	262	33,6	16,4	23,7	22,5	3,8	100,0
... določajo avtorjevo perspektivo ali namen.	262	37,0	21,4	21,4	17,6	2,7	100,0

Več kot polovica osnovnošolskih učiteljev učence vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje spodbuja, da sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila (52,3 %); povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede (55,4 %) oz. določajo temo prebranega besedila (50,4 %).

Več kot ena tretjina osnovnošolskih učiteljev učence vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje spodbuja, da oblikujejo samostojen zapis po prebranem besedilu (34,4 %), medtem ko to enkrat ali dvakrat na mesec počne dobra tretjina vprašanih (35,1 %).

Slabi dve petini osnovnošolskih učiteljev (37,1 %) učence vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogosteje spodbujata, da prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej; nadaljnja dobra četrtina vprašanih (28,6 %) to počne enkrat ali dvakrat na mesec.

Redkeje osnovnošolski učitelji učence spodbujajo, da opisujejo slogovne značilnosti prebranega besedila, saj polovica vprašanih (50,0 %) to od učencev zahteva manj kot enkrat na mesec oz. nikoli ali skoraj nikoli.

Učitelji učence redko spodbujajo tudi, da določajo avtorjevo perspektivo ali namen, saj več kot polovica vprašanih (58,4 %) to od učencev zahteva manj kot enkrat na mesec oz. nikoli ali skoraj nikoli.

3.2.3.2.4 Didaktični pristopi za spodbujanje branja

Tabela 67: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o uporabi didaktičnih pristopov za spodbujanje branja

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	skupaj
		%	%	%	%	%	%
Učence spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	261	4,2	4,2	5,7	49,0	36,8	100,0
Učencem povem, kako rad berem in zakaj se mi zdi branje tako pomembno.	261	4,6	5,4	11,9	37,2	41,0	100,0
Učence učim, kako naj se učijo iz učbenikov.	261	4,6	3,4	11,1	44,4	36,4	100,0
Z učenci se pogovarjam o prebranem.	261	4,2	5,0	9,6	47,1	34,1	100,0
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje učencev.	261	4,6	4,6	12,3	44,1	34,9	100,0
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri pouku.	261	4,6	6,9	12,6	38,7	37,2	100,0
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanjem učencev.	261	3,4	3,4	13,0	53,6	26,4	100,0

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	
Učencem predstavim, zakaj je pomembno, da obiskujejo šolsko knjižnico.	261	4,6	6,5	13,8	40,6	34,5	100,0
Učence vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	261	3,4	6,5	13,8	55,2	21,1	100,0
Učence spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire.	261	8,0	6,1	11,1	45,6	29,1	100,0
Učencem dam čas za branje po lastni izbiri, ko določeno nalogo prej dokončajo ali imajo odmor.	261	4,6	8,4	18,0	43,3	25,7	100,0
Učence pozovem, da sošolcem povedo kaj o tem, kar so prebrali.	261	5,0	5,4	14,9	57,5	17,2	100,0
Učence spodbujam, da zanimive knjige priporočajo sošolcem.	261	5,0	11,5	17,6	45,2	20,7	100,0
Učence spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	261	4,2	6,9	25,3	47,5	16,1	100,0
Izbiram besedila, ki so primerna za različno spretno bralce.	261	6,5	6,1	22,2	47,5	17,6	100,0
Učence spodbujam, da prinesejo k pouku tudi svoje knjige.	261	9,2	11,5	19,2	34,9	25,3	100,0
Bralno dejavnost izvedem na zanimiv način (npr. preko didaktične igre).	261	6,5	7,7	28,4	38,7	18,8	100,0
Učence spodbujam, da si izmenjujejo knjige ali povedo, kje so prebrali kaj zanimivega.	261	7,3	10,7	23,4	40,6	18,0	100,0
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	261	7,7	7,7	26,1	46,7	11,9	100,0
Starše spodbujam, da otrokom tudi doma	261	11,1	13,8	18,0	35,2	21,8	100,0

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	%
berejo gradivo iz različnih virov.							
Učence opozorim na različne članke v časopisih in na spletu.	261	9,6	16,1	29,5	34,9	10,0	100,0

Kakor je opaziti, večina učiteljev meni, da zanje veljajo ali popolnoma veljajo vsi navedeni didaktični pristopi za spodbujanje branja. Izjema je trditev »Učence opozorim na različne članke v časopisih in na spletu«, pri kateri je četrtnina vprašanih navedla (25,7 %), da to zanje ne velja ali sploh ne velja, dodatna slaba tretjina (29,5 %) pa je odgovorila, da to zanje niti ne velja niti velja.

3.2.3.2.5 Knjižnica

Tabela 68: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti napotitve učencev v šolsko ali splošno knjižnico v povezavi s šolskim delom

Napotitev učencev v šolsko ali splošno knjižnico v povezavi s šolskim delom	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	%
	260	15,8	29,2	34,6	20,4	100,0

Tretjina osnovnošolskih učiteljev (34,6 %) poroča, da napotijo učence v šolsko ali splošno knjižnico v povezavi s šolskim delom enkrat ali dvakrat na mesec. Približno petina učiteljev (20,4 %) to stori pogosteje, in sicer enkrat ali dvakrat na teden, medtem ko jih slaba tretjina (29,2 %) poroča, da učence napotijo v knjižnico manj kot enkrat na mesec. Nekaj osnovnošolskih učiteljev (15,8 %) učencev nikoli ali skoraj nikoli ne usmeri v knjižnico.

Tabela 69: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti sodelovanja s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski ali splošni knjižnici

Sodelovanje s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski ali splošni knjižnici	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	%
	260	32,3	42,3	18,1	7,3	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (74,6 %) pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali knjižnici sodeluje s šolskim ali splošnim knjižničarjem redkeje kot enkrat na mesec oz. tega ne počne nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 70: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o razredni oz. kabinetni knjižnici, iz katere si lahko učenci izposojajo knjige

Razredna oz. kabinetna knjižnica, iz katere si lahko učenci izposojajo knjige	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	260	41,2	58,8	100,0

Rezultati raziskave prav tako kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (58,8 %) ne razpolaga z razredno oz. kabinetno knjižnico, iz katere si lahko učenci izposojajo knjige.

Na naslednja vprašanja so odgovarjali le tisti osnovnošolski učitelji, ki razpolagajo z razredno oz. kabinetno knjižnico.

Tabela 71: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o številu enot gradiva, ki jih vsebuje razredna oz. kabinetna knjižnica

Število enot gradiva, ki jih vsebuje razredna oz. kabinetna knjižnica	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
	107	1,00	500,00	40,00	50,00	58,87	76,41

Iz rezultatov lahko razberemo, da razredne oz. kabinetne knjižnice v povprečju razpolagajo z 59 enotami gradiva.

Tabela 72: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o spodbujanju učencev k uporabi razredne oz. kabinetne knjižnice

Otroke spodbujam k uporabi razredne oz. kabinetne knjižnice	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	
	107	0,0	0,9	3,7	44,9	50,5	100,0

Za večino osnovnošolskih učiteljev, ki razpolagajo z razredno oz. kabinetno knjižnico (95,4 %), velja oz. popolnoma velja, da učence spodbujajo k njeni uporabi.

Tabela 73: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti omogočanja uporabe razredne oz. kabinetne knjižnice učencem

Omogočanje uporabe razredne oz. kabinetne knjižnice	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	107	0,9	6,5	12,1	15,0	65,4	100,0

Večina osnovnošolskih učiteljev, ki imajo razredno ali kabinetno knjižnico (65,4 %), učencem omogoča njeno uporabo vsak dan ali skoraj vsak dan.

Tabela 74: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o možnosti izposoje gradiva iz razredne oz. kabinetne knjižnice domov

Možnost izposoje gradiva iz razredne oz. kabinetne knjižnice domov	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	107	71,0	29,0	100,0

Večina osnovnošolskih učiteljev, ki imajo na voljo razredno ali kabinetno knjižnico (71,0 %), učencem omogoča izposajo gradiva iz te knjižnice.

3.2.3.2.6 Poznavanje portala družina.pismen.si**Tabela 75: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o poznavanju portala družina.pismen.si**

Poznavanje portala družina.pismen.si	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	260	4,2	95,8	100,0

Iz rezultatov raziskave lahko razberemo, da velika večina osnovnošolskih učiteljev (95,8 %) ne pozna portala družina.pismen.si.

3.2.3.2.7 Mednarodni dan dneva knjig za otroke**Tabela 76: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o obeleževanju mednarodnega dneva knjig za otroke**

Obeleževanje mednarodnega dneva knjig za otroke (2. april)	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	259	49,8	50,2	100,0

Nekaj več kot polovica osnovnošolskih učiteljev (50,2 %) poroča, da ne obeležujejo mednarodnega dneva knjig.

Osnovnošolski učitelji, ki obeležujejo mednarodni dan knjig (49,8 %), to počnejo z raznolikimi dejavnostmi, ki spodbujajo bralno kulturo in ustvarjalnost učencev. Pogosto organizirajo bralne aktivnosti, kot so branje pravljic, branje knjig po izbiri ter skupno branje, ki vključuje tudi goste, starejše učence ali starše. Izvajajo tematske dneve dejavnosti, bralne dogodke na nenavadnih mestih (pod mizo, v gozdu itd.) ter obeležujejo zaključek bralne značke. Kreativne dejavnosti vključujejo izdelavo plakatov, ilustriranje in dramatizacije, pogosto v povezavi z določenimi knjigami ali avtorji. Učence vodijo na obiske knjižnic, kjer sodelujejo s knjižničarji. Poleg tega pripravljajo razstave in obeležitve preko šolskih medijev, kot so šolski radio ali spletne strani. Sodelujejo pri medgeneracijskem branju ter organizirajo učne ure in tematske delavnice, povezane z literarnimi vsebinami. Poslužujejo se tudi sodobnih digitalnih aktivnosti, kot so priprava videoposnetkov in predstavitev.

3.2.3.2.8 Vključevanje staršev

Tabela 77: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o uporabi didaktičnih pristopov za spodbujanje branja

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	%
Starše večkrat opozorim na pomembnost branja.	259	15,1	6,6	9,7	38,2	30,5	100,0
Starše seznanjam z napredkom/težavami otrok pri branju.	259	17,4	8,9	10,8	32,8	30,1	100,0
Starše sproti seznanjam z bralnimi dejavnostmi otrok v razredu in na šoli.	259	20,1	12,0	18,1	30,5	19,3	100,0
Staršem predstavim pomen obiskovanja splošne knjižnice.	259	19,7	10,4	20,5	32,4	17,0	100,0
Starše spodbudim k obisku šolske ali splošne knjižnice.	259	19,7	12,7	17,4	34,7	15,4	100,0
Starše seznanim, da je splošna knjižnica za otroke brezplačna	259	23,2	14,3	17,0	28,2	17,4	100,0
Staršem predstavim brezplačno ponudbo za otroke v splošni knjižnici (Noč branja ...).	259	25,5	20,5	22,4	21,6	10,0	100,0
Za starše organiziram predavanja o branju.	259	40,9	27,0	20,5	10,0	1,5	100,0
Starše seznanim s portalom družina.pismen.si.	11	9,1	36,4	18,2	27,3	9,1	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da za večino osnovnošolskih učiteljev velja oz. popolnoma velja, da starše večkrat opozorijo na pomembnost branja (68,7 %) in jih seznanjajo z napredkom/težavami otrok pri branju (62,9 %).

Nekoliko manj osnovnošolskih učiteljev meni, da za njih velja oz. popolnoma velja, da starše sproti seznanjajo z bralnimi dejavnostmi otrok v razredu in na šoli (49,8 %), jim predstavijo pomen obiskovanja splošne knjižnice (49,4 %), jih spodbudijo k obisku šolske ali splošne knjižnice (50,1 %) ter jih seznanijo, da je splošna knjižnica za otroke brezplačna (45,6 %).

Za skoraj polovico osnovnošolskih učiteljev (46,0 %) ne velja oz. sploh ne velja, da staršem predstavijo brezplačno ponudbo za otroke v splošni knjižnici. Večina osnovnošolskih učiteljev (67,9 %) prav tako meni, da za njih ne velja oz. sploh ne velja, da bi za starše organizirali predavanja o branju.

Za slabi petini osnovnošolskih učiteljev (36,4 %), ki poznajo portal družina.pismen.si, velja oz. popolnoma velja, da z njim seznanita tudi starše.

3.2.3.3 Srednješolski učitelji

3.2.3.3.1 Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti

Tabela 78: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pomenu, ki ga pri svojem poučevanju pripisujejo branju

Pomen, ki ga učitelj pri svojem poučevanju pripisuje branju	N	Pomen:					skupaj
		zelo majhen	majhen	niti majhen niti velik	velik	zelo velik	
		%	%	%	%	%	%
	531	1,3	5,1	17,3	42,9	33,3	100,0

Tretjina srednješolskih učiteljev (33,3 %) branju pripisuje zelo velik pomen, dve petini (42,9 %) pa velik pomen. Zaskrbljujoč je podatek, da se skoraj četrtini srednješolskih učiteljev (23,7 %) branje ne zdi pomembno.

Tabela 79: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pomenu, ki ga pripisujejo bralnim ciljem

Bralni cilji	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Razvijanje kritičnega mišljenja	530	0,8	1,5	8,1	41,1	48,5	100,0
Širjenje splošne izobrazbe	530	0,8	1,3	8,1	42,3	47,5	100,0
Širjenje besedišča	530	0,8	3,8	8,5	39,8	47,2	100,0
Izboljševanje bralnega razumevanja	530	2,3	4,0	9,2	47,2	37,2	100,0

Bralni cilji	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Razvijanje strategij za delo z besedili (npr. za učenje iz učbenikov)	530	2,3	3,6	15,1	43,0	36,0	100,0
Razvijanje veselja do branja (uživanja v branju)	530	3,6	6,6	21,5	42,6	25,7	100,0
Izboljševanje tehnike branja	530	3,2	8,1	23,8	36,2	28,7	100,0
Razvijanje interesa za branje	530	3,0	7,7	21,7	44,2	23,4	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina srednješolskih učiteljev kot ključne bralne cilje prepozna razvijanje kritičnega mišljenja (89,6 % jih pripisuje velik ali zelo velik pomen), širjenje splošne izobrazbe (89,8 %) in širjenje besedišča (87,0 %). Prav tako pomembna sta izboljševanje bralnega razumevanja (84,4 %) ter razvijanje strategij za delo z besedili (79,0 %).

Nekoliko manjši delež učiteljev zelo velik oz. velik pomen pripisuje razvijanju veselja do branja (68,3 %), razvijanju interesa za branje (67,6 %) ter izboljševanju tehnike branja (64,9 %), kar kaže, da srednješolski učitelji branje bolj povezujejo s pridobivanjem znanja in razvojem miselnih sposobnosti kot z motivacijo in uživanjem pri branju.

3.2.3.3.2 Pogostost branja med učnimi urami

Tabela 80: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja dijakom med učnimi urami

Branje dijakom med učnimi urami	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	%
	530	30,9	21,7	16,4	18,7	12,3	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da vsako uro ali skoraj vsako uro dijakom med učnimi urami bere dobra desetina srednješolskih učiteljev (12,3 %). Slaba tretjina srednješolskih učiteljev (30,9 %) pa dijakom med poukom ne bere nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 81: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti glasnega branja dijakov pred celim razredom

Glasno branje dijakov pred celim razredom	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	
	530	31,3	14,9	16,0	17,9	19,8	100,0

Kot lahko razberemo iz zgornje tabele, le petina srednješolskih učiteljev (19,8 %) poroča, da dijaki pred celim razredom glasno berejo vsako uro ali skoraj vsako uro. Nekaj manj (17,9 %) jih poroča, da dijaki glasno berejo enkrat ali dvakrat na teden, medtem ko jih še nekaj manj (16,0 %) navaja, da dijaki pred celim razredom glasno berejo enkrat ali dvakrat na mesec. Pri skoraj tretjini srednješolskih učiteljev (31,3 %) dijaki pred celim razredom ne berejo nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 82: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti tihega branja dijakov med učnimi urami

Tiho branje dijakov med učnimi urami	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
		%	%	%	%	%	
	530	18,3	17,7	20,6	23,8	19,6	100,0

Iz podatkov je razvidno, da po mnenju srednješolskih učiteljev dijaki med učnimi urami pogosteje berejo tiho kot pa glasno. Slaba četrtina srednješolskih učiteljev (23,8 %) je poročala, da dijaki berejo tiho enkrat ali dvakrat na teden. Petina je ocenila, da berejo tiho enkrat ali dvakrat na mesec (20,6 %). Da nikoli ali skoraj nikoli dijaki ne berejo tiho med poukom, poroča slaba petina srednješolskih učiteljev (18,3 %).

3.2.3.3.3 Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij

Tabela 83: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti spodbujanja dijakov k bralnim aktivnostim

Bralne aktivnosti oz. strategije	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro	
Dijaki ...		%	%	%	%	%	%
... odgovarjajo na vprašanja, da pokažejo razumevanje prebranega.	526	15,0	13,5	22,2	26,2	23,0	100,0
... sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila.	526	19,8	16,3	24,0	24,5	15,4	100,0
... povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede.	526	22,6	20,7	22,8	22,8	11,0	100,0
... določajo temo prebranega besedila.	526	33,3	16,7	20,5	16,9	12,5	100,0
... oblikujejo samostojen zapis po prebranem besedilu.	526	26,8	23,8	26,4	18,1	4,9	100,0
... prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej.	526	35,7	21,3	19,4	16,3	7,2	100,0
... določajo avtorjevo perspektivo ali namen.	526	46,8	17,3	17,1	11,4	7,4	100,0
... opisujejo slogovne značilnosti prebranega besedila.	526	50,8	14,1	15,8	11,0	8,4	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da nekoliko manj kot polovica srednješolskih učiteljev (49,2 %) dijake vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogostejše spodbuja k odgovarjanju na vprašanja, s katerimi pokažejo razumevanje prebranega.

Še manj (39,9 %) srednješolskih učiteljev dijake vsaj enkrat ali dvakrat na teden oz. pogostejše spodbuja, da sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila; tretjina (33,8 %) dijake spodbuja, da povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede.

Srednješolski učitelji dijake najmanj spodbujajo k temu, da bi prebrano besedilo primerjali z besedili, ki so jih brali kdaj prej (nikoli ali skoraj nikoli 35,7 %), da bi določili avtorjevo perspektivo ali namen (nikoli ali skoraj nikoli 46,8 %) ali da bi opisovali slogovne značilnosti prebranega besedila (nikoli ali skoraj nikoli 50,8 %).

3.2.3.3.4 Didaktični pristopi za spodbujanje branja

Tabela 84: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o uporabi didaktičnih pristopov za spodbujanje branja

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	%
Dijake spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire.	521	7,1	3,5	15,4	42,2	31,9	100,0
Dijake učim, kako naj se učijo iz učbenikov.	521	7,7	6,7	20,0	41,8	23,8	100,0
Dijake spodbujam, da tudi doma berejo gradivo iz različnih virov.	521	7,5	6,1	20,0	48,0	18,4	100,0
Dijake spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	521	12,1	6,0	18,4	37,0	26,5	100,0
Dijake vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	521	9,0	6,3	22,1	46,8	15,7	100,0
Dijakom povem, kako rad berem in zakaj se mi zdi branje tako pomembno.	521	11,9	8,6	19,2	34,7	25,5	100,0
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri pouku.	521	10,4	8,6	20,2	39,5	21,3	100,0
Dijake opozorim na različne članke v časopisih in na spletu.	521	9,4	8,3	19,6	47,0	15,7	100,0
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje dijakov.	521	11,7	8,6	21,3	40,5	17,9	100,0
Z dijaki se pogovarjam o prebranem.	521	15,4	9,8	19,4	38,0	17,5	100,0
Dijakom predstavim, zakaj je pomembno, da	521	11,5	12,1	26,1	35,1	15,2	100,0

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	
obiskujejo šolsko knjižnico.							
Dijake spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	521	13,4	8,6	24,4	43,2	10,4	100,0
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanjem dijakov.	521	14,2	10,0	24,2	41,5	10,2	100,0
Dijake pozovem, da sošolcem povedo, kaj o tem, kar so prebrali.	521	17,1	12,1	25,3	35,5	10,0	100,0
Dijake spodbujam, da zanimive knjige priporočajo sošolcem.	521	16,9	13,4	27,6	30,5	11,5	100,0
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	521	17,1	13,4	28,0	34,0	7,5	100,0
Dijakom dam čas za branje po lastni izbiri, ko določeno nalogo prej dokončajo ali imajo odmor.	521	20,3	16,5	29,0	27,4	6,7	100,0
Dijake spodbujam, da si izmenjujejo knjige ali povedo, kje so prebrali kaj zanimivega.	521	22,5	18,4	25,3	26,1	7,7	100,0
Bralno dejavnost izvedem na zanimiv način (npr. preko didaktične igre).	521	20,0	19,2	31,3	24,2	5,4	100,0
Dijake spodbujam, da prinesejo v pouku tudi svoje knjige.	521	20,9	20,0	30,9	21,1	7,1	100,0
Z dijaki obiščem šolsko knjižnico.	521	28,0	22,1	21,1	18,4	10,4	100,0
Z dijaki obiščem splošno knjižnico.	521	34,9	25,1	20,2	13,2	6,5	100,0

Rezultati kažejo, da večina srednješolskih učiteljev meni, da zanje velja ali popolnoma velja večina navedenih didaktičnih pristopov za spodbujanje branja. Najmanj zastopani so naslednji didaktični pristopi za spodbujanje branja: izvedba bralne dejavnosti na zanimiv način (npr. preko didaktične igre); spodbujanje dijakov,

da prinesejo k pouku tudi svoje knjige; obisk šolske knjižnice z dijaki; obisk splošne knjižnice z dijaki.

3.2.3.3.5 Knjižnica

Tabela 85: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti napotitve dijakov v šolsko knjižnico v povezavi s šolskim delom

Napotitev dijakov v šolsko knjižnico v povezavi s šolskim delom	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	%
	521	27,3	43,0	27,8	1,9	100,0

Dobra četrtina srednješolskih učiteljev (27,3 %) dijakov nikoli ali skoraj nikoli ne napoti v šolsko knjižnico v povezavi s šolskim delom. Največ srednješolskih učiteljev napoti dijake v šolsko knjižnico manj kot enkrat na mesec (43,0 %).

Tabela 86: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti napotitve dijakov v splošno knjižnico v povezavi s šolskim delom

Napotitev dijakov v splošno knjižnico v povezavi s šolskim delom	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	%
	521	41,3	40,7	16,7	1,3	100,0

V splošno knjižnico dijakov nikoli ali skoraj nikoli ne napotita dve petini srednješolskih učiteljev (41,3 %), medtem ko jih dve petini (40,7 %) napotita manj kot enkrat na mesec.

Več kot polovica srednješolskih učiteljev (59,1 %) nikoli ali skoraj nikoli ne sodeluje s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski oz. splošni knjižnici. Še največ (32,1 %) jih to izvede manj kot enkrat na mesec.

Tabela 87: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti sodelovanja s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski ali splošni knjižnici

Sodelovanje s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski ali splošni knjižnici	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	%
	521	59,1	32,1	6,9	1,9	100,0

3.2.3.4 Visokošolski učitelji in sodelavci

3.2.3.4.1 Pomen branja in bralnih ciljev/gradnikov bralne pismenosti

Tabela 88: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pomenu, ki ga pri svojem poučevanju pripisujejo branju

Pomen, ki ga učitelj pri svojem poučevanju pripisuje branju	N	Pomen:					skupaj
		zelo majhen	majhen	niti majhen niti velik	velik	zelo velik	
		%	%	%	%	%	%
	89	0,0	7,9	25,8	36,0	30,3	100,0

Visokošolski učitelji in sodelavci branju pri svojem poučevanju v večini pripisujejo velik oz. zelo velik pomen (66,3 %). Četrtnina (25,8 %) se jih ni mogla opredeliti, slaba desetina (7,9 %) pa pri svojem poučevanju branju pripisuje majhen pomen.

Tabela 89: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pomenu, ki ga pripisujejo bralnim ciljem

Bralni cilji	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Razvijanje kritičnega mišljenja	88	1,1	1,1	5,7	33,0	59,1	100,0
Širjenje splošne izobrazbe	88	1,1	0,0	12,5	37,5	48,9	100,0
Širjenje besedišča	88	1,1	2,3	17,0	34,1	45,5	100,0

Bralni cilji	N	Pomen:					skupaj
		temu ne dajem pomena	majhen pomen	niti majhen niti velik pomen	velik pomen	zelo velik pomen	
		%	%	%	%	%	%
Razvijanje strokovnega jezika v slovenščini	88	2,3	4,5	15,9	40,9	36,4	100,0
Izboljševanje bralnega razumevanja	88	2,3	11,4	14,8	35,2	36,4	100,0
Razvijanje interesa za branje	88	6,8	12,5	23,9	33,0	23,9	100,0
Razvijanje strategij za delo z besedili (npr. za učenje iz učbenikov)	88	8,0	13,6	21,6	34,1	22,7	100,0
Razvijanje veselja do branja (uživanja v branju)	88	8,0	15,9	21,6	34,1	20,5	100,0
Izboljševanje tehnik branja	88	18,2	20,5	26,1	21,6	13,6	100,0

Rezultati kažejo, da visokošolski učitelji največji pomen pripisujejo razvijanju kritičnega mišljenja, saj jih velika večina (92,1 %) meni, da je ta cilj pomemben ali zelo pomemben. Podobno visoko ocenjujejo tudi širjenje splošne izobrazbe (86,4 %). Prav tako je zelo pomembno širjenje besedišča (79,6 %) ter razvijanje strokovnega jezika v slovenščini (77,3 %). Pri izboljševanju bralnega razumevanja večina učiteljev (71,6 %) meni, da je ta cilj pomemben ali zelo pomemben, vendar je opazen nekoliko večji delež tistih, ki mu pripisujejo manjši pomen (13,7 %).

Manj poudarka učitelji dajejo razvijanju interesa za branje (56,9 %) in razvijanju strategij za delo z besedili (56,8 %). Razvijanje veselja do branja je prav tako manj poudarjeno (54,6 %).

Najmanj pomembno se učiteljem zdi izboljševanje tehnik branja, saj mu le dobra tretjina učiteljev (35,2 %) pripisuje velik ali zelo velik pomen, medtem ko ga slabi dve petini (38,7 %) ocenjujeta kot manj pomembnega ali nepomembnega.

3.2.3.4.2 Pogostost bralnih aktivnosti oz. strategij

Tabela 90: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti spodbujanja študentov k bralnim aktivnostim

Bralne aktivnosti oz. strategije	N	Pogostost:				
		nikoli ali skoraj nikoli	nekajkrat na semester	do dvakrat na mesec	vsak teden	skupaj
Študenti ...		%	%	%	%	%
... odgovarjajo na vprašanja, da pokažejo razumevanje prebranega.	88	17,0	35,2	19,3	28,4	100,0
... sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila.	88	23,9	37,5	15,9	22,7	100,0
... določajo temo prebranega besedila.	88	42,0	29,5	9,1	19,3	100,0
... določajo avtorjevo perspektivo ali namen.	88	40,9	31,8	14,8	12,5	100,0
... prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej.	88	40,9	33,0	14,8	11,4	100,0
... oblikujejo samostojen zapis po prebranem besedilu.	88	31,8	48,9	12,5	6,8	100,0
... povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede.	88	43,2	34,1	10,2	12,5	100,0
... opisujejo slogovne značilnosti prebranega besedila.	88	67,0	21,6	4,5	6,8	100,0

Glede pogostosti spodbujanja bralnih aktivnosti in strategij se kaže, da vsak teden dobra četrtina (28,4 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev študente spodbuja k temu, da odgovarjajo na vprašanja in tako pokažejo razumevanje prebranega, da sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila (22,7 %) ter da določajo temo prebranega besedila (19,3 %). Dobra desetina na tedenski ravni študente spodbuja, da določajo avtorjevo perspektivo ali namen (12,5 %) ter prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej (11,4 %), pa tudi da povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede (12,5 %).

Večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (67,0 %) svojih študentov nikoli ali skoraj nikoli ne spodbuja k opisovanju slogovnih značilnosti prebranega besedila. Tudi povzemanje glavne ideje s podčrtovanjem pomembnih podatkov in iskanjem ključnih besed pri večini visokošolskih učiteljev in sodelavcev ni pogosta spodbuda, ki bi bila namenjena njihovim študentom (43,2 % nikoli ali skoraj nikoli, 34,1 % nekajkrat na semester), prav tako ne oblikovanje samostojnega zapisa po prebranem besedilu (31,8 % nikoli ali skoraj nikoli, 48,9 % nekajkrat na semester).

3.2.3.4.3 Didaktični pristopi za spodbujanje branja

Tabela 91: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o uporabi didaktičnih pristopov za spodbujanje branja

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	skupaj
		%	%	%	%	%	%
Študente spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire.	85	0,0	2,4	10,6	43,5	43,5	100,0
Študente spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	85	5,9	2,4	12,9	41,2	37,6	100,0
Študente spodbujam, da berejo gradivo iz različnih virov.	85	4,7	4,7	9,4	49,4	31,8	100,0
Študente opozorim na različne članke v časopisih in na spletu.	85	5,9	3,5	17,6	42,4	30,6	100,0
Študente spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	85	5,9	3,5	17,6	47,1	25,9	100,0
V preverjanje znanja vključim tudi vsebine iz študijskih gradiv, ki so jih morali študenti sami prebrati doma.	85	5,9	10,6	14,1	34,1	35,3	100,0
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri študijskem procesu.	85	4,7	15,3	11,8	31,8	36,5	100,0
S študenti se pogovarjam o prebranem.	85	5,9	9,4	15,3	42,4	27,1	100,0

Didaktični pristopi za spodbujanje branja	N	Veljavnost:					skupaj
		sploh ne velja zame	ne velja zame	niti ne velja niti velja zame	velja zame	popolnoma velja zame	
		%	%	%	%	%	%
Študente vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	85	8,2	8,2	14,1	47,1	22,4	100,0
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanju študentov.	85	5,9	3,5	28,2	43,5	18,8	100,0
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje študentov.	85	8,2	10,6	25,9	30,6	24,7	100,0
Študentom predstavim, zakaj je pomembno, da obiskujejo knjižnico.	85	16,5	11,8	21,2	27,1	23,5	100,0
Študentom povem, kako rad berem in zakaj se mi zdi branje tako pomembno.	85	16,5	18,8	24,7	14,1	25,9	100,0
Študente pozovem, da kolegom povedo, kaj o tem, kar so prebrali.	85	15,3	22,4	15,3	30,6	16,5	100,0
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	85	20,0	15,3	27,1	21,2	16,5	100,0
Študente spodbujam, da zanimive knjige priporočajo kolegom.	85	17,6	21,2	24,7	24,7	11,8	100,0

Tudi glede pogostosti uporabe različnih didaktičnih pristopov za spodbujanje branja so visokošolski učitelji in sodelavci ocenjevali vrsto trditve. Med trditvami, s katerimi so se popolnoma strinjali, so bile največkrat izbrane: študente spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire (43,5 %), študente spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu (37,6 %), študente spodbujam, da knjige iz knjižnice uporabljajo tudi pri študijskem procesu (36,5 %). Nekaj manj jih v preverjanje znanja vključi tudi vsebine iz študijskih gradiv, ki so jih morali študentje sami prebrati doma (35,3 %). Visokošolski učitelji in sodelavci študente spodbujajo tudi k branju gradiv iz različnih virov (31,8 %) ter jih opozorijo na različne članke v časopisih in na spletu (30,6 %).

Več kot tretjina (38,8 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev nikoli ali skoraj nikoli študentov ne spodbuja, da bi zanimive knjige priporočali kolegom. Poleg tega študentom med razlago za ilustracijo nikoli ali skoraj nikoli ne preberejo kakšnega besedila (35,2 %), pa tudi nikoli ali skoraj nikoli študentov ne pozovejo, naj kolegom povedo, kaj o tem, kar so prebrali (37,7 %).

Le dve petini visokošolskih učiteljev in sodelavcev (40,0 %) študentom pripovedujeta o tem, kako radi berejo in zakaj se jim zdi branje tako pomembno. Dobra četrtina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (28,3 %) študentom ne predstavi, zakaj je pomembno, da obiskujejo knjižnico.

3.2.3.4.4 Knjižnica

Tabela 92: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje o pogostosti napotitve študentov v knjižnico v povezavi s študijem

Napotitev študentov v knjižnico v povezavi s študijem	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	nekajkrat na semester	do dvakrat na mesec	vsak teden		
		%	%	%	%	%	
	85	15,3	61,2	14,1	9,4		100,0

Slaba desetina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (9,4 %) vsak teden študente napoti v knjižnico v povezavi s študijem, dobra desetina (14,1 %) pa do dvakrat na mesec. Večina jih (61,2 %) študente usmerja v knjižnico v povezavi s študijem le nekajkrat na semester. Kar 15,3 % pa je takih, ki študentov nikoli ali skoraj nikoli ne napotijo v knjižnico v povezavi s študijem.

Tabela 93: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o obisku fakultetne oz. univerzitetne knjižnice skupaj s študenti

Obisk fakultetne oz. univerzitetne knjižnice skupaj s študenti	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	85	22,4	77,6	100,0

Manj kot četrtina (22,4 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev se odloči za obisk fakultetne oz. univerzitetne knjižnice skupaj s študenti. Velika večina (77,6 %) tega ne stori.

3.2.3.5 Knjižničarji

3.2.3.5.1 Sodelovanje s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja

Tabela 94: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti sodelovanja s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici

Sodelovanje s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	
	690	27,0	38,7	21,3	13,0	100,0

Strokovni delavci v knjižnici redko sodelujejo s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici, saj jih dobra četrtina (27,0 %) poroča o tem, da nikoli ali skoraj nikoli ne sodelujejo, slabi dve petini (38,7 %) pa poročata, da sodelujejo manj kot enkrat na mesec. Takšnih, ki sodelujejo enkrat ali dvakrat na teden, je malo več kot desetina (13,0 %), takšnih, ki sodelujejo enkrat ali dvakrat na mesec, pa dobra petina (21,3 %).

3.2.3.5.2 Glasno branje uporabnikom

Tabela 95: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o glasnem branju uporabnikom med različnimi oblikami knjižničnih dejavnosti

Oblike knjižničnih dejavnosti	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Drugo	690	36,7	63,3	100,0
Ne berem uporabnikom	690	36,5	63,5	100,0
Projekt Rastem s knjigo	690	26,1	73,9	100,0
Svetovanje za branje	690	24,6	75,4	100,0
Bralni klubi	690	20,9	79,1	100,0
Srečanja z ustvarjalci	690	18,6	81,4	100,0

Večina strokovnih delavcev v knjižnicah uporabnikom bere (63,5 %). Najpogosteje je to prisotno pri projektu Rastem s knjigo (26,1 %), sledi svetovanje za branje (24,6 %) in nato sledijo bralni klubi (20,9 %). Najmanjši delež branja je prisoten pri srečanjih z ustvarjalci (18,6 %). Strokovni delavci v knjižnicah poročajo tudi še o drugih oblikah knjižničnih dejavnosti, pri katerih poteka glasno branje (36,7 %), in sicer: bibliopedagoške ure in knjižnično informacijsko znanje, pravljčne ure, branje v domovih za starejše, branje v razredu in pri pouku, projekti in priložnostni dogodki.

3.2.3.5.3 Spodbujanje branja

Tabela 96: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti uporabe različnih oblik spodbujanja branja v zadnjih treh letih

Oblike spodbujanja branja	N	MIN	MAX	M	SD
Knjižnica na obisku v vrtcu	269	1,00	7,00	2,83	1,91
Splošna knjižnica na obisku v šoli	269	1,00	7,00	3,12	1,60
Knjižnica na obisku v podružnični šoli	269	1,00	7,00	3,71	1,47
Knjižnica na obisku v večgeneracijskem centru	269	1,00	7,00	4,30	1,96
Predstavitve knjižnice na sestanku za starše (šola ali vrtec)	269	1,00	7,00	4,42	2,18
Predavanje o branju na sestanku za starše (vrtec ali šola)	269	1,00	7,00	4,45	1,73
Predstavitve knjižnice v šoli za starše	269	1,00	7,00	5,17	2,03

Strokovni delavci splošnih knjižnic so med naštetimi oblikami spodbujanja branja v zadnjih treh letih najpogosteje izvajali obisk splošne knjižnice v izobraževalnih ustanovah – na prvo mesto so postavili obisk knjižnice v vrtcu, nato obisk knjižnice v šoli in podružnični šoli. Sledijo naslednje oblike spodbujanja branja: obisk knjižnice v večgeneracijskem centru, predstavitev knjižnice na sestanku za starše in predavanje o branju na sestanku za starše (pri obeh oblikah gre za aktivnost v šoli ali vrtcu). Najmanj prisotna oblika spodbujanja branja je predstavitev knjižnice v šoli za starše.

Večina knjižničarjev v splošnih knjižnicah (68,0 %) ne poroča o sodelovanju pri spodbujanju branja tudi še z drugimi institucijami, ki niso bile navedene pri predhodnem vprašanju. Delež tistih, ki poročajo o sodelovanju pri spodbujanju branja z ustanovami (32,0 %), ki niso bile našteje pri predhodnem vprašanju, pa

navaja različne ustanove v knjižničnem okolju: varstveno-delovni centri, kulturna društva, društvo prijateljev mladine, društva za osebe s posebnimi potrebami, zdravstvene ustanove, občine, nevladne organizacije, podjetja.

Tabela 97: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o sodelovanju z drugimi institucijami pri spodbujanju branja

Sodelovanje z drugimi institucijami pri spodbujanju branja	N	Da %	Ne %	Skupaj %
	269	32,0	68,0	100,0

3.2.3.6 Vodstveni delavci

3.2.3.6.1 Vodstveni delavci v knjižnici

3.2.3.6.1.1 Sodelovanje s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja

Tabela 98: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti sodelovanja s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici

Sodelovanje s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici	N	Pogostost:				skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	
		%	%	%	%	
	46	37,0	39,1	13,0	10,9	100,0

Vodstva knjižnic redko sodelujejo s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici, saj sta slabi dve petini (39,1 %) izbrali pogostost »manj kot enkrat na mesec« in slabi dve petini (37,0 %) pogostost »nikoli ali skoraj nikoli.« Takšnih, ki sodelujejo enkrat ali dvakrat na teden, je desetina (10,9 %), dobra desetina pa je še takšnih, ki sodelujejo enkrat ali dvakrat na mesec (13,0 %).

3.2.3.6.1.2 Glasno branje uporabnikom**Tabela 99: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o glasnem branju uporabnikom med različnimi oblikami knjižničnih dejavnosti**

Oblike knjižničnih dejavnosti	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Ne berem uporabnikom	46	69,6	30,4	100,0
Srečanja z ustvarjalci	46	23,9	76,1	100,0
Bralni klubi	46	21,7	78,3	100,0
Svetovanje za branje	46	10,9	89,1	100,0
Projekt Rastem s knjigo	46	6,5	93,5	100,0
Drugo	46	4,3	95,7	100,0

Večina vodstva knjižnic (69,6 %) uporabnikom ne bere. Delež tistih, ki uporabnikom berejo, najpogosteje to izvajajo na srečanjih z ustvarjalci (23,9 %), sledijo bralni klubi (21,7 %), precej manjši delež glasno bere uporabnikom med svetovanjem v branje (10,9 %) in pri izvedbi projekta Rastem s knjigo (6,5 %). Možnost »drugo«, ki jo je izbral majhen delež (4,3 %), prinaša še dve dodatni obliki knjižničnih dejavnosti, pri katerih vodstva knjižnic uporabnikom glasno berejo: predstavitev knjižnice obiskovalcem in ustvarjalne delavnice.

3.2.3.6.1.3 Spodbujanje branja**Tabela 100: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti uporabe različnih oblik spodbujanja branja v zadnjih treh letih**

Oblike spodbujanja branja	N	MIN	MAX	M	SD
Splošna knjižnica na obisku v šoli	29	1,00	7,00	2,52	1,70
Knjižnica na obisku v vrtcu	29	1,00	7,00	3,14	1,56
Knjižnica na obisku v podružnični šoli	29	1,00	7,00	3,69	1,39
Knjižnica na obisku v večgeneracijskem centru	29	1,00	7,00	4,10	1,92
Predstavitve knjižnice na sestanku za starše (šola ali vrtec)	29	1,00	7,00	4,59	2,46
Predavanje o branju na sestanku za starše (vrtec ali šola)	29	1,00	7,00	4,83	2,46
Predstavitve knjižnice v šoli za starše	29	1,00	7,00	5,14	1,87

Direktorji splošnih knjižnic so med naštetimi oblikami spodbujanja branja v zadnjih treh letih najpogosteje obiskali splošne knjižnice v izobraževalnih ustanovah (obisk knjižnice v šoli, v vrtcu in podružnični šoli). Sledijo obisk knjižnice v večgeneracijskem centru, predstavitev knjižnice na sestanku za starše (šola ali vrtec) in izvedba predavanja o branju na sestanku za starše (vrtec ali šola). Najmanjkrat so udeležili predstavitev knjižnice v šoli za starše.

Tabela 101: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o sodelovanju z drugimi institucijami pri spodbujanju branja

Sodelovanje z drugimi institucijami pri spodbujanju branja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	29	89,7	10,3	100,0

Večina direktorjev splošnih knjižnic (89,7 %) poroča o sodelovanju pri spodbujanju branja tudi še z drugimi institucijami, ki niso bile navedene pri predhodnem vprašanju. Naštetih je več ustanov lokalnega knjižničnega okolja: varstveno-delovni centri, centri za socialno delo, domovi za starejše občane, kulturni domovi, društva upokojencev, nevladne organizacije, knjižnice, javni sklad za kulturne dejavnosti, občine, zdravstvene ustanove, zavetišča za brezdomce.

3.3 Bralna pismenost strokovnih delavcev

3.3.1 Bralne navade

3.3.1.1 Pogostost branja

3.3.1.1.1 Pogostost branja v prostem času

3.3.1.1.1.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev največ časa na tedenski ravni namenjajo telesni dejavnosti, druženju s prijatelji, poslušanju glasbe ter brskanju po spletu in spletnemu nakupovanju. Večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev se telesni dejavnosti posveti več kot eno uro tedensko (68,5 %), pri čemer je najbolj pogosta količina časa med tremi in štirimi urami (23,1 %). Tudi druženje s prijatelji je zelo razširjeno, saj več kot dve tretjini vzgojiteljev (69,1 %) prijateljem namenja

več kot eno uro na teden, najpogosteje med eno in dvema urama (27,1 %). Poslušanje glasbe je prav tako pogosta aktivnost, saj ji več kot polovica (63,1 %) nameni več kot uro tedensko. Več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev namenja brskanju po spletu in spletnemu nakupovanju vsaj eno uro tedensko (62,7 %), pri čemer jih največ temu nameni eno ali dve uri (25,7 %).

Tabela 102: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	584	3,1	9,4	19,0	22,4	23,1	14,6	8,4	100,0
Druženje s prijatelji	584	8,0	9,4	13,5	27,1	25,2	11,3	5,5	100,0
Poslušanje glasbe	584	6,8	13,2	16,8	23,6	18,8	9,6	11,1	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	584	3,6	11,5	22,3	25,7	18,0	13,0	6,0	100,0
Branje knjig	584	10,3	16,4	18,5	24,8	17,6	7,7	4,6	100,0
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform	584	32,2	7,7	13,5	20,9	16,3	6,0	3,4	100,0
Gledanje televizijskih programov	584	24,3	14,4	18,7	22,1	11,6	6,5	2,4	100,0
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	584	17,0	22,9	23,6	18,7	11,6	4,3	1,9	100,0
Umetniško ustvarjanje	584	31,0	20,7	20,5	16,4	8,0	2,2	1,0	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	584	31,8	28,4	21,9	14,7	2,7	0,3	0,0	100,0
Poslušanje podkastov	584	51,0	19,0	14,0	11,5	3,3	1,0	0,2	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	584	49,1	29,6	12,7	5,3	2,4	0,5	0,3	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	584	75,3	8,9	7,2	5,1	2,1	1,0	0,3	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	584	85,4	9,1	3,3	1,4	0,7	0,0	0,2	100,0

Branje knjig je razmeroma pogosto, a ne spada med najpogostejše prostočasne aktivnosti vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev. Dobra polovica jih (54,7 %) sicer bere več kot eno uro na teden. Največ (24,8 %) jih je ocenilo, da berejo od ene do dve uri na teden, medtem ko dobra četrtina (26,7 %) bere manj kot pol ure tedensko ali sploh ne. Branje knjig se je sicer izkazalo za pogostejšo aktivnost v primerjavi z gledanjem nadaljevalk oz. nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (46,6 %) ter gledanjem televizijskih programov (42,6 %), ko upoštevamo delež anketirancev, ki temu posvetijo več kot uro na teden.

Med manj pogostimi aktivnostmi izstopa poslušanje zvočnih knjig, saj velika večina (85,4 %) tej aktivnosti ne posveti skoraj nič časa. Tudi branje dnevnih časopisov in revij je manj pogosta aktivnost, saj skoraj polovica anketiranih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (49,1 %) sploh ne bere, le majhen delež (8,5 %) pa tej aktivnosti posveti več kot eno uro tedensko.

3.3.1.1.1.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 103: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	267	3,4	7,1	14,6	24,3	21,0	15,7	13,9	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	267	3,4	6,7	19,1	26,6	20,2	12,7	11,2	100,0
Druženje s prijatelji	267	8,2	9,7	9,0	29,6	22,8	12,4	8,2	100,0
Poslušanje glasbe	267	9,0	12,7	13,5	24,3	18,4	10,9	11,2	100,0
Branje knjig	267	8,6	11,6	15,0	25,1	21,0	10,5	8,2	100,0
Gledanje televizijskih programov	267	22,5	12,7	19,1	17,6	14,6	9,0	4,5	100,0
Gledanje filmov, nadaljevalk/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform	267	31,1	7,1	12,0	24,3	13,9	7,9	3,7	100,0

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	267	18,4	22,1	22,5	19,5	10,1	5,6	1,9	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	267	34,8	28,1	19,9	10,5	5,2	1,5	0,0	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	267	30,3	36,3	19,1	11,6	2,6	0,0	0,0	100,0
Umetniško ustvarjanje	267	46,1	21,7	14,2	9,0	4,9	1,9	2,2	100,0
Poslušanje podkastov	267	61,0	13,5	9,0	11,6	2,6	1,1	1,1	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	267	77,9	8,2	6,4	4,9	1,9	0,7	0,0	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	267	91,4	4,1	1,5	1,9	0,4	0,7	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji največ časa na tedenski ravni namenijo telesni dejavnosti, brskanju po spletu in nakupovanju preko spleta, druženju s prijatelji ter poslušanju glasbe.

Večina anketiranih učiteljev se ukvarja s telesno dejavnostjo več kot eno uro tedensko (74,9 %), pri čemer je najbolj pogosta količina časa med eno in dvema urama (24,3 %). Poleg tega nekaj več kot polovica osnovnošolskih učiteljev na tedenski ravni telesni dejavnosti namenja več kot tri ure (50,6 %). Poleg telesne dejavnosti je zelo razširjeno tudi brskanje po spletu in nakupovanje, saj več kot dve tretjini anketirancev (70,7 %) tej dejavnosti namenita več kot eno uro tedensko, z najpogostejšim časom med eno in dvema urama (26,6 %). Druženje s prijatelji je prav tako pogosta aktivnost, saj ji več kot dve tretjini učiteljev namenita več kot eno uro tedensko (73,0 %). Več kot polovica anketiranih učiteljev (64,8 %) namenja poslušanju glasbe vsaj eno uro tedensko, pri čemer jih največ temu namenja med eno in dvema urama tedensko (24,3 %).

Branje knjig je razmeroma pogosto, a ne sodi med najpogostejše prostočasne aktivnosti osnovnošolskih učiteljev. Več kot polovica (64,8 %) jih sicer bere več kot uro na teden. Največ učiteljev (25,1 %) je ocenilo, da berejo od ene do dve uri na teden, medtem ko jih petina (20,2 %) bere manj kot pol ure tedensko ali sploh ne.

Branje knjig se je sicer izkazalo za pogostejšo aktivnost v primerjavi z gledanjem nadaljevanek ali nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (49,8 %) ter gledanjem televizijskih programov (45,7 %), ko upoštevamo delež anketirancev, ki temu posvetijo več kot uro tedensko.

Branje dnevnih časopisov in revij ne sodi med bolj priljubljene aktivnosti, saj več kot polovica učiteljev (62,9 %) dnevne časopise bere manj kot pol ure na teden, le majhen delež (17,2 %) pa tej aktivnosti posveti več kot eno uro tedensko.

Med manj pogostimi aktivnostmi izstopa poslušanje zvočnih knjig, saj velika večina (91,4 %) vprašanih učiteljev tej aktivnosti ne posveti skoraj nič časa. Prav tako je manj pogosta aktivnost igranje iger na računalniku ali mobilnem telefonu, saj več kot dve tretjini osnovnošolskih učiteljev (77,9 %) tej dejavnosti skoraj ne namenja časa. Med manj priljubljene aktivnosti sodi tudi poslušanje podkastov, saj slabi dve tretjini anketirancev (61,0 %) temu ne namenita svojega časa.

3.3.1.1.1.3 Srednješolski učitelji

Tabela 104: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	540	2,0	3,9	10,9	19,4	26,9	20,9	15,9	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	540	2,4	11,1	14,1	23,0	21,3	13,0	15,2	100,0
Druženje s prijatelji	540	5,2	6,7	14,8	28,0	27,2	10,9	7,2	100,0
Branje knjig	540	6,5	11,9	14,1	23,1	19,4	14,6	10,4	100,0
Poslušanje glasbe	540	6,7	12,6	15,9	23,1	18,5	9,1	14,1	100,0
Gledanje televizijskih programov	540	20,4	10,7	14,1	18,5	20,6	10,2	5,6	100,0
Gledanje filmov, nadaljevanek/nanizank in	540	32,2	6,1	10,7	15,9	18,0	11,1	5,9	100,0

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
sorodnih vsebin preko pretočnih platform									
Branje dnevnih časopisov, revij	540	24,4	27,0	20,6	15,2	8,3	3,3	1,1	100,0
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	540	32,4	20,6	16,9	17,4	7,6	3,3	1,9	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	540	51,5	16,7	11,1	11,3	4,6	3,1	1,7	100,0
Umetniško ustvarjanje	540	51,5	16,7	11,1	11,3	4,6	3,1	1,7	100,0
Poslušanje podcastov	540	53,7	15,6	10,2	12,6	4,3	2,8	0,9	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	540	70,7	8,5	6,5	5,9	4,1	2,8	1,5	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	540	90,4	2,8	2,6	1,7	1,1	1,1	0,4	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji na tedenski ravni največ časa namenijo telesni dejavnosti, brskanju po spletu in nakupovanju preko spleta ter druženju s prijatelji.

Večina anketiranih srednješolskih učiteljev se ukvarja s telesno dejavnostjo več kot eno uro tedensko (83,1 %), pri čemer je najpogostejša količina časa ukvarjanja s to dejavnostjo od tri do štiri ure (26,9 %). Telesni dejavnosti več kot štiri ure na teden posvetita nekoliko manj kot dve petini srednješolskih učiteljev (36,8 %). Poleg telesne dejavnosti je zelo razširjeno tudi brskanje po spletu in nakupovanje, saj več kot dve tretjini anketiranih srednješolskih učiteljev (72,5 %) tej dejavnosti namenita več kot eno uro tedensko, z najpogostejšim časom med eno in dvema urama (23,0 %). Druženje s prijatelji je prav tako pogosta aktivnost, saj ji več kot dve tretjini učiteljev v srednji šoli nameni več kot eno uro tedensko (73,3 %).

Med pogostejše prostočasne aktivnosti se uvršča branje knjig. Več kot polovica srednješolskih učiteljev (67,5 %) bere več kot eno uro na teden. Največ anketirancev (23,1 %) bere eno ali dve uri na teden, medtem ko slaba petina (18,4 %) bere manj kot pol ure tedensko ali sploh ne. Je pa branje knjig podobno pogosta aktivnost kot poslušanje glasbe (23,1 %) ter pogostejša aktivnost od gledanja televizijskih

programov (18,5 %) in gledanja filmov, nadaljevank, nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (15,9 %), ko upoštevamo delež anketirancev, ki temu posvetijo od ene do dve uri tedensko.

Branje dnevnih časopisov in revij sodi med manj priljubljene aktivnosti, saj več kot polovica srednješolskih učiteljev (51,4 %) dnevne časopise bere manj kot pol ure na teden oz. nič ali skoraj nič, dobra četrtina (27,9 %) pa tej aktivnosti posveti več kot eno uro tedensko.

Najmanj pogosta prostočasna aktivnost med srednješolskimi učitelji je poslušanje zvočnih knjig, saj velika večina (90,4 %) tej aktivnosti ne posveti nič ali skoraj nič časa. Druga najmanj pogosta prostočasna aktivnost pa je igranje iger na računalniku ali mobilnem telefonu, saj 70,7 % srednješolskih učiteljev tej dejavnosti ne posveča časa.

3.3.1.1.4 Knjižničarji

Tabela 105: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Branje knjig	704	2,0	2,8	7,7	17,8	23,0	21,7	25,0	100,0
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	704	2,4	6,4	13,1	22,9	25,3	16,9	13,1	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	704	4,0	8,4	14,2	23,3	21,6	15,6	12,9	100,0
Poslušanje glasbe	704	7,7	14,5	13,6	21,0	17,6	10,8	14,8	100,0
Druženje s prijatelji	704	6,3	7,8	18,5	26,1	24,1	10,2	7,0	100,0
Gledanje filmov, nadaljevank/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform	704	34,8	5,3	9,7	14,5	17,8	9,2	8,8	100,0
Gledanje televizijskih programov	704	25,1	13,1	15,5	15,6	16,5	7,4	6,8	100,0

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	704	27,4	22,2	13,8	15,6	9,5	6,3	5,3	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	704	22,7	30,7	19,5	16,2	7,0	2,4	1,6	100,0
Umetniško ustvarjanje	704	45,6	18,8	12,8	9,8	7,0	3,1	3,0	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	704	41,1	23,7	21,6	10,9	2,4	0,3	0,0	100,0
Poslušanje podkastov	704	57,7	14,5	8,8	11,5	4,0	2,6	1,0	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	704	75,1	6,7	4,5	6,3	3,7	1,6	2,1	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	704	85,1	6,1	3,0	2,4	1,3	1,4	0,7	100,0

Rezultati kažejo, da knjižničarji na tedenski ravni (95,2 %) največ časa namenijo branju knjig. Največji je delež tistih, ki na tedenski ravni berejo knjige več kot sedem ur (25,0 %). Takšnih, ki na tedenski ravni namenijo branju knjig več kot eno uro, je 87,5 %. Rezultati kažejo tudi, da je določen odstotek (2,0 %) takšnih, ki branju knjig kot prostočasni aktivnosti na tedenski ravni ne namenja časa. Med priljubljenimi prostočasnimi aktivnostmi na tedenski ravni je tudi ukvarjanje s telesno dejavnostjo. Takšnih, ki namenijo tej prostočasni aktivnosti več kot eno uro na teden, je 78,2 %. Med prostočasnimi aktivnostmi je razmeroma pogosto tudi poslušanje glasbe, saj 14,8 % knjižničarjev glasbo posluša več kot sedem ur na teden. Pomembno mesto med prostočasnimi aktivnostmi pri knjižničarjih zaseda tudi druženje s prijatelji, tej prostočasni aktivnosti namenijo na tedenski ravni največji delež (26,1 %) eno ali dve uri.

Med manj pogostimi prostočasnimi dejavnostmi izstopajo branje dnevnih časopisov in revij, poslušanje zvočnih knjig in poslušanje podkastov. Velika večina knjižničarjev v prostem času ne posluša zvočnih knjig (85,1 %). Več kot polovica knjižničarjev (57,7 %) v prostem času ne posluša podkastov. Opazen pa je tudi delež tistih knjižničarjev, ki v prostem času ne berejo dnevnih časopisov in revij (22,7 %).

3.3.1.1.1.5 Vodstveni delavci

3.3.1.1.1.5.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 106: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	68	4,4	8,8	4,4	17,6	35,3	19,1	10,3	100,0
Branje knjig	68	2,9	5,9	16,2	16,2	36,8	14,7	7,4	100,0
Druženje s prijatelji	68	1,5	4,4	17,6	29,4	20,6	20,6	5,9	100,0
Poslušanje glasbe	68	5,9	13,2	17,6	22,1	19,1	13,2	8,8	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	68	1,5	20,6	20,6	22,1	19,1	10,3	5,9	100,0
Gledanje televizijskih programov	68	14,7	13,2	19,1	22,1	19,1	7,4	4,4	100,0
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform	68	36,8	7,4	7,4	19,1	19,1	8,8	1,5	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	68	20,6	17,6	23,5	19,1	11,8	4,4	2,9	100,0
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	68	20,6	35,3	26,5	7,4	4,4	5,9	0,0	100,0
Poslušanje podkastov	68	41,2	19,1	14,7	22,1	2,9	0,0	0,0	100,0
Umetniško ustvarjanje	68	44,1	25,0	11,8	7,4	5,9	2,9	2,9	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	68	38,2	32,4	17,6	11,8	0,0	0,0	0,0	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	68	80,9	7,4	4,4	1,5	5,9	0,0	0,0	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	68	88,2	4,4	4,4	2,9	0,0	0,0	0,0	100,0

Rezultati ankete kažejo, da vodstveni delavci vrtcev in šol največ časa na tedenski ravni namenjajo ukvarjanju s telesno dejavnostjo, druženju s prijatelji, branju knjig, poslušanju glasbe, brskanju po spletu in spletnemu nakupovanju ter gledanju

televizijskih programov, nič oz. skoraj nič časa pa ne posvetijo poslušanju zvočnih knjig.

Večina se jih s telesno dejavnostjo ukvarja več kot eno uro na teden (82,3 %), najbolj pogosto pa telesni dejavnosti posvetijo od tri do štiri ure tedensko (35,3 %). Druga pogosta dejavnost je druženje s prijatelji, saj se jih 76,5 % s prijatelji druži več kot eno uro na teden, najpogosteje na tedenski ravni pa druženju posvetijo eno ali dve uri na teden (29,4). Branje knjig je na tretjem mestu, 75,1 % anketiranih vodstvenih delavcev bere več kot eno uro na teden, najpogosteje pa branju namenjajo od tri do štiri ure na teden (36,8 %). 14,7 % anketiranih bere več kot štiri ure na teden, 7,4 % pa več kot sedem ur tedensko. Več kot polovica anketiranih vodstvenih delavcev vrtcev in šol namenja vsaj eno uro na teden tudi poslušanju glasbe (63,2 %), brskanju po spletu in spletnemu nakupovanju (57,4 %) ali gledanju televizijskih programov (53 %), najpogosteje glasbo poslušajo, po spletu brskajo oz. televizijske programe gledajo eno ali dve uri tedensko (22,1 %).

Branje dnevnih časopisov in revij je razmeroma redka dejavnost, slabi dve petini (38,2 %) anketiranih vodstvenih delavcev vrtcev in šol namreč branju časopisnega in revialnega tiska ne posvetita več kot pol ure tedensko, petina (20,6 %) tovrstnega čtiva (skoraj) ne bere. Med izrazito redkimi aktivnostmi pa je, kakor je videti, poslušanje zvočnih knjig, saj velika večina (88,2 %) tej aktivnosti ne posveča nič ali skoraj nič časa.

3.3.1.1.1.5.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 107: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
				1 ure	ure	ure	ur	ur	
		%	%	%	%	%	%	%	%
Branje knjig	47	0,0	0,0	4,3	12,8	14,9	36,2	31,9	100,0
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	47	4,3	4,3	4,3	17,0	23,4	27,7	19,1	100,0

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	47	4,3	8,5	4,3	27,7	19,1	12,8	23,4	100,0
Druženje s prijatelji	47	4,3	6,4	6,4	34,0	27,7	19,1	2,1	100,0
Gledanje televizijskih programov	47	10,6	6,4	19,1	17,0	19,1	14,9	12,8	100,0
Poslušanje glasbe	47	10,6	12,8	10,6	25,5	10,6	12,8	17,0	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	47	12,8	12,8	27,7	23,4	17,0	4,3	2,1	100,0
Gledanje filmov, nadaljevank/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform	47	38,3	4,3	10,6	10,6	14,9	12,8	8,5	100,0
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	47	21,3	23,4	10,6	23,4	6,4	8,5	6,4	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	47	40,4	27,7	19,1	12,8	0,0	0,0	0,0	100,0
Poslušanje podkastov	47	46,8	25,5	17,0	4,3	4,3	2,1	0,0	100,0
Umetniško ustvarjanje	47	57,4	17,0	12,8	2,1	6,4	4,3	0,0	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	47	85,1	6,4	4,3	4,3	0,0	0,0	0,0	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	47	91,5	4,3	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da vodstveni delavci v knjižnici največ časa na tedenski ravni namenjajo prav branju. Anketiranci skoraj v celoti (95,8 %) branju namenijo skoraj več kot eno uro na teden. Večina anketirancev (68,1 %) branju na tedenski ravni nameni več kot štiri ure. Med prostočasnimi aktivnostmi, ki jim namenjajo veliko časa, so še ukvarjanje s telesno dejavnostjo (87,2 %), brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu (83,0 %) in druženje s prijatelji (82,9 %). Pri ukvarjanju s telesno dejavnostjo je najpogostejša količina časa med štirimi in sedmimi urami (27,7 %). Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu je prostočasno opravilo, pri katerem je najpogostejša količina časa med eno in dvema urama (27,7 %). Druženju s prijatelji najpogosteje namenijo eno ali dve uri na teden (34 %).

Gledanje televizijskih programov in poslušanje glasbe je med srednje pogostimi aktivnostmi, saj večina anketiranih vodstvenih delavcev posluša glasbo eno ali dve uri tedensko (25,5 %), več kot eno uro na teden pa glasbo posluša velik delež anketirancev (65,9 %). Gledanju televizijskih programov največ vodstvenih delavcev v knjižnici (19,1 %) nameni od pol ure do ene ure na teden, več kot eno uro na teden pa televizijske programe gleda večina vodstvenih delavcev v knjižnici (63,8 %).

Med manj pogostimi aktivnostmi izstopa poslušanje zvočnih knjig, saj večina anketirancev (91,5 %) poslušanju zvočnih knjig ne nameni nič časa ali skoraj nič. Podobno velja tudi za igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu (85,1 %) in umetniško ustvarjanje (57,4 %). Med manj pogoste prostočasne aktivnosti sodi tudi branje dnevnih časopisov, revij, saj tej aktivnosti veliko anketirancev ne nameni nič ali skoraj nič časa, eno uro na teden pa dnevno časopise in revije bere 53,3 % vodstvenih delavcev v knjižnici.

3.3.1.1.1.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 108: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Branje knjig	91	1,1	2,2	8,8	17,6	27,5	19,8	23,1	100,0
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	91	2,2	4,4	8,8	16,5	25,3	24,2	18,7	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	91	3,3	6,6	6,6	26,4	13,2	18,7	25,3	100,0
Druženje s prijatelji	91	6,6	9,9	7,7	34,1	23,1	13,2	5,5	100,0
Poslušanje glasbe	91	13,2	13,2	12,1	18,7	20,9	4,4	17,6	100,0
Gledanje televizijskih programov	91	26,4	11,0	13,2	23,1	15,4	4,4	6,6	100,0
Gledanje filmov, nadaljevank/nanizank in sorodnih vsebin	91	33,0	4,4	15,4	17,6	14,3	13,2	2,2	100,0

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
preko pretočnih platform									
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	91	26,4	15,4	22,0	15,4	5,5	12,1	3,3	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	91	22,0	22,0	18,7	20,9	8,8	4,4	3,3	100,0
Umetniško ustvarjanje	91	58,2	14,3	8,8	2,2	3,3	6,6	6,6	100,0
Poslušanje podkastov	91	50,5	12,1	15,4	14,3	6,6	1,1	0,0	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	91	36,3	34,1	20,9	8,8	0,0	0,0	0,0	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	91	78,0	7,7	2,2	5,5	6,6	0,0	0,0	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	91	87,9	4,4	2,2	2,2	0,0	2,2	1,1	100,0

Rezultati kažejo, da četrtnina visokošolskih učiteljev več kot sedem ur na teden namenja brskanju po spletu, nakupovanju in podobno, za kar uporabljajo računalnik in/ali mobilni telefon (25,3 %), nato pa branju knjig (23,1 %). Sledita ukvarjanje s telesno dejavnostjo (18,7 %) in poslušanje glasbe (17,6 %). Večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev branju knjig nameni več kot tri ure prostega časa na teden, nekaj manj kot četrtnina (23,1 %) pa več kot sedem ur. Desetina visokošolskih učiteljev (12,1 %) v okviru svojega prostega časa bere eno uro na teden ali manj.

Branje dnevnih časopisov in revij je za visokošolske učitelje srednje pogosta dejavnost, petina (20,0 %) jih časopise in revije prebira do dve uri na teden, 16,5 % pa tudi tri ure in več, več kot polovica pa manj kot eno uro.

Poslušanje zvočnih knjig med visokošolskimi učitelji ni v navadi, večina (87,9 %) jih nikoli ali skoraj nikoli ne posluša zvočnih knjig v svojem prostem času. Podobno je tudi pri igranju iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu. Vsaj polovica visokošolskih učiteljev tudi nikoli ali skoraj nikoli ne posluša podkastov in umetniško ne ustvarja v svojem prostem času.

3.3.1.1.1.7 Študentje

Tabela 109: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o tedenski količini časa, namenjeni prostočasnim aktivnostim

Prostočasne aktivnosti	N	Količina časa:							skupaj
		nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur	
		%	%	%	%	%	%	%	
Druženje s prijatelji	275	2,2	2,9	5,8	14,2	26,9	24,0	24,0	100,0
Poslušanje glasbe	275	2,5	6,5	9,8	14,2	21,8	16,4	28,7	100,0
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	275	0,7	6,9	11,3	22,9	25,5	16,0	16,7	100,0
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo	275	2,9	8,7	12,4	21,1	19,6	22,2	13,1	100,0
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform	275	13,1	3,3	10,9	22,5	24,0	14,2	12,0	100,0
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin	275	5,1	10,2	16,4	21,1	25,1	10,5	11,6	100,0
Branje knjig	275	22,9	14,5	17,1	18,6	10,5	7,3	8,0	100,0
Gledanje televizijskih programov	275	46,2	14,9	12,0	14,2	8,7	2,2	1,8	100,0
Poslušanje podcastov	275	44,7	15,6	13,8	16,0	6,9	1,5	1,5	100,0
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	275	54,2	13,5	9,1	9,5	6,2	2,5	5,1	100,0
Obiskovanje nakupovalnih središč	275	36,7	25,1	18,2	16,4	3,6	0,0	0,0	100,0
Umetniško ustvarjanje	275	48,0	20,0	13,1	10,9	4,4	2,2	1,5	100,0
Branje dnevnih časopisov, revij	275	65,5	20,0	7,6	3,6	2,5	0,4	0,4	100,0
Poslušanje zvočnih knjig	275	90,2	3,3	3,9	2,5	0,4	0,0	0,7	100,0

Iz rezultatov je razvidno, da največ študentov (99,3 %) na tedenski ravni svoj prosti čas namenja brskanju po spletu. Večina (48,4 %) jih temu opravilu posveča od ene do štiri ure svojega časa. Pogosto se med tednom tudi družijo s prijatelji (97,8 %), poslušajo glasbo (97,5 %) in se ukvarjajo s telesno dejavnostjo (97,1 %).

Branju knjig se v prostem času posveča večina študentov (77,1 %). Največ udeležencev (18,6 %) temu opravilu posveti do dve uri na teden, slaba petina (17,1 %) branju nameni od pol ure do eno uro, 14,5 % pa do pol ure. 15,3 % študentov tedensko bere štiri ure ali več.

Le slaba polovica udeleženih študentov (44,5 %) tedensko bere tudi dnevno časopisje in revije, največ (20,0 %) pa temu nameni do pol ure tedensko. Le 0,8 % udeležencev temu posveča več kot štiri ure tedensko.

Izmed ponujenih možnosti najmanj študentov čas posveča poslušanju zvočnih knjig. Kar 90,2 % udeležencev je namreč odgovorilo, da tedensko ne nameni nič ali skoraj nič svojega prostega časa za to aktivnost. Med manj popularne tedenske prostočasne aktivnosti spadata tudi igranje iger, za katere si nič ali skoraj nič tedenskega časa ne vzame več kot polovica udeležencev (54,2 %), in umetniško ustvarjanje, ki se mu ne posveča skoraj polovica v raziskavo udeleženih študentov (48,0 %). Glede na rezultate ankete televizijskih programov ne gleda slaba polovica študentov (46,2 %), podkastov pa nikoli ali skoraj nikoli prav tako ne posluša slaba polovica udeležencev (44,7 %).

3.3.1.1.1.8 Primerjava

Tabela 110: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine o tedenski količini časa, namenjeni aktivnostim, povezanim z bralno pismenostjo

Prostočasne aktivnosti:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Branje knjig	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	999,64	421,67	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1160,49		
	Srednješolski učitelji	540	1244,01		
	Knjižničarji	704	1666,31		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1366,42		
	Vodstvo knjižnic	47	1911,35		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1653,95		
	Študentje	275	899,74		
Branje dnevnih časopisov, revij	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1014,25	321,47	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1260,18		
	Srednješolski učitelji	540	1466,13		
	Knjižničarji	704	1461,12		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1629,54		
	Vodstvo knjižnic	47	1805,37		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1576,85		

Prostočasne aktivnosti:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
	Študentje	275	839,61		
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1313,30		
	Osnovnošolski učitelji	267	1241,60		
	Srednješolski učitelji	540	1257,80		
Poslušanje zvočnih knjig	Knjižničarji	704	1324,77	15,36	0,032
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1281,88		
	Vodstvo knjižnic	47	1237,70		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1289,70		
	Študentje	275	1258,72		

Statistična analiza rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede tedenske količine časa, namenjene aktivnostim, ki so povezane z bralno pismenostjo, pokaže, da obstajajo pri branju knjig med skupinami statistično značilne razlike ($\chi^2 = 421,67$, $p < 0,001$). Različne skupine namenjajo tej aktivnosti različno količino časa. Vodstvo knjižnic ($\bar{R} = 1911,35$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1666,31$) izkazujejo najvišje vrednosti, kar pomeni, da v povprečju največ časa namenijo branju knjig. Študentje ($\bar{R} = 899,74$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 999,64$) imajo najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na nižjo pogostost branja knjig.

Podrobnejša parna primerjava med posameznimi skupinami glede branja knjig je pokazala, da obstaja statistično značilna razlika v branju knjig med študenti in osnovnošolskimi učitelji, med študenti in srednješolskimi učitelji, med študenti in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, med študenti in visokošolskimi učitelji in sodelavci, med študenti in knjižničarji ter med študenti in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah so študentje tisti, ki poročajo o statistično značilnem manj pogostem branju knjig v prostem času v primerjavi z ostalimi skupinami. Statistično značilna razlika glede branja knjig se je pokazala med vzgojitelji ter pomočniki in srednješolskimi učitelji, med vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, med vzgojitelji ter pomočniki in visokošolskimi učitelji in sodelavci, med vzgojitelji ter pomočniki in knjižničarji, pa tudi med vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah so vzgojitelji ter pomočniki tisti, ki poročajo o statistično značilnem manj pogostem branju knjig v prostem času v primerjavi z navedenimi skupinami. Nadalje se je statistično značilna razlika glede branja knjig pokazala med osnovnošolskimi učitelji in visokošolskimi učitelji in sodelavci, med osnovnošolskimi učitelji in knjižničarji in med osnovnošolskimi učitelji in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh treh navedenih parnih primerjavah so osnovnošolski učitelji tisti, ki poročajo o statistično značilnem

manj pogostem branju knjig v prostem času v primerjavi s preostalima dvema skupinama. Podobne statistično značilne razlike glede branja knjig so se pokazale tudi med srednješolskimi učitelji in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, med srednješolskimi učitelji in knjižničarji in med srednješolskimi učitelji in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh treh navedenih parnih primerjavah so srednješolski učitelji tisti, ki poročajo o statistično značilnem manj pogostem branju knjig v prostem času v primerjavi s preostalima skupinama. Prav tako pa se je statistično značilna razlika glede branja knjig v prostem času pokazala med vodstvenimi delavci vrtcev ter šol in knjižničarji, kot tudi med vodstvenimi delavci vrtcev ter šol in vodstvenimi delavci knjižnic. V obeh primerih vodstveni delavci vrtcev ter šol poročajo o statistično značilnem manj pogostem branju knjig v prostem času v primerjavi s preostalima dvema skupinama.

Podobno kot pri branju knjig so tudi pri branju dnevnih časopisov in revij prisotne statistično značilne razlike med skupinami ($\chi^2 = 321,47$, $p < 0,001$). Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1805,37$) in vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1629,54$) izkazujejo visoke povprečne vrednosti, kar kaže na večjo pogostost te aktivnosti. Študentje ($\bar{R} = 839,61$) so ponovno skupina z najnižjo povprečno vrednostjo, kar pomeni, da v povprečju najmanj časa na tedenski ravni namenijo branju časopisov in revij.

Podrobnejša analiza parnih primerjav je pokazala, da obstaja statistično značilna razlika v branju dnevnih časopisov in revij med študenti in vzgojitelji ter pomočniki, med študenti in osnovnošolskimi učitelji, študenti in srednješolskimi učitelji, študenti in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, študenti in visokošolskimi učitelji in sodelavci, študenti in knjižničarji ter študenti in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh teh primerjavah so študentje tisti, ki poročajo o statistično značilno manj pogostem branju dnevnih časopisov in revij v primerjavi z ostalimi skupinami. Prav tako se je pokazala statistično značilna razlika med vzgojitelji in pomočniki ter osnovnošolskimi učitelji, med vzgojitelji in pomočniki ter srednješolskimi učitelji, vzgojitelji in pomočniki ter vodstvenimi delavci vrtcev in šol, vzgojitelji in pomočniki ter visokošolskimi učitelji in sodelavci, vzgojitelji in pomočniki ter knjižničarji ter vzgojitelji in pomočniki ter vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh teh primerih vzgojitelji in pomočniki poročajo o statistično značilno manj pogostem branju dnevnih časopisov in revij v primerjavi z navedenimi skupinami.

Nadalje so se statistično značilne razlike pokazale tudi med osnovnošolskimi učitelji in knjižničarji, med osnovnošolskimi učitelji in srednješolskimi učitelji, med osnovnošolskimi učitelji in visokošolskimi učitelji in sodelavci, osnovnošolskimi učitelji in knjižničarji ter osnovnošolskimi učitelji in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh teh primerjavah osnovnošolski učitelji poročajo o statistično značilno manj pogostem branju dnevnih časopisov in revij v primerjavi z omenjenimi skupinami.

Nazadnje se je pokazala statistično značilna razlika tudi med knjižničarji ter vodstvenimi delavci knjižnic, saj slednji poročajo o statistično značilno večji pogostosti branja dnevnih časopisov in revij v primerjavi s knjižničarji.

Pri poslušanju zvočnih knjig so razlike med skupinami manj izrazite, vendar so še vedno statistično značilne ($\chi^2 = 15,36$, $p = 0,032$). Knjižničarji ($\bar{R} = 1324,77$) imajo najvišjo vrednost, vendar se ta aktivnost med skupinami manj razlikuje kot pri drugih dveh bralnih aktivnostih. Povprečne vrednosti za poslušanje zvočnih knjig so pri večini skupin precej podobne, kar kaže na enakomerno razporejeno zanimanje za to aktivnost med vsemi skupinami. Tudi podrobnejše parne primerjave niso pokazale statistično značilnih razlik med posameznimi skupinami.

3.3.1.1.2 Pogostost branja glede na namen

3.3.1.1.2.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 111: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
Za spremljanje novic	584	9,2	13,4	12,8	27,6	37,0	100,0
Za pripravo na delo	584	2,1	9,9	30,3	39,9	17,8	100,0
Za razvedrilo in sprostitvev	584	5,8	16,3	21,1	30,3	26,5	100,0
Za osebni razvoj	584	5,5	21,1	30,1	27,2	16,1	100,0
Za profesionalni razvoj	584	3,9	18,0	41,1	28,1	8,9	100,0

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev berejo predvsem z namenom spremljanja novic. Več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (64,6 %) za spremljanje novic bere vsaj enkrat tedensko.

Poleg tega je branje pogosto povezano tudi s pripravo na delo, saj v ta namen vsaj enkrat tedensko bere dobra polovica anketirancev (57,7 %), in z branjem za razvedrilo in sprostitev (56,8 %).

Manj pogosto je branje vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev namenjeno njihovem profesionalnemu in osebnostnemu razvoju. Raziskava je namreč pokazala, da dobra polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (56,7 %) bere z namenom osebnega razvoja enkrat do dvakrat na mesec ali redkeje. Z namenom profesionalnega razvoja pa enkrat do dvakrat na mesec ali redkeje bereta slabi dve tretjini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (63,0 %).

3.3.1.1.2.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 112: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
Za pripravo na delo	267	1,9	4,9	11,2	25,8	56,2	100,0
Za spremljanje novic	267	5,2	2,2	11,2	24,0	57,3	100,0
Za razvedrilo in sprostitev	267	1,1	7,9	19,5	29,6	41,9	100,0
Za profesionalni razvoj	267	0,4	8,2	35,2	26,7	19,5	100,0
Za osebni razvoj	267	3,7	12,4	25,8	33,7	24,3	100,0

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji berejo predvsem z namenom priprave na delo in spremljanja novic. Velika večina osnovnošolskih učiteljev (82,0 %) za pripravo na svoje delo bere vsaj enkrat tedensko. Podoben delež učiteljev (81,3 %) vsaj enkrat tedensko bere, da spremljanja novice. Poleg tega je branje pogosto povezano tudi z razvedrilom in sprostivijo, in sicer v ta namen vsaj enkrat tedensko bereta nekaj več kot dve tretjini anketirancev (71,5 %).

Manj pogosto je branje osnovnošolskih učiteljev namenjeno njihovem profesionalnemu in osebnostnemu razvoju. Raziskava je namreč pokazala, da nekoliko manj kot polovica učiteljev (43,8 %) bere z namenom profesionalnega razvoja enkrat do dvakrat na mesec ali redkeje. Z namenom osebnostnega razvoja pa enkrat do dvakrat na mesec ali redkeje bereta dve petini učiteljev (41,9 %).

3.3.1.1.2.3 Srednješolski učitelji

Tabela 113: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
Za spremljanje novic	540	3,0	5,9	8,3	21,9	60,9	100,0
Za pripravo na delo	540	0,9	5,6	13,7	32,6	47,2	100,0
Za razvedrilo in sprostitvev	540	2,4	5,9	16,7	31,1	43,9	100,0
Za profesionalni razvoj	540	1,5	8,0	24,8	37,2	28,5	100,0
Za osebni razvoj	540	3,9	7,6	24,1	34,3	30,2	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji v splošnem najpogosteje berejo z namenom spremljanja novic, priprave na delo ter za razvedrilo in sprostitvev.

Kar dobra polovica srednješolskih učiteljev (60,9 %) vsak dan ali skoraj vsak dan bere zato, da spremlja novice. Za pripravo na delo jih vsak dan ali skoraj vsak dan bere precej manj (47,2 %). Razmerje pa je obratno, ko gledamo branje enkrat ali dvakrat na teden. Takrat je pogostejše branje za pripravo na delo (32,6 %) od branja za spremljanje novic (21,9 %). Za razvedrilo in sprostitvev bere tretjina srednješolskih učiteljev (31,1 %) enkrat ali dvakrat na teden.

Najmanj pogosta glede na namen branja srednješolskih učiteljev sta branje za profesionalni razvoj in branje za osebni razvoj. Ti dve kategoriji sta najredkeje zastopani na dnevni ravni (28,5 % in 30,2 %), prevladujeta pa v kategoriji enkrat ali dvakrat na teden (37,2 % in 34,3 %).

3.3.1.1.2.4 Knjižničarji

Tabela 114: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
Za razvedrilo in sprostitev	704	1,3	2,3	7,7	21,2	67,6	100,0
Za spremljanje novic	704	3,3	4,5	5,7	23,4	63,1	100,0
Za osebni razvoj	704	5,0	10,1	20,6	32,0	32,4	100,0
Za profesionalni razvoj	704	3,0	10,2	30,7	35,1	21,0	100,0
Za pripravo na delo	704	6,7	13,9	21,4	28,6	29,4	100,0

Med knjižničarji je najpogostejši razlog za branje razvedrilo in sprostitev, saj jih dve tretjini (67,6 %) bereta vsak dan ali skoraj vsak dan, dodatna petina (21,2 %) pa enkrat ali dvakrat na teden. Podobno pogosto berejo za spremljanje novic, saj jih skoraj dve tretjini (63,1 %) to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, še približno četrtnina (23,4 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

Pri osebnem razvoju je branje nekoliko bolj razpršeno – približno tretjina (32,4 %) knjižničarjev bere vsak dan ali skoraj vsak dan, prav tako približno tretjina (32,0 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

Branje za profesionalni razvoj ni tako pogosto kot branje za razvedrilo ali spremljanje novic, vendar ga približno petina (21,0 %) izvaja vsak dan ali skoraj vsak dan, približno tretjina (35,1 %) pa enkrat ali dvakrat na teden. Pri pripravi na delo je pogostost branja nekoliko nižja – približno tretjina (29,4 %) to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, približno četrtnina (28,6 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

3.3.1.1.2.5 Vodstveni delavci

3.3.1.1.2.5.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Rezultati analize kažejo, da vodstveni delavci vrtcev in šol v glavnem berejo z namenom spremljanja novic, in to večinoma vsak dan ali skoraj vsak dan (70,6 %) oz. vsaj enkrat ali dvakrat na teden (20,6 %), le manjši delež anketiranih (5,9 %) nikoli

ali skoraj nikoli ne bere s tem namenom. Priprava na delo je drugi pogost dejavnik, ki anketirane spodbuja k branju, več kot polovica (55,9 %) anketiranih vodstvenih delavcev vsak dan ali skoraj vsak dan bere zato, da se pripravi na delo, dobra tretjina anketiranih vodstvenih delavcev vrtcev in šol (36,8 %) pa z istim namenom bere enkrat ali dvakrat tedensko. Velika večina vprašanih vodstvenih delavcev v vrtcih in šolah (86,8 %) redno bere tudi za profesionalni razvoj, vsaj enkrat ali dvakrat na teden jih s težnjo po profesionalnem razvoju bere dobra polovica (54,4 %), vsak dan ali skoraj vsak dan pa tretjina (32,4 %). Na tedenski ravni za razvedrilo ali osebni razvoj bereta dobri dve petini anketiranih delavcev na vodstvenih položajih v vrtcih in šolah (44,1 %), na dnevni ravni jih za razvedrilo in sprostitev bereta slabi dve petini (38,2 %), za osebni razvoj pa slaba tretjina (32,4 %).

Tabela 115: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
Za spremljanje novic	68	5,9	0,0	2,9	20,6	70,6	100,0
Za pripravo na delo	68	0,0	0,0	7,4	36,8	55,9	100,0
Za profesionalni razvoj	68	0,0	0,0	13,2	54,4	32,4	100,0
Za razvedrilo in sprostitev	68	0,0	5,9	11,8	44,1	38,2	100,0
Za osebni razvoj	68	0,0	7,4	16,2	44,1	32,4	100,0

3.3.1.1.2.5.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 116: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
Za razvedrilo in sprostitev	47	0,0	0,0	4,3	19,1	76,6	100,0
Za spremljanje novic	47	0,0	0,0	2,1	25,5	72,3	100,0
Za osebni razvoj	47	0,0	6,4	19,1	27,7	46,8	100,0

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
Za profesionalni razvoj	47	0,0	4,3	21,3	42,6	31,9	100,0
Za pripravo na delo	47	4,3	10,6	21,3	46,8	17,0	100,0

Večina vodstvenih delavcev knjižnic vsak dan ali skoraj vsak dan bere za razvedrilo in sprostitev (76,6 %) in za spremljanje novic (72,3 %). Branje za osebni razvoj je pri vodstvenih delavcih knjižnic vsak dan ali skoraj vsak dan prisotno pri manj kot polovici anketirancev (46,8 %). Enkrat ali dvakrat na teden anketiranci berejo najpogosteje za profesionalni razvoj (42,6 %) in za pripravo na delo (46,8 %).

Le pri namenu priprava na delo pri vodstvenih delavcih knjižnic beležimo odstotek takšnih (4,3 %), ki nikoli ali skoraj nikoli ne berejo s tem namenom.

3.3.1.1.2.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 117: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
Za pripravo na delo	91	1,1	1,1	6,6	19,8	71,4	100,0
Za spremljanje novic	91	4,4	3,3	6,6	11,0	74,7	100,0
Za profesionalni razvoj	91	1,1	3,3	11,0	30,8	53,8	100,0
Za razvedrilo in sprostitev	91	1,1	6,6	7,7	40,7	44,0	100,0
Za osebni razvoj	91	12,1	14,3	17,6	27,5	28,6	100,0

Najpogosteje visokošolski učitelji in sodelavci berejo za pripravo na delo, saj jih skoraj tri četrtine (71,4 %) to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, približno petina (19,8 %) pa enkrat ali dvakrat na teden. Podobno pogosto berejo za spremljanje novic, kjer jih skoraj tri četrtine (74,7 %) to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, še približno desetina (11,0 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

Pri profesionalnem razvoju je branje nekoliko manj intenzivno, vendar še vedno pogosto – več kot polovica (53,8 %) jih bere vsak dan ali skoraj vsak dan, približno tretjina (30,8 %) pa enkrat ali dvakrat na teden. Branje za razvedrilo in sprostitev je prav tako razmeroma pogosto – približno polovica (44,0 %) jih bere vsak dan ali skoraj vsak dan, približno dve petini (40,7 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

Najmanj pogosto berejo za osebni razvoj – približno tretjina (28,6 %) to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, še približno četrtnina (27,5 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

3.3.1.1.2.7 Študentje

Tabela 118: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o različnih namenih branja

Nameni	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
Za pripravo na študij	275	1,8	9,5	26,2	39,3	23,3	100,0
Za spremljanje novic	275	9,8	14,5	16,4	27,3	32,0	100,0
Za razvedrilo in sprostitev	275	14,5	13,8	22,5	26,9	22,2	100,0
Za osebni razvoj	275	20,7	26,2	24,0	20,0	9,1	100,0

Najpogosteje študentje berejo za pripravo na študij, saj jih približno četrtnina (23,3 %) to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, približno dve petini (39,3 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

Pri spremljanju novic je branje nekoliko manj pogosto – približno tretjina (32,0 %) študentov bere vsak dan ali skoraj vsak dan, dodatna približno četrtnina (27,3 %) pa enkrat ali dvakrat na teden. Kljub temu skoraj četrtnina (24,3 %) novic ne spremlja redno (berejo manj kot enkrat na mesec ali nikoli). Branje za razvedrilo in sprostitev je prav tako razmeroma razpršeno – približno petina (22,2 %) bere vsak dan ali skoraj vsak dan, približno četrtnina (26,9 %) pa enkrat ali dvakrat na teden. Kljub temu skoraj tretjina (28,3 %) študentov bere za sprostitev manj kot enkrat na mesec ali nikoli.

Najmanj pogosto berejo za osebni razvoj – manj kot desetina (9,1 %) jih to počne vsak dan ali skoraj vsak dan, dodatna petina (20,0 %) pa enkrat ali dvakrat na teden.

Opazno je, da skoraj polovica (46,9 %) študentov bere za osebni razvoj zelo redko ali nikoli.

3.3.1.1.2.8 Primerjava

Tabela 119: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede namenov branja

Namen branja:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Za pripravo na delo oz. študij	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1075,03	269,28	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1596,96		
	Srednješolski učitelji	540	1506,14		
	Knjižničarji	704	1138,13		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1695,89		
	Vodstvo knjižnic	47	1095,96		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1811,47		
Za razvedrilo in sprostitve	Študentje	275	1159,04	378,10	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1001,32		
	Osnovnošolski učitelji	267	1274,66		
	Srednješolski učitelji	540	1312,19		
	Knjižničarji	704	1627,11		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1311,88		
	Vodstvo knjižnic	47	1762,79		
Za spremljanje novic	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1370,70	224,98	< 0,001
	Študentje	275	884,41		
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1039,18		
	Osnovnošolski učitelji	267	1353,92		
	Srednješolski učitelji	540	1397,37		
	Knjižničarji	704	1436,71		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1531,87		
Za profesionalni razvoj	Vodstvo knjižnic	47	1600,86	208,93	< 0,001
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1548,19		
	Študentje	275	961,76		
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	883,04		
	Osnovnošolski učitelji	267	1165,01		
	Srednješolski učitelji	540	1289,64		
	Knjižničarji	704	1148,44		
Za osebni razvoj	Vodstvo vrtcev in šol	68	1520,40	226,32	< 0,001
	Vodstvo knjižnic	47	1404,44		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1619,75		
Za osebni razvoj	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1112,58	226,32	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1330,70		
	Srednješolski učitelji	540	1439,59		

Namen branja:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
	Knjižničarji	704	1434,19		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1570,02		
	Vodstvo knjižnic	47	1663,87		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1274,31		
	Študentje	275	822,41		

Primerjava rezultatov kaže, da se posamezne skupine razlikujejo v pogostosti branja glede na različne namene branja, kar je statistično značilno pri vseh namenih ($p < 0,001$).

Pri branju za namen **priprave na delo oz. študij** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 269,28$, $p < 0,001$). Visokošolski učitelji in sodelavci imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 1811,47$), kar kaže, da najpogosteje berejo gradiva za pripravo na delo ali študij. Sledijo jim vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1695,89$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1596,96$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1506,14$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1138,13$). Vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1075,03$) in vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1095,96$) imajo nižje vrednosti, kar kaže, da v primerjavi z drugimi skupinami manj pogosto berejo gradiva za pripravo na delo ali študij.

Podrobnejše parne primerjave pokažejo, da so razlike med skupinami statistično značilne med vzgojitelji ter pomočniki in osnovnošolskimi učitelji, med vzgojitelji ter pomočniki in srednješolskimi učitelji, med vzgojitelji ter pomočniki in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, med vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci vrtcev in šol. V vseh navedenih parnih primerjavah skupina vzgojiteljev ter pomočnikov kaže statistično manjšo pogostost branja za namen priprave na delo.

Nadalje so se statistično značilne razlike v branju za namen priprave na delo pokazale med vodstvenimi delavci knjižnic in osnovnošolskimi učitelji, med vodstvenimi delavci knjižnic in srednješolskimi učitelji, med vodstvenimi delavci knjižnic in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, kot tudi med vodstvenimi delavci knjižnic in vodstvenimi delavci vrtcev in šol. V vseh navedenih parnih primerjavah so vodstveni delavci knjižnic tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen priprave na delo.

Prav tako so se statistično značilne razlike v branju za namen priprave na delo pokazale med knjižničarji in osnovnošolskimi učitelji, med knjižničarji in srednješolskimi učitelji, med knjižničarji in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, pa tudi med knjižničarji in visokošolskimi učitelji ter sodelavci. V vseh navedenih parnih primerjavah so knjižničarji tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen priprave na delo v primerjavi z drugo skupino.

Nadalje so se statistično značilne razlike v branju za namen priprave na delo oz. študij pokazale med študenti in osnovnošolskimi učitelji, med študenti in srednješolskimi učitelji, med študenti in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, hkrati pa med študenti in vodstvenimi delavci vrtcev in šol. V vseh navedenih parnih primerjavah so študentje tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen priprave na delo v primerjavi z drugo skupino.

Pri branju za namen **razvedrila in sprostitve** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 378,10$, $p < 0,001$). Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1762,79$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1627,11$) imajo najvišje povprečne vrednosti, kar kaže, da v primerjavi s preostalimi skupinami pogosteje berejo gradiva za namen razvedrila in sprostitve. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1312,19$), vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1311,88$), visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1370,70$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1274,66$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1001,32$) ter študentje ($\bar{R} = 884,41$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na manj pogosto branje za razvedrilo in sprostitve v primerjavi z drugimi skupinami.

Pri branju za namen razvedrila in sprostitve so podrobnejše parne primerjave pokazale, da so razlike med skupinami statistično značilne med študenti in osnovnošolskimi učitelji, študenti in srednješolskimi učitelji, študenti in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, med študenti in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, med študenti in knjižničarji ter med študenti in vodstveni delavci knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah študentje kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen razvedrila in sprostitve v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako so se statistično značilne razlike v branju za razvedrilo in sprostitve pokazale med vzgojitelji ter pomočniki in osnovnošolskimi učitelji, vzgojitelji ter pomočniki in srednješolskimi učitelji, vzgojitelji ter pomočniki in visokošolskimi

učitelji ter sodelavci, vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, med vzgojitelji ter pomočniki in knjižničarji, pa tudi med vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci knjižnic. V vseh teh parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen razvedrila in sprostitve v primerjavi z drugo skupino.

Nadalje so se statistično značilne razlike v branju za razvedrilo in sprostitve pokazale tudi med osnovnošolskimi učitelji in vodstvenimi delavci knjižnic ter med osnovnošolskimi učitelji in knjižničarji. Pri obeh parnih primerjavah so bili osnovnošolski učitelji tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za razvedrilo in sprostitve v primerjavi z drugo skupino. Prav tako se je statistično značilna razlika v branju za razvedrilo in sprostitve pokazala tudi med vodstvenimi delavci vrtcev in šol in knjižničarji ter med vodstvenimi delavci vrtcev in šol in vodstvenimi delavci knjižnic. Pri obeh parnih primerjavah so bili vodstveni delavci vrtcev in šol tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za razvedrilo in sprostitve v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako so se pomembne razlike pokazale med srednješolskimi učitelji in knjižničarji ter med srednješolskimi učitelji in vodstvenimi delavci knjižnic. V obeh primerjavah kažejo srednješolski učitelji statistično značilno manjšo pogostost branja za razvedrilo in sprostitve v primerjavi z drugo skupino. Dodatno pa se je statistično značilna razlika pokazala tudi med visokošolskimi učitelji in knjižničarji, saj knjižničarji kažejo večjo pogostost branja za razvedrilo in sprostitve v primerjavi z visokošolskimi učitelji.

Na podlagi rezultatov o branju gradiva **za spremljanje novic** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 224,98$, $p < 0,001$). Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1600,86$) in visokošolski učitelji ter sodelavci ($\bar{R} = 1548,19$) izkazujejo najvišjo pogostost branja gradiva za spremljanje novic. Sledijo jim vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1531,87$), knjižničarji ($\bar{R} = 1436,71$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1397,37$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1353,92$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1039,18$) in študentje ($\bar{R} = 961,76$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na manjšo pogostost branja besedil za spremljanje novic v primerjavi z drugimi skupinami.

Pri branju za namen spremljanja novic podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike med skupinami statistično značilne med študenti in osnovnošolskimi učitelji, študenti in srednješolskimi učitelji, študenti in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, študenti in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, študenti in vodstvenimi delavci knjižnic ter med študenti in knjižničarji. V vseh teh primerih so študentje tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen spremljanja novic v primerjavi z drugimi skupinami.

Nadalje so se statistično značilne razlike pri branju za spremljanje novic pokazale tudi med vzgojitelji ter pomočniki in osnovnošolskimi učitelji, vzgojitelji ter pomočniki in srednješolskimi učitelji, vzgojitelji ter pomočniki in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci vrtcev in šol ter vzgojitelji ter pomočniki in knjižničarji. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen spremljanja novic v primerjavi z omenjenimi skupinami.

Prav tako so se statistično značilne razlike pokazale med srednješolskimi učitelji in knjižničarji ter med srednješolskimi učitelji in vodstvenimi delavci knjižnic. V obeh primerjavah kažejo srednješolski učitelji statistično značilno manjšo pogostost branja za razvedrilo in sprostitev v primerjavi z drugo skupino. Dodatno pa se je statistično značilna razlika pokazala tudi med visokošolskimi učitelji in knjižničarji, saj knjižničarji kažejo večjo pogostost branja za razvedrilo in sprostitev v primerjavi z visokošolskimi učitelji.

Na podlagi rezultatov o pogostosti branja za namen **profesionalnega razvoja** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 208,93$, $p < 0,001$), kar kaže na različne pogostosti branja strokovnih gradiv za profesionalno rast med posameznimi skupinami. Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1619,75$) ter vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1520,40$) izkazujejo najvišjo pogostost branja gradiva za profesionalni razvoj. Sledijo jim vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1404,44$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1289,64$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1165,01$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1148,44$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 883,04$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na redkejšo branje za profesionalni razvoj v primerjavi z drugimi skupinami.

Pri branju za namen profesionalnega razvoja podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike med skupinami statistično značilne med vzgojitelji ter pomočniki in osnovnošolskimi učitelji, vzgojitelji ter pomočniki in srednješolskimi učitelji, vzgojitelji ter pomočniki in visokošolskimi učitelji ter sodelavci, vzgojitelji ter pomočniki in knjižničarji, vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci vrtcev in šol. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen profesionalnega razvoja v primerjavi z omenjenimi skupinami.

Prav tako so se statistično značilne razlike pokazale med skupinama knjižničarjev in srednješolskih učiteljev, med skupinama knjižničarjev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter med skupinama knjižničarjev in visokošolskih učiteljev in sodelavcev. V vseh treh navedenih parnih primerjavah so knjižničarji tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen profesionalnega razvoja v primerjavi s primerjano skupino.

Nadalje so se statistično značilne razlike pokazale med skupinama osnovnošolskih učiteljev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter med skupinama osnovnošolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. Pri obeh navedenih parnih primerjavah so osnovnošolski učitelji tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen profesionalnega razvoja v primerjavi s primerjano skupino. Prav tako pa so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama srednješolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, pri čemer so srednješolski učitelji tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen profesionalnega razvoja v primerjavi s primerjano skupino.

Na podlagi rezultatov o pogostosti branja za namen **osebnega razvoja** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 226,32$, $p < 0,001$), kar kaže na različne pogostosti branja gradiv za osebni razvoj med posameznimi skupinami. Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1663,87$) in vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1570,02$) izkazujejo najvišjo pogostost branja gradiv za osebni razvoj. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1439,59$), knjižničarji ($\bar{R} = 1434,19$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1330,70$) in visokošolski učitelji ter sodelavci ($\bar{R} = 1274,31$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1112,58$) ter študentje ($\bar{R} = 822,41$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na redkejše branje gradiv za osebni razvoj.

Pri branju za namen osebnega razvoja podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike med skupinami statistično značilne med skupinama študentov in vzgojiteljev ter pomočnikov, med skupinama študentov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama študentov in srednješolskih učiteljev, med skupinama študentov in vodstvenih delavcev vrtcev in šol, med skupinama študentov in vodstvenih delavcev knjižnic ter med skupinama študentov in knjižničarjev. V vseh teh primerih so študentje tisti, ki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja za namen osebnega razvoja v primerjavi s primerjano skupino.

Prav tako so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in srednješolskih učiteljev, med vzgojitelji ter pomočniki in vodstvenimi delavci vrtcev in šol, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in vodstvenih delavcev knjižnic, kakor tudi med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in knjižničarjev. V vseh navedenih primerjavah kažejo vzgojitelji ter pomočniki statistično značilno manjšo pogostost branja za namen osebnega razvoja v primerjavi s primerjano skupino.

3.3.1.1.3 Pogostost branja knjig v tujem jeziku

3.3.1.1.3.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 120: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o branju knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	584	19,5	80,5	100,0

Iz podatkov lahko razberemo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (80,5 %) ne bere knjig v tujem jeziku.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku je odgovarjala petina anketiranih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (19,5 %), ki je odgovorila, da berejo knjige v tujem jeziku.

Tabela 121: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
	114	4,4	59,6	23,7	7,0	5,3	100,0

Največji delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, ki berejo knjige v tujem jeziku, to počne manj kot enkrat na mesec (59,6 %). Sledijo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki berejo knjige v tujem jeziku enkrat do dvakrat mesečno (23,7 %). Le redki vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (7,0 %) berejo knjige v tujem jeziku enkrat ali dvakrat tedensko, medtem ko knjige v tujem jeziku vsak dan ali skoraj vsak dan bere še manjši delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (5,3 %).

3.3.1.1.3.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 122: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o branju knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku:	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	267	34,5	65,5	100,0

Iz podatkov lahko razberemo, da večina osnovnošolskih učiteljev (65,5 %) ne bere knjig v tujem jeziku.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku je odgovarjala dobra tretjina osnovnošolskih učiteljev (34,5 %), ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Največji delež učiteljev, ki berejo knjige v tujem jeziku, to počne manj kot enkrat na mesec (48,9 %). Sledijo učitelji, ki berejo knjige v tujem jeziku enkrat do dvakrat mesečno (23,9 %). Le dobra desetina učiteljev (13,0 %) bere knjige v tujem jeziku enkrat ali dvakrat tedensko, medtem ko knjige v tujem jeziku vsak dan ali skoraj vsak dan bere le desetina anketirancev (10,9 %).

Tabela 123: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

		Pogostost:						
Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	skupaj	
		%	%	%	%	%		
		92	3,3	48,9	23,9	13,0		10,9

3.3.1.1.3.3 Srednješolski učitelji

Tabela 124: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o branju knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	539	54,0	46,0	100,0

Iz podatkov lahko razberemo, da več kot polovica srednješolskih učiteljev (54,0 %) bere knjige v tujem jeziku.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku je odgovarjala dobra polovica srednješolskih učiteljev (54,0 %), ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Tabela 125: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	291	3,4	41,6	25,1	14,1	15,8	100,0

Največji delež učiteljev, ki berejo knjige v tujem jeziku, to počne manj kot enkrat na mesec (41,6 %). Sledijo učitelji, ki berejo knjige v tujem jeziku enkrat do dvakrat na mesec (25,1 %). Le 14,1 % srednješolskih učiteljev bere knjige v tujem jeziku enkrat ali dvakrat tedensko, nekoliko več (15,8 %) pa vsak dan ali skoraj vsak dan.

3.3.1.1.3.4 Knjižničarji**Tabela 126: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o branju knjig v tujem jeziku**

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	704	50,7	49,3	100,0

Rezultati kažejo, da več kot polovica knjižničarjev (50,7 %) bere knjige v tujem jeziku.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku je odgovarjala polovica knjižničarjev (50,7 %), ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Tabela 127: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	357	5,0	49,9	23,2	9,8	12,0	100,0

Med tistimi, ki berejo knjige v tujem jeziku, jih največji delež (49,9 %) počne to manj kot enkrat na mesec. Sledijo tisti, ki to počnejo enkrat ali dvakrat na mesec (23,2 %). Med tistimi, ki so sprva odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku, pa je tudi delež (5,0 %) takšnih, ki so nadalje zabeležili, da nikoli ali skoraj nikoli ne berejo knjig v tujem jeziku.

3.3.1.1.3.5 Vodstveni delavci**3.3.1.1.3.5.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol****Tabela 128: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o branju knjig v tujem jeziku**

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	68	36,8	63,2	100,0

Podatki kažejo, da več kot polovica vodstvenih delavcev vrtcev in šol (63,2 %) ne bere knjig v tujem jeziku. Knjige v tujem jeziku bere nekaj več kot tretjina (36,8 %) zaposlenih na vodstvenih mestih v vrtcih in šolah.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku so odgovarjali le tisti, ki so potrdili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Tabela 129: Rezultati vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	25	4,0	56,0	28,0	8,0	4,0	100,0

Izmed teh, ki so na vprašanje, ali berejo knjige v tujem jeziku, odgovorili pritrdilno, je dobra polovica (56,0 %) tistih, ki v tujem jeziku berejo manj kot enkrat na mesec, dobra četrtina (28,0 %) tistih, ki v tujem jeziku berejo enkrat ali dvakrat na mesec, in dobra desetina (12,0) % tistih, ki knjige v tujem jeziku berejo pogosteje, torej tedensko (8,0 %) ali dnevno (4,0 %). Velja omeniti, da je majhen delež (4,0 %) tistih, ki so na predhodno vprašanje, tj. ali berejo knjige v tujem jeziku, odgovorili pritrdilno, pri vprašanju o pogostosti branja knjig v tujem jeziku pa so izbrali odgovor nikoli ali skoraj nikoli, kar nakazuje na to, da je njihova pogostost branja v tujem jeziku izredno nizka.

3.3.1.1.3.5.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 130: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o branju knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	48	55,3	44,7	100,0

Med vodstvenimi delavci v knjižnici jih več kot polovica (55,3 %) bere tudi v tujem jeziku.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja knjig v tujem jeziku so odgovarjali le tisti, ki so potrdili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Tabela 131: Rezultati vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
	26	0,0	65,4	15,4	15,4	3,8	100,0

Večina vodstvenih delavcev knjižnic, ki bere v tujem jeziku, bere v tujem jeziku manj kot enkrat na mesec (65,4 %), opazen delež pa je takšnih, ki berejo enkrat ali dvakrat na mesec ali enkrat ali dvakrat na teden (30,8 %).

3.3.1.1.3.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 132: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o branju knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	91	93,4	6,6	100,0

Med visokošolskimi učitelji jih velika večina bere knjige v tujem jeziku (93,4 %). Ta delež je daleč najvišji med vsemi skupinami strokovnih delavcev, ki smo jih obravnavali. Le manjši delež visokošolskih učiteljev (6,6 %) v tujem jeziku ne prebira knjig.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali le tisti, ki so predhodno odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Visokošolski učitelji in sodelavci berejo knjige v tujem jeziku vsak dan ali skoraj vsak dan, delež takšnih je največji, in sicer dobra tretjina (36,5 %). Sledijo tisti, ki berejo knjige v tujem jeziku enkrat ali dvakrat na mesec, delež teh je dobra četrtnina (28,2 %). Opazen pa je delež tistih, ki so sicer odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku,

a so pri pogostosti branja v tujem jeziku izbrali možnost nikoli ali skoraj nikoli (1,2 %).

Tabela 133: Rezultati vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	85	1,2	16,5	28,2	17,6	36,5	100,0

3.3.1.1.3.7 Študentje

Tabela 134: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o branju knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	275	60,4	39,6	100,0

Več kot polovica (60,4 %) anketiranih študentov bere (tudi) v tujih jezikih.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali zgolj tisti študentje, ki so predhodno odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Tabela 135: Rezultati vprašalnika za študente o pogostosti branja knjig v tujem jeziku

Pogostost branja knjig v tujem jeziku	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	166	6,0	32,5	19,9	25,3	16,3	100,0

Med tistimi študenti, ki berejo v tujih jezikih, jih to počneta dve petini (41,6 %) na tedenski ravni, med njimi pa 16,3 % vsakodnevno.

3.3.1.1.3.8 Primerjava

Rezultati iz zgornje tabele prikazujejo branje knjig v tujem jeziku med različnimi skupinami in kažejo na pomembne razlike v pogostosti branja knjig v tujih jezikih glede na poklicno skupino, kar potrjuje tudi statistična analiza ($\chi^2 = 308,44$, $p < 0,001$). Visokošolski učitelji in sodelavci imajo najvišji delež posameznikov, ki berejo knjige v tujem jeziku (93,4 %). Študentje imajo prav tako visok delež tistih, ki berejo v tujem jeziku (60,4 %), sledita skupini srednješolskih učiteljev (54,0 %) in vodstva knjižnic (55,3 %). Pri knjižničarjih je delež tistih, ki berejo knjige v tujem jeziku, še nekoliko nižji (50,7 %). Na drugi strani pa imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev najnižji delež posameznikov, ki berejo knjige v tujem jeziku (19,5 %), sledita jim skupina osnovnošolskih učiteljev (34,5 %) in skupina vodstvenih delavcev vrtcev (36,8 %).

Tabela 136: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede branja knjig v tujem jeziku

Branje knjig v tujem jeziku	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	19,5	80,5	100,0
Osnovnošolski učitelji	34,5	65,5	100,0
Srednješolski učitelji	54,0	46,0	100,0
Knjižničarji	50,7	49,3	100,0
Vodstvo vrtcev in šol	36,8	63,2	100,0
Vodstvo knjižnic	55,3	44,7	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	93,4	6,6	100,0
Študentje	60,4	39,6	100,0
	$\chi^2 = 308,44$	$p < 0,001$	

Tabela 137: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti branja knjig v tujem jeziku

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Pogostost branja knjig v tujem jeziku	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	114	467,78	76,62	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	92	551,63		
	Srednješolski učitelji	291	600,11		
	Knjižničarji	357	533,40		
	Vodstvo vrtcev in šol	25	482,02		
	Vodstvo knjižnic	26	487,46		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	85	799,51		
	Študentje	166	644,16		

Rezultati, prikazani v zgornji tabeli, pričajo, da obstajajo statistično značilne razlike v pogostosti branja knjig v tujem jeziku med različnimi skupinami ($\chi^2 = 76,62$, $p < 0,001$). Visokošolski učitelji in sodelavci imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 799,51$), kar kaže, da najpogosteje berejo knjige v tujem jeziku. Sledijo jim študentje ($\bar{R} = 644,16$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 600,11$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 551,63$) in knjižničarji ($\bar{R} = 533,40$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 467,78$), vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 482,02$) ter vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 487,46$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na redkejšo branje knjig v tujem jeziku v primerjavi z drugimi skupinami.

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in srednješolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, prav tako pa tudi med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in študentov. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja knjig v tujem jeziku kakor primerjalna skupina.

Nadalje so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupinama vodstvenih delavcev knjižnic in visokošolskih učiteljev, med skupinama osnovnošolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama srednješolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in knjižničarjev, obenem pa med skupinama študentov in visokošolskih učiteljev in sodelavcev. V vseh navedenih primerjavah visokošolski učitelji in sodelavci kažejo statistično značilno večjo pogostost branja knjig v tujem jeziku kakor primerjalna skupina.

Prav tako se je statistično značilna razlika pokazala med skupinama študentov in knjižničarjev. V tej primerjavi so študentje tisti, ki kažejo statistično značilno večjo pogostost branja knjig v tujem jeziku kakor primerjalna skupina.

3.3.1.1.4 Pogostost branja gradiv v tiskani obliki

3.3.1.1.4.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 138: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	583	26,1	32,9	24,2	16,8	100,0

Rezultati kažejo, da največ vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (32,9 %) tiskana gradiva bere nekajkrat na mesec. Nekajkrat letno ali manj tiskana gradiva bere dobra četrtina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (26,1 %), nekajkrat na teden pa tiskana gradiva bere slaba četrtina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (24,1 %). Najmanjši delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (16,8 %) bere tiskana gradiva vsak dan ali skoraj vsak dan.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovarjali vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki odgovorili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 139: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Pravljice, pripovedke, mitologija	431	17,2	28,5	54,3		100,0
Dnevno časopisje, revije	431	44,1	33,2	22,7		100,0
Strokovne revije	431	34,8	55,2	10,0		100,0
Knjige za osebno rast	431	44,8	38,1	17,2		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	431	50,8	38,3	10,9		100,0
Ljubezenska proza	431	62,9	30,9	6,3		100,0
Detektivke ali kriminalke	431	66,6	24,8	8,6		100,0

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Socialno-psihološka (družbena) proza	431	66,4	27,8	5,8	100,0
Poezija	431	67,7	26,7	5,6	100,0
Pustolovska in potopisna proza	431	68,4	25,8	5,8	100,0
Dramatika	431	75,6	21,3	3,0	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	431	77,3	20,9	1,9	100,0
Zgodovinska proza	431	87,0	11,1	1,9	100,0
Srhljivke/grozljivke	431	90,7	6,7	2,6	100,0
Fantastika	431	90,5	7,9	1,6	100,0
Znanstvena fantastika	431	93,7	4,9	1,4	100,0

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev v tiskani obliki najpogosteje berejo pravljice, pripovedke, mitologijo. Prav tako pogosto berejo dnevno časopisje in revije, knjige za osebno rast in strokovne revije.

Pravljice, pripovedke in mitologijo v tiskani obliki večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev bere vsaj nekajkrat na mesec (82,8 %). Pri tem jih bere nekajkrat na teden kar polovica (54,3 %). Slaba petina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (17,2 %) pa pravljice, pripovedke in mitologijo bere nekajkrat na leto ali manj.

Dnevno časopisje in revije v tiskani obliki večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev bere vsaj nekajkrat na mesec (55,9 %), pri čemer jih dobra petina (22,7 %) to počne nekajkrat na teden. Knjige za osebno rast večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev bere vsaj nekajkrat na mesec (55,3 %). Strokovne revije večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev bere nekajkrat na mesec (65,2 %), od tega jih desetina (10,0 %) bere strokovne revije nekajkrat na teden.

Med tiskana gradiva, ki jih anketirani vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev berejo zelo redko, sodijo znanstvena fantastika, fantastika in srhljivke oz. grozljivke, saj več kot 90,0 % vprašanih tovrstno gradivo bere le nekajkrat na leto ali še redkeje. Prav tako 87,0 % vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev bere zgodovinsko prozo nekajkrat na leto ali manj. Rezultati tudi kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev redko berejo avtobiografsko ali biografsko prozo, saj jo večina (77,3 %) bere nekajkrat na

leto ali manj, ter dramatiko, ki jo večina (75,6 %) bere prav tako nekajkrat na leto ali manj.

3.3.1.1.4.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 140: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	267	10,9	19,9	26,6	42,7	100,0

Rezultati kažejo, da največ osnovnošolskih učiteljev (42,7 %) tiskana gradiva bere vsak dan ali skoraj vsak dan. Nekajkrat na teden tiskana gradiva bere dobra četrtina osnovnošolskih učiteljev (26,6 %). Najmanjši delež učiteljev (10,9 %) bere tiskana gradiva zelo redko, torej nekajkrat na leto ali manj.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovorili tisti osnovnošolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki označili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 141: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Dnevno časopisje, revije	238	35,3	34,0	30,7		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	238	39,9	33,2	26,9		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	238	32,4	47,9	19,7		100,0
Strokovne revije	238	38,7	50,8	10,5		100,0
Knjige za osebno rast	238	43,7	41,6	14,7		100,0
Pustolovska in potopisna proza	238	58,4	36,6	5,0		100,0
Ljubezenska proza	238	63,4	29,4	7,1		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	238	61,8	33,6	4,6		100,0

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Detektivke ali kriminalke	238	64,7	27,3	8,0	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	238	68,9	28,2	2,9	100,0
Poezija	238	72,7	20,6	6,7	100,0
Dramatika	238	73,5	23,5	2,9	100,0
Zgodovinska proza	238	81,1	16,8	2,1	100,0
Fantastika	238	87,4	10,5	2,1	100,0
Srhljivke/grozljivke	238	92,0	5,9	2,1	100,0
Znanstvena fantastika	238	91,2	8,0	0,8	100,0

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji v tiskani obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, pravlјice, pripovedke in mitologijo ter informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije.

Dnevno časopisje in revije v tiskani obliki bere večina učiteljev vsaj nekajkrat na mesec (64,7 %), pri čemer jih slaba tretjina to počne nekajkrat na teden (30,7 %). Večina učiteljev prav tako vsaj nekajkrat na mesec bere pravlјice, pripovedke ali mitologijo, nekajkrat na teden to vrsto tiskanega gradiva bere dobra četrtna anketirancev (26,9 %). Med tiskanim gradivom, ki ga osnovnošolski učitelji berejo pogosteje, sodijo tudi strokovne revije, saj večina anketirancev (61,3 %) strokovne revije bere vsaj nekajkrat na mesec, pri čemer jih desetina (10,5 %) to počne nekajkrat na teden. Vsaj nekajkrat na mesec večina osnovnošolskih učiteljev (56,3 %) bere tudi knjige za osebno rast.

Med tiskana gradiva, ki jih anketirani osnovnošolski učitelji berejo zelo redko, sodijo znanstvena fantastika in srhljivke oz. grozlјivke, saj jih več kot 90,0 % to gradivo bere le nekajkrat na leto ali še redkeje. Prav tako več kot 80,0 % osnovnošolskih učiteljev redko posega po zgodovinski prozi (81,1 %) in fantastiki (87,4 %), saj se z njima srečujejo le nekajkrat na leto ali manj. Skoraj tri četrtine osnovnošolskih učiteljev nekajkrat na leto ali manj bere dramatiko (73,5 %), poezijo (72,7 %) ter avtobiografsko ali biografsko prozo (68,9 %).

3.3.1.1.4.3 Srednješolski učitelji

Tabela 142: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	539	8,2	19,9	27,8	44,2	100,0

Rezultati kažejo, da največ srednješolskih učiteljev (44,2 %) gradiva v tiskani obliki bere vsak dan ali skoraj vsak dan. Nekajkrat na teden jih tiskana gradiva bere dobra četrtina (27,8 %), nekajkrat na mesec pa slaba petina (19,9 %). Najmanj srednješolskih učiteljev (8,2 %) bere tiskana gradiva le nekajkrat na leto ali manj.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovorili tisti srednješolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki odgovorili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 143: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Dnevno časopisje, revije	495	32,7	32,3	34,9		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	495	32,9	45,1	22,0		100,0
Strokovne revije	495	35,4	51,9	12,7		100,0
Knjige za osebno rast	495	52,9	34,7	12,3		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	495	55,2	33,9	10,9		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	495	65,3	22,0	12,7		100,0
Detektivke ali kriminalke	495	65,9	25,3	8,9		100,0
Pustolovska in potopisna proza	495	63,2	34,5	2,2		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	495	66,3	30,7	3,0		100,0
Poezija	495	73,5	19,2	7,3		100,0
Dramatika	495	72,9	23,3	3,8		100,0
Ljubezenska proza	495	75,6	20,6	3,8		100,0

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Zgodovinska proza	495	78,4	19,4	2,2	100,0
Fantastika	495	85,9	12,7	1,4	100,0
Znanstvena fantastika	495	88,1	10,5	1,4	100,0
Srhljivke/grozljivke	495	93,5	5,5	1,0	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji v tiskani obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije ter strokovne revije.

Dnevno časopisje in revije v tiskani obliki bere večina srednješolskih učiteljev vsaj nekajkrat na mesec (67,2 %), od tega jih kar tretjina (34,9 %) to bere nekajkrat na teden. Skoraj enak delež (67,1 %) srednješolskih učiteljev vsaj nekajkrat na mesec bere informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, od tega slaba polovica (45,1 %) nekajkrat na mesec. Vsaj nekajkrat na mesec skoraj polovica srednješolskih učiteljev (47,0 %) bere tudi knjige za osebno rast.

Med tiskana gradiva, ki jih berejo zelo redko, sodijo srhljivke oz. grozljivke, saj več kot 90,0 % vprašanih to gradivo bere le nekajkrat na leto ali še redkeje. Prav tako več kot 80,0 % osnovnošolskih učiteljev redko posega po znanstveni fantastiki (88,1 %) in fantastiki (85,9 %).

3.3.1.1.4.4 Knjižničarji

Tabela 144: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	704	3,8	8,4	17,0	70,7	100,0

Večina knjižničarjev bere gradivo v tiskani obliki vsak dan ali skoraj vsak dan (70,7 %).

Tabela 145: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Dnevno časopisje, revije	677	27,9	31,9	40,2	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	677	40,8	29,5	29,7	100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	677	33,4	46,2	20,4	100,0
Strokovne revije	677	34,4	50,7	14,9	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	677	47,0	38,4	14,6	100,0
Detektivke ali kriminalke	677	50,8	33,5	15,7	100,0
Knjige za osebno rast	677	54,2	31,8	14,0	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	677	57,9	34,7	7,4	100,0
Pustolovska in potopisna proza	677	61,2	34,4	4,4	100,0
Ljubezenska proza	677	65,3	27,8	6,9	100,0
Poezija	677	69,3	23,0	7,7	100,0
Zgodovinska proza	677	67,4	27,0	5,6	100,0
Fantastika	677	74,2	19,2	6,6	100,0
Znanstvena fantastika	677	80,5	14,9	4,6	100,0
Dramatika	677	84,3	13,4	2,2	100,0
Srhljivke/grozljivke	677	86,6	9,6	3,8	100,0

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovorili tisti knjižničarji, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki odgovorili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Rezultati kažejo, da knjižničarji v tiskani obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, pravljice, pripovedke in mitologijo ter informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije.

Dnevno časopisje in revije bere vsaj nekajkrat na mesec skoraj tri četrtine (72,1 %) knjižničarjev, od tega jih dve petini (40,2 %) to bereta nekajkrat na teden. Dve tretjini (66,6 %) knjižničarjev vsaj nekajkrat na mesec bereta informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, pri čemer petina (20,4 %) to počne nekajkrat na teden. Več kot polovica (59,2 %) knjižničarjev vsaj nekajkrat na mesec bere tudi pravljice, pripovedke oz. mitologijo.

Med tiskana gradiva, ki jih anketiranci berejo zelo redko, sodijo srhljivke oz. grozljivke, dramatika in znanstvena fantastika, saj več kot 80,0 % vprašanih knjižničarjev tovrstno gradivo bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.4.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.1.1.4.6 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 146: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	47	0,0	2,1	17,0	80,9	100,0

Rezultati kažejo, da večina vodstvenih delavcev knjižnic (80,9 %) vsak dan ali skoraj vsak dan bere gradivo v tiskani obliki.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovorili tisti vodstveni delavci knjižnic, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki odgovorili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 147: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	
		%	%	%	%
Dnevno časopisje, revije	47	8,5	31,9	59,6	100,0
Strokovne revije	47	21,3	53,2	25,5	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	47	25,5	57,4	17,0	100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	47	36,2	40,4	23,4	100,0

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Avtobiografska ali biografska proza	47	40,4	46,8	12,8	100,0
Knjige za osebno rast	47	55,3	25,5	19,1	100,0
Detektivke ali kriminalke	47	59,6	27,7	12,8	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	47	59,6	27,7	12,8	100,0
Zgodovinska proza	47	57,4	34,0	8,5	100,0
Pustolovska in potopisna proza	47	61,7	34,0	4,3	100,0
Ljubezenska proza	47	61,7	36,2	2,1	100,0
Poezija	47	72,3	19,1	8,5	100,0
Znanstvena fantastika	47	89,4	6,4	4,3	100,0
Dramatika	47	87,2	12,8	0,0	100,0
Srhljivke/grozljivke	47	91,5	6,4	2,1	100,0
Fantastika	47	91,5	6,4	2,1	100,0

Rezultati kažejo, da vodstveni delavci knjižnic v tiskani obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, strokovne revije in socialno-psihološko (družbeno) prozo.

Dnevno časopisje in revije bere vsaj nekajkrat na mesec velika večina (91,5 %) vodstva knjižnic, od tega dobra polovica (59,6 %) nekajkrat na teden. Strokovne revije bere več kot tri četrtine (78,7 %) vsaj nekajkrat na mesec, pri čemer jih četrtna (25,5 %) to počne nekajkrat na teden. Socialno-psihološko (družbeno) prozo vsaj nekajkrat na mesec bere skoraj tri četrtine (74,4 %) vodstva knjižnic, pri čemer jih približno petina (17,0 %) to počne nekajkrat na teden.

Najmanj priljubljena tiskana gradiva med vodstvom knjižnic so dramatika, srhljivke oz. grozljivke in fantastika, saj jih več kot 85,0 % to gradivo bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.4.6.1 Visokošolski učitelji in sodelavci

Gradiva v tiskani obliki večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (62,6 %) bere vsak dan ali skoraj vsak dan. Četrtna (24,2 %) jih bere tiskana gradiva nekajkrat na teden. Manjši delež visokošolskih učiteljev in sodelavcev tiskana gradiva bere le nekajkrat na mesec (takih je 8,8 %). So pa med njimi tudi visokošolski učitelji in sodelavci, ki tiskanih gradiv skoraj ne berejo (4,4 %).

Tabela 148: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	91	4,4	8,8	24,2	62,6	100,0

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovorili tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki označili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 149: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	87	27,6	34,5	37,9		100,0
Dnevno časopisje, revije	87	32,2	29,9	37,9		100,0
Strokovne revije	87	26,4	41,4	32,2		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	87	54,0	31,0	14,9		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	87	69,0	14,9	16,1		100,0
Detektivke ali kriminalke	87	65,5	23,0	11,5		100,0
Pustolovska in potopisna proza	87	73,6	17,2	9,2		100,0
Knjige za osebno rast	87	73,6	17,2	9,2		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	87	70,1	27,6	2,3		100,0
Poezija	87	78,2	19,5	2,3		100,0
Zgodovinska proza	87	79,3	18,4	2,3		100,0
Ljubezenska proza	87	81,6	14,9	3,4		100,0
Fantastika	87	85,1	9,2	5,7		100,0
Dramatika	87	83,9	13,8	2,3		100,0
Znanstvena fantastika	87	86,2	9,2	4,6		100,0
Srhljivke/grozljivke	87	92,0	5,7	2,3		100,0

Rezultati kažejo, da visokošolski učitelji in sodelavci v tiskani obliki najpogosteje berejo informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, dnevno časopisje in revije ter strokovne revije.

Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije bere vsaj nekajkrat na mesec skoraj tri četrtine (72,4 %) visokošolskih učiteljev, pri čemer jih skoraj dve petini (37,9 %) to počne nekajkrat na teden. Dnevno časopisje in revije bereta vsaj nekajkrat na mesec skoraj dve tretjini (67,8 %) visokošolskih učiteljev, od tega skoraj dve petini (37,9 %) nekajkrat na teden. Strokovne revije bere vsaj nekajkrat na mesec skoraj tri četrtine (73,6 %) visokošolskih učiteljev, pri čemer jih približno tretjina (32,2 %) to počne nekajkrat na teden.

Med tiskana gradiva, ki jih visokošolski učitelji berejo redkeje, sodijo poezija, zgodovinska proza in ljubezenska proza, saj jih več kot tri četrtine (več kot 78,0 %) bere le nekajkrat na leto ali še redkeje. Najmanj priljubljena gradiva so shrljivke oz. grozljivke, znanstvena fantastika in fantastika, saj take vrste besedila več kot 80,0 % vprašanih bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.4.7 Študentje

Tabela 150: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	N	Pogostost:				
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	skupaj
		%	%	%	%	%
	275	25,5	33,1	24,7	16,7	100,0

Rezultati so pokazali, da gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec ali pogosteje bere tri četrtine anketiranih študentov (74,5 %), od tega vsak dan gradivo v tej obliki bere slaba petina udeležencev raziskave (16,7 %).

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki so odgovorili tisti študentje, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v tiskani obliki odgovorili, da berejo gradiva v tiskani obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Rezultati ankete kažejo, da študentje v tiskani obliki najpogosteje berejo informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, ljubezensko prozo ter dnevno časopisje in revije.

Tabela 151: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti branja posameznih gradiv v tiskani obliki

Gradivo v tiskani obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	205	48,3	42,0	9,8	100,0
Ljubezenska proza	205	52,2	37,1	10,7	100,0
Dnevno časopisje, revije	205	60,5	25,9	13,7	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	205	55,1	37,6	7,3	100,0
Fantastika	205	63,4	25,9	10,7	100,0
Detektivke ali kriminalke	205	62,0	30,2	7,8	100,0
Strokovne revije	205	64,9	28,3	6,8	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	205	62,4	34,1	3,4	100,0
Knjige za osebno rast	205	66,8	25,4	7,8	100,0
Znanstvena fantastika	205	69,8	23,4	6,8	100,0
Pustolovska in potopisna proza	205	69,3	28,3	2,4	100,0
Poezija	205	80,0	16,1	3,9	100,0
Srhljivke/grozljivke	205	80,0	16,1	3,9	100,0
Dramatika	205	83,9	14,1	2,0	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	205	85,4	14,6	0,0	100,0
Zgodovinska proza	205	89,8	9,3	1,0	100,0

Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije bere vsaj nekajkrat na mesec malo več kot polovica (51,8 %) študentov, pri čemer jih skoraj desetina (9,8 %) to počne nekajkrat na teden. Ljubezensko prozo bere vsaj nekajkrat na mesec skoraj polovica (47,8 %) študentov, od tega jih desetina (10,7 %) bere nekajkrat tedensko. Dnevno časopisje in revije bereta vsaj nekajkrat na mesec nekaj manj kot dve petini študentov (39,6 %).

Med tiskana gradiva, ki jih študentje berejo redkeje, sodijo dramatika, avtobiografska ali biografska proza in zgodovinska proza.

3.3.1.1.4.8 Primerjava

Tabela prikazuje primerjavo med različnimi skupinami v pogostosti branja gradiv v tiskani obliki. Opravljena analiza pomembnosti razlik med skupinami je pokazala statistično značilne razlike v pogostosti branja tiskanih gradiv ($\chi^2 = 585,60$, $p <$

0,001). Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1790,60$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1635,13$) izkazujejo najvišje povprečne vrednosti, kar kaže, da v primerjavi s preostalimi skupinami pogosteje berejo gradiva v tiskani obliki. Sledijo visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1559,88$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1309,00$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1270,82$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 836,79$) ter študentje ($\bar{R} = 841,20$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže, da redkeje berejo tiskana gradiva v primerjavi z drugimi skupinami.

Tabela 152: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti branja gradiv v tiskani obliki

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	583	836,79	585,60	< 0,001
Pogostost branja gradiv v tiskani obliki	Osnovnošolski učitelji	267	1270,82		
	Srednješolski učitelji	539	1309,00		
	Knjižničarji	704	1635,13		
	Vodstvo knjižnic	47	1790,60		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1559,88		
	Študentje	275	841,20		

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in srednješolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in knjižničarjev, ravno tako tudi med skupinama vzgojiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v tiskani obliki kakor primerjalna skupina.

Nadalje so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama študentov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama študentov in srednješolskih učiteljev, med skupinama študentov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama študentov in knjižničarjev, tudi med skupinama študentov ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah študentje kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v tiskani obliki kot primerjalna skupina.

Prav tako so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama osnovnošolskih učiteljev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupinama osnovnošolskih učiteljev in knjižničarjev, med skupinama osnovnošolskih učiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah osnovnošolski učitelji kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v tiskani obliki kakor primerjalna skupina. Skladno so se pokazale statistično značilne razlike tudi med skupinama srednješolskih učiteljev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupinama srednješolskih učiteljev in knjižničarjev, kakor tudi med skupinama srednješolskih učiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah srednješolski učitelji kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v tiskani obliki kot primerjalna skupina.

3.3.1.1.5 Pogostost branja gradiv v digitalni obliki

3.3.1.1.5.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 153: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	skupaj
		%	%	%	%	%
	583	64,5	20,9	9,6	5,0	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev gradiva v digitalni obliki bere zelo redko, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje (64,5 %). Petina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (20,9 %) digitalna gradiva bere nekajkrat na mesec, medtem ko digitalna gradiva nekajkrat na teden bere desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (9,6 %). Najmanjši delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (5,0 %) bere gradiva v digitalni obliki vsak dan ali skoraj vsak dan.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki odgovorili, da berejo gradiva v digitalni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 154: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Dnevno časopisje, revije	207	42,5	43,0	14,5	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	207	51,2	30,9	17,9	100,0
Strokovne revije	207	45,4	47,3	7,2	100,0
Knjige za osebno rast	207	51,7	36,7	11,6	100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	207	61,4	30,0	8,7	100,0
Poezija	207	58,9	27,1	14,0	100,0
Ljubezenska proza	207	80,2	14,0	5,8	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	207	79,7	17,4	2,9	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	207	85,0	13,0	1,9	100,0
Pustolovska in potopisna proza	207	85,0	14,0	1,0	100,0
Dramatika	207	87,0	10,6	2,4	100,0
Zgodovinska proza	207	88,4	9,7	1,9	100,0
Detektivke ali kriminalke	207	88,4	8,7	2,9	100,0
Fantastika	207	91,8	5,3	2,9	100,0
Znanstvena fantastika	207	94,2	3,9	1,9	100,0
Srhljivke/grozljivke	207	94,7	3,9	1,4	100,0

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev v digitalni obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, pravljice, pripovedke in mitologijo, strokovne revije ter knjige za osebno rast.

Dnevno časopisje in revije v digitalni obliki bere večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev vsaj nekajkrat na mesec (57,5 %), pri čemer jih dobra desetina (14,5 %) to počne nekajkrat na teden. Večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev prav tako vsaj nekajkrat na mesec bere strokovne revije (54,5 %), nekajkrat na teden to vrsto digitalnega gradiva bere slaba desetina anketirancev (7,2 %). Med digitalna gradiva, ki jih vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev berejo pogosteje, sodijo tudi knjige za osebno rast, saj jih skoraj polovica anketirancev (48,3 %) bere vsaj nekajkrat na mesec, pri čemer jih desetina (11,6 %) to počne nekajkrat na teden. Med digitalna gradiva, ki jih vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev berejo pogosteje, sodijo še pravljice, pripovedke in mitologija, ki jih slaba polovica anketirancev (48,8 %) bere

vsaj nekajkrat na mesec, pri čemer jih slaba petina (17,9 %) to počne nekajkrat na teden.

Med digitalna gradiva, ki jih anketirani vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev berejo zelo redko, sodijo srhljivke oz. grozljivke, znanstvena fantastika in fantastika, saj jih več kot 90 % vprašanih bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.5.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 155: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	267	46,4	24,3	15,4	13,9	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da največ osnovnošolskih učiteljev gradiva v digitalni obliki bere zelo redko, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje (46,4 %). Nekaj manj kot četrtnina osnovnošolskih učiteljev (24,3 %) digitalna gradiva bere nekajkrat na mesec, medtem ko digitalna gradiva nekajkrat na teden bere 15,4 % osnovnošolskih učiteljev. Najmanjši delež učiteljev (13,9 %) bere gradiva v digitalni obliki vsak dan ali skoraj vsak dan.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali osnovnošolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki odgovorili, da berejo gradiva v digitalni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji v digitalni obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije ter strokovne revije.

Tabela 156: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Dnevno časopisje, revije	143	37,8	30,1	32,2	100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	143	42,0	40,6	17,5	100,0
Strokovne revije	143	46,2	42,7	11,2	100,0
Knjige za osebno rast	143	64,3	29,4	6,3	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	143	72,7	21,0	6,3	100,0
Poezija	143	86,7	9,1	4,2	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	143	86,7	11,9	1,4	100,0
Pustolovska in potopisna proza	143	89,5	8,4	2,1	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	143	89,5	9,1	1,4	100,0
Ljubezenska proza	143	88,8	10,5	0,7	100,0
Detektivke ali kriminalke	143	90,9	7,0	2,1	100,0
Zgodovinska proza	143	92,3	7,0	0,7	100,0
Dramatika	143	93,7	5,6	0,7	100,0
Fantastika	143	93,7	5,6	0,7	100,0
Znanstvena fantastika	143	95,8	4,2	0,0	100,0
Srhljivke/grozljivke	143	98,6	1,4	0,0	100,0

Dnevno časopisje in revije v digitalni obliki bere večina učiteljev vsaj nekajkrat na mesec (60,3 %), pri čemer jih tretjina (32,2 %) to počne nekajkrat na teden. Večina učiteljev prav tako vsaj nekajkrat na mesec bere informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije (58,1 %), nekajkrat na teden to vrsto digitalnega gradiva bere slaba petina anketiranih (17,5 %). Med digitalna gradiva, ki ga osnovnošolski učitelji berejo pogostejše, se uvrščajo tudi strokovne revije, saj večina anketirancev (53,9 %) strokovno literaturo v digitalni obliki bere vsaj nekajkrat na mesec, pri čemer jih desetina (11,2 %) to počne nekajkrat na teden.

Med digitalna gradiva, ki jih anketiranci berejo zelo redko, sodijo srhljivke oz. grozljivke, znanstvena fantastika, fantastika, dramatika, zgodovinska proza ter detektivke ali kriminalke, saj jih več kot 90 % vprašanih bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.5.3 Srednješolski učitelji

Tabela 157: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	539	31,4	23,0	18,9	26,7	100,0

Rezultati kažejo, da največ srednješolskih učiteljev (31,4 %) gradiva v digitalni obliki bere nekajkrat na leto ali manj. Nekaj manj (26,7 %) jih ta gradiva bere vsak dan ali skoraj vsak dan. Nekajkrat na mesec digitalna gradiva bere slaba četrtina (23,0 %), nekajkrat na teden pa slaba petina (18,9 %) srednješolskih učiteljev.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali srednješolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki poročali, da berejo gradiva v tej obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 158: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Dnevno časopisje, revije	370	27,0	27,6	45,4		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	370	40,3	38,4	21,4		100,0
Strokovne revije	370	37,8	44,9	17,3		100,0
Knjige za osebno rast	370	69,2	23,5	7,3		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	370	79,9	17,3	3,0		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	370	84,3	12,7	3,0		100,0
Pustolovska in potopisna proza	370	83,8	14,6	1,6		100,0
Poezija	370	86,5	10,8	2,7		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	370	84,6	14,6	0,8		100,0
Zgodovinska proza	370	90,5	8,1	1,4		100,0
Ljubezenska proza	370	90,0	8,9	1,1		100,0
Dramatika	370	90,0	9,2	0,8		100,0

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Fantastika	370	90,8	7,8	1,4	100,0
Znanstvena fantastika	370	90,3	8,1	1,6	100,0
Detektivke ali kriminalke	370	91,6	7,0	1,4	100,0
Srhljivke/grozljivke	370	96,8	2,7	0,5	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji, ki so odgovarjali na to vprašanje, v digitalni obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije ter strokovne revije.

Dnevno časopisje in revije v digitalni obliki večina srednješolskih učiteljev bere vsaj nekajkrat na mesec (73,0 %), od tega skoraj polovica (45,4 %) nekajkrat na teden. Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije bere vsaj nekajkrat na mesec več kot polovica (59,8 %) učiteljev, od tega jih dobra petina (21,4 %) to počne nekajkrat na teden. Strokovne revije bereta vsaj nekajkrat na mesec malo manj kot dve tretjini srednješolskih učiteljev (62,2 %), pri čemer jih slaba petina (17,3 %) to počne nekajkrat na teden.

Med digitalna gradiva, ki jih srednješolski učitelji berejo redkeje, sodijo poezija, zgodovinska oz. ljubezenska proza in dramatika. Več kot 85,0 % srednješolskih učiteljev ta gradiva bere le nekajkrat na leto ali še redkeje. Najmanj priljubljena digitalna gradiva so srhljivke oz. grozljivke, detektivke ali kriminalke, znanstvena fantastika in fantastika, saj našteto več kot 90,0 % vprašanih bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.5.4 Knjižničarji

Tabela 159: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	704	45,3	19,6	14,3	20,7	100,0

Skoraj polovica knjižničarjev (45,3 %) gradivo v digitalni obliki bere nekajkrat na leto. Med anketiranci je petina (20,7 %) takšnih, ki gradivo v digitalni obliki berejo vsak dan ali skoraj vsak dan.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali knjižničarji, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki odgovorili, da berejo digitalna gradiva nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 160: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Dnevno časopisje, revije	385	24,7	29,4	46,0	100,0
Strokovne revije	385	39,7	43,4	16,9	100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	385	49,6	35,1	15,3	100,0
Knjige za osebno rast	385	76,4	19,2	4,4	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	385	78,7	17,9	3,4	100,0
Detektivke ali kriminalke	385	81,8	13,8	4,4	100,0
Pustolovska in potopisna proza	385	82,6	14,8	2,6	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	385	82,6	15,1	2,3	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	385	83,4	14,0	2,6	100,0
Ljubezenska proza	385	86,8	9,6	3,6	100,0
Fantastika	385	86,8	9,4	3,9	100,0
Zgodovinska proza	385	86,8	10,4	2,9	100,0
Znanstvena fantastika	385	88,3	8,3	3,4	100,0
Poezija	385	88,8	9,4	1,8	100,0
Srhljivke/grozljivke	385	93,5	4,4	2,1	100,0
Dramatika	385	95,8	3,6	0,5	100,0

Rezultati ankete kažejo, da knjižničarji v digitalni obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, strokovne revije ter informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije.

Dnevno časopisje in revije v digitalnem mediju bere večina knjižničarjev vsaj nekajkrat na mesec (75,4 %), pri čemer jih skoraj polovica (46,0 %) to počne nekajkrat na teden. Strokovne revije bere vsaj nekajkrat na mesec več kot polovica knjižničarjev (60,3 %), pri čemer jih 16,9 % to počne nekajkrat tedensko. Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije bere vsaj nekajkrat na mesec prav tako več kot polovica (50,4 %) knjižničarjev, od tega jih 15,3 % to počne nekajkrat na teden.

Med digitalna gradiva, ki jih knjižničarji berejo zelo redko, sodijo dramatika, srhljivke oz. grozljivke in poezija.

3.3.1.1.5.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.1.1.5.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 161: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	47	25,5	10,6	19,1	44,7	100,0

Branje gradiv v digitalni obliki je za vodstvene delavce knjižnic pogosta oblika branja, saj več kot polovica anketirancev bere gradivo v digitalni obliki nekajkrat na teden ali vsak dan ali skoraj vsak dan (63,8 %).

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali vodstveni delavci knjižnic, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki odgovorili, da berejo gradiva v digitalni obliki nekajkrat mesečno, nekajkrat tedensko ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 162: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Dnevno časopisje, revije	34	14,3	28,6	57,1	100,0
Strokovne revije	34	14,3	48,6	37,1	100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	34	34,3	48,6	17,1	100,0
Knjige za osebno rast	34	74,3	20,0	5,7	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	34	85,7	14,3	0,0	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	34	85,7	14,3	0,0	100,0
Zgodovinska proza	34	94,3	5,7	0,0	100,0
Ljubezenska proza	34	94,3	5,7	0,0	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	34	94,3	5,7	0,0	100,0
Znanstvena fantastika	34	94,3	5,7	0,0	100,0
Poezija	34	97,1	2,9	0,0	100,0
Pustolovska in potopisna proza	34	97,1	2,9	0,0	100,0
Fantastika	34	97,1	2,9	0,0	100,0
Detektivke ali kriminalke	34	100,0	0,0	0,0	100,0
Srhljivke/grozljivke	34	100,0	0,0	0,0	100,0
Dramatika	34	100,0	0,0	0,0	100,0

Rezultati ankete kažejo, da vodstveni delavci knjižnic v digitalni obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, strokovne revije ter informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije.

Dnevno časopisje in revije v digitalni obliki bere večina članov vodstva knjižnic vsaj nekajkrat na mesec (85,7 %), pri čemer jih več kot polovica (57,1 %) to počne nekajkrat na teden. Strokovne revije bere vsaj nekajkrat na mesec večina vprašanih (85,7 %), pri čemer slabi dve petini (37,1 %) to počneta nekajkrat na teden. Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije bere vsaj nekajkrat na mesec več kot polovica (65,7 %) vprašanih, od tega jih slaba petina (17,1 %) to počne nekajkrat na teden.

Med digitalna gradiva, ki jih vodstveni delavci knjižnic berejo najredkeje, sodijo zgodovinska in ljubezenska proza, pravljice, znanstvena fantastika, poezija, pustolovska proza, fantastika, detektivke, srhljivke, grozljivke in dramatika, saj več

kot 90,0 % vprašanih naštetu gradivo v digitalni obliki bere samo nekajkrat na leto ali še redkeje. Posebej velja omeniti, da detektivke, srhljivke oz. grozljivke in dramatike nihče izmed vprašanih ne bere pogosteje kot nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.5.2 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 163: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	91	17,6	9,9	18,7	53,8	100,0

Več kot polovica visokošolskih učiteljev in sodelavcev (53,8 %) v digitalnem okolju bere vsak ali skoraj vsak dan, precej manj pa je tistih, ki berejo v digitalnem okolju le nekajkrat na teden (18,7 %). Slaba petina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (17,6 %) gradiva v digitalni obliki bere le nekajkrat na leto ali manj.

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali visokošolski učitelji in sodelavci, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki odgovorili, da berejo gradiva v digitalni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 164: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Strokovne revije	69	14,7	32,0	53,3		100,0
Dnevno časopisje, revije	69	29,3	20,0	50,7		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	69	32,0	29,3	38,7		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	69	76,0	21,3	2,7		100,0
Detektivke ali kriminalke	69	85,3	12,0	2,7		100,0
Pustolovska in potopisna proza	69	88,0	9,3	2,7		100,0

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Pravljice, pripovedke, mitologija	69	90,7	5,3	4,0	100,0
Knjige za osebno rast	69	88,0	10,7	1,3	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	69	89,3	9,3	1,3	100,0
Zgodovinska proza	69	92,0	5,3	2,7	100,0
Ljubezenska proza	69	92,0	5,3	2,7	100,0
Poezija	69	92,0	6,7	1,3	100,0
Znanstvena fantastika	69	93,3	4,0	2,7	100,0
Dramatika	69	94,7	4,0	1,3	100,0
Fantastika	69	96,0	1,3	2,7	100,0
Srhljivke/grozljivke	69	96,0	2,7	1,3	100,0

Rezultati kažejo, da visokošolski učitelji in sodelavci v digitalni obliki najpogosteje berejo strokovne revije, dnevno časopisje in revije ter informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije.

Strokovne revije v digitalni obliki bere večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev vsaj nekajkrat na mesec (85,3 %), pri čemer jih več kot polovica (53,3 %) to počne nekajkrat na teden. Dnevno časopisje in revije prav tako bere vsaj nekajkrat na mesec večina vprašanih (70,7 %), pri čemer jih polovica (50,7 %) to počne nekajkrat na teden. Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije bereta vsaj nekajkrat na mesec več kot dve tretjini visokošolskih učiteljev (68,0 %), od tega jih slabi dve petini (38,7 %) to počneta nekajkrat na teden.

Med digitalna gradiva, ki jih visokošolski učitelji in sodelavci berejo najredkeje, spadajo zgodovinska proza, ljubezenska proza, poezija, znanstvena fantastika, dramatika, fantastika in srhljivke oz. grozljivke. Več kot 90,0 % vprašanih bere tovrstno gradivo v digitalni obliki le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.5.6 Študentje

Iz rezultatov lahko sklepamo, da študentje še niso čisto prevzeli branja v digitalni obliki, saj jih skoraj polovica (47,3 %) to počne le nekajkrat na leto ali manj. Vsak dan ali skoraj vsak dan gradivo v tej obliki bere dobra desetina v raziskavi udeleženih študentov (12,4 %).

Tabela 165: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	
	275	47,3	22,2	18,2	12,4	100,0

Na naslednje vprašanje o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki so odgovarjali študentje, ki so pri vprašanju o pogostosti branja gradiv v digitalnem okolju odgovorili, da berejo gradiva v digitalni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 166: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti branja posameznih gradiv v digitalni obliki

Gradivo v digitalni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Dnevno časopisje, revije	145	45,5	26,2	28,3		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	145	48,3	35,2	16,6		100,0
Strokovne revije	145	47,6	40,0	12,4		100,0
Ljubezenska proza	145	73,8	13,1	13,1		100,0
Poezija	145	75,9	17,2	6,9		100,0
Fantastika	145	77,2	14,5	8,3		100,0
Knjige za osebno rast	145	80,0	14,5	5,5		100,0
Znanstvena fantastika	145	82,1	11,7	6,2		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	145	80,0	17,2	2,8		100,0
Detektivke ali kriminalke	145	82,8	14,5	2,8		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	145	86,2	12,4	1,4		100,0
Pustolovska in potopisna proza	145	87,6	11,0	1,4		100,0
Srhljivke/grozljivke	145	87,6	10,3	2,1		100,0
Dramatika	145	89,0	9,7	1,4		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	145	91,0	8,3	0,7		100,0
Zgodovinska proza	145	94,5	4,8	0,7		100,0

Rezultati kažejo, da študenti v digitalni obliki najpogosteje berejo dnevno časopisje in revije, informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije ter strokovne revije.

Dnevno časopisje in revije v digitalni obliki bere vsaj nekajkrat na mesec več kot polovica študentov (54,5 %), pri čemer jih dobra četrtina (28,3 %) to počne nekajkrat na teden. Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije prav tako bere vsaj nekajkrat na mesec polovica študentov (51,8 %), od tega jih 16,6 % to počne nekajkrat na teden. Strokovne revije bere vsaj nekajkrat na mesec dobra polovica študentov (52,4 %), dobra desetina (12,4 %) študentov to počne nekajkrat na teden.

Med digitalnimi gradivi, ki jih študenti berejo najredkeje, lahko omenimo zgodovinsko prozo, avtobiografsko ali biografsko proza, dramatiko, srhljivke oz. grozljivke, prav tako so med digitalnimi gradivi, ki jih berejo študentje, redko pustolovska, potopisna in socialno-psihološka (družbena) proza. Več kot 85,0 % študentov ta gradiva bere le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.5.7 Primerjava

Tabela 167: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti branja gradiv v digitalni obliki

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	583	956,38	244,66	< 0,001
Pogostost branja gradiv v digitalni obliki	Osnovnošolski učitelji	267	1210,10		
	Srednješolski učitelji	539	1463,74		
	Knjižničarji	704	1274,71		
	Vodstvo knjižnic	47	1669,31		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1813,14		
	Študentje	275	1202,91		

Zgornja tabela prikazuje primerjavo v pogostosti branja gradiv v digitalni obliki med različnimi skupinami. Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1813,14$) ter vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1669,31$) izkazujejo najvišje povprečne vrednosti, kar pomeni, da pogosteje berejo gradiva v digitalni obliki v primerjavi z ostalimi skupinami. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1463,74$), knjižničarji ($\bar{R} = 1274,71$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1210,10$) in študentje ($\bar{R} = 1202,91$). Na drugi strani imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev najnižjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 956,38$), kar kaže, da v primerjavi z ostalimi skupinami redkeje berejo gradiva v digitalni obliki.

Na podlagi rezultatov o pogostosti branja gradiv v digitalni obliki med različnimi skupinami so bile ugotovljene pomembne razlike ($\chi^2 = 244,66$, $p < 0,001$), kar kaže na statistično značilne različnosti v navadah branja digitalnih gradiv med posameznimi skupinami. Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in srednješolskih učiteljev, nadalje med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in študentov, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in knjižničarjev, ob tem pa med tudi skupinama vzgojiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v digitalni obliki kakor primerjalna skupina.

Nadalje so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama študentov in srednješolskih učiteljev, med skupinama študentov in visokošolskih učiteljev in sodelavcev, pa tudi med skupinama študentov ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah študenti kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v digitalni obliki kakor primerjalna skupina.

Prav tako so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama osnovnošolskih učiteljev in srednješolskih učiteljev, med skupinama osnovnošolskih učiteljev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, pa tudi med skupinama osnovnošolskih učiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah osnovnošolski učitelji kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v digitalni obliki kakor primerjalna skupina. Skladno so se pokazale statistično značilne razlike tudi med skupinama srednješolskih učiteljev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev. Srednješolski učitelji kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v digitalni obliki.

Statistično značilne razlike pa so se odrazile tudi med skupinama knjižničarjev in srednješolskih učiteljev, med skupinama knjižničarjev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, kakor tudi med skupinama knjižničarjev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah knjižničarji kažejo statistično značilno manjšo pogostost branja gradiv v digitalni obliki.

3.3.1.1.6 Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki

3.3.1.1.6.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 168: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	583	83,5	12,5	2,9	1,0	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev gradiva v zvočni obliki posluša zelo redko, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje (83,5 %). Dobra desetina učiteljev (12,5 %) gradiva v zvočni obliki posluša nekajkrat na mesec.

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 169: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Pravljice, pripovedke, mitologija	96	40,6	33,3	26,0		100,0
Knjige za osebno rast	96	47,9	38,5	13,5		100,0
Strokovne revije	96	53,1	38,5	8,3		100,0
Dnevno časopisje, revije	96	59,4	33,3	7,3		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	96	61,5	31,3	7,3		100,0
Poezija	96	76,0	17,7	6,3		100,0
Ljubezenska proza	96	79,2	17,7	3,1		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	96	79,2	18,8	2,1		100,0
Zgodovinska proza	96	83,3	13,5	3,1		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	96	83,3	13,5	3,1		100,0

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Pustolovska in potopisna proza	96	84,4	14,6	1,0	100,0
Fantastika	96	87,5	9,4	3,1	100,0
Dramatika	96	86,5	12,5	1,0	100,0
Znanstvena fantastika	96	88,5	8,3	3,1	100,0
Detektivke ali kriminalke	96	89,6	8,3	2,1	100,0
Srhljivke/grozljivke	96	92,7	6,3	1,0	100,0

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev v zvočni obliki najpogosteje poslušajo pravljice, pripovedke, mitologijo, ki jih večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (59,3 %) posluša vsaj nekajkrat na mesec, dobra četrtina (26,0 %) pa tovrstnemu zvočnemu gradivu prisluhne nekajkrat na teden. Sledi poslušanje knjig za osebno rast, ki jih vsaj nekajkrat na mesec posluša dobra polovica vprašanih (52,0 %), dobra desetina (13,5 %) to vrsto gradiva posluša nekajkrat na teden.

Redkeje vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev poslušajo strokovne revije ter dnevno časopisje in revije. Slaba polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (46,8 %) strokovne revije posluša vsaj nekajkrat na mesec, pri tem jih 8,3 % to stori nekajkrat na teden. Dnevno časopisje in revije dve petini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (40,6 %) poslušata vsaj nekajkrat na mesec. Manjši delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (7,3 %) to vrsto gradiva posluša nekajkrat na teden.

Med gradiva v zvočni obliki, ki jih anketiranci poslušajo zelo redko, sodijo srhljivke oz. grozljivke, saj jih več kot 90 % vprašanih posluša le nekajkrat na leto ali še redkeje. Prav tako vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev zelo redko poslušajo še detektivke ali kriminalke, znanstveno fantastiko, dramatiko in fantastiko, saj jih več kot 85 % vprašanih posluša le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.6.2 Osnovnošolski učitelji

Rezultati raziskave kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev gradiva v zvočni obliki posluša res redko, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje (80,5 %). Slaba desetina (9,0 %) učiteljev gradiva v zvočni obliki posluša nekajkrat na mesec; 7,9 % nekajkrat na teden, medtem ko jih vsak dan ali skoraj vsak dan to počne le majhen delež (2,6 %).

Tabela 170: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	267	80,5	9,0	7,9	2,6	100,0

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali tisti osnovnošolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 171: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	52	44,2	46,2	9,6		100,0
Knjige za osebno rast	52	51,9	34,6	13,5		100,0
Dnevno časopisje, revije	52	73,1	19,2	7,7		100,0
Strokovne revije	52	67,3	30,8	1,9		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	52	71,2	26,9	1,9		100,0
Poezija	52	86,5	11,5	1,9		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	52	90,4	7,7	1,9		100,0
Pustolovska in potopisna proza	52	90,4	9,6	0,0		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	52	92,3	7,7	0,0		100,0
Dramatika	52	92,3	7,7	0,0		100,0
Ljubezenska proza	52	94,2	5,8	0,0		100,0
Fantastika	52	96,2	3,8	0,0		100,0
Zgodovinska proza	52	98,1	1,9	0,0		100,0
Detektivke ali kriminalke	52	98,1	1,9	0,0		100,0
Znanstvena fantastika	52	98,1	1,9	0,0		100,0
Srhljivke/grozljivke	52	100,0	0,0	0,0		100,0

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji v zvočni obliki najpogosteje poslušajo informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, ki jih večina učiteljev (55,8 %) posluša vsaj nekajkrat na mesec, slaba desetina (9,6 %) pa to počne

nekajkrat na teden. Sledi poslušanje knjig za osebno rast, ki jih vsaj nekajkrat na mesec posluša malo manj kot polovica vprašanih (48,1 %), dobra desetina (13,5 %) to vrsto gradiva posluša nekajkrat na teden.

Redkeje osnovnošolski učitelji poslušajo dnevno časopisje in revije ter strokovne revije. Tretjina učiteljev (32,7 %) strokovne revije posluša vsaj nekajkrat na mesec, pri tem jih zgolj 1,9 % to stori nekajkrat na teden. Dnevno časopisje in revije prav tako niso priljubljeno gradivo v zvočni obliki; dobra četrtina (26,9 %) učiteljev tovrstno čtivo posluša vsaj nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden pa to vrsto gradiva posluša le 7,7 % osnovnošolskih učiteljev.

Med gradiva v zvočni obliki, ki jih anketiranci poslušajo zelo redko, sodijo socialno-psihološka (družbena) proza, pustolovska in potopisna proza, avtobiografska ali biografska proza, dramatika, ljubezenska proza, fantastika, zgodovinska proza, detektivke ali kriminalke, znanstvena fantastika in shrhljivke oz. grozljivke, saj jih več kot 90 % vprašanih posluša le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.6.3 Srednješolski učitelji

Tabela 172: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:				
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	skupaj
		%	%	%	%	%
	539	82,6	8,7	6,5	2,2	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji skorajda ne poslušajo gradiv v zvočni obliki, saj je večina (82,6 %) označila, da gradivo v zvočni obliki posluša le nekajkrat na leto ali manj. Le slaba petina (17,4 %) posluša gradiva v zvočni obliki nekajkrat mesečno ali pogosteje.

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali tisti srednješolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 173: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	94	48,9	34,0	17,0	100,0
Dnevno časopisje, revije	94	53,2	28,7	18,1	100,0
Knjige za osebno rast	94	58,5	30,9	10,6	100,0
Strokovne revije	94	64,9	27,7	7,4	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	94	75,5	19,1	5,3	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	94	76,6	22,3	1,1	100,0
Poezija	94	80,9	14,9	4,3	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	94	84,0	11,7	4,3	100,0
Pustolovska in potopisna proza	94	85,1	14,9	0,0	100,0
Fantastika	94	87,2	10,6	2,1	100,0
Detektivke ali kriminalke	94	88,3	9,6	2,1	100,0
Zgodovinska proza	94	87,2	12,8	0,0	100,0
Znanstvena fantastika	94	89,4	8,5	2,1	100,0
Dramatika	94	89,4	9,6	1,1	100,0
Ljubezenska proza	94	89,4	10,6	0,0	100,0
Srhljivke/grozljivke	94	93,6	5,3	1,1	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji, ki so odgovarjali na to vprašanje, v zvočni obliki najpogosteje poslušajo informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, dnevno časopisje in revije ter knjige za osebno rast.

Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije v zvočni obliki večina srednješolskih učiteljev posluša vsaj nekajkrat na mesec (51,0 %). Nekaj manj kot polovica srednješolskih učiteljev (46,8 %) vsaj nekajkrat na mesec posluša dnevno časopisje in revije, od tega zelo majhen delež nekajkrat na teden (18,1 %). Zanimivo je, da so med najpogosteje poslušanim gradivom knjige za osebno rast. Nekajkrat na mesec ali nekajkrat na teden jih posluša slaba polovica srednješolskih učiteljev (41,5 %).

Najredkeje srednješolski učitelji poslušajo dramatiko, ljubezensko prozo in srhljivke oz. grozljivke.

3.3.1.1.6.4 Knjižničarji

Tabela 174: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	704	87,8	7,1	3,3	1,8	100,0

Poslušanje gradiv v zvočni obliki pri knjižničarjih ni prisotno vsak dan ali skoraj vsak dan, saj je takšnih, ki poslušajo gradivo v zvočni obliki vsak dan ali skoraj vsak dan, le 1,8 %. Večina knjižničarjev (87,8 %) gradivo v zvočni obliki posluša nekajkrat na leto ali manj.

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali tisti knjižničarji, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 175: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	86	55,8	31,4	12,8		100,0
Detektivke ali kriminalke	86	67,4	19,8	12,8		100,0
Knjige za osebno rast	86	60,5	33,7	5,8		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	86	64,0	31,4	4,7		100,0
Dnevno časopisje, revije	86	70,9	18,6	10,5		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	86	67,4	27,9	4,7		100,0
Zgodovinska proza	86	72,1	20,9	7,0		100,0
Pustolovska in potopisna proza	86	74,4	18,6	7,0		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	86	70,9	26,7	2,3		100,0
Fantastika	86	76,7	16,3	7,0		100,0
Ljubezenska proza	86	79,1	15,1	5,8		100,0
Znanstvena fantastika	86	80,2	12,8	7,0		100,0

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Strokovne revije	86	76,7	20,9	2,3	100,0
Srhljivke/grozljivke	86	90,7	5,8	3,5	100,0
Dramatika	86	91,9	7,0	1,2	100,0
Poezija	86	93,0	5,8	1,2	100,0

Rezultati kažejo, da knjižničarji v zvočni obliki najpogosteje poslušajo informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije, detektivke ali kriminalke ter knjige za osebno rast.

Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije v zvočni obliki poslušata vsaj nekajkrat na mesec dobri dve petini knjižničarjev (44,2 %), dobra desetina (12,8 %) to počne nekajkrat na teden. Detektivke ali kriminalke poslušata vsaj nekajkrat na mesec tretjina knjižničarjev (32,6 %), spet dobra desetina (12,8 %) pa to počne nekajkrat na teden. Knjige za osebno rast poslušata vsaj nekajkrat na mesec dve petini knjižničarjev (39,5 %), obenem jih 5,8 % to počne nekajkrat na teden.

Med gradiva, ki jih knjižničarji v zvočni obliki poslušajo najredkeje, sodijo dramatika, poezija in srhljivke, grozljivke. Več kot 90,0 % knjižničarjev ta gradiva poslušata le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.6.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.1.1.6.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 176: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
		%	%	%	%
	47	89,4	6,4	0,0	4,3
					100,0

Rezultati kažejo, da med vodstvenimi delavci v knjižnicah poslušanje zvočnih knjig ni pogosto prisotno. Velika večina (89,4 %) zvočne knjige posluša nekajkrat na leto ali manj, le zelo majhen delež je tistih, ki zvočne knjige poslušajo vsak dan sli skoraj vsak dan (4,3 %).

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali vodstveni delavci knjižnic, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 177: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	5	40,0	40,0	20,0	100,0
Knjige za osebno rast	5	40,0	40,0	20,0	100,0
Dnevno časopisje, revije	5	60,0	20,0	20,0	100,0
Strokovne revije	5	60,0	20,0	20,0	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	5	60,0	40,0	0,0	100,0
Pustolovska in potopisna proza	5	60,0	40,0	0,0	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	5	80,0	0,0	20,0	100,0
Zgodovinska proza	5	80,0	20,0	0,0	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	5	80,0	20,0	0,0	100,0
Dramatika	5	80,0	20,0	0,0	100,0
Poezija	5	100,0	0,0	0,0	100,0
Ljubezenska proza	5	100,0	0,0	0,0	100,0
Detektivke ali kriminalke	5	100,0	0,0	0,0	100,0
Srhljivke/grozljivke	5	100,0	0,0	0,0	100,0
Fantastika	5	100,0	0,0	0,0	100,0
Znanstvena fantastika	5	100,0	0,0	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da vodstvo knjižnic v zvočni obliki najpogosteje posluša informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije in knjige za osebno rast

Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije v zvočni obliki posluša vsaj nekajkrat na mesec več kot polovica vodstva knjižnic (60,0 %), petina (20,0 %) jih to počne nekajkrat na teden. Knjige za osebno rast prav tako posluša vsaj nekajkrat na mesec več kot polovica vprašanih (60,0 %), petina (20,0 %) jih to počne nekajkrat na teden.

Med gradiva, ki jih vodstvo knjižnic v zvočni obliki posluša najredkeje, sodijo poezija, ljubezenska proza, detektivke, srhljivke, fantastika in znanstvena fantastika. Vsi vodstveni delavci knjižnic (100,0 %) ta gradiva poslušajo le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.6.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Na splošno visokošolski učitelji in sodelavci redko poslušajo gradiva v zvočni obliki. Velika večina (81,3 %) le nekajkrat na leto ali manj. Le majhen delež (6,6 %) jih posluša zvočna gradiva vsak dan ali skoraj vsak dan.

Tabela 178: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	91	81,3	8,8	3,3	6,6	100,0

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Rezultati kažejo, da visokošolski učitelji v zvočni obliki najpogosteje poslušajo informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije ter dnevno časopisje in revije.

Tabela 179: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:			
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	skupaj
		%	%	%	%
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	17	47,1	35,3	17,6	100,0
Dnevno časopisje, revije	17	52,9	23,5	23,5	100,0
Strokovne revije	17	70,6	17,6	11,8	100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	17	76,5	17,6	5,9	100,0
Detektivke ali kriminalke	17	82,4	11,8	5,9	100,0
Avtobiografska ali biografska proza	17	82,4	17,6	0,0	100,0
Fantastika	17	88,2	5,9	5,9	100,0
Poezija	17	88,2	11,8	0,0	100,0
Zgodovinska proza	17	88,2	11,8	0,0	100,0
Ljubezenska proza	17	94,1	5,9	0,0	100,0
Pustolovska in potopisna proza	17	88,2	11,8	0,0	100,0
Srhljivke/grozljivke	17	94,1	0,0	5,9	100,0
Dramatika	17	88,2	11,8	0,0	100,0
Znanstvena fantastika	17	94,1	0,0	5,9	100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	17	94,1	5,9	0,0	100,0
Knjige za osebno rast	17	94,1	5,9	0,0	100,0

Informativne ali poučne knjige, priročnike in enciklopedije v zvočni obliki poslušaja vsaj nekajkrat na mesec dobra polovica visokošolskih učiteljev (52,9 %). Dnevno časopisje in revije poslušaja vsaj nekajkrat na mesec slaba polovica vprašanih (47,1 %).

Med gradiva, ki jih visokošolski učitelji v zvočni obliki poslušajo najredkeje, sodijo srhljivke, dramatika, pravljice, pripovedke oz. mitologija ter knjige za osebno rast. Več kot 90,0 % visokošolskih učiteljev ta gradiva poslušaja le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.6.7 Študentje

Študenti le redko poslušajo gradiva v zvočni obliki, saj jih je velika večina (88,7 %) odgovorila, da to počno nekajkrat na leto ali manj.

Tabela 180: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	275	88,7	5,8	4,4	1,1	100,0

Na vprašanje o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki so odgovarjali tisti študentje, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki odgovorili, da poslušajo gradiva v zvočni obliki nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 181: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti poslušanja posameznih gradiv v zvočni obliki

Gradivo v zvočni obliki	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden		
		%	%	%	%	
Dnevno časopisje, revije	31	64,5	25,8	9,7		100,0
Knjige za osebno rast	31	67,7	22,6	9,7		100,0
Informativne ali poučne knjige, priročniki, enciklopedije	31	74,2	16,1	9,7		100,0
Fantastika	31	74,2	19,4	6,5		100,0
Poezija	31	77,4	19,4	3,2		100,0
Detektivke ali kriminalke	31	80,6	12,9	6,5		100,0
Pravljice, pripovedke, mitologija	31	74,2	25,8	0,0		100,0
Srhljivke/grozljivke	31	80,6	16,1	3,2		100,0
Avtobiografska ali biografska proza	31	83,9	12,9	3,2		100,0
Socialno-psihološka (družbena) proza	31	83,9	16,1	0,0		100,0
Strokovne revije	31	83,9	16,1	0,0		100,0
Ljubezenska proza	31	90,3	9,7	0,0		100,0
Pustolovska in potopisna proza	31	90,3	9,7	0,0		100,0
Dramatika	31	90,3	9,7	0,0		100,0
Znanstvena fantastika	31	90,3	9,7	0,0		100,0
Zgodovinska proza	31	96,8	3,2	0,0		100,0

Rezultati kažejo, da študenti v zvočni obliki najpogosteje poslušajo dnevno časopisje in revije ter knjige za osebno rast.

Dnevno časopisje in revije v zvočni obliki posluša vsaj nekajkrat na mesec dobra tretjina študentov (35,5 %). Knjige za osebno rast prav tako posluša vsaj nekajkrat na mesec tretjina vprašanih (32,3 %).

Med gradiva, ki jih študenti v zvočni obliki poslušajo najredkeje, sodijo ljubezenska proza, pustolovska in potopisna proza, dramatika, znanstvena fantastika in zgodovinska proza. Več kot 90,0 % študentov ta gradiva posluša le nekajkrat na leto ali še redkeje.

3.3.1.1.6.8 Primerjava

Rezultati, predstavljeni v tabeli o pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki, kažejo obstoj statistično značilnih razlik med posameznimi skupinami ($\chi^2 = 16,81$, $p = 0,010$), vendar so te razlike relativno majhne. Podrobnejše parne primerjave so pokazale, da ne obstaja statistično značilna razlika v nobenem paru skupin, kar pomeni, da ni zelo izrazitih razlik med skupinami glede poslušanja zvočnih gradiv. Vendar osnovnošolski ($\bar{R} = 1310,96$) in visokošolski učitelji ($\bar{R} = 1303,82$) rahlo izstopajo z nekoliko pogostejšim poslušanjem zvočnih gradiv. Na drugi strani knjižničarji ($\bar{R} = 1216,26$), študentje ($\bar{R} = 1205,16$) in vodstvo knjižnic ($\bar{R} = 1198,26$) nekoliko redkeje poslušajo zvočna gradiva.

Tabela 182: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti poslušanja gradiv v zvočni obliki

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Pogostost poslušanja gradiv v zvočni obliki	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	583	1263,52	16,81	0,010
	Osnovnošolski učitelji	267	1310,96		
	Srednješolski učitelji	539	1283,82		
	Knjižničarji	704	1216,26		
	Vodstvo knjižnic	47	1198,26		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1303,82		
	Študentje	275	1205,16		

3.3.1.1.7 Pogostost poslušanja podkastov

3.3.1.1.7.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Rezultati raziskave kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (74,1 %) posluša podkaste zelo redko, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje. Najmanjši delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (1,0 %) posluša podkaste vsak dan ali skoraj vsak dan.

Tabela 183: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	583	74,1	19,9	5,0	1,0	100,0

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da podkaste poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 184: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o spremljanju podkastov za strokovne namene

Spremljanje podkastov za strokovne namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	151	72,8	27,2	100,0

Rezultati kažejo, da večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (72,8 %) podkaste spremlja tudi za strokovne namene.

3.3.1.1.7.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 185: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	267	72,3	19,1	5,6	3,0	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (72,3 %) posluša podkaste zelo redko, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje. Najmanjši delež osnovnošolskih učiteljev (3,0 %) posluša podkaste vsak dan ali skoraj vsak dan.

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti osnovnošolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da podkaste poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 186: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o spremljanju podkastov za strokovne namene

Spremljanje podkastov za strokovne namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	74	73,0	27,0	100,0

Rezultati kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (73,0 %) podkaste spremlja tudi za strokovne namene.

3.3.1.1.7.3 Srednješolski učitelji

Tabela 187: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	539	68,1	21,0	7,4	3,5	100,0

Podatki kažejo, da poslušanje podkastov pri srednješolskih učiteljih ni ravno priljubljeno. Nekaj več kot dve tretjini (68,1 %) jih podkaste namreč poslušajo le nekajkrat na leto ali manj. Od preostalih jih podkaste največ poslušajo nekajkrat na mesec (21,0 %).

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti srednješolski učitelji, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da jih poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Od srednješolskih učiteljev, ki podkaste poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan, jih dobri dve tretjini (70,9 %) poslušata podkaste za strokovne namene.

Tabela 188: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o spremljanju podkastov za strokovne namene

Spremljanje podkastov za strokovne namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	172	70,9	29,1	100,0

3.3.1.1.7.4 Knjižničarji

Večina knjižničarjev posluša podkaste nekajkrat na leto ali manj (70,9 %). Takšnih, ki podkaste poslušajo vsak dan ali skoraj vsak dan, ni veliko (4,0 %). Slaba petina (18,0 %) jih posluša podkaste nekajkrat na mesec.

Tabela 189: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	704	70,9	18,0	7,1	4,0	100,0

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti knjižničarji, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da podkaste poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 190: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o spremljanju podkastov za strokovne namene

Spremljanje podkastov za strokovne namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	205	55,1	44,9	100,0

Med tistimi knjižničarji, ki podkaste poslušajo, jih dobra polovica (55,1%) to počne tudi za strokovne namene.

3.3.1.1.7.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.1.1.7.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 191: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	47	57,4	31,9	8,5	2,1	100,0

Poslušanje podkastov sodi med tiste aktivnosti, ki jih večina vodstvenih delavcev v knjižnicah opravlja nekajkrat na leto ali manj (57,4 %). Skoraj tretjina anketirancev posluša podkaste nekajkrat na mesec (31,9 %). Takšnih, ki podkaste poslušajo na dnevni bazi, je le majhen delež (2,1 %).

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti vodstveni delavci knjižnic, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da podkaste poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 192: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o spremljanju podkastov za strokovne namene

Spremljanje podkastov za strokovne namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	20	65,0	35,0	100,0

Večina vodstva knjižnic (65,0 %) podkaste spremlja za strokovne namene.

3.3.1.1.7.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 193: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	91	61,5	23,1	11,0	4,4	100,0

Večina visokošolskih učiteljev podkaste posluša le nekajkrat na leto ali manj (61,5 %). Slaba četrtnina visokošolskih učiteljev (23,1 %) posluša podkaste nekajkrat na mesec, desetina (11,0 %) pa nekajkrat na teden. Zelo malo jih posluša podkaste vsak dan ali skoraj vsak dan (4,4 %).

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da podkaste poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 194: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o spremljanju podkastov za strokovne namene

Spremljanje podkastov za strokovne namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	35	71,4	28,6	100,0

Večina visokošolskih učiteljev, ki poslušajo podkaste, jih spremlja tudi zaradi strokovnih namenov (71,4 %).

3.3.1.1.7.7 Študentje

Tabela 195: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti poslušanja podkastov

Pogostost poslušanja podkastov	N	Pogostost:				skupaj
		nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%
	275	50,5	32,7	12,0	4,7	100,0

Rezultati so pokazali, da je le malo študentov rednih poslušalcev podkastov. Te namreč nekajkrat na mesec ali pogosteje posluša malce manj kot polovica udeležencev (49,4 %), na dnevni ravni pa jim prisluhne le 4,7 % udeležencev.

Na naslednje vprašanje o pogostosti poslušanja podkastov za strokovne namene so odgovarjali tisti študentje, ki so pri vprašanju o pogostosti poslušanja podkastov odgovorili, da jih poslušajo nekajkrat na mesec, nekajkrat na teden ali vsak dan oz. skoraj vsak dan.

Tabela 196: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o spremljanju podkastov za študijske namene

Spremljanje podkastov za študijske namene	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	136	35,3	64,7	100,0

Večina študentov podkastov ne spremlja za študijske namene. Le dobra tretjina (35,3 %) je odgovorila, da jih posluša tudi za študijske namene.

3.3.1.1.7.8 Primerjava

Tabela 197: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti poslušanja podkastov

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Pogostost poslušanja podkastov	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	583	1170,63	58,58	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1202,89		
	Srednješolski učitelji	539	1259,02		
	Knjižničarji	704	1228,73		
	Vodstvo knjižnic	47	1375,62		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1349,56		
	Študentje	275	1478,24		

Na podlagi rezultatov v tabeli o pogostosti poslušanja podkastov lahko sklepamo o obstoju statistično značilnih razlik med različnimi skupinami ($\chi^2 = 58,58$, $p < 0,001$), kar kaže na različne navade glede poslušanja podkastov. Študentje ($\bar{R} = 1478,24$) rahlo izstopajo z nekoliko pogostejšim poslušanjem podkastov. Na drugi strani osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1202,89$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1170,63$) nekoliko redkeje poslušajo podkaste.

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in študentov, med skupinama osnovnošolskih učiteljev in študentov, med skupinama srednješolskih učiteljev in študentov, pa tudi med skupinama knjižničarjev in študentov. V vseh navedenih primerjavah študenti kažejo statistično značilno večjo pogostost poslušanja podkastov kakor primerjalna skupina.

3.3.1.2 Dolžina branja v prostem času

3.3.1.2.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Iz zbranih podatkov je razvidno, da tretjina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (32,7 %) v prostem času bere več kot eno uro na dan, pri čemer jih slaba desetina (9,2 %) bere več kot dve uri dnevno. Največ vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (39,2 %) branju nameni od 31 do 60 minut. V prostem času ne bere le majhen delež anketirancev (5,1 %).

Tabela 198: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o dolžini branja v prostem času

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	584	5,1	4,3	18,7	39,2	23,5	9,2	100,0

3.3.1.2.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 199: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o dolžini branja v prostem času

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	267	3,4	2,2	22,5	36,7	23,2	12,0	100,0

Iz zbranih podatkov je razvidno, da dobra tretjina osnovnošolskih učiteljev (35,2 %) v prostem času bere več kot eno uro na dan, dobra desetina (12,0 %) pa jih bere več kot dve uri dnevno. Največ osnovnošolskih učiteljev (36,7 %) branju nameni več kot pol ure in manj kot eno uro. V prostem času ne bere le majhen delež anketirancev (3,4 %).

3.3.1.2.3 Srednješolski učitelji**Tabela 200: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o dolžini branja v prostem času**

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	539	2,4	2,2	17,8	37,5	28,2	11,9	100,0

Največ srednješolskih učiteljev branju v prostem času nameni več kot pol ure, vendar manj kot eno uro (37,5 %). Dobra četrtina jih v prostem času bere od ene do dve uri (28,2 %), slaba petina (17,8 %) pa največ pol ure. Nekaj srednješolskih učiteljev (2,4 %) v prostem času nikoli ne bere.

3.3.1.2.4 Knjižničarji**Tabela 201: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o dolžini branja v prostem času**

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	704	0,7	1,3	15,9	36,4	32,7	13,1	100,0

Knjižničarji v prostem času najpogosteje berejo od 31 do 60 minut (36,4 %). Takšnih, ki berejo več kot dve uri, je nekaj več kot desetina (13,1 %). Med knjižničarji je tudi slab odstotek takšnih (0,7 %), ki v prostem času ne berejo. V večini (69,1 %) knjižničarji branju v prostem času namenijo med 31 in 120 minut. Poglobljenemu branju, ki traja več kot dve uri, se posveča majhen delež knjižničarjev (13,1 %).

3.3.1.2.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.1.2.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 202: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o dolžini branja v prostem času

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	47	0,0	0,0	12,8	42,6	36,2	8,5	100,0

Rezultati kažejo, da vodstveni delavci knjižnic v prostem času berejo, saj med anketiranci nismo dobili odgovora o takšnih, ki v prostem času ne berejo, prav tako pa ni bilo odgovora za branje do 15 minut. Vodstveni delavci v knjižnicah v največjem deležu (42,6 %) nepretrgoma berejo od 31 do 60 minut, sledi delež tistih, ki berejo od ene do dveh ur (36,2 %) in nato še delež tistih, ki berejo od 16 do 30 minut (12,8 %). Najnižji je delež (8,5 %) tistih, ki se v prostem času posvečajo poglobljenemu branju, za katerega je značilno branje več kot dve uri.

3.3.1.2.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 203: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o dolžini branja v prostem času

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	91	1,1	3,3	13,2	40,7	29,7	12,1	100,0

Visokošolski učitelji branju v prostem času namenijo v največjem odstotku (40,7 %) od 31 do 60 minut. Slaba tretjina (29,7 %) jih v svojem prostem času branju nameni nekaj več, tj. eno do dve uri, dobra desetina (12,1 %) pa več kot dve uri. Skoraj zanemarljiv odstotek jih v prostem času sploh ne bere, teh je 1,1 %, ali pa berejo le zelo kratek čas (do 15 minut), teh je 3,3 %.

3.3.1.2.7 Študentje

Tabela 204: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o dolžini branja v prostem času

Dolžina branja v prostem času	N	Dolžina:						skupaj
		v prostem času ne berem	do 15 minut	od 16 do 30 minut	od 31 do 60 minut	od 1 do 2 uri	več kot 2 uri	
		%	%	%	%	%	%	
	275	9,1	4,7	20,0	35,3	21,8	9,1	100,0

Rezultati so pokazali, da največ študentov (35,3 %) v prostem času za branje nameni od 31 do 60 minut. Sledi branje od ene do dve uri (21,8 %) in 16 do 30 minut (20,0 %). Poglobljenemu branju, ki traja več kot dve uri, se običajno posveča le slaba desetina udeležencev (9,1 %), enak odstotek študentov (9,1 %) pa pravi, da v prostem času ne bere.

3.3.1.2.8 Primerjava

Tabela 205: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede dolžine branja v prostem času

		Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Dolžina branja v prostem času	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev		584	1157,97	53,81	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji		267	1202,64		
	Srednješolski učitelji		539	1284,07		
	Knjižničarji		704	1375,60		
	Vodstvo knjižnic		47	1386,30		
	Visokošolski učitelji in sodelavci		91	1334,20		
	Študentje		275	1088,42		

Rezultati, prikazani v tabeli o dolžini branja v prostem času, so pokazali statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 53,81$, $p < 0,001$), to pa kaže na razlike v dolžini časa, ki ga posamezne skupine namenjajo branju v prostem času. V splošnem so vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1386,30$), knjižničarji ($\bar{R} = 1375,60$) ter visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1334,20$) skupine, ki v prostem času največ časa namenijo branju. Na drugi strani pa študentje ($\bar{R} = 1088,42$) ter vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1157,97$) v svojem prostem času berejo manj.

Podrobnejše parne primerjave so pokazale statistično značilne razlike v dolžini branja v prostem času med skupinama študentov in srednješolskih učiteljev ter med skupinama študentov in knjižničarjev. V obeh primerih je pri študentih dolžina branja v prostem času krajša kot pri primerjani skupini.

Prav tako so parne primerjave pokazale statistično značilne razlike v dolžini branja v prostem času med skupinama vzgojiteljev in pomočnikov ter srednješolskih učiteljev, kot tudi med skupinama vzgojiteljev in pomočnikov ter knjižničarjev. V obeh primerih je pri vzgojiteljih in pomočnikih dolžina branja v prostem času krajša kot pri primerjani skupini.

Statistično značilna razlika v dolžini branja v prostem času pa se je pokazala tudi med skupino osnovnošolskih učiteljev in skupino knjižničarjev – dolžina branja v prostem času je pri osnovnošolskih učiteljih krajša kot pri knjižničarjih.

3.3.1.3 Število prebranih knjig

3.3.1.3.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 206: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	584	0,00	50,00	2,00	1,00	2,40	3,54
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	584	0,00	20,00	0,00	0,00	0,25	1,29

Rezultati raziskave razkrivajo, da so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev v zadnjem mesecu v povprečju brali 2,40 knjige. Od tega so v povprečju brali le 0,25 e-knjige.

Število vseh branih knjig se je gibalo od 0 do 50. Pri e-knjigah se je število branih e-knjig gibalo od 0 do 20.

Tabela 207: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	584	9,1	28,6	20,9	17,6	13,0	10,8	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	114	10,5	63,2	11,4	6,1	6,1	2,6	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	584	12,7	56,2	17,6	8,4	2,4	2,7	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	114	48,2	43,9	6,1	0,9	0,9	0,0	100,0

Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev so v zadnjem letu prebrali največ knjig v slovenskem jeziku, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (28,6 %) je v tem obdobju prebral od ene do tri knjige, medtem ko je petina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (20,9 %) prebrala od štiri do pet knjig, ki niso neposredno povezane z delom. Kar desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (10,8 %) je prebrala več kot 20 knjig v slovenskem jeziku, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Manjši delež vzgojiteljev (9,1 %) v tem obdobju ni prebral nobene knjige v slovenskem jeziku, ki ni neposredno povezana z njihovim delom.

Rezultati nadalje kažejo, da je več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (56,2 %) prebrala vsaj 1 in največ 3 knjige v slovenščini, ki so neposredno povezane z njihovim delom, medtem ko je tretjina (31,1 %) prebrala 4 ali 5 takšnih knjig in več. Kljub temu pa dobra desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (12,7 %) ni prebrala nobene strokovne knjige v slovenskem jeziku.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Nekoliko manj kot dve tretjini teh vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (63,2 %) je prebralo 1 do 3 knjige, ki niso neposredno povezane z

njihovim delom, medtem ko jih desetina (10,5 %) ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, ki ni neposredno povezana z njihovim delom.

Še redkeje so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev v zadnjih 12 mesecih brali strokovno literaturo v tujem jeziku. Skoraj polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (48,2 %) ni prebrala nobene strokovne knjige v tujem jeziku, ki je vezana na njihovo delo. Dobri dve petini (43,9 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev sta prebrali od 1 do 3 takšne knjige. Majhen delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (7,9 %) je v tem obdobju prebral več kot 4 strokovne knjige v tujem jeziku.

3.3.1.3.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 208: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	267	0,00	21,00	2,00	2,00	2,77	2,76
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	267	0,00	5,00	0,00	0,00	0,17	0,66

Rezultati raziskave razkrivajo, da so osnovnošolski učitelji v zadnjem mesecu v povprečju prebrali 2,77 knjige. Od tega so v povprečju prebrali le 0,17 e-knjige.

Število vseh branih knjig se je gibalo od 0 do 21. Pri e-knjigah se je število branih e-knjig gibalo od 0 do 5.

Osnovnošolski učitelji so v zadnjih 12 mesecih prebrali največ knjig v slovenskem jeziku, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež učiteljev (25,1 %) je v tem obdobju prebral od 6 do 10 knjig, medtem ko je več kot tretjina (36,0 %) učiteljev prebrala več kot 5 knjig, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Manjši delež učiteljev (4,9 %) v tem obdobju ni prebral nobene knjige v slovenskem jeziku, ki ni neposredno povezana z njihovim delom.

Tabela 209: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje za branje knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	267	4,9	18,0	16,1	25,1	16,5	19,5	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	92	9,8	47,8	25,0	7,6	3,3	6,5	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	267	11,6	48,7	22,8	9,0	5,2	2,6	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	92	34,8	46,7	7,6	4,3	5,4	1,1	100,0

Rezultati nadalje kažejo, da je skoraj polovica učiteljev (48,7 %) prebrala vsaj 1 in največ 3 knjige v slovenščini, ki so neposredno povezane z njihovim delom, medtem ko je petina (22,8 %) prebrala do 5 takšnih knjig. Kljub temu pa desetina (11,6 %) učiteljev ni prebrala nobene knjige, povezane z delom, v slovenskem jeziku.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti osnovnošolski učitelji, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Skoraj polovica teh učiteljev (47,8 %) je prebrala 1 do 3 knjige, ki niso neposredno povezane z njihovim delom, medtem ko jih desetina (9,8 %) ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, ki ni neposredno povezana z njihovim delom.

Še redkeje so učitelji v zadnjih mesecih brali literaturo, povezano z delom. Več kot tretjina učiteljev (34,8 %) ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, ki je vezana na njihovo delo, medtem ko jih je največ (46,7 %) prebralo od 1 do 3 takšne knjige. Zelo malo učiteljev (1,1 %) je v tem obdobju prebralo več kot 20 tujejezičnih knjig, ki so povezane z njihovim delom.

3.3.1.3.3 Srednješolski učitelji

Tabela 210: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	539	0,00	30,00	2,00	2,00	2,86	3,07
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	539	0,00	10,00	0,00	0,00	0,28	1,02

Sodelujoči srednješolski učitelji so v mesecu pred raziskavo brali povprečno 2,86 knjige, od tega 0,28 e-knjige. Število branih knjig v mesecu pred raziskavo se giblje od 0 do 30 za vse knjige in od 0 do 10 za e-knjige.

Tabela 211: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	539	8,0	22,1	14,7	20,4	14,8	20,0	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	539	11,7	45,6	21,2	12,8	4,8	3,9	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	291	14,1	51,2	13,1	10,3	6,5	4,8	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	291	24,4	54,0	12,7	5,8	1,0	2,1	100,0

Srednješolski učitelji so v zadnjem letu največ knjig prebrali v slovenskem jeziku, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež učiteljev (22,1 %) je v tem obdobju prebral 1 do 3 knjige, medtem ko je več kot polovica (55,2 %) prebrala več kot 5 takšnih knjig. Kljub temu 8,0 % učiteljev ni prebralo nobene knjige v slovenskem jeziku, ki ni povezana z njihovim delom.

Ko gre za strokovno literaturo v slovenskem jeziku, povezano z delom, je skoraj polovica učiteljev (45,6 %) v zadnjem letu prebrala od 1 do 3 knjige, dobra petina (21,2 %) je prebrala 4 ali 5 knjig, medtem ko desetina (11,7 %) ni prebrala nobene knjige, povezane z njihovim delom.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti srednješolski učitelji, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Največ jih je prebralo 1 do 3 knjige, ki niso neposredno povezane z njihovim delom (51,2 %), medtem ko jih 14,1 % ni prebralo nobene knjige v tujem jeziku, ki ni povezana z delom.

Manj pogosto so učitelji brali strokovno literaturo v tujem jeziku. Skoraj četrtna učiteljev (24,4 %) ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, povezane z delom, medtem ko jih je največ (54,0 %) prebralo 1 do 3 takšne knjige. Zelo majhen delež učiteljev (2,1 %) je prebral več kot 20 knjig v tujem jeziku, povezanih z njihovim delom.

3.3.1.3.4 Knjižničarji

Tabela 212: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	704	0,00	56,00	4,00	3,00	4,79	4,78
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	700	0,00	16,00	0,00	0,00	0,36	1,33

Število vseh prebranih knjig v zadnjem mesecu ima pri knjižničarjih razpon od 0 do 56. Povprečno število knjig, branih v zadnjem mesecu, je pri knjižničarjih 4,79. Po e-knjigah knjižničarji glede na rezultate posegajo v manjšem obsegu, saj je razpon prebranih e-knjig v zadnjem mesecu od 0 do 16. Povprečno število e-knjig, prebranih v zadnjem mesecu, je 0,36.

Tabela 213: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	704	2,3	8,2	8,7	15,9	22,2	42,8	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	704	11,1	33,2	16,1	12,8	12,5	14,3	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	357	11,5	47,3	14,6	10,1	7,3	9,2	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	357	46,2	37,5	7,3	4,2	2,0	2,8	100,0

Knjižničarji so v zadnjih 12 mesecih prebrali največ knjig v slovenskem jeziku, in sicer knjig, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež knjižničarjev (42,8 %) je prebral več kot 20 takšnih knjig. Skoraj dve tretjini knjižničarjev (65,0 %) sta v tem obdobju prebrali več kot 10 knjig, ki niso neposredno povezane z delom, le majhen delež (2,3 %) pa v tem obdobju ni prebral nobene knjige iz te kategorije.

Pri strokovni literaturi v slovenskem jeziku, ki je povezana z delom, je skoraj tretjina knjižničarjev (33,2 %) v zadnjem letu prebrala do 3 knjige, medtem ko jih je 16,1 % prebralo 4 do 5 knjig. Približno enaka skupina (14,3 %) je prebrala več kot 20 knjig, povezanih z delom, medtem ko desetina knjižničarjev (11,1 %) ni prebrala nobene tovrstne knjige.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti knjižničarji, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Pri branju knjig v tujem jeziku, ki niso povezane z delom, skoraj polovica knjižničarjev (47,3 %) navaja, da je v zadnjem letu prebrala 1 do 3 knjige. Nekoliko več kot četrtnina knjižničarjev (26,6 %) je prebrala več kot 5 knjig v tujem jeziku, ki niso povezane z delom, medtem ko jih desetina (11,5 %) ni prebrala nobene takšne knjige.

Branje strokovne literature v tujem jeziku je med knjižničarji precej redko. Skoraj polovica (46,2 %) jih v zadnjem letu ni prebrala nobene strokovne knjige v tujem jeziku, medtem ko jih je največ (37,5 %) prebralo 1 do 3 knjige. Zelo majhen delež (2,8 %) je prebral več kot 20 knjig iz te kategorije.

3.3.1.3.5 Vodstveni delavci

3.3.1.3.5.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 214: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	68	0,00	6,00	2,00	2,00	2,51	1,20
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	68	0,00	2,00	0,00	0,00	0,09	0,33

Število vseh branih knjig v zadnjem mesecu ima pri vodstvenih delavcih vrtcev in šol razpon od 0 do 6. Povprečno število knjig, branih v zadnjem mesecu, je 2,51. Po e-knjigah posegajo vodstveni delavci vrtcev in šol v manjšem obsegu, saj je razpon prebranih e-knjig v zadnjem mesecu od 0 do 2. Povprečno število e-knjig pri vodstvenih delavcih vrtcev in šol, branih v zadnjem mesecu, je 0,09.

Tabela 215: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	68	1,5	14,7	14,7	22,1	30,9	16,2	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	68	2,9	45,6	22,1	19,1	10,3	0,0	100,0

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	25	16,0	52,0	24,0	8,0	0,0	0,0	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	25	32,0	52,0	8,0	8,0	0,0	0,0	100,0

Vodstveni delavci vrtcev in šol so v zadnjih 12 mesecih največ brali v slovenskem jeziku, in sicer knjige, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež (30,9 %) je bral med 11 in 20 knjig, sledijo tisti, ki so brali od 6 do 10 knjig (22,1 %). Skoraj polovica vodstvenih delavcev (47,1 %) je v tem obdobju brala več kot 10 knjig. Le 1,5 % jih ni prebralo nobene knjige, ki ni povezana z delom.

Pri strokovni literaturi v slovenskem jeziku, povezani z njihovim delom, je največji delež (45,6 %) prebral do 3 knjige, skoraj četrtna (22,1 %) pa 4 oz. 5 knjig. Bistveno manj je tistih, ki so prebrali več kot 10 knjig (10,3 %), medtem ko nihče ni prebral več kot 20 knjig. Le 2,9 % vodstvenih delavcev v tem obdobju ni prebralo nobene knjige, povezane z njihovim delom.

Na vprašanje o številu branih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti vodstveni delavci vrtcev in šol, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Branje knjig v tujem jeziku je med vodstvenimi delavci manj pogosto. Več kot polovica (52,0 %) jih je prebrala 1 do 3 knjige, ki niso povezane z delom, četrtna (24,0 %) jih je prebrala od 4 do 5 knjig. Le 8,0 % jih je prebralo od 6 do 10 knjig, medtem ko nihče ni prebral več kot 10 knjig. Hkrati 16,0 % vodstvenih delavcev v zadnjem letu ni prebralo nobene knjige v tujem jeziku, ki ni povezana z delom.

Pri strokovni literaturi v tujem jeziku je delež branja še nižji. Skoraj tretjina (32,0 %) ni brala nobene knjige, povezane z delom, več kot polovica (52,0 %) jih je prebrala 1 do 3 knjige, medtem ko je le majhen delež prebral 4 ali 5 knjig (8,0 %). Nihče ni prebral več kot 10 knjig v tej kategoriji.

3.3.1.3.5.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 216: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	47	1,00	20,00	3,00	3,00	4,11	3,31
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	47	0,00	2,00	0,00	0,00	0,09	0,35

Vodstveni delavci v knjižnici so glede na rezultate v zadnjem mesecu brali največ 20 knjig in najmanj eno knjigo, povprečno je mesečno število branih knjig 4,11. Število e-knjig se je gibalo od 0 do 2 e-knjigi, povprečno je to 0,9 knjige.

Tabela 217: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	47	0,0	6,4	2,1	25,5	12,8	53,2	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	47	17,0	38,3	19,1	19,1	2,1	4,3	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	26	23,1	42,3	15,4	19,2	0,0	0,0	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	26	34,6	50,0	7,7	3,8	3,8	0,0	100,0

Vodstvo knjižnic je v zadnjih 12 mesecih največ bralo knjige v slovenskem jeziku, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež (53,2 %) je prebral več kot 20 takšnih knjig. Skoraj dve tretjini (66,0 %) jih je prebralo več kot 10 knjig, le 6,4 % pa jih je prebralo zgolj 1 do 3 knjige. Nihče ni poročal, da v zadnjem letu ne bi prebral nobene knjige iz te kategorije.

Pri strokovni literaturi v slovenskem jeziku, povezani z delom, se bralne navade nekoliko razlikujejo. Največji delež (38,3 %) je prebral 1 do 3 knjige, dobra petina (19,1 %) pa jih je prebrala 4 ali 5 knjig oz. od 6 do 10 knjig. Le 6,4 % jih je prebralo več kot 10 knjig, povezanih z delom. Skoraj petina (17,0 %) jih v zadnjem letu ni prebrala nobene strokovne knjige v slovenskem jeziku.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti vodstveni delavci knjižnic, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Branje knjig v tujem jeziku je precej manj pogosto. Skoraj četrtina (23,1 %) jih ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, ki ni povezana z delom. Največji delež (42,3 %) je prebral do 3 knjige, medtem ko jih je le petina (19,2 %) prebrala vsaj 6 in največ 10. Nihče ni prebral več kot 10 knjig v tej kategoriji.

Branje strokovne literature v tujem jeziku je med vodstvenimi delavci knjižnic še redkejše. Več kot tretjina (34,6 %) ni prebrala nobene takšne knjige, medtem ko jih je največ (50,0 %) prebralo do 3 knjige. Le 3,8 % jih je prebralo več kot 10 knjig, povezanih z delom.

3.3.1.3.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 218: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	91	0,00	20,00	4,00	2,00 5,00	5,10	4,14
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	91	0,00	10,00	0,00	0,00	1,01	1,94

Število vseh branih knjig v zadnjem mesecu ima pri visokošolskih učiteljih in sodelavcih razpon od 0 do 20. Povprečno število knjig, branih v zadnjem mesecu, je 5,10 knjige. Po e-knjigah glede na rezultate posegajo v manjšem obsegu, saj je razpon prebranih e-knjig v zadnjem mesecu od 0 do 10. Povprečno število e-knjig, prebranih v zadnjem mesecu, je 1,01.

Tabela 219: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	ena do tri knjige	štiri do pet knjig	šest do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	91	7,7	15,4	15,4	19,8	16,5	25,3	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	91	8,8	30,8	12,1	12,1	12,1	24,2	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo	85	7,1	24,7	21,2	16,5	12,9	17,6	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo	85	20,0	31,8	9,4	15,3	15,3	8,2	100,0

Visokošolski učitelji in sodelavci so v zadnjih 12 mesecih največ brali knjige v slovenskem jeziku, ki niso neposredno povezane z njihovim delom. Največji delež (25,3 %) je prebral več kot 20 takšnih knjig, sledi skupina, ki je prebrala 6 do 10 knjig (19,8 %). Dobri dve petini (41,8 %) jih je prebralo več kot 10 knjig v tej kategoriji. Le 7,7 % jih ni prebralo nobene knjige, ki ni povezana z delom.

Pri strokovni literaturi v slovenskem jeziku, povezani z delom, je največji delež (30,8 %) prebral 1 do 3 knjige, četrtnina (24,2 %) pa jih je prebrala več kot 20 knjig. Dobra desetina (12,1 %) jih je prebrala 4 do 5 knjig oz. 6 do 10 knjig, podoben delež (12,1 %) jih je prebral tudi od 11 do 20. Le 8,8 % jih ni prebralo nobene strokovne knjige v slovenskem jeziku.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku. Pri strokovni literaturi v tujem jeziku je razporeditev podobna. Največji delež (24,7 %) je prebral od 1 do 3 knjige, skoraj petina (21,2 %) jih je prebrala od 4 do 5 knjig, medtem ko jih je slaba petina (17,6 %) prebrala več kot 20. Le 7,1 % jih ni prebralo nobene knjige v tej kategoriji, kar kaže na to, da visokošolski učitelji in sodelavci pogosto berejo strokovno literaturo v tujem jeziku.

Pri knjigah v tujem jeziku, ki niso povezane z delom, je delež branja nižji. Največji delež (31,8 %) do 3 knjige, skoraj petina (19,4 %) pa jih je prebrala več kot 10 knjig. Petina (20,0 %) v zadnjem letu ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, ki ni povezana z delom.

Tabela 220: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o branju člankov v zadnjih 12 mesecih

Branje člankov v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število prebranih znanstvenih in/ali strokovnih člankov v zadnjih 12 mesecih	90	0,00	700,00	30,00	30,00	63,42	101,59

V zadnjih 12 mesecih so visokošolski učitelji in sodelavci prebrali tudi do 700 znanstvenih in/ali strokovnih člankov. Nekateri visokošolski učitelji in sodelavci pa v tem obdobju niso prebrali nobenega članka. V povprečju so visokošolski učitelji in sodelavci v zadnjih 12 mesecih prebrali 63,42 znanstvenega in/ali strokovnega članka.

3.3.1.3.7 Študentje

Tabela 221: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o branju knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	274	0,00	40,00	2,00	1,00	2,66	3,76
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	274	0,00	12,00	0,00	0,00	0,47	1,38

Razpon števila branih knjig v zadnjem mesecu je bil pri študentih zelo velik. Tako imamo odgovore študentov, ki niso brali nobene knjige, do študentov, ki so poročali, da so brali 40 knjig. To je bila tudi največja količina branih knjig v zadnjem mesecu. V povprečju so prebrali 2,66 knjige. Glede na podatke je opazno, da študenti še vedno berejo več tiskanih knjig kot elektronskih. V zadnjem mesecu je bilo največje število branih e-knjig 12, kar je bistveno manj kot v primerjavi s tiskanimi knjigami. V povprečju so prebrali zgolj pol e-knjige (0,47) v zadnjem mesecu.

Na vprašanje o številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih so odgovarjali samo študentje, ki so odgovorili, da berejo knjige v tujem jeziku.

Študenti so v zadnjih 12 mesecih največ brali v tujem jeziku, knjige, ki niso neposredno povezane z njihovim študijem. Največji delež študentov (36,1 %) je v tem obdobju prebral od 1 do 3 knjige, medtem ko jih je dobra tretjina (35,5 %) prebrala več kot 5 takšnih knjig. Kljub temu dobra desetina študentov (13,9 %) ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, ki ni povezana s študijem.

Tabela 222: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o branju knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	N	Število:						skupaj
		nič	ena do tri knjige	štiri do pet knjig	šest do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig	
		%	%	%	%	%	%	
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na študij	166	13,9	36,1	14,5	10,2	7,8	17,5	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na študij	275	21,8	31,6	18,2	12,4	9,1	6,9	100,0
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na študij	275	14,5	42,2	21,5	8,0	8,7	5,1	100,0
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na študij	166	42,2	39,2	7,2	8,4	0,6	2,4	100,0

Ko gre za knjige v slovenskem jeziku, ki niso povezane s študijem, je največji delež študentov (31,6 %) v zadnjem letu prebral od 1 do 3 knjige, slaba petina (18,2 %) jih je prebrala 4 ali 5 knjig, medtem ko jih dobra petina (21,8 %) ni prebrala nobene knjige, ki ni povezana s študijem.

Največji delež študentov (42,2 %) je prebral od 1 do 3 knjige v slovenščini, ki so vezane na študij, medtem ko jih 14,5 % ni prebralo nobene knjige, povezane s študijem. Več kot 10 strokovnih knjig v slovenščini je prebrala dobra desetina študentov (13,8 %).

Manj pogosto so študenti brali strokovno literaturo v tujem jeziku. Skoraj polovica študentov (42,2 %) ni prebrala nobene knjige v tujem jeziku, povezane s študijem, medtem ko jih je največ (39,2 %) prebralo od 1 do 3 takšne knjige. Zelo majhen delež študentov (3,0 %) je prebral več kot 10 tujejezičnih knjig, povezanih s študijem.

3.3.1.3.8 Primerjava

Tabela 223: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede branja knjig v zadnjem mesecu

Branje knjig v zadnjem mesecu	Skupina:	N	$\bar{R}$	M	SD	χ^2	p
Število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	583	977,07	2,40	3,54	381,08 < 0,001	
	Osnovnošolski učitelji	267	1185,42	2,77	2,76		
	Srednješolski učitelji	539	1192,89	2,86	3,07		
	Knjižničarji	704	1666,36	4,79	4,78		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1250,73	2,51	1,20		
	Vodstvo knjižnic	47	1655,46	4,11	3,31		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1734,92	5,10	4,14		
	Študentje	274	1052,91	2,66	3,76		
Število e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1231,13	0,25	1,29	76,10 < 0,001	
	Osnovnošolski učitelji	267	1222,82	0,17	0,66		
	Srednješolski učitelji	539	1282,90	0,34	1,53		
	Knjižničarji	700	1300,63	0,36	1,33		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1206,76	0,09	0,33		
	Vodstvo knjižnic	47	1195,97	0,09	0,35		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1603,86	1,01	1,94		
	Študentje	274	1358,11	0,47	1,38		

Analiza rezultatov o branju knjig v zadnjem mesecu je pokazala obstoj statistično značilnih razlik med različnimi skupinami glede na število vseh knjig in e-knjig, ki so jih brali v zadnjem mesecu ($\chi^2 = 381,08$ za vse knjige; $\chi^2 = 76,10$ za e-knjige, $p < 0,001$ za oba primera). Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1734,92$) ter knjižničarji ($\bar{R} = 1666,36$) sta skupini, ki sta v zadnjem mesecu prebrali največ **knjig**. Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1655,46$) prav tako izkazujejo visoko povprečno vrednost prebranih knjig v zadnjem mesecu. Na drugi strani imajo srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1192,89$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1185,42$), vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1185,42$) ter študentje ($\bar{R} = 1052,91$) nižje povprečne vrednosti, kar kaže na manjše število prebranih knjig v zadnjem mesecu. Pri tem je vredno omeniti še

razpršenost rezultatov, ki je višja pri skupinah, ki v splošnem poročajo o najvišjem številu prebranih knjig v zadnjem mesecu, to so visokošolski učitelji in sodelavci ter knjižničarji. Sklepamo lahko, da znotraj teh dveh skupin prihaja do večjih razlik med posamezniki v številu prebranih knjig v zadnjem mesecu kot pri drugih skupinah.

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in srednješolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov in knjižničarjev, kakor tudi med skupinama vzgojiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki kažejo statistično značilno manjše število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina.

Nadalje so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama študentov in visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupinama študentov in knjižničarjev, kakor tudi skupinama študentov ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah študenti kažejo statistično značilno manjše število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina.

Prav tako so se pokazale statistično značilne razlike med skupinama osnovnošolskih učiteljev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupinama osnovnošolskih učiteljev in knjižničarjev, pa tudi med skupinama osnovnošolskih učiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah osnovnošolski učitelji kažejo statistično značilno manjše število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina. Skladno so se pokazale statistično značilne razlike tudi med skupinama srednješolskih učiteljev ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupinama srednješolskih učiteljev in knjižničarjev, tudi med skupinama srednješolskih učiteljev ter vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh treh primerjavah srednješolski učitelji kažejo statistično značilne manjše število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina.

Statistično značilne razlike so se pokazale še med skupinama vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter knjižničarjev oz. med skupinama vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev. V obeh primerjavah vodstveni delavci

vrtec in šol kažejo statistično značilno manjše število vseh knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina.

Pri številu prebranih **e-knjig** je skupina visokošolskih učiteljev in sodelavcev ($\bar{R} = 1603,86$) tista, ki je prebrala največ e-knjig v zadnjem mesecu. Sledijo jim študentje ($\bar{R} = 1358,11$), knjižničarji ($\bar{R} = 1300,63$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1282,90$). Po drugi strani imajo vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1206,76$) in vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1195,97$) najnižje povprečne vrednosti prebranih e-knjig v zadnjem mesecu, kar kaže na redko uporabo e-knjig v teh dveh skupinah.

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in srednješolskih učiteljev, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in vzgojiteljev ter pomočnikov, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in knjižničarjev, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in študentov, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol, pa tudi med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah visokošolski učitelji in sodelavci kažejo statistično značilno večje število vseh e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina.

Statistično značilne razlike so se pokazale tudi med skupinama študentov ter osnovnošolskih učiteljev in tudi med skupinama študentov in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev. V obeh primerjavah študenti kažejo statistično značilno večje število vseh e-knjig, ki jih je posameznik bral v zadnjem mesecu, kakor primerjalna skupina.

Tabela 224: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede branja knjig v zadnjih 12 mesecih

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo oz. študij	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1028,90	436,55	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1291,57		
	Srednješolski učitelji	539	1222,32		
	Knjižničarji	704	1688,19		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1400,05		

Branje knjig v zadnjih 12 mesecih	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Število prebranih knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo oz. študij	Vodstvo knjižnic	47	1817,95	123,97	< 0,001
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1338,42		
	Študentje	274	804,06		
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1100,27		
	Osnovnošolski učitelji	267	1195,92		
	Srednješolski učitelji	539	1241,74		
	Knjižničarji	700	1483,14		
	Vodstvo vrtcev in šol	68	1402,60		
	Vodstvo knjižnic	47	1230,34		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1611,98		
Število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo oz. študij	Študentje	274	1241,48	20,94	0,004
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	114	515,29		
	Osnovnošolski učitelji	92	583,09		
	Srednješolski učitelji	291	546,80		
	Knjižničarji	357	594,99		
	Vodstvo vrtcev in šol	25	495,64		
	Vodstvo knjižnic	26	496,27		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	85	613,90		
	Študentje	166	646,70		

Tabela 224 prikazuje rezultate različnih skupin glede števila prebranih knjig v zadnjih mesecih. Pri tem knjige podrobneje razdeli na knjige v slovenščini, ki niso vezane na delo oz. študij, knjige v slovenščini, ki so vezane na delo oz. študij, knjige v tujem jeziku, ki niso vezane na delo oz. študij, in knjige v tujem jeziku, vezane na delo oz. študij. Treba je omeniti še, da so število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih navedli samo udeleženci, ki so v anketnem vprašalniku predhodno odgovorili, da berejo tudi knjige v tujem jeziku.

Na podlagi rezultatov o številu prebranih **knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo ali študij**, so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 436,55$, $p < 0,001$). Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1817,95$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1688,19$) izkazujejo najvišje povprečne vrednosti, kar kaže, da ti dve skupini bereta največ knjig v slovenščini, ki niso vezane na delo ali študij. Sledijo jim vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1400,05$) in visokošolski učitelji ter sodelavci ($\bar{R} = 1338,42$). Na drugi strani imajo študentje ($\bar{R} = 804,06$) ter vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev najnižje povprečne vrednosti ($\bar{R} = 1028,90$) v številu prebranih knjig v slovenskem jeziku v zadnjem letu, nevezanih na delo oz. študij, v primerjavi z drugimi skupinami.

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama študentov in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev, med skupinama študentov in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama študentov in srednješolskih učiteljev, med skupinama študentov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama študentov in knjižničarjev, med skupinama študentov in vodstvenih delavcev vrtcev in šol, kakor tudi med skupinama študentov in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah študenti kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v slovenskem jeziku, nevezanih na delo oz. študij, kakor primerjalna skupina.

Prav tako pregled parnih primerjav pokaže, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in srednješolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in knjižničarjev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol, pa tudi med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v slovenskem jeziku, nevezanih na delo oz. študij, kakor primerjalna skupina.

Statistično značilne razlike pa so se pokazale tudi med skupinama osnovnošolskih učiteljev in knjižničarjev, med skupinama osnovnošolskih učiteljev in vodstvenih delavcev knjižnic, med skupinama srednješolskih učiteljev in knjižničarjev, med skupinama srednješolskih učiteljev in vodstvenih delavcev knjižnic, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in knjižničarjev, ne nazadnje tudi med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih primerjavah učitelji (osnovno-, srednje- in visokošolski) kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig, ki so v slovenskem jeziku in niso vezane na delo oz. študij, kakor primerjalna skupina.

Na podlagi rezultatov o številu prebranih **knjig v slovenščini v zadnjih 12 mesecih, ki so vezane na delo ali študij**, so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 123,97$, $p < 0,001$). Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1611,98$) imajo najvišjo povprečno vrednost, kar kaže, da v primerjavi s

preostalimi skupinami preberejo največ knjig, ki so v slovenščini in so povezane z njihovim delom ali študijem. Sledijo jim knjižničarji ($\bar{R} = 1483,14$) in vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1402,60$), ki prav tako izkazujejo visoko število prebranih knjig v slovenščini, vezanih na delo. Tem po številu sledijo srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1241,74$), študentje ($\bar{R} = 1241,48$), vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1230,34$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1195,92$). Najnižje po številu prebranih knjig v slovenščini v zadnjem letu, vezanih na delo, pa so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1100,27$).

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in srednješolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in knjižničarjev, kakor tudi med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v slovenskem jeziku, vezanih na delo oz. študij, kakor primerjalna skupina.

Prav tako pregled parnih primerjav pokaže, da so razlike statistično značilne med skupinama študentov in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in med skupinama študentov in knjižničarjev. V obeh navedenih primerjavah študenti kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v slovenskem jeziku, vezanih na delo oz. študij, kakor primerjalna skupina.

Statistično značilne razlike pa so se pokazale tudi med skupinama osnovnošolskih učiteljev in knjižničarjev ter med skupinama osnovnošolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. V obeh navedenih primerjavah osnovnošolski učitelji kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v slovenskem jeziku, vezanih na delo oz. študij, kakor primerjalna skupina. Podobno je tudi pri srednješolskih učiteljih, saj ti v primerjavi z visokošolskimi učitelji oz. sodelavci in knjižničarji kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig, ki so v slovenskem jeziku in so vezane na delo oz. študij.

Na podlagi rezultatov o številu prebranih **knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, ki niso vezane na delo ali študij**, so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi ($\chi^2 = 20,94$, $p = 0,004$) skupinami. Študentje ($\bar{R} = 646,70$) in

visokošolski učitelji ter sodelavci ($\bar{R} = 613,90$) izkazujejo najvišje povprečne vrednosti, kar kaže, da v primerjavi z ostalimi skupinami berejo več knjig v tujem jeziku za prosti čas. Sledijo jim knjižničarji ($\bar{R} = 594,99$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 583,09$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 546,80$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 515,29$). Najnižje vrednosti v številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, nevezanih na delo oz. študij, kažejo vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 495,64$) oz. knjižnič ($\bar{R} = 496,27$).

Podrobnejše parne primerjave pa pokažejo, da so razlike statistično značilne samo med skupinama študentov in vzgojiteljev oz. pomočnikov vzgojiteljev ter med skupinama študentov in srednješolskih učiteljev. V obeh navedenih primerjavah študenti kažejo statistično značilno večje število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, nevezanih na delo oz. študij.

Na podlagi rezultatov o številu prebranih **knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, vezanih na delo ali študij**, so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 130,33$, $p < 0,001$). Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 902,09$) izkazujejo najvišje povprečne vrednosti, kar kaže, da v primerjavi z drugimi skupinami berejo več knjig v tujem jeziku za namen svojega dela oz. študija. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 629,12$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 575,22$), vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 574,30$), vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 562,10$), študentje ($\bar{R} = 541,38$) in knjižničarji ($\bar{R} = 514,29$). Najnižje vrednosti v številu prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, vezanih na delo oz. študij, kažejo vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 470,46$).

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in srednješolskih učiteljev, kakor tudi med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. V obeh navedenih primerjavah vzgojitelji oz. pomočniki vzgojiteljev kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, vezanih na delo oz. študij. Prav tako so razlike statistično značilne med skupinama knjižničarjev in srednješolskih učiteljev oz. visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, saj knjižničarji kažejo statistično značilno manjše število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, vezanih na delo oz. študij.

Nadalje so razlike statistično značilne med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in srednješolskih učiteljev, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in študentov, med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in vodstvenih delavcev knjižnic, pa tudi med skupinama visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol. V vseh navedenih primerjavah visokošolski učitelji in sodelavci kažejo statistično značilno večje število prebranih knjig v tujem jeziku v zadnjih 12 mesecih, vezanih na delo oz. študij.

3.3.1.4 Uporaba knjižnice

Ta sklop ni bil namenjen knjižničarjem in vodstvu knjižnic.

3.3.1.4.1 Uporaba šolske ali fakultetne oz. univerzitetne knjižnice

3.3.1.4.1.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 225: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o včlanjenosti v šolsko knjižnico

Včlanjenost v šolsko knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	149	55,7	44,3	100,0

Na vprašanje o včlanjenosti v šolsko knjižnico so odgovarjali vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so zaposleni v vrtcih pri šoli. Rezultati kažejo, da je dobra polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (55,7 %) včlanjenih v šolsko knjižnico.

Na vprašanje o pogostosti uporabe šolske knjižnice so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so pritrnilno odgovorili, da so včlanjeni v šolsko knjižnico.

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev šolsko knjižnico najpogosteje uporabljajo z namenom izposoje tiskanih knjig, pridobivanja informacij s strani knjižničarjev in zaradi udeležbe na dogodkih. Nasprotno pa šolsko knjižnico najredkeje obiščejo z namenom izposoje e-knjig in dela za službo.

Tabela 226: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti uporabe šolske knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	83	0,0	20,5	9,6	9,6	32,5	15,7	12,0	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	83	12,0	37,3	9,6	2,4	19,3	3,6	13,3	2,4	100,0
Udeležba na dogodku	83	34,9	45,8	6,0	1,2	4,8	0,0	0,0	7,2	100,0
Udeležba na izobraževanju	83	47,0	33,7	7,2	1,2	4,8	0,0	1,3	4,8	100,0
Izposoja avdioknjig oz. zvočnic	83	61,4	25,3	2,4	1,2	7,2	1,2	0,0	1,2	100,0
Delo za službo	83	74,7	14,5	1,2	1,2	2,4	0,0	4,8	1,2	100,0
Izposoja e-knjig	83	86,7	3,6	2,4	1,2	4,8	0,0	1,2	0,0	100,0

Pri izposoji tiskanih knjig se je pokazalo, da več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (60,2 %) šolsko knjižnico za ta namen uporablja najmanj enkrat na mesec, medtem ko jih petina (20,5 %) v ta namen šolsko knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece. Noben vzgojitelj ali pomočnik vzgojitelja ni označil, da knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen.

Z namenom pridobivanja informacij s strani knjižničarjev šolsko knjižnico najmanj enkrat na mesec uporablja dobra tretjina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (35,9 %), medtem ko jih slabi dve petini (37,3 %) uporabljata šolsko knjižnico v ta namen redkeje kot na tri mesece. Za ta namen šolske knjižnice nikoli ne uporablja 12,0 % vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev.

Podatki kažejo, da 4,8 % vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev zaradi udeležbe na dogodkih šolsko knjižnico obiskuje vsaj enkrat mesečno. Hkrati tretjina anketiranih (34,9 %) šolske knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen, medtem ko jih nekaj manj kot polovica (45,8 %) za udeležbo na dogodkih šolsko knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece. Poleg tega 7,2 % udeležencev navaja, da ta storitev v njihovi šolski knjižnici ni na voljo.

Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev šolsko knjižnico še redkeje uporabljajo za potrebe dela za službo, saj jih večina (74,7 %) šolske knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli. Po drugi strani pa 7,2 % anketiranih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev uporablja šolsko knjižnico za službene namene vsaj enkrat mesečno.

Anketirani vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev najredkeje uporabljajo šolsko knjižnico za izposojanje e-knjig, saj jih večina (86,7 %) navaja, da šolske knjižnice v ta namen ne uporabljajo nikoli.

3.3.1.4.1.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 228: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti uporabe šolske knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	stori tev ni na voljo	skupaj
		%	%	%	%	%	%	%	%	%
Izposoja tiskanih knjig	267	8,2	29,2	9,0	7,1	18,4	15,0	13,1	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	267	12,7	30,3	7,1	7,9	14,6	9,0	18,0	0,4	100,0
Udeležba na dogodku	267	43,1	34,8	6,7	2,2	4,9	0,7	0,4	7,1	100,0
Delo za službo	267	67,8	17,6	1,5	1,1	2,6	1,9	5,2	2,2	100,0
Udeležba na izobraževanju	267	61,0	24,3	3,7	2,2	1,9	0,4	0,0	6,4	100,0
Izposoja e-knjig	267	82,8	6,0	0,7	1,1	2,2	1,1	0,0	6,0	100,0
Izposoja avdioknjig oz. zvočnic	267	83,5	7,5	1,5	0,4	1,1	1,1	0,0	4,9	100,0

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji šolsko knjižnico najpogosteje uporabljajo z namenom izposoje tiskanih knjig, pridobivanja informacij s strani knjižničarjev in udeležbe na dogodkih. Nasprotno pa šolsko knjižnico redkeje obiščejo z namenom izposoje avdioknjig oz. zvočnic ter e-knjig.

Pri izposoji tiskanih knjig se je pokazalo, da slaba polovica osnovnošolskih učiteljev (46,5 %) šolsko knjižnico za ta namen uporablja najmanj enkrat na mesec, medtem ko jih slaba tretjina (29,2 %) v ta namen šolsko knjižnico uporablja redkeje kot na tri

mesece. Nekaj manj kot desetina učiteljev (8,2 %) šolske knjižnice nikoli ne uporablja s tem namenom.

Z namenom pridobivanja informacij s strani knjižničarjev šolsko knjižnico najmanj enkrat na mesec uporabljata dve petini anketirancev (41,6 %), medtem ko jih slaba tretjina (30,3 %) uporablja šolsko knjižnico v ta namen redkeje kot na tri mesece. Za ta namen šolske knjižnice nikoli ne uporablja 12,7 % osnovnošolskih učiteljev.

Podatki ankete kažejo, da 6 % anketirancev zaradi udeležbe na dogodkih šolsko knjižnico obiskuje vsaj enkrat mesečno. Hkrati dobri dve petini učiteljev (43,1 %) šolske knjižnice nikoli ne uporabljata za ta namen, medtem ko jih dobra tretjina (34,8 %) za udeležbo na dogodkih šolsko knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece. Poleg tega 7,1 % udeležencev navaja, da ta storitev v njihovi šolski knjižnici ni na voljo.

Osnovnošolski učitelji šolsko knjižnico še redkeje uporabljajo za potrebe svojega poklicnega dela, saj jih večina (67,8 %) šolske knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli. Manj kot desetina vprašanih učiteljev (9,7 %) uporablja šolsko knjižnico za službene namene vsaj enkrat mesečno.

Osnovnošolski učitelji se v šolski knjižnici redko udeležujejo izobraževanj, saj jih več kot polovica (61,0 %) šolske knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen. Četrtna anketirancev (24,3 %) šolsko knjižnico za izobraževalne namene uporablja redkeje kot enkrat na tri mesece, medtem ko jih 6,4 % navaja, da ta storitev v njihovi šolski knjižnici ni na voljo.

Anketirani učitelji zelo redko uporabljajo šolsko knjižnico za izposojanje e-knjig in avdioknjig oz. zvočnic, saj jih več kot 80,0 % navaja, da šolske knjižnice v ta namen ne uporabljajo nikoli. Poleg tega anketiranci poročajo, da izposojajo e-knjig (6 %) in avdioknjig oz. zvočnic (4,9 %) v njihovi šolski knjižnici ni na voljo.

3.3.1.4.1.3 Srednješolski učitelji

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji najpogosteje uporabljajo šolsko knjižnico za pridobivanje informacij od knjižničarjev in za izposojanje tiskanih knjig, medtem ko najredkeje koristijo storitve, kot sta izposoja e-knjig in izposoja avdioknjig.

Tabela 229: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti uporabe šolske knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	538	16,0	32,0	9,5	5,6	13,0	7,8	15,6	0,6	100,0
Izposoja tiskanih knjig	538	9,1	33,1	15,2	8,2	15,4	12,1	6,7	0,2	100,0
Udeležba na dogodku	538	39,0	35,1	11,2	5,0	3,3	1,5	1,1	3,7	100,0
Delo za službo	538	69,1	17,3	3,0	1,7	2,6	1,1	3,9	1,3	100,0
Udeležba na izobraževanju	538	56,1	27,5	5,4	3,0	2,6	0,4	0,9	4,1	100,0
Izposoja e-knjig	538	83,1	8,9	1,7	0,7	1,1	1,1	0,0	3,3	100,0
Izposoja audioknjig oz. zvočnic	538	87,7	7,6	0,6	0,6	0,4	0,0	0,0	3,2	100,0

Pri pridobivanju informacij od knjižničarjev rezultati kažejo, da več kot tretjina učiteljev (36,4 %) to storitev uporablja najmanj enkrat na mesec, medtem ko jih največji delež (32,0 %) šolsko knjižnico v ta namen uporablja redkeje kot na tri mesece. Knjižnice za ta namen sploh ne uporablja 16,0 % anketiranih.

Izposoja tiskanih knjig je še ena relativno pogosta aktivnost – skoraj dve petini anketiranih učiteljev (36,7 %) si knjige izposojata vsaj enkrat mesečno. Po drugi strani pa tretjina učiteljev (33,1 %) knjižnico za izposajo tiskanih knjig uporablja redkeje kot na tri mesece, medtem ko desetina učiteljev (9,1 %) knjižnice v ta namen sploh ne uporablja.

Manj pogosta dejavnost je udeležba na dogodkih, saj se dve petini (39,0 %) učiteljev dogodkov v organizaciji šolske knjižnice nikoli ne udeležujeta. Več kot tretjina anketiranih (35,1 %) se dogodkov udeležuje redkeje kot na tri mesece, le 5,9 % jih to stori vsaj enkrat mesečno.

Najredkeje srednješolski učitelji uporabljajo šolsko knjižnico za službeno delo, večina (69,1 %) jih šolske knjižnice v ta namen ne uporablja nikoli. Prav tako nizka je pogostost udeležbe na izobraževanjih, saj več kot polovica (56,1 %) učiteljev navaja, da se izobraževanj v šolski knjižnici ne udeležuje.

Najmanj priljubljeni storitvi šolske knjižnice med srednješolskimi učitelji sta izposoja e-knjig in izposoja avdioknjig, saj jih več kot 80,0 % navaja, da te storitve ne uporabljajo nikoli.

3.3.1.4.1.4 Vodstveni delavci

3.3.1.4.1.4.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 230: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o pogostosti uporabe šolske knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	39	5,1	17,9	7,7	15,4	15,4	10,3	28,2	0,0	100,0
Izposoja tiskanih knjig	39	5,1	35,9	15,4	7,7	20,5	12,8	2,6	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	39	15,4	43,6	12,8	12,8	2,6	0,0	0,0	12,8	100,0
Udeležba na izobraževanju	39	48,7	25,6	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	20,5	100,0
Delo za službo	39	66,7	10,3	10,3	2,6	0,0	0,0	0,0	10,3	100,0
Izposoja e-knjig	39	84,6	2,6	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	7,7	100,0
Izposoja avdioknjig oz. zvočnic	39	87,2	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,3	100,0

Rezultati kažejo, da vodstveni delavci vrtcev in šol šolsko knjižnico najpogosteje uporabljajo za pridobivanje informacij s strani knjižničarjev in izposoja tiskanih knjig. Nasprotno pa šolske knjižnice najredkeje obiščejo z namenom izposoje e-knjig, avdioknjig in za delo za službo.

Pri pridobivanju informacij od knjižničarjev se je pokazalo, da več kot polovica vodstvenih delavcev (53,9 %) šolsko knjižnico za ta namen uporablja najmanj enkrat na mesec. Le 5,1 % vodstvenih delavcev knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen.

Z namenom izposoje tiskanih knjig šolsko knjižnico najmanj enkrat na mesec uporablja 20,5 % vodstvenih delavcev, medtem ko jih 35,9 % uporablja šolsko knjižnico v ta namen redkeje kot na tri mesece. Knjižnice za ta namen nikoli ne uporablja 5,1 % vodstvenih delavcev.

Podatki kažejo, da 12,8 % vodstvenih delavcev zaradi udeležbe na dogodkih šolsko knjižnico obiskuje vsaj enkrat na dva meseca. Hkrati 15,4 % anketiranih šolske knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen, medtem ko jih največ (43,6 %) za udeležbo na dogodkih knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece. Poleg tega 12,8 % vodstvenega kadra navaja, da ta storitev v njihovi šolski knjižnici ni na voljo.

Vodstveni delavci šolsko knjižnico še redkeje uporabljajo za potrebe dela za službo, saj jih večina (66,7 %) šolske knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli. Po drugi strani pa desetina (10,3 %) anketiranih knjižnico uporablja za službene namene vsake tri mesece.

Izposoja e-knjig je med vodstvenimi delavci zelo redka, saj jih večina (84,6 %) navaja, da šolske knjižnice v ta namen ne uporabljajo nikoli. Podobno velja tudi za izposajo avdioknjig.

3.3.1.4.1.5 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 231: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o včlanjenosti v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico

Včlanjenost v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	90	96,7	3,3	100,0

Velika večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev je včlanjena v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico (96,7 %).

Na vprašanje o pogostosti uporabe fakultetne oz. univerzitetne knjižnice so odgovarjali tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so odgovorili, da so včlanjeni v šolsko knjižnico.

Tabela 232: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti uporabe fakultetne oz. univerzitetne knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitveni na voljo	
			%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	87	1,1	26,4	12,6	10,3	23,0	19,5	6,9	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	87	13,8	31,0	11,5	5,7	11,5	12,6	13,2	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	87	54,0	34,5	4,6	3,4	1,1	2,3	0,0	0,0	100,0
Delo za službo	87	71,3	12,6	4,6	2,3	6,9	0,0	2,3	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	87	74,7	11,5	3,4	1,1	4,6	2,3	2,3	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	87	60,9	32,2	2,3	1,1	2,3	1,1	0,0	0,0	100,0
Izposoja avdioknjig/zvočnic	87	88,5	9,2	0,0	0,0	1,1	0,0	1,1	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da visokošolski učitelji in sodelavci knjižnico najpogosteje uporabljajo za izposajo tiskanih knjig in pridobivanje informacij od knjižničarjev. Nasprotno pa knjižnico najredkeje obiščejo z namenom izposoje avdioknjig in za udeležbo na dogodkih.

Pri izposoji tiskanih knjig se je pokazalo, da skoraj polovica visokošolskih učiteljev in sodelavcev (49,5 %) knjižnico za ta namen uporablja vsaj enkrat na mesec. Na drugi strani jih dobra četrtina (26,4 %) uporablja knjižnico v ta namen redkeje kot na tri mesece, medtem ko je le 1,1 % za izposajo tiskanih knjig ne uporablja nikoli.

Z namenom pridobivanja informacij od knjižničarjev knjižnico najmanj enkrat na mesec uporabljata slabi dve petini visokošolskih učiteljev in sodelavcev (37,3 %), medtem ko jih tretjina (31,0 %) knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece.

Podatki kažejo, da udeležba na dogodkih ni pogosta, saj več kot polovica anketiranih (54,0 %) knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli. Skoraj tretjina (34,5 %) se dogodkov udeležuje redkeje kot na tri mesece. Visokošolski učitelji in sodelavci knjižnico še redkeje uporabljajo za delo za službo, saj jih več kot dve tretjini (71,3 %) knjižnice v ta namen ne uporablja nikoli. Podobno velja za izposajo e-knjig, približno tri četrtine anketiranih (74,7 %) v ta namen knjižnice nikoli ne uporablja.

Udeležba na izobraževanjih je prav tako redka, saj jih skoraj dve tretjini (60,9 %) knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli, tretjina (32,2 %) pa le redkeje kot na tri mesece. Najmanj priljubljena dejavnost je izposoja avdioknjig oz. zvočnic, saj kar 88,5 % visokošolskih učiteljev in sodelavcev knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli.

3.3.1.4.1.6 Študentje

Tabela 233: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o včlanjenosti v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico

Včlanjenost v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	275	90,9	9,1	100,0

Velika večina (90,1 %) študentov je sicer včlanjena v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico, hkrati pa se desetina študentov (9,1 %) v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico ni včlanila.

Na vprašanje o pogostosti uporabe fakultetne oz. univerzitetne knjižnice so odgovarjali tisti študentje, ki so na vprašanje o včlanjenosti v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico odgovorili pritrdilno.

Rezultati kažejo, da študenti knjižnico najpogosteje uporabljajo za izposajo tiskanih knjig, medtem ko jo najredkeje obiskujejo z namenom izposoje avdioknjig oz. zvočnic in udeležbe na izobraževanjih ter dogodkih.

Pri izposoji tiskanih knjig se je pokazalo, da dve petini študentov (42,8 %) knjižnico za ta namen uporabljata vsaj enkrat mesečno. Na drugi strani jih slaba četrtina (23,6 %) knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece, medtem ko je 6,0 % za izposajo tiskanih knjig ne uporablja nikoli.

Tabela 234: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti uporabe fakultetne oz. univerzitetne knjižnice

Pogostost uporabe fakultetne oz. univerzitetne knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitveni na voljo	
			%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	250	6,0	23,6	12,4	15,2	18,0	19,2	5,6	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	250	34,0	30,8	6,8	7,6	8,8	8,4	3,6	0,0	100,0
Delo za študij	250	43,2	21,2	9,2	6,0	6,8	4,4	9,2	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	250	82,4	8,4	2,4	2,8	1,2	2,0	0,8	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	250	82,8	14,0	1,6	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	250	84,8	12,4	0,8	0,8	0,4	0,0	0,8	0,0	100,0
Izposoja avdioknjig oz. zvočnic	250	95,2	2,8	0,8	0,8	0,4	0,0	0,0	0,0	100,0

Z namenom pridobivanja informacij od knjižničarjev knjižnico najmanj enkrat na mesec uporablja petina študentov (20,8 %), medtem ko jih slaba tretjina (30,8 %) knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece. Knjižnice za ta namen ne uporablja dobra tretjina anketiranih študentov (34,0 %).

Podatki kažejo, da knjižnico za študij uporablja petina študentov (20,4 %) vsaj enkrat mesečno, medtem ko jo petina (21,2 %) uporablja redkeje kot na tri mesece. Knjižnice za ta namen ne uporabljata dve petini študentov (43,2 %).

Študenti si načeloma ne izposojajo e-knjig, saj jih večina (82,4 %) navaja, da knjižnice v ta namen ne uporabljajo nikoli. Podobno velja za udeležbo na dogodkih in udeležbo na izobraževanjih.

Najmanj priljubljena dejavnost je izposoja avdioknjig oz. zvočnic, saj kar 95,2 % študentov knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli.

3.3.1.4.1.7 Primerjava

Tabela 235: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti uporabe šolske knjižnice

Uporaba šolske knjižnice	Skupina:	N	$\bar{R}^4$	χ^2	p
Izposoja tiskanih knjig	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	83	571,72	24,12	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	491,53		
	Srednješolski učitelji	537	434,67		
	Vodstvo vrtcev in šol	39	438,26		
Izposoja e-knjig	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	83	448,49	1,24	0,743
	Osnovnošolski učitelji	251	440,70		
	Srednješolski učitelji	520	448,80		
	Vodstvo vrtcev in šol	36	424,35		
Izposoja audioknjige/zvočnice	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	82	560,60	56,75	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	254	445,59		
	Srednješolski učitelji	521	431,92		
	Vodstvo vrtcev in šol	35	402,83		
Udeležba na dogodku	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	77	431,42	11,64	0,009
	Osnovnošolski učitelji	248	410,04		
	Srednješolski učitelji	518	446,80		
	Vodstvo vrtcev in šol	34	548,56		
Delo za službo	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	82	432,09	1,48	0,686
	Osnovnošolski učitelji	261	461,18		
	Srednješolski učitelji	531	456,69		
	Vodstvo vrtcev in šol	35	436,96		
Udeležba na izobraževanju	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	79	484,92	7,72	0,052
	Osnovnošolski učitelji	250	412,07		
	Srednješolski učitelji	516	445,22		
	Vodstvo vrtcev in šol	31	421,42		
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	81	439,62	11,79	0,008
	Osnovnošolski učitelji	266	479,02		
	Srednješolski učitelji	535	446,52		
	Vodstvo vrtcev in šol	39	581,09		

⁴ Uporabljeni so bili naslednji odgovori: nikoli, redkeje kot na tri mesece, vsake tri mesece, vsaka dva meseca, enkrat na mesec, dvakrat na mesec in vsak teden. Iz analize smo izločili odgovor storitev ni na voljo.

Tabela 235 prikazuje pogostost uporabe šolske knjižnice posameznih skupin udeležencev raziskave (vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev in vodstvenih delavcev vrtcev in šol) za različne namene: izposojajo tiskanih knjig, izposojajo e-knjig, izposojajo avdioknjig oz. zvočnic, udeležbo na dogodku, delo za službo, udeležbo na izobraževanju in pridobivanje informacij od knjižničarjev).

Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 571,72$), kar pomeni, da za namen **izposoje tiskanih knjig** šolsko knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 491,53$) in vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 438,26$). Najnižje po obisku šolske knjižnice za namen izposoje tiskanih knjig so srednješolski učitelji ($\bar{R} = 434,67$).

Na podlagi rezultatov o obisku šolske knjižnice za namen izposoje tiskanih knjig so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 24,12$, $p < 0,001$). Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama srednješolskih učiteljev in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev, kakor tudi med skupinama srednješolskih učiteljev in osnovnošolskih učiteljev. V obeh navedenih primerjavah srednješolski učitelji kažejo statistično značilno manjšo pogostost obiska šolske knjižnice za namen izposoje tiskanih gradiv glede na primerjalno skupino.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska šolske knjižnice za namen **izposoje avdioknjig oz. zvočnic** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 56,75$, $p < 0,001$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 560,60$), kar pomeni, da za namen izposoje avdioknjig oz. zvočnic šolsko knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 445,59$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 431,92$). Najnižje po obisku šolske knjižnice za namen avdioknjig oz. zvočnic so vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 402,83$).

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in osnovnošolskih učiteljev, med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in srednješolskih učiteljev, pa tudi med skupinama vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in vodstvenih

delavcev vrtcev in šol. V vseh navedenih primerjavah vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev kažejo statistično značilno večjo pogostost obiska šolske knjižnice za namen izposoje avdioknjig oz. zvočnic glede na primerjalno skupino.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska šolske knjižnice zaradi **udeležbe na dogodku** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 11,64$, $p = 0,009$). Vodstveni delavci vrtcev in šol imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 548,56$), kar pomeni, da zaradi udeležbe na dogodkih šolsko knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 446,80$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 431,42$). Najnižje po obisku šolske knjižnice zaradi udeležbe na dogodku so osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 410,04$). Podrobnejše parne primerjave pokažejo, da je razlika statistično značilna samo, kadar gre za primerjavo med skupino vodstvenih delavcev vrtcev in šol in skupino osnovnošolskih učiteljev, saj prvi obiščejo knjižnico zaradi udeležbe na dogodku statistično značilno bolj pogosto kot drugi.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska šolske knjižnice za namen **pridobivanja informacij od knjižničarjev** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 11,79$, $p = 0,008$). Vodstveni delavci vrtcev in šol imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 581,09$), to pa pomeni, da zaradi pridobivanja informacij od knjižničarjev šolsko knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 479,02$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 446,52$). Najnižje po obisku šolske knjižnice zaradi pridobivanja informacij od knjižničarjev so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 439,62$).

Podrobnejše parne primerjave pokažejo, da je razlika statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter skupino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev ter primerjavo med skupino vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter skupino srednješolskih učiteljev. V obeh primerih so vodstveni delavci vrtcev in šol tisti, ki obiščejo šolsko knjižnico, da bi pridobili informacije od knjižničarjev, pogosteje kot druga skupina.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska šolske knjižnice za namen **izposoje e-knjig, dela za službo in udeležbe na izobraževanju** se razlike med skupinami niso izkazale kot statistično značilne ($p > 0,05$).

Tabela 236: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede včlanjenosti v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico

Včlanjenost v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Visokošolski učitelji in sodelavci	96,7	3,3	100,0
Študentje	90,9	9,1	100,0
$\chi^2 = 3,17$ $p = 0,075$			

Tabela prikazuje primerjavo med skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter skupino študentov glede včlanjenosti v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico. Razberemo lahko, da je stopnja včlanjenosti pri obeh skupinah visoka, saj je kar 96,7 % visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter 90,9 % študentov članov fakultetne oz. univerzitetne knjižnice. Med skupinama ni ugotovljenih statistično značilnih razlik ($p > 0,05$), kar pomeni, da je članstvo v knjižnici podobno pogosto v obeh skupinah.

Tabela 237: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede uporabe fakultetne oz. univerzitetne knjižnice

Uporaba fakultetne oz. univerzitetne knjižnice	Skupina:	N	$\bar{R}^5$	χ^2	p
Izposoja tiskanih knjig	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	176,22	10246,50	0,414
	Študentje	250	166,49		
Izposoja e-knjig	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	178,96	10008,50	0,110
	Študentje	250	165,53		
Izposoja avdioknjige oz. zvočnice	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	177,27	10155,50	0,032
	Študentje	250	166,12		
Udeležba na dogodku	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	205,67	7684,50	< 0,001
	Študentje	250	156,24		
Delo za službo oz. študij	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	131,61	7622,50	< 0,001
	Študentje	250	182,01		
Udeležba na izobraževanju	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	198,77	8285,00	< 0,001
	Študentje	250	158,64		
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	Visokošolski učitelji in sodelavci	87	205,65	7686,50	< 0,001
	Študentje	250	156,25		

Tabela 237 prikazuje primerjavo med skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter skupino študentov v posameznih vidikih uporabe knjižničnih storitev. Med visokošolskimi učitelji in sodelavci ter študenti ni statistično značilne razlike glede **izposoje tiskanih knjig in e-knjig** ($p > 0,05$). To pomeni, da obe skupini podobno pogosto uporabljata te storitve.

⁵ Uporabljeni so bili naslednji odgovori: nikoli, redkeje kot na tri mesece, vsake tri mesece, vsaka dva meseca, enkrat na mesec, dvakrat na mesec in vsak teden. Iz analize smo izločili odgovor storitev ni na voljo.

Obstaja pa statistično značilna razlika ($\chi^2 = 10155,50$, $p = 0,032$) v **uporabi avdioknjig**, pri čemer visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 177,27$) pogosteje uporabljajo avdioknjige v primerjavi s študenti ($\bar{R} = 166,12$). Visokošolski učitelji in sodelavci se pogosteje **udeležujejo dogodkov v knjižnici** ($\bar{R} = 205,67$) kot študentje ($\bar{R} = 156,24$), kar je statistično značilno ($\chi^2 = 7684,50$, $p < 0,001$). Prav tako obstaja statistično značilna razlika ($\chi^2 = 7622,50$, $p < 0,001$) v uporabi knjižnice **za delo za službo oz. študij**, pri čemer študentje ($\bar{R} = 182,01$) pogosteje uporabljajo knjižnico za delo v okviru študijskih obveznosti v primerjavi z visokošolskimi učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 131,61$). Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 198,77$) se pogosteje **udeležujejo izobraževalnih dogodkov** v knjižnici kot študentje ($\bar{R} = 158,64$), kar je statistično značilno ($\chi^2 = 8285,00$, $p < 0,001$). Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 205,65$) pogosteje **iščejo informacije od knjižničarjev** v primerjavi s študenti ($\bar{R} = 156,25$), kar je prav tako statistično značilno ($\chi^2 = 7686,50$, $p < 0,001$).

3.3.1.4.2 Uporaba splošne knjižnice

3.3.1.4.2.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 238: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o včlanjenosti v splošno knjižnico

Včlanjenost v splošno knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	583	87,1	12,9	100,0

Iz rezultatov ankete je razvidno, da so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev večinoma (87,1 %) včlanjeni v splošno knjižnico.

Na vprašanje o pogostosti uporabe splošne knjižnice so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so včlanjeni v splošno knjižnico.

Tabela 239: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti uporabe splošne knjižnice

Pogostost uporabe splošne knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitveni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	507	0,6	14,2	12,0	12,0	30,6	24,3	6,3	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	507	19,7	35,3	9,5	6,7	17,4	7,5	3,9	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	507	38,9	45,0	5,7	4,1	5,5	0,8	0,0	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	507	45,8	44,4	3,9	2,8	2,8	0,4	0,0	0,0	100,0
Delo za službo	507	78,1	15,0	2,0	0,6	3,6	0,4	0,4	0,0	100,0
Izposoja audioknjig oz. zvočnic	507	79,1	16,0	1,8	1,2	1,2	0,8	0,0	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	507	84,2	8,9	1,8	1,4	1,6	1,8	0,4	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev splošno knjižnico najpogosteje uporabljajo z namenom izposoje tiskanih knjig, z namenom pridobivanja informacij s strani knjižničarjev in z namenom udeležbe na dogodkih.

Pri izposoji tiskanih knjig se je pokazalo, da več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (61,2 %) šolsko knjižnico za ta namen uporablja najmanj enkrat na mesec. Z namenom pridobivanja informacij s strani knjižničarjev splošno knjižnico najmanj enkrat na mesec uporablja dobra četrtina anketiranih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (28,8 %).

Podatki ankete kažejo, da le majhen delež anketirancev (6,3 %) zaradi udeležbe na dogodkih splošno knjižnico obiskuje vsaj enkrat mesečno. Hkrati skoraj dve petini vzgojiteljev in pomočnikov (38,9 %) vzgojiteljev splošne knjižnice nikoli ne uporabljata za ta namen, medtem ko jih slaba polovica (45,0 %) za udeležbo na dogodkih splošno knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece.

Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev se redko udeležujejo izobraževanj v splošni knjižnici, saj jih skoraj polovica (45,8 %) knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen.

Anketirani vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev splošno knjižnico zelo redko uporabljajo za službo in izposajo avdioknjig oz. zvočnic. Pri izposoji za službo večina navaja, da splošne knjižnice za ta namen ne uporabljajo. Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev splošne knjižnice najredkeje uporabljajo za izposajo e-knjig.

Tabela 227: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o včlanjenosti vrtčevske skupine v splošno knjižnico

Včlanjenost vrtčevske skupine v splošno knjižnico	N	Da %	Ne %	Skupaj %
	583	65,7	34,3	100,0

Na vprašanje o včlanjenosti vrtčevske skupine v splošno knjižnico so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev v večini (65,7 %) odgovorili pritrdilno. Dobra tretjina (34,3 %) vzgojiteljev in pomočnikov je odgovorila, da vrtčevska skupina ni včlanjena v splošno knjižnico. Med razlogi za nečlanstvo vrtčevske skupine v splošno knjižnico navajajo: oddaljenost vrtca od knjižnice, starost otrok (prva starostna skupina), uporaba vzgojiteljeve kartice ter pomanjkanje informacij, saj niso obveščeni o možnosti včlanitve vrtčevske skupine v splošno knjižnico. Prav tako nekaj vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev navaja, da imajo v vrtcu lastno knjižnico ali uporabljajo šolsko knjižnico.

3.3.1.4.2.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 240: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o včlanjenosti v splošno knjižnico

Včlanjenost v splošno knjižnico	N	Da %	Ne %	Skupaj %
	267	80,1	19,9	100,0

Iz rezultatov ankete je razvidno, da so osnovnošolski učitelji v veliki večini (80,1 %) včlanjeni v splošno knjižnico.

Na naslednje vprašanje o pogostosti uporabe splošne knjižnice so odgovarjali zgolj tisti osnovnošolski učitelji, ki so včlanjeni v splošno knjižnico.

Tabela 241: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti uporabe splošne knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	214	0,9	16,8	10,7	10,7	32,7	19,2	8,9	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	214	25,7	38,8	7,9	7,0	11,2	5,1	4,2	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	214	37,9	41,1	8,4	5,1	7,5	0,0	0,0	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	214	61,7	28,5	4,2	4,2	0,5	0,9	0,0	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	214	83,2	8,9	2,8	1,4	2,3	0,9	0,5	0,0	100,0
Delo za službo	214	88,3	7,0	0,0	2,3	0,9	0,5	0,9	0,0	100,0
Izposoja audioknjig oz. zvočnic	214	84,6	13,1	0,9	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da osnovnošolski učitelji splošno knjižnico najpogosteje uporabljajo z namenom izposoje tiskanih knjig, z namenom pridobivanja informacij s strani knjižničarjev in z namenom udeležbe na dogodkih.

Pri izposoji tiskanih knjig se je pokazalo, da več kot polovica (60,8 %) osnovnošolskih učiteljev šolsko knjižnico za ta namen uporablja najmanj enkrat na mesec, medtem ko jih petina (19,8 %) z namenom izposoje tiskanih knjig šolsko knjižnico uporablja redkeje kot na tri mesece.

Z namenom pridobivanja informacij s strani knjižničarjev splošno knjižnico najmanj enkrat na mesec uporablja petina anketirancev (20,5 %), medtem ko dve petini (38,8 %) uporabljata splošno knjižnico v ta namen redkeje kot na tri mesece. Z namenom pridobivanja informacij od knjižničarjev splošne knjižnice nikoli ne uporablja četrtna osnovnošolskih učiteljev (25,7 %).

Podatki ankete kažejo, da manj kot desetina anketirancev (7,5 %) zaradi udeležbe na dogodkih splošno knjižnico obiskuje vsaj enkrat mesečno. Hkrati malo manj kot dve petini učiteljev (37,9 %) splošne knjižnice nikoli ne uporablja za ta namen, medtem

ko jih dve petini (41,1 %) za udeležbo na dogodkih splošno knjižnico uporabljata redkeje kot na tri mesece.

Osnovnošolski učitelji se redko udeležujejo izobraževanj v splošni knjižnici, saj več kot polovica (61,7 %) knjižnice nikoli ne uporablja s tem namenom. Anketirani učitelji splošno knjižnico zelo redko uporabljajo za izposoj o e-knjig, delo za službo in izposoj avdioknjig oz. zvočnic, saj jih več kot 80 % navaja, da splošne knjižnice v te namene ne uporabljajo nikoli.

Srednješolski učitelji

Tabela 242: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o včlanjenosti v splošno knjižnico

Včlanjenost v splošno knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	538	67,1	32,9	100,0

V splošno knjižnico je včlanjenih več kot dve tretjini (67,1 %) srednješolskih učiteljev. Slaba tretjina srednješolskih učiteljev (32,9 %) v splošno knjižnico ni vključena.

Na vprašanje o pogostosti uporabe splošne knjižnice so odgovarjali tisti srednješolski učitelji, ki so člani splošne knjižnice.

Tabela 243: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti uporabe splošne knjižnice

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
			%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	361	0,6	19,9	12,7	9,7	31,6	19,4	6,1	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	361	28,3	33,5	9,1	6,6	12,2	5,0	5,3	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	361	34,1	41,0	11,4	6,9	4,7	1,4	0,6	0,0	100,0

Pogostost uporabe šolske knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
			%	%	%	%	%	%	%	
Udeležba na izobraževanju	361	56,2	33,5	5,3	2,2	1,9	0,6	0,3	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	361	80,3	9,1	3,3	2,2	3,6	0,8	0,6	0,0	100,0
Delo za službo	361	81,7	11,9	2,5	0,8	1,4	0,8	0,8	0,0	100,0
Izposoja avdioknjig oz. zvočnic	361	87,3	8,0	2,5	1,1	0,6	0,3	0,3	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da srednješolski učitelji najpogosteje uporabljajo knjižnico za izposajo tiskanih knjig, medtem ko jo najredkeje obiščejo za izposajo avdioknjig, e-knjig in za službo.

Izposajo tiskanih knjig uporablja vsaj enkrat mesečno več kot polovica učiteljev (57,1 %). Knjižnico za ta namen redkeje kot na tri mesece uporablja približno petina učiteljev (19,9 %), le peščica (0,6 %) je ne uporablja nikoli.

Informacije od knjižničarjev vsaj enkrat mesečno pridobiva približno četrtnina učiteljev (22,5 %), tretjina (33,5 %) to počne redkeje kot na tri mesece, medtem ko dobra četrtnina (28,3 %) z namenom pridobivanja informacij od knjižničarjev splošne knjižnice ne obiskuje.

Za udeležbo na dogodkih knjižnic vsaj enkrat mesečno obišče 6,7 % učiteljev, približno dve petini (41,0 %) jo obiščeta redkeje kot na tri mesece, več kot tretjina (34,1 %) nikoli. Udeležba na izobraževanjih je še redkejša – več kot polovica učiteljev (56,2 %) knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli, približno tretjina (33,5 %) pa le redko, in sicer redkeje kot na tri mesece.

Najmanj uporabljene storitve so izposoja e-knjig, izposoja avdioknjig in delo za službo – teh storitev večina srednješolskih učiteljev ne uporablja.

3.3.1.4.2.4 Vodstveni delavci**3.3.1.4.2.4.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol****Tabela 244: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o včlanjenosti v splošno knjižnico**

Včlanjenost v splošno knjižnico	N	Da %	Ne %	Skupaj %
	68	83,8	16,2	100,0

V splošne knjižnice je včlanjena večina (83,8 %) vodstvenih delavcev vrtcev in šol.

Na vprašanje o pogostosti uporabe splošne knjižnice so odgovarjali tisti vodstveni delavci vrtcev in šol, ki so včlanjeni v splošno knjižnico.

Tabela 245: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o pogostosti uporabe splošne knjižnice

Pogostost uporabe splošne knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	57	1,8	15,8	14,0	12,3	33,3	21,1	1,8	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	57	21,1	40,4	5,3	8,8	15,8	7,0	1,8	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	57	17,5	50,9	24,6	5,3	1,8	0,0	0,0	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	57	38,6	49,1	8,8	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	57	86,0	8,8	0,0	0,0	1,8	3,5	0,0	0,0	100,0
Delo za službo	57	86,0	10,5	1,8	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	100,0
Izposoja audioknjig oz. zvočnic	57	89,5	8,8	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da vodstveni delavci vrtcev in šol najpogosteje uporabljajo splošno knjižnico za izposajo tiskanih knjig, medtem ko jo najredkeje obiščejo za izposajo audioknjig, e-knjig in za službo.

Z namenom izposoje tiskanih knjig uporablja splošno knjižnico vsaj enkrat mesečno več kot polovica vodstvenih delavcev (56,2 %). Informacije od knjižničarjev vsaj enkrat mesečno pridobiva nekaj več kot petina vodstvenih delavcev (22,5 %), več kot petina (21,1 %) pa te storitve ne izkorišča.

Za udeležbo na dogodkih knjižnico vsaj enkrat mesečno obišče 7,1 % vodstvenih delavcev, več kot polovica (50,9 %) jo obišče redkeje kot na tri mesece, približno petina (17,5 %) pa se dogodkov v splošni knjižnici ne udeležuje. Udeležba na izobraževanjih je še redkejša, saj več kot tretjina (38,6 %) vodstvenih delavcev knjižnice za ta namen ne uporablja nikoli, skoraj polovica (49,1 %) pa jo uporablja redkeje kot na tri mesece.

Vodstveni delavci si v splošni knjižnici večinoma ne izposojajo e-knjig in avdioknjig, pa tudi z namenom dela za službo splošne knjižnice v glavnem ne uporabljajo.

3.3.1.4.2.5 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 246: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o včlanjenosti v splošno knjižnico

Včlanjenost v splošno knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	90	72,2	27,8	100,0

Večina (72,2 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev je včlanjena v splošno knjižnico. Več kot četrtina (27,8 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev ni včlanjena v splošno knjižnico.

Na vprašanje o pogostosti uporabe splošne knjižnice so odgovarjali tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so včlanjeni v splošno knjižnico.

Rezultati kažejo, da visokošolski učitelji in sodelavci najpogosteje uporabljajo knjižnico za izposajo tiskanih knjig, medtem ko jo najredkeje obiščejo za izposajo avdioknjig.

Splošno knjižnico za izposajo tiskanih knjig uporablja vsaj enkrat mesečno več kot polovica visokošolskih učiteljev (55,4 %). Informacije od knjižničarjev vsaj enkrat mesečno pridobiva manj kot petina visokošolskih učiteljev (15,4 %), skoraj dve petini (38,5 %) pa te storitve sploh ne uporabljata.

Tabela 247: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti uporabe splošne knjižnice

Pogostost uporabe splošne knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
			%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	65	1,5	12,3	15,4	15,4	13,8	30,8	10,8	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	65	38,5	29,2	9,2	7,7	4,6	4,6	6,2	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	65	36,9	35,4	15,4	4,6	4,6	3,1	0,0	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	65	69,2	7,7	7,7	1,5	6,2	6,2	1,5	0,0	100,0
Delo za službo	65	80,0	10,8	4,6	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	65	66,2	30,8	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Izposoja audioknjig oz. zvočnic	65	84,6	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,0	100,0

Za udeležbo na dogodkih knjižnic vsaj enkrat mesečno obišče manj kot desetina visokošolskih učiteljev (7,7 %), približno tretjina (35,4 %) jo obišče redkeje kot na tri mesece, dobra tretjina (36,9 %) pa te storitve sploh ne uporablja. Udeležba na izobraževanjih je še redkejša, saj več kot dve tretjini (66,2 %) visokošolskih učiteljev knjižnice za ta namen ne uporabljata nikoli, skoraj tretjina (30,8 %) pa jo uporablja redkeje kot na tri mesece.

Najmanj izkoriščani storitvi sta udeležba na izobraževanjih in izposoja audioknjig oz. zvočnic. Velika večina visokošolskih učiteljev teh storitev v splošni knjižnici sploh ne uporablja. Prav tako splošne knjižnice večina visokošolskih učiteljev ne uporablja z namenom dela za službo.

3.3.1.4.2.6 Študentje

Tabela 248: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o včlanjenosti v splošno knjižnico

Včlanjenost v splošno knjižnico	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	275	74,5	25,5	100,0

Rezultati so pokazali, da so študentje v večini (74,5 %) včlanjeni v splošno knjižnico.

Na vprašanje o pogostosti uporabe splošne knjižnice so odgovarjali tisti študentje, ki so članstvo v splošni knjižnici potrdili.

Tabela 249: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pogostosti uporabe splošne knjižnice

Pogostost uporabe splošne knjižnice	N	Pogostost:								skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	storitev ni na voljo	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Izposoja tiskanih knjig	205	4,4	18,5	11,7	12,7	21,5	22,0	9,3	0,0	100,0
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	205	39,0	26,3	6,3	10,2	9,8	6,8	1,5	0,0	100,0
Delo za študij	205	62,9	13,7	2,4	5,4	5,9	5,4	4,4	0,0	100,0
Izposoja e-knjig	205	83,4	7,8	2,4	2,9	1,0	2,4	0,0	0,0	100,0
Udeležba na dogodku	205	77,1	16,1	3,4	2,0	0,5	1,0	0,0	0,0	100,0
Udeležba na izobraževanju	205	87,3	6,8	4,4	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	100,0
Izposoja audioknjig/zvočnic	205	95,1	3,4	0,5	0,5	0,0	0,0	0,5	0,0	100,0

Rezultati kažejo, da študentje najpogosteje uporabljajo knjižnico za izposajo tiskanih knjig, medtem ko jo najredkeje obiščejo za izposajo audioknjig oz. zvočnic in zaradi udeležbe na izobraževanjih.

Izposajo tiskanih knjig uporablja vsaj enkrat mesečno več kot polovica študentov (52,8 %). Informacije od knjižničarjev vsaj enkrat mesečno pridobiva manj kot petina študentov (18,1 %), skoraj dve petini (39,0 %) pa te storitve sploh ne uporabljata.

Za udeležbo na dogodkih knjižnico vsaj enkrat mesečno obišče 1,5 % študentov, več kot petina (16,1 %) jo obišče redkeje kot na tri mesece, večina (77,1 %) pa te storitve sploh ne uporablja.

Večina študentov si v splošni knjižnici ne izposoja avdioknjig oz. zvočnic, izrazito redka je tudi udeležba na izobraževanjih – večina študentov se izobraževanj v splošni knjižnici ne udeležuje.

3.3.1.4.2.7 Primerjava

Tabela 250: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede včlanjenosti v splošno knjižnico

Včlanjenost v splošno knjižnico:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	87,1	12,9	100,0
Osnovnošolski učitelji	80,1	19,9	100,0
Srednješolski učitelji	67,1	32,9	100,0
Vodstvo vrtcev in šol	83,8	16,2	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	72,2	27,8	100,0
Študentje	74,5	25,5	100,0
	$\chi^2 = 69,70$	$p < 0,001$	

Tabela 250 prikazuje primerjavo različnih skupin (vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev in sodelavcev, vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter študentov) glede včlanjenosti v splošno knjižnico. Na podlagi rezultatov o včlanjenosti v splošno knjižnico smo ugotovili statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 69,70$, $p < 0,001$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev imajo najvišjo stopnjo včlanjenosti v splošno knjižnico (87,1 %). Sledijo jim vodstveni delavci vrtcev in šol (83,3 %), osnovnošolski učitelji (80,1 %), študentje (74,5 %) in visokošolski učitelji ter sodelavci (72,2 %). Najnižje po včlanjenosti v splošno knjižnico so srednješolski učitelji (67,1 %).

Tabela 251: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti uporabe splošne knjižnice

Uporaba splošne knjižnice:	Skupina:	N	$\bar{R}^6$	χ^2	p
Izposoja tiskanih knjig	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	729,36	6,56	0,255
	Osnovnošolski učitelji	214	715,08		
	Srednješolski učitelji	361	676,58		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	662,62		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	758,32		

⁶ Uporabljeni so bili naslednji odgovori: nikoli, redkeje kot na tri mesece, vsake tri mesece, vsaka dva meseca, enkrat na mesec, dvakrat na mesec in vsak teden. Iz analize smo izločili odgovor storitev ni na voljo.

Uporaba splošne knjižnice:	Skupina:	N	$\bar{R}^6$	χ^2	p
Izposoja e-knjig	Študentje	205	679,14	12,64	0,027
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	690,61		
	Osnovnošolski učitelji	214	697,93		
	Srednješolski učitelji	361	719,25		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	678,92		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	807,60		
Izposoja avdioknjige/zvočnice	Študentje	205	697,58	32,02	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	746,48		
	Osnovnošolski učitelji	214	706,54		
	Srednješolski učitelji	361	690,66		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	672,73		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	707,81		
Udeležba na dogodku	Študentje	205	634,16	117,54	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	714,38		
	Osnovnošolski učitelji	214	738,81		
	Srednješolski učitelji	361	774,57		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	880,99		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	767,44		
Delo za službo oz. študij	Študentje	205	455,26	54,37	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	706,00		
	Osnovnošolski učitelji	214	637,72		
	Srednješolski učitelji	361	681,92		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	650,20		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	698,01		
Udeležba na izobraževanju	Študentje	205	830,86	100,68	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	783,18		
	Osnovnošolski učitelji	214	680,57		
	Srednješolski učitelji	361	716,71		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	834,35		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	631,53		
Pridobivanje informacij od knjižničarjev	Študentje	205	503,87	25,34	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	507	765,00		
	Osnovnošolski učitelji	214	687,57		
	Srednješolski učitelji	361	691,25		
	Vodstvo vrtcev in šol	57	726,37		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	65	614,32		
	Študentje	205	621,83		

Tabela prikazuje pogostost uporabe splošne knjižnice posameznih skupin udeležencev raziskave (vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev in vodstvenih delavcev vrtcev ter šol) za različne

namene: izposojajo tiskanih knjig, izposojajo e-knjig, izposojajo avdioknjig/zvočnic, udeležbo na dogodku, delo za službo, udeležbo na izobraževanju in za pridobivanje informacij od knjižničarjev.

Na podlagi rezultatov o pogostosti uporabe splošne knjižnice za namen **izposoje tiskanih knjig** niso bile ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($p < 0,05$).

Primerjava pogostosti uporabe splošne knjižnice za namen **izposoje e-knjig** je pokazala statistično značilno razliko med skupinami ($\chi^2 = 12,64$, $p < 0,027$). Visokošolski učitelji in sodelavci imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 807,60$), kar pomeni, da za namen izposoje e-knjig splošno knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 719,25$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 697,93$), študentje ($\bar{R} = 697,58$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 690,61$). Najnižje po obisku splošne knjižnice za namen izposoje e-knjig so vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 678,92$). Podrobnejše parne raziskave so razkrile, da je razlika statistično značilna samo med skupino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev ter skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska splošne knjižnice za namen **izposoje avdioknjig oz. zvočnic** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 32,02$, $p < 0,001$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 746,48$), kar pomeni, da za namen izposoje avdioknjig oz. zvočnic splošno knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 707,81$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 706,54$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 690,66$) in vodstveni delavci vrtcev ter šol ($\bar{R} = 672,73$). Najnižje po obisku splošne knjižnice za namen avdioknjig oz. zvočnic so študentje ($\bar{R} = 634,16$).

Podrobnejše parne primerjave kažejo, da so razlike statistično značilne med skupinama študentov in osnovnošolskih učiteljev ter med skupinama študentov in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev. V obeh primerjavah študentje statistično značilno redkeje obiščejo splošno knjižnico za namen izposoje avdioknjig oz. zvočnic glede na primerjalno skupino. Prav tako se je pokazala statistično značilna razlika med skupino srednješolskih učiteljev in skupino vzgojiteljev in pomočnikov

vzgojiteljev, pri čemer srednješolski učitelji redkeje uporabljajo splošno knjižnico za namen izposoje avdioknjig oz. zvočnic.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska splošne knjižnice zaradi **udeležbe na dogodku** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 117,54$, $p < 0,001$). Vodstveni delavci vrtcev in šol imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 880,99$), kar pomeni, da zaradi udeležbe na dogodkih splošno knjižnico obiščejo pogostejše v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim srednješolski učitelji ($\bar{R} = 774,57$), visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 767,44$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 738,81$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 714,38$). Najnižje po obisku splošne knjižnice zaradi udeležbe na dogodku so študentje ($\bar{R} = 455,26$).

Podrobnejše parne primerjave pokažejo statistično značilno razliko med skupino študentov z vsako od preostalih skupin. Prav tako se je pokazala statistično značilna razlika med skupino vodstvenih delavcev vrtcev in šol ter skupino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, saj prvi obiščejo knjižnico zaradi udeležbe na dogodku statistično značilno pogostejše kot drugi.

Na podlagi rezultatov o uporabi splošne knjižnice za delo ali študij so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 54,37$, $p < 0,001$), kar kaže na različne stopnje uporabe splošne knjižnice za **poklicne ali študijske potrebe** glede na posamezno skupino. Študentje imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 830,86$), kar kaže, da najpogostejše uporabljajo splošno knjižnico za študij. Sledijo jim vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 706,00$), visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 698,01$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 681,92$) ter vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 650,20$). Po drugi strani imajo osnovnošolski učitelji najnižjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 637,72$), kar kaže, da redkeje uporabljajo splošno knjižnico za delovne potrebe v primerjavi z drugimi skupinami.

Podrobnejše parne primerjave pokažejo statistično značilne razlike med skupino študentov z vsako od preostalih skupin, saj se študentje splošne knjižnice za namen dela poslužujejo pogostejše kot primerjalne skupine.

Na podlagi rezultatov o uporabi splošne knjižnice za **udeležbo na izobraževanjih** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 100,68$, $p < 0,001$). Vodstveni delavci vrtcev in šol imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 834,35$), kar kaže, da splošno knjižnico za namen izobraževanja obiščejo pogosteje od drugih skupin. Sledijo jim vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 783,18$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 716,71$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 680,57$) ter visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 631,53$). Najnižje povprečne vrednosti imajo študentje ($\bar{R} = 503,87$), kar kaže na redkejši obisk splošnih knjižnic za namene izobraževanja v primerjavi z drugimi skupinami.

Podrobnejše parne primerjave pokažejo statistično značilne razlike v pogostosti uporabe splošne knjižnice za namen izobraževanja, ko gre za skupini študentov in osnovnošolskih učiteljev, skupini študentov in srednješolskih učiteljev, skupini študentov in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev ter skupini študentov in vodstvenih delavcev vrtcev ter šol. V vseh navedenih primerjavah so študenti tisti, ki splošno knjižnico za namen izobraževanja obiščejo pomembno redkeje kot primerjalna skupina. Prav tako se je pokazala statistično značilna razlika med skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev oz. skupino vodstvenih delavcev vrtcev in šol, pri čemer visokošolski učitelji in sodelavci splošno knjižnico za namen izobraževanja obiščejo redkeje kot drugi dve skupini. Statistično značilna razlika pa se je pokazala tudi med skupino osnovnošolskih učiteljev ter skupino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, saj slednji pomembno pogosteje obiščejo splošno knjižnico zaradi udeležbe na izobraževanju.

Na podlagi rezultatov pogostosti obiska splošne knjižnice za namen **pridobivanja informacij od knjižničarjev** so ugotovljene statistično značilne razlike med različnimi skupinami ($\chi^2 = 25,34$, $p < 0,001$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev imajo najvišjo povprečno vrednost ($\bar{R} = 765,00$), kar pomeni, da zaradi pridobivanja informacij od knjižničarjev splošno knjižnico obiščejo pogosteje v primerjavi s preostalimi skupinami. Sledijo jim vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 726,37$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 687,57$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 691,25$). Na drugi strani imajo visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 614,32$) ter študentje ($\bar{R} = 621,83$) najnižje povprečne vrednosti, kar kaže na redkejši obisk splošne knjižnice za namene pridobivanja informacij od knjižničarjev. Podrobnejše parne primerjave pokažejo, da je razlika statistično značilna samo tedaj, ko gre za primerjavo med skupino

študentov in skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev, pri čemer vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev pogosteje obiščejo splošno knjižnico za namen pridobivanja informacij od knjižničarjev kot študentje.

3.3.1.5 Načini pridobivanja gradiva za branje

Ta sklop je bil namenjen samo knjižničarjem in vodstvu knjižnic.

3.3.1.5.1 Knjižničarji

Tabela 252: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o načinih pridobivanja gradiva za branje

Načini pridobivanja gradiva za branje	N	Pogostost:							skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	
		%	%	%	%	%	%	%	
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri sem zaposlen.	701	2,3	9,0	4,0	4,1	10,3	20,8	49,5	100,0
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri nisem zaposlen.	701	22,1	27,8	5,4	6,8	15,0	17,0	5,8	100,0
Gradivo kupim.	701	11,0	43,9	19,7	21,1	8,8	2,9	1,6	100,0
Gradivo dobim v dar.	701	20,3	69,3	6,3	2,6	1,0	0,3	0,3	100,0
Gradivo si izposodim od kolegov/prijateljev/znancev.	701	42,2	43,2	6,3	3,3	4,3	0,7	0,0	100,0
Gradivo dobim v knjigobežnici, z izmenjavo.	701	70,9	24,7	2,1	1,3	0,7	0,1	0,1	100,0

Knjižničarji najpogosteje dostopajo do gradiva tako, da si ga izposodijo v knjižnici, kjer so zaposleni, in sicer polovica (49,5 %) jih to počne vsak teden, večina (80,6 %) pa vsaj enkrat mesečno. V primerjavi s tem je izposoja gradiva v knjižnicah, kjer niso zaposleni, precej redkejša – največji delež knjižničarjev (27,8 %) si gradivo tam izposoja manj kot enkrat na tri mesece. Prav tako je največji delež tistih, ki redkeje kot na tri mesece gradivo kupijo (43,9 %).

Knjižničarji redko prejemajo gradivo v dar, saj ga večina (69,3 %) prejme redkeje kot na tri mesece, petina (20,3 %) pa ga sploh ne prejema. Izposoja gradiva od kolegov, prijateljev ali znancev je še manj pogosta, saj je dve petini knjižničarjev (42,2 %)

nikoli ne uporabljata, dve petini (43,2 %) pa le redkeje kot na tri mesece. Najmanj uporabljena oblika pridobivanja gradiv so knjigobežnice in izmenjave, ki jih večina (70,9 %) nikoli ne uporablja.

3.3.1.5.2 Vodstveni delavci

3.3.1.5.2.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 253: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o načinih pridobivanja gradiva za branje

Načini pridobivanja gradiva za branje	N	Pogostost:							skupaj
		nikoli	redkeje kot na tri mesece	vsake tri mesece	vsaka dva meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden	
		%	%	%	%	%	%	%	
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri sem zaposlen.	47	8,5	6,4	0,0	0,0	14,9	23,4	46,8	100,0
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri nisem zaposlen.	47	29,8	31,9	4,3	4,3	17,0	10,6	2,1	100,0
Gradivo kupim.	47	66,0	17,0	8,5	0,0	6,4	2,1	0,0	100,0
Gradivo dobim v dar.	47	6,4	78,7	10,6	0,0	2,1	0,0	2,1	100,0
Gradivo si izposodim od kolegov/prijateljev/znancev.	47	42,6	48,9	4,3	2,1	0,0	0,0	2,1	100,0
Gradivo dobim v knjigobežnici, z izmenjavo.	47	74,5	23,4	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	100,0

Vodstveni delavci knjižnic najpogosteje dostopajo do gradiva tako, da si ga izposodijo v knjižnici, kjer so zaposleni. Skoraj polovica (46,8 %) jih to počne vsak teden, večina (85,1 %) pa vsaj enkrat mesečno. V primerjavi s tem je izposoja gradiva v knjižnicah, kjer niso zaposleni, precej redkejša – največji delež vodstvenih delavcev (31,9 %) si gradivo tam izposoja manj kot enkrat na tri mesece, skoraj tretjina (29,8 %) pa te možnosti sploh ne uporablja.

Podobno je pri nakupu gradiva, saj ga večina (66,0 %) ne kupuje nikoli, največji delež tistih, ki gradivo kupijo, pa to stori redkeje kot na tri mesece (17,0 %). Vodstveni delavci knjižnic redko prejemajo gradivo v dar, saj ga večina (78,7 %) prejme redkeje kot na tri mesece. Izposoja gradiva od kolegov, prijateljev ali znancev je še manj pogosta – dve petini vodstvenih delavcev (42,6 %) je nikoli ne uporablja, skoraj

polovica (48,9 %) pa le redkeje kot na tri mesece. Najmanj uporabljena oblika pridobivanja gradiv so knjigobežnice in izmenjave, ki jih velika večina (74,5 %) ne izkorišča nikoli.

3.3.1.5.3 Primerjava

Tabela 254: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede načinov pridobivanja gradiva za branje

Načini pridobivanja gradiva:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri sem zaposlen.	Knjižničarji	701	375,07	16074,00	0,765
	Vodstvo knjižnic	47	366,01		
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri nisem zaposlen.	Knjižničarji	701	377,99	14025,00	0,081
	Vodstvo knjižnic	47	322,41		
Gradivo si izposodim od kolegov/prijateljev/znancev.	Knjižničarji	701	375,39	15850,00	0,636
	Vodstvo knjižnic	47	361,23		
Gradivo dobim v dar.	Knjižničarji	701	370,75	13845,00	0,023
	Vodstvo knjižnic	47	430,41		
Gradivo dobim v knjigobežnici, z izmenjavo.	Knjižničarji	701	375,44	15812,50	0,560
	Vodstvo knjižnic	47	360,44		
Gradivo kupim.	Knjižničarji	701	375,67	15652,00	0,545
	Vodstvo knjižnic	47	357,02		

Tabela prikazuje primerjavo med skupinama knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic v različnih načinih pridobivanja gradiva za branje: izposoja gradiva v knjižnici, v kateri so oz. niso zaposleni, izposoja gradiva od kolegov ali prijateljev in znancev, pridobitev gradiva v obliki daru, z izmenjavo in z nakupom. Statistično značilne razlike so se pokazale le pri eni izmed postavk, in sicer pri pridobivanju gradiva v obliki darila ($\chi^2 = 13845,00$, $p = 0,023$), pri čemer vodstveni delavci knjižnic pogosteje prejmejo gradivo v obliki darila v primerjavi s knjižničarji. Pri drugih načinih pridobivanja gradiva ni zaznanih statistično značilnih razlik med skupinama ($p > 0,05$).

3.3.2 Spoznavni in motivacijski dejavniki ter dejavniki okolja

3.3.2.1 Spoznavni dejavniki

3.3.2.1.1 Znanje o branju in bralni motivaciji

3.3.2.1.1.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 255: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje

Viri znanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Pri študiju	581	61,6	38,4	100,0
V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja	581	53,2	46,8	100,0
Drugo	581	12,0	88,0	100,0
Na drugih seminarjih	581	2,4	97,6	100,0

Rezultati kažejo, da je večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (61,6 %) pridobila znanje o branju in motivaciji za branje med študijem. Več kot polovica vprašanih (53,2 %) je navedla, da so ta znanja pridobili tudi v okviru programov stalnega strokovnega izpopolnjevanja. Dobra desetina (12,0 %) anketiranih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev je izpostavila, da so ta znanja pridobili iz drugih virov, kot so družinsko okolje, lasten interes in motivacija, med opravljanjem dela, s pomočjo socialnih stikov in iz projektov. Najmanjši delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (2,4 %) je odgovarjal, da so znanja o branju in motivaciji za branje pridobili na drugih seminarjih, kot so npr. Celostno branje slikanic, CiciAkademija, Gradniki bralne pismenosti, Bralne čajanke in izobraževanja Društva Bralna značka Slovenije ipd.

Rezultati kažejo, da se je v zadnjih treh letih nekaj manj kot dve tretjini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (62,6 %) udeležilo seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji. Od tega se jih je skoraj polovica (45,1 %) udeležila od enega do treh tovrstnih seminarjev oz. izobraževanj. Dobra tretjina (37,3 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev se v tem obdobju tovrstnih seminarjev oz. izobraževanj ni udeležila.

Tabela 256: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o udeležbi na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

Udeležba na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih	N	Število:				skupaj
		nobenega	1 do 3	3 do 5	več kot 5	
		%	%	%	%	%
	581	37,3	45,1	12,7	4,8	100,0

Na naslednje vprašanje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 257: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih

Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih	N	Obseg:					skupaj
		do 2 uri	od 2 do 10 ur	od 11 do 25 ur	od 26 do 50 ur	več kot 50 ur	
		%	%	%	%	%	%
	364	14,3	53,3	23,1	7,7	1,6	100,0

Ugotavljamo, da se je dobra polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (53,3 %) udeležila izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala od 2 do 10 ur. Izobraževanja, ki so trajala od 11 do 25 ur, se je udeležila slaba četrtnina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (23,1 %). Izobraževanj, ki so trajala več kot 25 ur, se je udeležila slaba desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (9,3 %). 14,3 % vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev se je udeležilo izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala manj kot 2 uri.

Na naslednje vprašanje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje, so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Rezultati razkrivajo, da je malo več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (52,5 %) vključena v posebne programe ali raziskovalne projekte, namenjene spodbujanju branja. Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev so navajali

programe, povezane z bralno značko in različne vrtčevske aktivnosti, ki se izvajajo pod različnimi imeni (Bralna čajanka, Pravljična torbica, Bralni nahrbtnik, Pravljični palček, Branje pod slamniki ipd.) in številne projekte (Ko beseda zaživi, Jaz pa berem, Rastoča knjiga, Branje – moje sanje, Naša mala knjižnica, Rastem s knjigo, Objem idr.).

Tabela 258: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	364	52,5	47,5	100,0

Tabela 259: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela	N	Ocena:			skupaj
		imam dovolj znanja o branju in to znanje mi zadošča za delo	imam nekaj znanja o branju, za delo bi potreboval več tega znanja	imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo	
		%	%	%	
	581	64,5	34,6	0,9	100,0

Iz podatkov je razvidno, da skoraj dve tretjini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (64,5 %) ocenjujeta, da imajo zadostno znanje o branju, ki jim omogoča učinkovito opravljanje svojega dela. Nasprotno dobra tretjina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (34,6 %) meni, da imajo nekaj znanja o branju, vendar bi za svoje delo potrebovali več tovrstnega znanja. Le majhen delež (0,9 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev je prepričanih, da je njihovo znanje o branju nezadostno, kar otežuje njihovo delo.

3.3.2.1.1.2 Osnovnošolski učitelji

Rezultati kažejo, da je večina osnovnošolskih učiteljev (70,0 %) pridobila znanja o branju in motivaciji za branje med študijem. Več kot polovica vprašanih (55,1 %) je navedla, da so ta znanja pridobili tudi v okviru programov stalnega strokovnega

izpopolnjevanja. Nekaj več kot 15 % anketirancev je izpostavilo, da so ta znanja pridobili iz drugih virov, kot so družinsko okolje, družbena omrežja, strokovna literatura ipd. Približno 5 % osnovnošolskih učiteljev je omenilo, da so znanja o branju in motivaciji za branje pridobili na drugih seminarjih (Naša mala knjižnica, seminarji Društva Bralna značka Slovenije, seminarji ZRSS, študijska srečanj itd.).

Tabela 260: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje

Viri znanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Pri študiju	267	70,0	30,0	100,0
V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja	267	55,1	44,9	100,0
Drugo	267	15,4	86,4	100,0
Na drugih seminarjih	267	4,9	95,1	100,0

Tabela 261: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o udeležbi na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

Udeležba na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih	N	Število:				skupaj
		nobenega	1 do 3	3 do 5	več kot 5	
		%	%	%	%	
	267	43,8	36,0	16,1	4,1	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da se je v zadnjih treh letih nekaj več kot polovica osnovnošolskih učiteljev (56,2 %) udeležila seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje. Od tega jih je dobra tretjina (36,0 %) sodelovala na enem, dveh ali treh tovrstnih seminarjih oz. izobraževanjih. Dobri dve petini učiteljev (43,8 %) se nista udeležili nobenega tovrstnega seminarja oz. izobraževanja.

Na naslednje vprašanje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih so odgovarjali tisti osnovnošolski učitelji, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Ugotavljamo, da se je slaba polovica osnovnošolskih učiteljev (48,0 %) udeležila izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala od 2 do 10 ur. Izobraževanj, ki so trajala od 11 do 25 ur, se je udeležila slaba tretjina osnovnošolskih učiteljev

(29,3 %). Izobraževanj, ki so trajala več kot 25 ur, se je udeležilo 16 % osnovnošolskih učiteljev. Najmanj (6,7 %) osnovnošolskih učiteljev se je udeležilo izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala manj kot 2 uri.

Tabela 262: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih

Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih	N	Obseg:					skupaj
		do 2 uri	od 2 do 10 ur	od 11 do 25 ur	od 26 do 50 ur	več kot 50 ur	
		%	%	%	%	%	
	150	6,7	48,0	29,3	12,0	4,0	100,0

Na naslednje vprašanje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje, so odgovarjali tisti osnovnošolski učitelji, ki so dejali, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega tovrstnega izobraževanja.

Tabela 263: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	150	68,0	32,0	100,0

Rezultati razkrivajo, da je večina osnovnošolskih učiteljev (68 %) vključena v posebne programe ali raziskovalne projekte, namenjene spodbujanju branja. Osnovnošolski učitelji so omenjali bralno značko, angleško in nemško bralno značko, EKO bralno značko, različne šolske in razredne aktivnosti (bralne minutke v šoli, bralni teden, branje učencem iz nižjega razreda idr.) in številne projekte (npr. Naša mala knjižnica, Rastem s knjigo, OBJEM, KAUC, projekti Erasmus+).

Iz podatkov je razvidno, da več kot dve tretjini osnovnošolskih učiteljev (69,7 %) ocenjujeta, da imajo zadostno znanje o branju, ki jim omogoča učinkovito opravljanje dela. Nasprotno nekaj manj kot tretjina učiteljev (29,2 %) meni, da imajo nekaj znanja o branju, vendar bi za svoje delo potrebovali več tovrstnega znanja. Le 1,1 % učiteljev je prepričanih, da je njihovo znanje o branju nezadostno, kar jim otežuje delo.

Tabela 264: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela	N	Ocena:			skupaj
		imam dovolj znanja o branju in to znanje mi zadošča za delo	imam nekaj znanja o branju, za delo bi potreboval več tega znanja	imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo	
		%	%	%	
	267	69,7	29,2	1,1	100,0

3.3.2.1.1.3 Srednješolski učitelji

Tabela 265: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje

Viri znanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Pri študiju	534	67,6	32,4	100,0
V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja	534	33,1	66,9	100,0
Drugo	534	24,0	76,0	100,0
Na drugih seminarjih	534	3,0	97,0	100,0

Rezultati kažejo, da je večina srednješolskih učiteljev (67,6 %) znanje o branju in motivaciji za branje pridobila pri študiju. Tretjina (33,1 %) je omenjeno znanje pridobila tudi v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja, jih pa skoraj četrtina (24,0 %) omenjena znanja pridobiva na druge načine, npr. v družinskem okolju, s formalnimi izobraževanji, strokovno literaturo, na spletu ipd. Le majhen delež (3,0 %) anketiranih srednješolskih učiteljev se udeležuje različnih drugih seminarjev, kot so npr. OBJEM, izobraževanja v okviru Založbe Malinc in KUD Polica Dubova, Branje za znanje, ŠK Beremo z Manco Košir.

Tabela 266: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o udeležbi na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

Udeležba na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih	N	Število:				skupaj
		nobenega	1 do 3	3 do 5	več kot 5	
		%	%	%	%	
	534	68,7	24,3	5,1	1,9	100,0

Glede na rezultate se več kot dve tretjini srednješolskih učiteljev (68,7 %) v zadnjih treh letih nista udeležili seminarjev in drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji. Od tistih, ki so se kakšnega izobraževanja udeležili, se jih je največ (24,3 %) udeležilo enega, dveh ali treh seminarjev, najmanj (1,9 %) pa več kot pet seminarjev.

Na naslednje vprašanje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih so odgovarjali tisti srednješolski učitelji, ki so potrdili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 267: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih

Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih	N	Obseg:					skupaj
		do 2 uri	od 2 do 10 ur	od 11 do 25 ur	od 26 do 50 ur	več kot 50 ur	
		%	%	%	%	%	%
	167	17,4	46,1	22,8	9,0	4,8	100,0

Ugotavljamo, da se je slaba polovica srednješolskih učiteljev (46,1 %) udeležila izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala od 2 do 10 ur. Izobraževanj, ki so trajala od 11 do 25 ur, se je udeležila slaba četrtnina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (22,8 %). Izobraževanj, ki so trajala več kot 25 ur, se je udeležila dobra desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (13,8 %). Nekaj manj kot petina (17,4 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev se je udeležila izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala manj kot 2 uri.

Na naslednje vprašanje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje, so odgovarjali srednješolski učitelji, ki so označili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 268: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	167	58,7	41,3	100,0

Rezultati razkrivajo, da je v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje, vključena več kot polovica srednješolskih učiteljev (58,7 %). Našteti je več dejavnosti, povezanih z bralno značko in bralnim nahrbtnikom, ki se izvajajo pod različnimi imeni (npr. Bralna značka, Bralni nahrbtnik, Bralni polžek, Pravljичni palček), za starejše učence in dijake tudi Rastem s knjigo. Med projekti so Bralna pismenost, CiciAkademija, Polet s knjigo, Naša mala knjižnica, Branje pod krošnjami.

Tabela 269: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela	N	Ocena:			skupaj
		imam dovolj znanja o branju in to znanje mi zadošča za delo	imam nekaj znanja o branju, za delo bi potreboval več tega znanja	imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo	
		%	%	%	
	534	74,7	24,3	0,9	100,0

Večina srednješolskih učiteljev (74,7 %) ocenjuje svoje znanje o branju kot učinkovito pri opravljanju dela. Le slaba četrtina (24,3 %) jih meni, da bi potrebovali več znanja o branju. Da imajo tega znanja premalo, pa meni 0,9 % srednješolskih učiteljev.

3.3.2.1.1.4 Knjižničarji

Tabela 270: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje

Viri znanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja	697	70,4	29,6	100,0
Pri študiju	697	56,1	43,9	100,0
Drugo	697	17,2	82,8	100,0
Na drugih seminarjih	697	11,0	89,0	100,0

Pomemben vir pridobivanja znanja o branju in znanja o motivaciji za branje so pri knjižničarjih programi stalnega strokovnega izpopolnjevanja. Glede na rezultate je večina takšnih (70,4 %), ki potrebna znanja pridobijo v teh programih. Opazen delež,

dobra polovica (56,1 %), je takšnih, ki so ta znanja pridobili pri študiju. Na drugih seminarjih pridobiva znanja o branju in znanja o motivaciji za branje dobra desetina (11,0 %). Ti so med druge seminarje uvrstili naslednje: ABC bralne pismenosti, Andragoški kolokvij – Zapeljani v branje, seminar založbe KUD Sodobnost – Skupno branje kot temelj bralne pismenosti, Bibliopedagoška šola, Bralne čajanke in izobraževanja Društva Bralna značka Slovenije, izobraževanja Zavoda RS za šolstvo, izobraževanja MKL-ja, konferenca Bralna pismenost na razredni stopnji, izobraževanja Filozofske fakultete (dr. Sonja Pečjak), izobraževanja KUD Police Dubove, založbe Malinc (npr. Da branje ne postane španska vas), izobraževanja NUK, Rastem s knjigo, Dobreknjige.si, spletni webinarji ALA, seminarji Vesne Vuk Godina, študijska srečanja, tečaj hitrega branja, webinarji za moderatorje bralnih klubov. Manj kot petina (17,2 %) je izbrala zadnjo možnost, torej drugo in navedla sledeče: lasten interes in motivacija, strokovna literatura, delovne izkušnje in okolje, digitalni viri, splet, formalno izobraževanje, družinsko okolje.

V zadnjih treh letih se je nekaj več kot tri četrtine knjižničarjev (76,8 %) udeležilo seminarjev in drugih oblik izobraževanja o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji. Tretjina knjižničarjev (33,1 %) se je udeležila od enega do treh seminarjev in drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivacij. Več kot pet seminarjev in drugih oblik izobraževanj se je udeležila dobra petina (20,5 %) knjižničarjev. Vsaj tri in največ pet seminarjev in drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivacij pa se je udeležila slaba četrtina (23,2 %) knjižničarjev. Med knjižničarji je več kot petina (23,1 %) tistih, ki se v zadnjih treh letih niso udeležili nobenega seminarja ali druge oblike izobraževanja o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji.

Tabela 271: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o udeležbi na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

Udeležba na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih	N	Število:				
		nobenega	1 do 3	3 do 5	več kot 5	skupaj
		%	%	%	%	%
	697	23,1	33,1	23,2	20,5	100,0

Na naslednje vprašanje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih so odgovarjali le tisti knjižničarji, ki so poročali, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 272: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih

Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih	N	Obseg:					skupaj
		do 2 uri	od 2 do 10 ur	od 11 do 25 ur	od 26 do 50 ur	več kot 50 ur	
		%	%	%	%	%	
	536	5,8	30,6	29,9	20,1	13,6	100,0

Ugotavljamo, da se je slaba tretjina knjižničarjev (30,6 %) udeležila izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala od 2 do 10 ur. Izobraževanj, ki so trajala od 11 do 25 ur, se je prav tako udeležila slaba tretjina knjižničarjev (29,9 %). Podoben delež knjižničarjev (33,7 %) se je udeležil tudi izobraževanj, ki so trajala več kot 25 ur. Do dve uri v treh letih se je dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi udeležilo 5,8 % anketirancev.

Na naslednje vprašanje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje, so odgovarjali tisti knjižničarji, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 273: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	536	36,2	63,8	100,0

Rezultati razkrivajo, da je malo več kot tretjina knjižničarjev (36,2 %) vključena v posebne programe ali raziskovalne projekte, namenjene spodbujanju branja. Tisti, ki so vključeni v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje, so navedli 65 programov oz. projektov. Našteti je več dejavnosti, povezanih z bralno značko in bralnim nahrbtnikom, ki se izvajajo pod različnimi imeni (npr. Bralni polžek, Pravljični palček, Karolinina bralna značka, Primorci beremo, Bodi kul, beri ful), za starejše učence in dijake tudi Rastem s knjigo. Knjižničarji so navedli tudi

naslednje: ABC bralne pismenosti, Bralnice pod slamnikom, posveti Bralnega društva Slovenije, Beremo skupaj, Berimo z Rovko Črkolovko, GG4U, Naša mala knjižnica, program R.E.A.D., Bralne čajanke, Lahko branje, #športajmoinberimo, Poletavci in Najpoletavci.

Tabela 274: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela	N	Ocena:					skupaj
		imam veliko znanja in to znanje presega zahteve mojega dela	imam dovolj znanja o branju in to znanje mi zadošča za delo	imam nekaj znanja o branju, za delo bi potreboval več tega znanja	imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo	ne znam oceniti, koliko znanja imam in koliko ga potrebujem za učinkovito opravljanje dela	
		%	%	%	%	%	
	697	9,0	54,2	29,0	1,0	6,7	100,0

Večina knjižničarjev (54,2 %) ocenjuje, da imajo dovolj znanja o branju in jim to znanje zadošča za delo. Pomemben je tudi delež tistih (29,0 %), ki ocenjujejo, da imajo nekaj znanja o branju, a bi za delo potrebovali več tega znanja. Le odstotek je takšnih, ki ocenjujejo, da imajo premalo znanja o branju in jim to otežuje delo. Manj kot desetina (6,7 %) je takšnih, ki ne zna oceniti, koliko znanja imajo in koliko ga potrebujejo za učinkovito opravljanje dela. Skoraj desetina (9,0 %) knjižničarjev pa ocenjuje, da imajo veliko znanja in to znanje presega zahteve njihovega delovnega mesta.

3.3.2.1.1.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.2.1.1.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Rezultati kažejo, da je večina vodstvenih delavcev v knjižnicah znanje o branju in znanje o motiviranosti za branje pridobila med študijem (53,2 %) in v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja (51,1 %). Slaba desetina (8,5 %) jih je znanje

o branju in znanje o motiviranosti za branje pridobila tudi na drugih seminarjih, na različnih delavnicah, izobraževanjih, knjižničarskih dogodkih, v okviru dneva dobrih praks splošnih knjižnic. Več kot polovica anketirancev znanja o branju in znanja o motiviranosti za branje (59,6 %) ni pridobila nikjer drugje. Odgovore tistih, ki so izbrali možnost drugo, takšnih je bilo med vodstvenimi delavci v knjižnici dve petini (40,4 %), lahko umestimo v naslednje kategorije: lasten interes in motivacija, formalno izobraževanje (SS), strokovna literatura, digitalni viri in mediji, delovne izkušnje.

Tabela 275: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje

Viri znanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Pri študiju	47	53,2	46,8	100,0
V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja	47	51,1	48,9	100,0
Drugo	47	40,4	59,6	100,0
Na drugih seminarjih	47	8,5	91,5	100,0

Večina vodstvenih delavcev v knjižnici (66,0 %) se je v zadnjih treh letih udeležila vsaj enega seminarja oz. druge oblike izobraževanja o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji. Med tistimi, ki so se v zadnjih treh letih udeležili seminarja ali druge oblike izobraževanja o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji, je največ tistih (27,7 %), ki so se udeležili od enega do treh. Sledijo tisti, ki so se v zadnjih treh letih udeležili od treh do petih seminarjev ali drugih oblik izobraževanja na omenjeno temo. Več kot desetina je tistih (14,9 %), ki so se v zadnjih treh letih udeležili več kot petih seminarjev ali drugih izobraževalnih dogodkov. Med vodstvenimi delavci v knjižnicah je tretjina (34,0 %) takšnih, ki se v zadnjih treh letih niso udeležili nobenega seminarja ali drugačne oblike izobraževanja o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji.

Tabela 276: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o udeležbi na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

Udeležba na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih	N	Število:				skupaj
		nobenega	1 do 3	3 do 5	več kot 5	
		%	%	%	%	
	47	34,0	27,7	23,4	14,9	100,0

Na naslednje vprašanje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih so odgovarjali tisti vodstveni delavci knjižnic, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 277: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih

Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih	N	Obseg:					skupaj
		do 2 uri	od 2 do 10 ur	od 11 do 25 ur	od 26 do 50 ur	več kot 50 ur	
		%	%	%	%	%	
	31	0,0	25,8	41,9	16,1	16,1	100,0

Ugotavljamo, da sta se dve petini vodstvenih delavcev knjižnic (41,9 %) udeležili dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v obsegu od 11 do 25 ur. Nekaj manj kot tretjina vodstvenih delavcev (32,2 %) se je udeležila izobraževanj, ki so trajala več kot 25 ur. Dobra četrtina (25,8 %) se je udeležila dodatnih izobraževanj v obsegu od 2 do 10 ur.

Na naslednje vprašanje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje, so odgovarjali tisti vodstveni delavci v knjižnici, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 278: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	31	19,4	80,6	100,0

Večina knjižničarjev (80,6 %) je poročala, da niso vključeni v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje. Slaba petina (19,4 %) tistih, ki so vključeni v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje, je našela naslednje projekte: študijski krožki ACS, Branje na višjem nivoju, Festival humanistike – Odprti horizonti, Berimo z Rovko Črkolovko, Z branjem do zvezd.

Tabela 279: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela	N	Ocena:					Skupaj
		imam veliko znanja in to znanje presega zahteve mojega dela	imam dovolj znanja o branju in to znanje mi zadošča za delo	imam nekaj znanja o branju, za delo bi potreboval več tega znanja	imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo	ne znam oceniti, koliko znanja imam in koliko ga potrebujem za učinkovito opravljanje dela	
		%	%	%	%	%	%
	47	2,1	57,4	29,8	0,0	10,6	100,0

Večina vodstvenih delavcev v knjižnicah (57,4 %) ocenjuje, da imajo dovolj znanja o branju in to znanje jim zadošča za delo. Slaba tretjina (29,8 %) vodstvenih delavcev v knjižnicah ocenjuje, da ima nekaj znanja o branju, a bi za delo potrebovala več tega znanja. Med vodstvenimi delavci v knjižnicah nismo zabeležili takšnih, ki bi ocenili, da imajo premalo znanja o branju, kar jim otežuje delo. Desetina (10,6 %) vodstvenih delavcev ne zna oceniti, koliko znanja imajo in koliko ga potrebujejo za učinkovito opravljanje dela. Med vodstvenimi delavci v knjižnicah le majhen delež (2,1 %) ocenjuje, da imajo veliko znanja in to znanje presega zahteve njihovega delovnega mesta.

3.3.2.1.1.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 280: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje

Viri znanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
Pri študiju	89	78,7	21,3	100,0
Drugo	89	29,2	70,8	100,0
V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja	89	23,6	76,4	100,0
Na drugih seminarjih	89	4,5	95,5	100,0

Večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (78,7 %) je potrdila, da je bil vir znanja študij. Hkrati so večinoma zanikali (76,4 %), da bi ta znanja pridobivali v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja. Na drugih strokovnih seminarjih – kot so npr.

bralni klubi, izobraževanje v okviru MKL, izobraževanje za vodje bralnih klubov, seminarji založb (npr. založbe Malinc) in seminarji Bralne značke – večina tega znanja ni pridobivala (to je potrdilo le 4,5 % visokošolskih učiteljev in sodelavcev). Je pa slaba tretjina (29,2 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev potrdila, da so znanja dobili tudi na druge načine, npr. zaradi lastnega interesa in motivacije, družinskega okolja, v strokovni literaturi ali prek lastnih izkušenj.

Tabela 281: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o udeležbi na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

Udeležba na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih	N	Število:				Skupaj
		nobene	1 do 3	3 do 5	več kot 5	
		%	%	%	%	%
	89	67,4	14,6	11,2	6,7	100,0

V zadnjih treh letih so se visokošolski učitelji in sodelavci le redko odločali za udeležbo na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji. Večina (67,4 %) se jih namreč ni udeležila nobenega takega izobraževanja. Le tretjina (32,5 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev se je tovrstnih izobraževanj udeležila.

Na naslednje vprašanje o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih so odgovarjali tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 282: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o obsegu dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih

Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih 3 letih	N	Obseg:					skupaj
		do 2 uri	od 2 do 10 ur	od 11 do 25 ur	od 26 do 50 ur	več kot 50 ur	
		%	%	%	%	%	%
	29	10,3	44,8	13,8	10,3	20,7	100,0

Ugotavljamo, da se je slaba polovica visokošolskih učiteljev in sodelavcev (44,8 %) udeležila izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi, ki so trajala od 2 do 10 ur. Dobra petina (20,7 %) pa je vendarle obiskovala daljša izobraževanja, ki so trajala

več kot 50 ur. Manjši delež (10,3 %) je bil tistih, ki so se udeležili do dve uri trajajočih usposabljanj. Malo (10,3%) je bilo tudi tistih, ki so se udeležili srednje dolgih tovrstnih izobraževanj, ki so obsegala od 26 do 50 ur.

Na naslednje vprašanje o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje, so odgovarjali tisti visokošolski učitelji in sodelavci, ki so odgovorili, da so se v zadnjih treh letih udeležili vsaj enega izobraževanja.

Tabela 283: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o vključenosti oz. udeležbi v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	29	62,1	37,9	100,0

Rezultati razkrivajo, da je nekaj manj kot dve tretjini visokošolskih učiteljev in sodelavcev (62,1 %) vključenih v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje. Omenjeni so: bralna značka, bralna značka za odrasle v splošni knjižnici, bralna značka za starše, angleški bralni krožek v KOŽ, bralna skupina v Knjižnici Medvode, bralni klubi (npr. srednješolski bralni klubi, LUD Literatura, bralni klub pod vodstvom Tatjane Jamnik), Slovanska bralna značka, Slovanski bralni klub, Lahko branje, Ekobranje za ekoživljenje, projekt sodelovanja z založbo Malinc, projekt Litprax (Erasmus+), Oko besede, Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti in projekt OBJEM.

Tabela 284: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela	N	Ocena:			Skupaj
		imam dovolj znanja o branju in to znanje mi zadošča za delo	imam nekaj znanja o branju, za delo bi potreboval več tega znanja	imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo	
		%	%	%	
		%	%	%	
	89	69,7	29,2	1,1	100,0

Visokošolski učitelji in sodelavci so v večini (69,7 %) ocenili, da imajo dovolj znanja o branju in da jim to znanje zadošča za učinkovito opravljanje dela. Slaba tretjina (29,2 %) jih je menila, da nekaj znanja o branju imajo, za delo pa bi ga potrebovali več. Le zanemarljiv delež (1,1 %) jih je eksplicitno potrdil pomanjkanje znanja o branju, kar jim delo otežuje.

3.3.2.1.1.7 Študentje

Tabela 285: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pridobivanju znanja o branju in znanja o motivaciji za branje med študijem

Pridobivanje znanja o branju in znanja o motivaciji med študijem	N	Da %	Ne %	Skupaj %
	275	50,9	49,1	100,0

Približno polovica študentov (50,9 %) pridobiva znanje o branju in znanje o motivaciji med študijem, medtem ko polovica (49,1 %) tovrstnega znanje ne pridobiva.

Na vprašanje o obsegu izobraževanj o branju in bralni motivaciji so odgovarjali zgolj tisti študentje, ki so odgovorili, da znanja o branju in znanja o motivaciji za branje med študijem pridobivajo.

Tabela 286: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o obsegu izobraževanj o branju in bralni motivaciji med študijem

Obseg izobraževanj (obvezni in izbirni predmeti, druga izobraževanja) o branju in bralni motivaciji med študijem	N	MIN	MAX	Me	Mo	M	SD
	140	2,00	600,00	20,00	10,00	37,44	66,94

Študentje so poročali, da so se v povprečju o branju in bralni motivaciji izobraževali 37,4 ure. Obseg izobraževanja sega od minimalno 2 do maksimalno 600 ur.

Večina študentov je bila vključena (71,6 %) v projekte za spodbujanje branja na predhodnih stopnjah izobraževanja. Študentje, ki so bili vključeni v projekte za spodbujanje branja na predhodnih stopnjah izobraževanja, navajajo naslednje: Bralna značka Slovenije, Rastem s knjigo, Cankarjevo tekmovanje, EPI Reading

Badge (angleška bralna značka), Impro liga, Noč knjige, Poletavci, Palček bralček, Slomškova bralna značka, Andersenova noč, Medgeneracijsko branje.

Tabela 287: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o vključenosti v projekte za spodbujanje branja na predhodnih stopnjah izobraževanja

Vključenost v projekte za spodbujanje branja na predhodnih stopnjah izobraževanja	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	275	71,6	28,4	100,0

Odnos študentov do projektov je raznolik in zajema tako pozitivne kot negativne izkušnje:

- 1) **Pozitiven vpliv na odnos do branja** – Večina študentov meni, da so projekti, kot sta Bralna značka in Rastem s knjigo, pozitivno vplivali na njihov odnos do branja. Navajajo, da so ti projekti spodbudili ljubezen do branja, motivacijo za iskanje novih knjig in omogočili širjenje besednega zaklada.
- 2) **Nevtralen vpliv** – Nekateri študenti poročajo, da projekti niso bistveno vplivali na njihov odnos do branja. Zdi se jim, da so že sami imeli pozitiven odnos do knjig, zato projekti niso prispevali k povečanju motivacije.
- 3) **Negativen vpliv** – Nekaj študentov je izrazilo negativne občutke, predvsem zaradi prisile, ki so jo čutili pri obveznem branju. Omenjajo, da jim predpisane knjige niso bile všeč, prav tako jim ni bilo všeč, da so morali brati zaradi obveznosti, kar je zmanjšalo njihov užitek pri branju.

Pogost komentar je, da je izbira knjig ključen dejavnik za pozitiven odnos. Študentje so bolj uživali v branju, ko so lahko sami izbirali knjige, medtem ko so se pri določenih projektih, kjer so bile knjige vnaprej določene, počutili omejene in manj motivirane.

3.3.2.1.1.8 Primerjava

Tabela prikazuje primerjavo rezultatov glede tega, kako različne skupine zaznavajo pridobivanje znanja o branju in motivaciji za branje pri svojem študiju. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Najvišji odstotek pozitivnih odgovorov imajo visokošolski učitelji in

sodelavci (78,7 %), kar kaže na to, da to skupino študij najbolj podpira pri pridobivanju znanja o branju in motivaciji za branje. Najnižji odstotek pozitivnih odgovorov imajo vodstveni delavci knjižnic (53,2 %) in knjižničarji (56,1 %), kar kaže na najmanjšo zaznano podporo pri pridobivanju tega znanja med študijem. Izid testa ($\chi^2 = 36,46$, $p < 0,001$) kaže, da so razlike med skupinami statistično značilne.

Tabela 288: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pridobivanja znanja o branju in znanja o motivaciji za branje pri študiju

Pridobivanje znanja pri študiju:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	61,6	38,4	100,0
Osnovnošolski učitelji	70,0	30,0	100,0
Srednješolski učitelji	67,6	32,4	100,0
Knjižničarji	56,1	43,9	100,0
Vodstvo knjižnic	53,2	46,8	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	78,7	21,3	100,0
	$\chi^2 = 36,46$	$p < 0,001$	

Tabela 289: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pridobivanja znanja o branju in znanja o motivaciji za branje v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja

Pridobivanje znanja v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	53,2	46,8	100,0
Osnovnošolski učitelji	55,1	44,9	100,0
Srednješolski učitelji	33,1	66,9	100,0
Knjižničarji	70,4	29,6	100,0
Vodstvo knjižnic	51,1	48,9	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	23,6	76,4	100,0
	$\chi^2 = 200,93$	$p < 0,001$	

Podatki prikazujejo primerjavo rezultatov, kako različne skupine ocenjujejo pridobivanje znanja o branju in motivaciji za branje v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Knjižničarji v največji meri (70,4 %) poročajo, da v programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja pridobijo znanje o branju in motivaciji za branje. Sledijo jim vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (53,2 %), osnovnošolski učitelji (55,1 %) in vodstveni delavci knjižnic (51,1 %). Najnižji delež pozitivnih odgovorov izkazujejo srednješolski učitelji (33,1

%) in visokošolski učitelji ter sodelavci (23,6 %). Izid testa ($\chi^2 = 200,93$, $p < 0,001$) kaže na statistično značilne razlike med skupinami.

Tabela 290: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pridobivanja znanja o branju in znanja o motivaciji za branje na drugih seminarjih

Pridobivanje znanja na drugih seminarjih:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	2,4	97,6	100,0
Osnovnošolski učitelji	4,9	95,1	100,0
Srednješolski učitelji	3,0	97,0	100,0
Knjižničarji	11,0	89,0	100,0
Vodstvo knjižnic	8,5	91,5	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	4,5	95,5	100,0
	$\chi^2 = 56,56$	$p < 0,001$	

Tabela prikazuje primerjavo med različnimi skupinami v tem, kolikšen odstotek udeležencev poroča o pridobivanju znanja o branju in motivaciji za branje na drugih seminarjih. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. V splošnem so deleži pozitivnih odgovorov zelo nizki. Največ knjižničarjev (11,0 %) in vodstvenih delavcev knjižnic (8,5 %) poroča o pridobivanju znanja o branju in motivaciji za branje na drugih seminarjih. Čeprav so deleži pozitivnih odgovorov nizki, nakazujejo, da so to edine skupine, ki o tovrstnih vsebinah slišijo na seminarjih. Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (2,4 %), srednješolski učitelji (3,0 %), osnovnošolski učitelji (4,9 %) in visokošolski učitelji ter sodelavci (4,5 %) redko prepoznajo pridobivanje teh znanj na drugih seminarjih. Izid testa ($\chi^2 = 56,56$, $p < 0,001$) kaže na statistično značilne razlike med skupinami.

Tabela 291: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pridobivanja znanja o branju in znanja o motivaciji za branje na druge načine

Pridobivanje znanja na druge načine:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	12,0	88,0	100,0
Osnovnošolski učitelji	15,4	84,6	100,0
Srednješolski učitelji	24,0	76,0	100,0
Knjižničarji	17,2	82,8	100,0
Vodstvo knjižnic	40,4	59,6	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	29,2	70,8	100,0
	$\chi^2 = 51,37$	$p < 0,001$	

Tabela prikazuje primerjavo rezultatov anketnega vprašalnika o tem, kako različne poklicne skupine ocenjujejo pridobivanje znanja o branju in motivaciji za branje na druge načine (npr. samostojno učenje, neformalna izobraževanja, izmenjava znanja med kolegi). Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Vodstveni delavci knjižnic (40,4 %) in visokošolski učitelji ter sodelavci (29,2 %) predstavljajo skupine z največjim deležem posameznikov, ki poročajo o pridobivanju znanja na druge načine. Sledijo jim srednješolski učitelji (24,0 %). V primerjavi z njimi imajo knjižničarji (17,2 %), osnovnošolski učitelji (15,4 %) ter vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (12,0 %) nižji delež posameznikov, ki poročajo o pridobivanju znanja o branju in motivaciji za branje na druge načine. Izid testa ($\chi^2 = 51,37$, $p < 0,001$) kaže na statistično značilne razlike med skupinami.

Tabela prikazuje podatke o udeležbi različnih skupin na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje v zadnjih treh letih. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Knjižničarji ($\bar{R} = 1405,74$) in vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1269,43$) imajo najvišjo povprečno vrednost, kar kaže, da so najbolj aktivni pri udeležbi na izobraževanjih o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje. Sledijo jim vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1103,62$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1061,62$), medtem ko so srednješolski učitelji ($\bar{R} = 774,79$) in visokošolski učitelji ter sodelavci ($\bar{R} = 857,99$) najmanj aktivni pri udeležbi na teh izobraževanjih. Razlike v udeležbi med navedenimi skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 356,06$, $p < 0,001$).

Tabela 292: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede udeležbe na seminarjih in drugih oblikah izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji v zadnjih 3 letih

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Število seminarjev in drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji, ki se jih je posameznik udeležil v zadnjih 3 letih	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	581	1103,62	356,06	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1061,62		
	Srednješolski učitelji	534	774,79		
	Knjižničarji	697	1405,74		
	Vodstvo knjižnic	47	1269,43		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	89	857,99		

Podrobnejši pregled parnih primerjav med posameznimi skupinami je pokazal, da gre za statistično značilne razlike med skupino srednješolskih učiteljev in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev, med skupino srednješolskih učiteljev in osnovnošolskih učiteljev, med skupino srednješolskih učiteljev in vodstvenih delavcev knjižnic, med skupino srednješolskih učiteljev in knjižničarjev. V vseh navedenih parnih primerjavah so srednješolski učitelji poročali o statistično značilnem nižjem številu izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje, ki so se jih udeležili, v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako je pregled parnih primerjav med posameznimi skupinami pokazal, da gre za statistično značilne razlike med skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev in vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev, med skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter skupino vodstvenih delavcev knjižnic ter med skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev in knjižničarjev. V vseh navedenih parnih primerjavah so visokošolski učitelji in sodelavci statistično značilno poročali o nižjem številu izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje, ki so se jih udeležili, v primerjavi z drugo skupino.

Statistično značilna razlika se je pojavila tudi v primerjavi med skupino knjižničarjev in vzgojiteljev ter pomočnikov in med skupino knjižničarjev in osnovnošolskih učiteljev. V obeh parnih primerjavah so knjižničarji statistično značilno poročali o višjem številu izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje, ki so se jih udeležili, v primerjavi z drugo skupino.

Tabela 293: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede obsega dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih 3 letih

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih 3 letih	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	364	510,64	130,81	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	150	612,38		
	Srednješolski učitelji	167	534,42		
	Knjižničarji	536	754,61		
	Vodstvo knjižnic	31	819,15		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	29	660,71		

Tabela prikazuje rezultate anketnega vprašalnika, ki primerja obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v zadnjih treh letih med različnimi skupinami. Na vprašanje so odgovorili le tisti udeleženci, ki so se udeležili

izobraževanj v zadnjih treh letih. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj njihov vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 819,15$) in knjižničarji ($\bar{R} = 754,61$) izkazujejo najvišji obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi. Sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 612,38$), medtem ko srednješolski učitelji ($\bar{R} = 534,42$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 510,64$) izkazujejo nižji povprečni obseg dodatnih izobraževanj. Razlike v obsegu izobraževanj med navedenimi skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 130,81$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav med posameznimi skupinami je pokazal, da gre za statistično značilne razlike med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in skupino osnovnošolskih učiteljev, med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in skupino vodstvenih delavcev knjižnic in med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in skupino knjižničarjev. V vseh navedenih parnih primerjavah so vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev izkazovali statistično značilen nižji obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako je pregled parnih primerjav med posameznimi skupinami pokazal, da gre za statistično značilno razliko med skupino srednješolskih oz. osnovnošolskih učiteljev in skupino vodstvenih delavcev knjižnic oz. knjižničarjev. V vseh navedenih parnih primerjavah so učitelji izkazovali statistično značilen nižji obseg dodatnih izobraževanj o bralni pismenosti in kulturi v primerjavi z vodstvenimi delavci knjižnic oz. knjižničarji.

Tabela 294: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede vključenosti oz. udeležbe v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje

Vključenost oz. udeležba v posebnih programih ali raziskovalnih projektih, ki spodbujajo branje:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	52,5	47,5	100,0
Osnovnošolski učitelji	68,0	32,0	100,0
Srednješolski učitelji	58,7	41,3	100,0
Knjižničarji	36,2	63,8	100,0
Vodstvo knjižnic	19,4	80,6	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	62,1	37,9	100,0
	$\chi^2 = 77,01$	$p < 0,001$	

Tabela prikazuje vključenost oz. udeležbo različnih skupin v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje. Na vprašanje so odgovorili le tisti udeleženci, ki so se udeležili izobraževanja v obdobju zadnjih treh let. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj vprašalnik ni vključeval tega vprašanja.

Osnovnošolski učitelji (68,0 %) in visokošolski učitelji ter sodelavci (62,1 %) predstavljajo skupini z največjim deležem vključenih v posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje. Sledijo jim srednješolski učitelji (58,7 %) ter vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (52,5 %). Obenem imajo knjižničarji (36,2 %) in vodstveni delavci knjižnic (19,4 %) v primerjavi z drugimi skupinami najnižji delež vključenosti v tovrstne programe ali projekte. Izid testa ($\chi^2 = 77,01$, $p < 0,001$) kaže na statistično značilne razlike med skupinami.

Tabela 295: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede ocene zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela:	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	581	771,73	13,21	0,004
	Osnovnošolski učitelji	267	735,03		
	Srednješolski učitelji	534	697,77		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	89	735,03		

Tabela prikazuje primerjavo med različnimi skupinami glede ocene zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela. Iz primerjave so izključeni študentje in vodstveni delavci vrtcev in šol, saj njihov vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Pri knjižničarjih in vodstvu knjižnic je bila uporabljena drugačna lestvica odgovorov. Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 771,73$) so poročali o najvišji oceni zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje svojega dela, sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 735,03$), visokošolski učitelji ($\bar{R} = 735,03$) in na koncu srednješolski učitelji ($\bar{R} = 697,77$). Razlike v oceni zadostnosti znanj med navedenimi skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 13,21$, $p < 0,001$), a je podrobnejši pregled parnih primerjav pokazal, da je razlika statistično značilna samo med skupino srednješolskih učiteljev in skupino vzgojiteljev ter pomočnikov, pri čemer slednji izkazujejo statistično značilno višjo oceno zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje svojega dela.

Tabela 296: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede ocene zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela

Ocena zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela:	Skupina:	N	$\bar{R}$	U	p
	Knjižničarji	697	370,47	14968,00	0,272
	Vodstvo knjižnic	47	402,53		

Tabela prikazuje primerjavo ocen zadostnosti znanj za učinkovito opravljanje dela med dvema skupinama, med knjižničarji in vodstvenimi delavci knjižnic. Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 402,53$) ocenjujejo svoje znanje nekoliko višje v primerjavi s knjižničarji ($\bar{R} = 370,47$). Kljub temu pa razlike v ocenah zadostnosti znanj med knjižničarji in vodstvenimi delavci knjižnic niso statistično značilne. To pomeni, da se obe skupini podobno ocenjujeta glede na zadostnost znanj za delo.

3.3.2.2 Motivacijski dejavniki

3.3.2.2.1 Interes za branje

Vprašanja za sklop »interes za branje« smo priredili iz dveh vprašalnikov: vprašalnika Lina idr. (2021) s tremi postavkami z dobro zanesljivostjo ($\alpha = 0,85$) in vprašalnika interesa iz raziskave PIRLS (2016). V vprašalnik smo tako vključili pet postavk.

Izvedli smo faktorsko analizo z metodo glavnih komponent (angl. *Principal Component Analysis*) in pravokotno rotacijo (Varimax). Faktorizacija je pri vseh skupinah pokazala enofaktorsko strukturo vprašalnika. Na podlagi faktorskih uteži in koeficienta zanesljivosti ($\alpha > 0,70$) smo postavke združili v novo spremenljivko, ki v tem primeru predstavlja »interes za branje«. To spremenljivko smo oblikovali kot povprečje vrednosti vseh postavk, pri čemer smo sešteli vrednosti posameznih postavk in jih delili s skupnim številom postavk. Spremenljivko smo uporabili pri primerjavi skupin.

3.3.2.2.1.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Najvišjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo«, z njo se skoraj tri četrtine vprašanih (75,8 %) strinja ali popolnoma strinja. Prav tako se večina (71,4 %) strinja ali popolnoma strinja s trditvijo »Branje je zame užitek«.

Podoben delež (71,6 %) izraža (popolno) strinjanje s trditvijo »Kadar berem, pozabim vse drugo«.

Tabela 297: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Kadar berem, pozabim vse drugo.	579	4,0	4,8	19,7	37,7	33,9	100,0
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	579	4,1	4,0	16,1	47,3	28,5	100,0
Branje je zame užitek.	579	4,3	4,7	19,7	42,7	28,7	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	579	6,6	9,7	30,6	33,7	19,5	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	579	5,7	13,3	25,7	41,1	14,2	100,0

Pri trditvi »Branje je eden mojih najljubših hobijev« je stopnja strinjanja nižja – nekaj več kot polovica vprašanih (53,2 %) se s trditvijo strinja ali popolnoma strinja, medtem ko jih slaba petina (16,3 %) izraža nestrinjanje.

Najnižja stopnja strinjanja je pri trditvi »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi«, kjer se dobra polovica vprašanih (55,3 %) strinja ali popolnoma strinja, skoraj petina (19,0 %) pa se ne strinja.

3.3.2.2.1.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 298: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Kadar berem, pozabim vse drugo.	267	2,6	2,2	13,9	37,8	43,4	100,0

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je zame užitek.	267	3,0	2,6	12,4	39,7	42,3	100,0
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	267	3,4	2,6	12,4	42,3	39,3	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	267	6,0	7,5	22,8	35,6	28,1	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	267	5,6	10,5	24,0	40,4	19,5	100,0

Najvišjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Branje je zame užitek«, saj se z njo strinja ali popolnoma strinja več kot štiri petine anketiranih (82,0 %). Podoben delež, nekaj več kot štiri petine (81,2 %), izraža strinjanje s trditvijo »Kadar berem, pozabim vse drugo«. S trditvijo »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo« se strinja ali popolnoma strinja prav tako nekaj več kot štiri petine vprašanih (81,6 %).

Pri trditvi »Branje je eden mojih najljubših hobijev« se nekaj manj kot dve tretjini anketiranih (63,7 %) strinjata ali popolnoma strinjata, medtem ko se jih približno desetina (13,5 %) s trditvijo ne strinja.

Najnižja stopnja strinjanja je pri trditvi »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi«. Nekaj manj kot tri petine vprašanih (59,9 %) se s trditvijo strinja ali popolnoma strinja, medtem ko jih približno šestina (16,1 %) izraža nestrinjanje.

3.3.2.2.1.3 Srednješolski učitelji

Tabela 299: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je zame užitek.	3,0	3,0	3,7	12,7	37,5	43,1	100,0

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	skupaj
		%	%	%	%	%	%
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	534	3,4	4,1	11,6	38,2	42,7	100,0
Kadar berem, pozabim vse drugo.	534	2,6	5,1	14,8	38,8	38,8	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	534	5,8	9,6	18,4	31,8	34,5	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	534	4,9	8,1	19,9	39,7	27,5	100,0

Najvišjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo«, saj se z njo strinja ali popolnoma strinja nekaj več kot štiri petine anketiranih (80,9 %). Podoben delež (80,6 %) izraža strinjanje s trditvijo »Branje je zame užitek«. Pri trditvi »Kadar berem, pozabim vse drugo« se približno tri četrtine anketiranih (77,6 %) strinja ali popolnoma strinja.

Pri trditvi »Branje je eden mojih najljubših hobijev« se nekaj manj kot dve tretjini (66,3 %) strinjata ali popolnoma strinjata, medtem ko se jih približno šestina (15,4 %) s trditvijo ne strinja.

Najnižja stopnja strinjanja je pri trditvi »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi«. S trditvijo se nekaj več kot dve tretjini vprašanih (67,2 %) strinjata ali popolnoma strinjata, medtem ko jih nekaj več kot desetina (13,0 %) izraža nestrinjanje.

3.3.2.2.1.4 Knjižničarji

Najvišjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Branje je zame užitek«, saj se z njo strinja ali popolnoma strinja velika večina knjižničarjev (95,1 %). Sledi ji trditev »Branje je eden mojih najljubših hobijev« (89,5 %). Zelo podoben delež knjižničarjev (89,4 %) izraža strinjanje s trditvijo »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo«. Pri trditvi »Kadar berem, pozabim vse drugo« se nekoliko manjši delež vprašanih (85,5 %) strinja ali popolnoma strinja.

Tabela 300: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je zame užitek.	695	0,6	0,1	4,2	27,6	67,5	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	695	1,2	1,4	7,9	29,1	60,4	100,0
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	695	1,0	1,9	7,8	29,1	60,3	100,0
Kadar berem, pozabim vse drugo.	695	2,0	2,3	10,2	31,7	53,8	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	695	0,7	2,9	10,1	40,1	46,2	100,0

Najnižja stopnja strinjanja je pri trditvi »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi«, čeprav se visok delež (86,3 %) s tem vendarle strinja ali popolnoma strinja.

3.3.2.2.1.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.2.2.1.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 301: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je zame užitek.	47	0,0	0,0	4,3	21,3	74,5	100,0
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	47	0,0	0,0	4,3	31,9	63,8	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	47	0,0	0,0	12,8	25,5	61,7	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	47	0,0	2,1	17,0	38,3	42,6	100,0

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Kadar berem, pozabim vse drugo.	47	0,0	6,4	8,5	44,7	40,4	100,0

Največ vodstvenih delavcev knjižnic se strinja ali popolnoma strinja s trditvijo »Branje je zame užitek«, saj jo podpira skoraj celotna skupina anketiranih (95,8 %). Prav tako velika večina izraža zadovoljstvo ob prejemu knjige kot darila, saj se s trditvijo »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo« strinja ali popolnoma strinja velika večina vprašanih (95,7 %). Nekoliko manj, a še vedno izrazito, anketirani branje dojemajo kot enega svojih najljubših hobijev, kar kaže strinjanje pri trditvi »Branje je eden mojih najljubših hobijev« (87,2 %).

Pri trditvah, ki se nanašajo na poglobljenost v branje in pogovore o knjigah, je stopnja strinjanja nekoliko nižja, a še vedno visoka. Ob branju pozabi na vse drugo 85,1 % vprašanih. Nekoliko manj (80,9 %) pa se jih strinja s trditvijo »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi«.

3.3.2.2.1.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Najvišjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Branje je zame užitek«, saj se z njo strinja ali popolnoma strinja velika večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (94,4 %). Podoben delež izraža strinjanje s trditvijo »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo« (92,1 %) in s trditvijo »Branje je eden mojih najljubših hobijev« (85,4 %).

Tabela 302: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je zame užitek.	89	0,0	0,0	5,6	33,7	60,7	100,0

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	89	2,2	2,2	3,4	29,2	62,9	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	89	0,0	6,7	7,9	34,8	50,6	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	89	0,0	4,5	16,9	31,5	47,2	100,0
Kadar berem, pozabim vse drugo.	89	1,1	4,5	14,6	41,6	38,2	100,0

Pri trditvi »Kadar berem, pozabim vse drugo« se nekoliko nižji, a še vedno visok delež visokošolskih učiteljev in sodelavcev (79,8 %) strinja ali popolnoma strinja. Najnižjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi« (78,7 %).

3.3.2.2.1.7 Študentje

Tabela 303: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o interesu za branje

Interes za branje	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	274	9,5	6,9	19,0	31,8	32,8	100,0
Branje je zame užitek.	274	9,1	6,9	21,2	32,1	30,7	100,0
Kadar berem, pozabim vse drugo.	274	8,8	8,0	21,5	38,0	23,7	100,0
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	274	15,3	13,1	17,5	33,6	20,4	100,0
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	274	15,3	15,3	20,8	27,0	21,5	100,0

Najvišjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Vesel sem, če dobim knjigo za darilo«, saj se z njo strinja ali popolnoma strinja nekaj manj kot dve tretjini študentov (64,6 %).

Podoben delež izraža strinjanje s trditvijo »Branje je zame užitek« (62,8 %) in s trditvijo »Kadar berem, pozabim vse drugo« (61,7 %).

Pri trditvi »Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi« se nekaj več kot polovica anketiranih (54,0 %) strinja ali popolnoma strinja, medtem ko jih približno četrtna (28,4 %) izraža nestrinjanje. Najnižjo stopnjo strinjanja beleži trditev »Branje je eden mojih najljubših hobijev«. Z njo se nekaj manj kot polovica vprašanih (48,5 %) strinja ali popolnoma strinja, medtem ko jih več kot četrtna (30,6 %) izraža nestrinjanje.

3.3.2.2.1.8 Primerjava

Tabela 304: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede interesa za branje

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Interes za branje	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	579	989,63	305,27	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1170,84		
	Srednješolski učitelji	534	1210,65		
	Knjižničarji	695	1581,14		
	Vodstvo knjižnic	47	1561,82		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	89	1469,85		
	Študentje	274	925,69		

Tabela 304 prikazuje primerjavo različnih skupin glede interesa za branje. Iz primerjave so izključeni vodstveni delavci vrtcev in šol, saj njihov vprašalnik ni vključeval tega vprašanja. Knjižničarji ($\bar{R} = 1581,14$) in vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1561,82$) izkazujejo najvišji interes za branje. Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1469,85$) so prav tako izkazali visok interes za branje, medtem ko je pri srednješolskih ($\bar{R} = 1210,65$) in osnovnošolskih učiteljih ($\bar{R} = 1170,84$) interes za branje nekoliko nižji. Študentje ($\bar{R} = 925,69$) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 989,63$) imajo nižji interes za branje v primerjavi z drugimi skupinami. Razlike v interesu za branje med skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 305,27$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami pokaže, da je razlika statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino študentov s skupinami knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic, srednješolskih učiteljev, osnovnošolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. V vseh navedenih parnih primerjavah so študentje tisti, ki izkazujejo nižji interes za branje v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako se je pokazala statistično značilna razlika, ko gre za primerjavo med skupino vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev s skupinami knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic, srednješolskih učiteljev, osnovnošolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. V vseh navedenih parnih primerjavah so vzgojitelji in njihovi pomočniki tisti, ki izkazujejo nižji interes za branje v primerjavi z drugo skupino.

Statistično značilna razlika v interesu za branje pa se je pokazala tudi med skupino osnovnošolskih oz. srednješolskih učiteljev ter skupinami knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. V vseh navedenih parnih primerjavah so osnovnošolski oz. srednješolski učitelji tisti, ki izkazujejo nižji interes za branje v primerjavi z drugo skupino.

3.3.2.2.2 Bralna kompetentnost

Sklop »bralna kompetentnost« je bil oblikovan na osnovi vprašalnika iz raziskave PIRLS (2016) in *Reading motivation scale* (Guthrie idr., 2009). V vprašalnik smo tako vključili pet postavk, od tega so tri postavke vrednotene negativno (obratno vrednotenje).

Faktorizacija vprašalnika z metodo glavnih komponent (angl. Principal Component Analysis) in pravokotno rotacijo (Varimax) je pokazala različne strukture vprašalnika, in sicer pri vzgojiteljih in pomočnikih vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljih, srednješolskih učiteljih in visokošolskih učiteljih in sodelavcih je pokazala enofaktorsko strukturo – bralna kompetentnost (pet postavk). Pri knjižničarjih, vodstvu knjižnic in študentih je pokazala dva faktorja: prvi, ki meri bralno kompetentnost (tri postavke), in drugi, ki kaže na kompetentnost bralca za branje in razumevanje zahtevnejših besedil (dve postavki). To kaže, da pri teh profilih obstaja diferenciacija med osnovno bralno kompetentnostjo in zmožnostjo obvladovanja kompleksnejših besedil, kar bi lahko izhajalo iz njihovih specifičnih strokovnih potreb in izkušenj pri delu z različno zahtevnimi gradivi.

Na podlagi faktorskih uteži in koeficienta zanesljivosti ($\alpha > 0,65$) smo postavke pri vzgojiteljih in pomočnikih vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljih, srednješolskih učiteljih in visokošolskih učiteljih in sodelavcih združili v novo spremenljivko, ki v tem primeru predstavlja »bralno kompetentnost«. To spremenljivko smo oblikovali

kot povprečje vrednosti vseh postavk, pri čemer smo sešteli vrednosti posameznih postavk in jih delili s skupnim številom postavk. Spremenljivko smo uporabili pri primerjavi omenjenih skupin.

Pri knjižničarjih in vodstvu knjižnic smo za primerjavo na enak način oblikovali novo spremenljivko, in sicer »bralno kompetentnost«. Drugega faktorja, ki se nanaša na »kompetentnost bralca za branje in razumevanje zahtevnejših besedil«, pri primerjavi nismo uporabili zaradi nizkega števila postavk in nizkega koeficienta zanesljivosti ($\alpha < 0,60$). Da bi bolje razumeli »kompetentnost bralca za branje in razumevanje zahtevnejših besedil«, predlagamo dodajanje dodatnih postavk, ki bodo bolje zajele to dimenzijo.

3.3.2.2.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 305: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	584	64,9	35,1	100,0

Rezultati kažejo, da se večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (64,9 %) dojema kot bralca, medtem ko se jih dobra tretjina (35,1 %) ne dojema na ta način.

Tabela 306: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o bralni kompetentnosti

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
				ni se strinjam			
		%	%	%	%	%	%
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	579	1,0	4,0	16,4	56,8	21,8	100,0
Mislim, da sem dober bralec.	579	2,6	6,4	24,0	46,6	20,4	100,0
Izogiban se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	579	10,9	23,7	35,4	26,6	3,5	100,0

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	579	21,4	47,0	25,7	5,5	0,3	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	579	41,3	41,5	13,8	2,8	0,7	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev na splošno ocenjujejo svojo bralno kompetentnost kot dobro. Pomembno je izpostaviti, da velika večina vprašanih (82,8 %) ne deli mnenja, da v branju niso dobri. Večina vprašanih (78,6 %) se tudi strinja, da z branjem nimajo težav, kadar se morajo nekaj naučiti. Podobno tudi dve tretjini sodelujočih (67,0 %) menita, da so dobri bralci. Dobri dve tretjini (68,4 %) tudi navajata, da nimata težav z razumevanjem bralnega gradiva, saj se s trditvijo »Veliko bralnega gradiva težko razumem« ne strinjata ali sploh ne strinjata.

Kljub temu pa rezultati razkrivajo tudi nekatere izzive. Približno tretjina (30,1 %) vprašanih priznava, da se izogiba branju težjih besedil.

3.3.2.2.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 307: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	267	77,9	22,1	100,0

Rezultati kažejo, da večina osnovnošolskih učiteljev (77,9 %) sebe dojema kot bralca, medtem ko se dobra petina (22,1 %) ne dojema na ta način.

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da osnovnošolski učitelji na splošno ocenjujejo svojo bralno kompetentnost kot dobro. Ugotavljamo, da velika večina vprašanih (91,7 %) ne deli mnenja, da v branju niso dobri, saj so se s trditvijo »Mislim, da v branju nisem dober« bodisi ne strinjali bodisi sploh ne strinjali. Večina

vprašanih (87,6 %) se tudi strinja, da z branjem nimajo težav, kadar se morajo nekaj naučiti. Podobno večina (82,0 %) meni, da so dobri bralci. Prav tako večina (84,3 %) navaja, da nimajo težav z razumevanjem bralnega gradiva.

Tabela 308: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o bralni kompetentnosti

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	267	0,4	1,1	10,9	45,7	41,9	100,0
Mislim, da sem dober bralec.	267	1,5	2,6	13,9	42,7	39,3	100,0
Izogiban se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	267	16,9	30,7	31,8	19,5	1,1	100,0
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	267	36,0	48,3	13,9	1,9	0,0	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	267	61,4	30,3	6,0	1,9	0,4	100,0

Kljub visoki samooceni bralnih kompetenc pa rezultati razkrivajo tudi nekatere izzive. Približno petina (20,6 %) vprašanih priznava, da se izogiba branju težjih besedil, kar lahko kaže na določene težave pri interpretaciji zahtevnejšega bralnega gradiva.

3.3.2.2.3 Srednješolski učitelji

Večina srednješolskih učiteljev (76,3 %) sebe dojema kot bralca.

Tabela 309: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	540	76,3	23,7	100,0

Tabela 310: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje za bralno kompetentnost

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Mislim, da sem dober bralec.	534	3,7	5,6	19,1	38,6	33,0	100,0
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	534	0,4	2,2	10,1	48,9	38,4	100,0
Izogiban se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	534	21,2	31,6	25,5	19,3	2,4	100,0
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	534	40,6	45,1	12,2	1,3	0,7	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	534	59,4	25,8	10,5	3,4	0,9	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da se srednješolski učitelji na splošno ocenjujejo kot bralno kompetentne. Večina vprašanih (87,3 %) meni, da z branjem nimajo težav, kadar se morajo nekaj naučiti. Prav tako zelo velik delež učiteljev (85,7 %) navaja, da nimajo težav z razumevanjem bralnega gradiva, kar kaže na visoko stopnjo bralne samozavesti. Poleg tega večina učiteljev (85,2 %) ne deli mnenja, da v branju niso dobri. Podobno približno tri četrtine sodelujočih (71,6 %) ocenjuje, da so dobri bralci.

Kljub temu pa rezultati razkrivajo, da se dobra petina vprašanih (21,7 %) izogiba branju težjih besedil.

3.3.2.2.2.4 Knjižničarji

Tabela 311: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	704	95,3	4,7	100,0

Knjižničarji v veliki večini (95,3 %) sebe dojemajo kot bralca.

Tabela 312: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o bralni kompetentnosti

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	Stopnja strinjanja: niti se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Mislim, da sem dober bralec.	694	0,7	0,6	8,1	43,4	47,3	100,0
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	694	0,3	1,2	6,2	46,4	46,0	100,0
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	694	24,4	29,8	25,5	16,7	3,6	100,0
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	694	43,9	46,5	6,6	2,2	0,7	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	694	69,2	25,6	3,5	1,3	0,4	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da knjižničarji na splošno izkazujejo visoko stopnjo bralne kompetentnosti. Skoraj vsi anketirani (94,8 %) navajajo, da se sploh ne strinjajo oz. se ne strinjajo s tem, da v branju niso dobri. Prav tako velika večina (92,4 %) navaja, da nimajo težav z branjem, kadar se morajo nekaj naučiti. Večina (90,7 %) tudi ocenjuje, da so dobri bralci. Podoben delež (90,4 %) poroča, da nimajo težav z razumevanjem bralnega gradiva.

Približno petina knjižničarjev (20,3 %) priznava, da se izogiba branju težjih besedil.

3.3.2.2.2.5 Vodstveni delavci

3.3.2.2.2.5.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol

Tabela 313: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	68	82,4	17,6	100,0

Večina vodstvenih delavcev vrtcev in šol (82,4 %) dojema sebe kot bralca.

3.3.2.2.5.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 314: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	47	97,9	2,1	100,0

Vodstveni delavci v knjižnicah v veliki večini dojemajo sebe kot bralca (97,9 %).

Tabela 315: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o bralni kompetentnosti

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	47	0,0	0,0	4,3	42,6	53,2	100,0
Mislim, da sem dober bralec.	47	0,0	0,0	14,9	44,7	40,4	100,0
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	47	29,8	34,0	12,8	21,3	2,1	100,0
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	47	51,1	38,3	6,4	4,3	0,0	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	47	70,2	21,3	6,4	2,1	0,0	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da vodstvo knjižnic svojo bralno kompetentnost ocenjuje kot zelo dobro. Skoraj vsi (95,8 %) menijo, da nimajo težav z branjem, kadar se morajo nekaj naučiti. Velika večina (91,5 %) se sploh ne strinja oz. se ne strinja s trditvijo »Mislim, da v branju nisem dober«. Prav tako velika večina (89,4 %) navaja, da nimajo težav z razumevanjem bralnega gradiva. Podoben delež (85,1 %) jih tudi ocenjuje, da so dobri bralci.

Kljub visoki bralni kompetentnosti pa rezultati kažejo, da se skoraj četrtnina vprašanih (23,4 %) izogiba branju težjih besedil.

3.3.2.2.2.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 316: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o dojemanju sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	91	92,3	7,7	100,0

Velika večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (92,3 %) sebe dojema kot bralca.

Tabela 317: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce knjižnic o bralni kompetentnosti

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	89	1,1	1,1	6,7	37,1	53,9	100,0
Mislim, da sem dober bralec.	89	0,0	3,4	10,1	43,8	42,7	100,0
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	89	40,4	25,8	18,0	12,4	3,4	100,0
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	89	59,6	36,0	4,5	0,0	0,0	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	89	79,8	16,9	3,4	0,0	0,0	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da visokošolski učitelji in sodelavci svojo bralno kompetentnost ocenjujejo kot zelo visoko. Skoraj vsi (96,7 %) so zavrnil trditev »Mislim, da v branju nisem dober«. Podoben delež (95,6 %) je zavrnil tudi trditev »Veliko bralnega gradiva težko razumem«. Večina je pritrdila (91,0 %), da nima težav, kadar se mora z branjem česa naučiti. Velika večina (86,5 %) tudi meni, da so dobri bralci, saj so se s to trditvijo strinjali ali popolnoma strinjali.

Zanimiva pa je bila trditev »Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko«. Ugotavljamo, da se skoraj šestina (15,8 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev izogiba branju težjih besedil.

3.3.2.2.7 Študentje

Tabela 318: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o dojetanju sebe kot bralca

Dojetanje sebe kot bralca	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	275	65,8	34,2	100,0

Skoraj dve tretjini študentov (65,8 %) dojemata sebe kot bralca.

Tabela 319: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o bralni kompetentnosti

Bralna kompetentnost	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Mislim, da sem dober bralec.	274	1,8	6,2	16,8	53,3	21,9	100,0
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	274	2,9	6,6	20,8	49,6	20,1	100,0
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	274	11,3	21,9	37,6	24,8	4,4	100,0
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	274	21,5	46,7	24,5	6,6	0,7	100,0
Mislim, da v branju nisem dober.	274	38,0	44,5	13,9	2,6	1,1	100,0

Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da večina študentov (82,5 %) zavrača trditev »Mislim, da v branju nisem dober«. Posledično ni presenetljivo, da jih tri četrtine (75,2 %) meni, da so dobri bralci, saj so se s trditvijo »Mislim, da sem dober bralec« strinjali ali popolnoma strinjali. Podobno velik delež jih navaja, da nimajo težav z branjem, kadar se morajo nekaj naučiti (69,7 %) oz. da nimajo težav z razumevanjem gradiva (68,2 %).

Skoraj tretjina študentov (29,2 %) priznava, da se izogiba branju težjih besedil.

3.3.2.2.8 Primerjava

Tabela 320: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede dojemanja sebe kot bralca

Dojemanje sebe kot bralca:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	64,9	35,1	100,0
Osnovnošolski učitelji	77,9	21,1	100,0
Srednješolski učitelji	76,3	23,7	100,0
Knjižničarji	95,3	4,7	100,0
Vodstvo vrtcev in šol	82,4	17,6	100,0
Vodstvo knjižnic	97,6	2,1	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	92,3	7,7	100,0
Študentje	65,8	34,2	100,0
	$\chi^2 = 235,19$	$p < 0,001$	

Tabela prikazuje dojemanje sebe kot bralca med različnimi skupinami, pri čemer so prikazani odstotki tistih, ki se dojemajo kot bralci (»Da«), in tistih, ki se ne (»Ne«). Izid testa ($\chi^2 = 235,19$, $p < 0,001$) nakazuje, da so razlike med skupinami statistično značilne. Knjižničarji (95,3%) in vodstveni delavci knjižnic (97,6%) imajo najvišje odstotke tistih, ki se dojemajo kot bralci. Visokošolski učitelji in sodelavci (92,3%) prav tako kažejo visok odstotek tistih, ki se dojemajo kot bralci. Sledijo jim vodstveni delavci vrtcev in šol (82,4%) ter osnovnošolski učitelji (77,9%). Študentje (65,8%) in vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev (64,9%) pa imajo v primerjavi z drugimi skupinami najnižji odstotek tistih, ki se dojemajo kot bralci.

Tabela 321: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede bralne kompetentnosti

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Bralna kompetentnost	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	579	601,35	114,52	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	824,78		
	Srednješolski učitelji	534	790,78		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	89	1000,42		

Tabela prikazuje bralno kompetentnost različnih skupin. Primerjava med skupinami pokaže, da dosegajo visokošolski učitelji in sodelavci najvišjo bralno kompetentnost ($\bar{R} = 1000,42$). Sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 824,78$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 790,78$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev izkazujejo najnižjo bralno

kompetentnost ($\bar{R} = 601,35$). Razlike med skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 114,52$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav je pokazal, da je razlika v bralni kompetentnosti statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev in skupino srednješolskih učiteljev, osnovnošolskih učiteljev in visokošolskih učiteljev ter sodelavcev. V vseh navedenih parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev izkazujejo statistično značilno nižjo bralno kompetentnost v primerjavi z drugo skupino.

Podobno je razlika statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino srednješolskih oz. osnovnošolskih učiteljev in skupino visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, saj slednji izkazujejo statistično značilno višjo bralno kompetentnost v primerjavi s preostalima skupinama.

Tabela 322: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede bralne kompetentnosti

	Skupina:	N	$\bar{R}$	U	p
Bralna kompetentnost	Knjižničarji	694	370,74	16126,50	0,895
	Vodstvo knjižnic	47	374,88		

Zgornja tabela primerja rezultate bralne pismenosti dveh skupin, in sicer knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. Knjižničarji ($\bar{R} = 370,74$) in vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 374,88$) izkazujejo podobno stopnjo bralne kompetentnosti. Statistični test ni pokazal statistično značilne razlike med obema skupinama ($p > 0,05$).

Pri študentih je bila odkrita enaka struktura vprašalnika kot pri knjižničarjih in vodstvenih delavcih knjižnic, a z vsebinskega vidika primerjava ni smiselna.

3.3.2.2.3 Pomembnost branja

Pri sklopu »pomembnost branja« smo se naslonili na *Motivation for reading information books in school questionnaire* (Rozenzweig in Wigfield, 2017), ki je obsegal dva faktorja – pomembnost branja in nepomembnost branja, pri čemer smo obdržali samo

postavke, za katere smo ocenili, da so relevantne za našo raziskavo. Uporabili smo šest postavk.

Faktorizacija vprašalnika z metodo glavnih komponent (angl. Principal Component Analysis) in pravokotno rotacijo (Varimax) je pokazala dvofaktorsko strukturo: a) prvi faktor s štirimi postavkami in b) drugi faktor z dvema postavkama. Ker se je pri vseh skupinah strokovnih delavcev pokazalo, da ima drugi faktor samo dve postavki in nezadovoljive koeficiente zanesljivosti, smo potem za nadaljnjo analizo vzeli samo prvi faktor, imenovan »pomembnost branja«. Iz analize smo tako izločili naslednji postavki: »Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače« in »Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega«.

Novo spremenljivko »pomembnost branja« smo oblikovali kot povprečje vrednosti vseh postavk, pri čemer smo sešteli vrednosti posameznih postavk in jih delili s skupnim številom postavk. Spremenljivko smo uporabili pri primerjavi skupin.

3.3.2.2.3.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 323: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pomembnosti branja

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna večšina za človeka.	578	0,3	0,9	3,1	40,3	55,4	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	578	0,5	0,7	6,1	45,2	47,6	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	578	1,7	3,8	21,1	43,8	29,6	100,0
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	578	0,7	7,3	29,6	42,0	20,4	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da se velika večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (95,7 %) strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da je branje za človeka pomembna večšina. Prav tako se večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (92,8 %) strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da bi moral vsak človek veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo. Nekoliko manjši delež (73,4 %) vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev se strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da je branje zanje zelo pomembno. Najmanjši, a še vedno visok delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (62,4 %) se strinja oz. popolnoma strinja tudi s trditvijo, da sodi branje med najpomembnejše dejavnike uspešnosti v življenju.

3.3.2.2.2 Osnovnošolski učitelji

Rezultati raziskave kažejo, da se velika večina osnovnošolskih učiteljev (98,5 %) strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da je branje pomembna večšina za človeka. Prav tako se večina osnovnošolskih učiteljev (95,6 %) strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da bi moral vsak človek veliko brati, saj se z branjem veliko naučimo. Nekoliko manjši delež (82,0 %) osnovnošolskih učiteljev se strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da je branje zanje zelo pomembno. Najmanjši delež osnovnošolskih učiteljev, a še vedno dve tretjini (69,2 %), se strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da sodi branje med najpomembnejše dejavnike uspešnosti v življenju.

Tabela 324: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pomembnosti branja

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Branje je pomembna večšina za človeka.	267	0,0	0,7	0,7	25,1	73,4	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	267	0,0	0,4	4,1	37,5	58,1	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	267	0,0	3,0	15,0	34,8	47,2	100,0
Branje je med najpomembnejšimi	267	0,0	4,1	26,6	41,9	27,3	100,0

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh	se ne	ni se	se	popolnoma	
		se ne	strinjam	ne	strinjam	se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
dejavniki uspešnosti v življenju.							

3.3.2.2.3.3 Srednješolski učitelji

Tabela 325: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pomembnosti branja

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh	se ne	ni se	se	popolnoma	
		se ne	strinjam	ne	strinjam	se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna večšina za človeka.	532	0,4	0,4	1,3	27,1	70,9	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	532	0,4	0,9	5,3	38,5	54,9	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	532	1,3	3,4	12,6	39,7	43,0	100,0
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	532	1,1	7,1	26,3	42,1	23,3	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da skoraj vsi srednješolski učitelji (98,0 %) prepoznavajo branje kot pomembno večšino za človeka. Prav tako se velika večina (93,4 %) strinja oz. popolnoma strinja s trditvijo, da bi moral vsak človek veliko brati, saj se na ta način veliko naučimo. Nekoliko manjši delež (82,7 %) učiteljev branje dojema kot osebno zelo pomembno. Stopnja strinjanja s trditvijo, da je branje eden izmed najpomembnejših dejavnikov uspešnosti v življenju, je nekoliko nižja, a vseeno dve tretjini učiteljev (65,4 %) menita, da branje pomembno vpliva na uspeh v življenju.

3.3.2.2.3.4 Knjižničarji**Tabela 326: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pomembnosti branja**

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna veščina za človeka.	694	0,3	0,0	0,6	15,7	83,4	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	694	0,4	0,6	3,0	27,7	68,3	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	694	0,4	0,1	4,8	26,7	68,0	100,0
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	694	1,6	2,0	20,7	41,5	34,1	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da skoraj vsi knjižničarji (99,1 %) prepoznavajo branje kot pomembno veščino za človeka. Prav tako velika večina osebno dojema branje kot zelo pomembno (96,0 %) in tudi izpostavlja, da bi moral vsak človek veliko brati, saj se tako veliko naučimo (94,7 %). Večina knjižničarjev (75,6 %) je tudi naklonjena ideji, da je branje eden izmed najpomembnejših dejavnikov uspešnosti v življenju.

3.3.2.3.5 Vodstveni delavci**3.3.2.2.3.5.1 Vodstveni delavci vrtcev in šol****Tabela 327: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvene delavce vrtcev in šol o pomembnosti branja**

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna veščina za človeka.	69	0,0	0,0	0,0	7,2	92,8	100,0

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	69	0,0	0,0	0,0	20,3	79,7	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	69	0,0	0,0	1,4	27,5	71,0	100,0
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	69	0,0	0,0	17,4	44,9	37,7	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da vodstveni delavci vrtcev in šol izjemno cenijo pomen branja, saj se vsi anketirani (100,0 %) strinjajo, da je branje pomembna veščina za človeka. Prav tako se vsi anketiranci (100,0 %) strinjajo, da bi moral vsak človek veliko brati, saj nas branje veliko nauči. Skoraj vsi dojemajo branje kot zanje osebno zelo pomembno (98,5 %). V primerjavi z drugimi trditvami pa je nekoliko nižja stopnja strinjanja (82,6 %) pri vprašanju o branju kot enem najpomembnejših dejavnikov uspešnosti v življenju.

3.3.2.2.3.5.2 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 328: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pomembnosti branja

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna veščina za človeka.	47	0,0	0,0	0,0	12,8	87,2	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	47	0,0	0,0	0,0	23,4	76,6	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	47	0,0	0,0	0,0	27,7	72,3	100,0

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	47	0,0	0,0	10,6	48,9	40,4	100,0

Vodstveni delavci v knjižnicah menijo, da je branje pomembna veščina za človeka (100,0 %), da je branje zanje osebno zelo pomembno (100,0 %) in da bi vsak človek moral veliko brati, saj se z branjem veliko naučimo (100,0 %). V primerjavi z drugimi trditvami pa je nekoliko nižja stopnja strinjanja (89,3 %) pri vprašanju o branju kot enem najpomembnejših dejavnikov uspešnosti v življenju.

3.3.2.2.3.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 329: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pomembnosti branja

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna veščina za človeka.	89	0,0	0,0	0,0	13,5	86,5	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	89	0,0	0,0	6,7	24,7	68,5	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	89	0,0	1,1	2,2	30,3	66,3	100,0
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	89	0,0	6,7	27,0	41,6	24,7	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da visokošolski učitelji in sodelavci prepoznavajo pomen branja, saj se vsi anketirani (100,0 %) strinjajo, da je branje pomembna veščina za človeka. Velika večina (96,6 %) tudi meni, da bi moral vsak človek veliko brati, saj se s tem veliko nauči. Večina (93,2 %) jih prav tako poroča, da je branje zanje osebno

zelo pomembno. Vprašanje o branju kot enem najpomembnejših dejavnikov uspešnosti v življenju pa kaže nekoliko večjo raznolikost mnenj, saj se s to trditvijo strinja ali popolnoma strinja najmanjši delež anketiranih, in sicer dve tretjini (66,3 %).

3.3.2.2.3.7 Študentje

Tabela 330: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o pomembnosti branja

Pomembnost branja	N	Stopnja strinjanja:					
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	skupaj
		%	%	%	%	%	%
Branje je pomembna večšina za človeka.	274	1,1	0,0	3,3	34,3	61,3	100,0
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	274	0,7	0,4	9,9	45,3	43,8	100,0
Branje je zame zelo pomembno.	274	2,9	10,2	21,2	33,9	31,8	100,0
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	274	1,5	10,2	33,6	39,1	15,7	100,0

Rezultati raziskave kažejo, da večina študentov (95,6 %) prepoznava pomen branja, saj se jih večina strinja ali popolnoma strinja, da je branje pomembna večšina za človeka. Prav tako jih večina (89,1 %) meni, da bi moral vsak človek veliko brati, ker se z branjem veliko nauči. Nekoliko manjši delež, dve tretjini študentov (65,7 %), ocenjuje, da je zanje osebno branje zelo pomembno. Najmanjše strinjanje je pri trditvi, da je branje eden najpomembnejših dejavnikov uspešnosti v življenju, saj to mnenje deli malo več kot polovica anketiranih (54,8 %).

3.3.2.2.3.8 Primerjava

Tabela 331 prikazuje primerjavo med različnimi skupinami v njihovi oceni pomembnosti, ki jo pripisujejo branju. Vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1711,16$) in vodstveni delavci vrtcev in šol ($\bar{R} = 1693,08$) sta skupini z najvišjo oceno

pomembnosti branja. Sledijo jim knjižničarji ($\bar{R} = 1530,24$), visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1449,44$), osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1294,90$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1215,72$). Skupini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev ($\bar{R} = 1045,58$) ter študentov ($\bar{R} = 976,08$) imata v primerjavi z drugimi skupinami nižjo povprečno oceno pomembnosti branja. Razlike med skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 237,76$, $p < 0,001$).

Tabela 331: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pomembnosti branja

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Pomembnost branja	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	578	1045,58	237,76	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1294,90		
	Srednješolski učitelji	532	1215,72		
	Knjižničarji	694	1530,24		
	Vodstvo vrtcev in šol	69	1693,08		
	Vodstvo knjižnic	47	1711,16		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	89	1449,44		
	Študentje	274	976,08		

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami pokaže, da so razlike v oceni pomembnosti branja statistično značilne, ko gre za primerjavo med skupino študentov s skupinami srednješolskih učiteljev, osnovnošolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic ter vodstvenih delavcev vrtcev in šol. V vseh navedenih parnih primerjavah študentje ocenjujejo statistično značilno nižjo pomembnost branja v primerjavi z drugo skupino.

Podobno je razlika v oceni pomembnosti branja statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev s skupinami srednješolskih učiteljev, osnovnošolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic ter vodstvenih delavcev vrtcev in šol. V vseh navedenih parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev ocenjujejo statistično značilno nižjo pomembnost branja v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako pa se je razlika v oceni pomembnosti branja izkazala kot statistično značilna med skupino osnovnošolskih oz. srednješolskih učiteljev in skupinami knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic ter vodstvenih delavcev vrtcev in šol. V

vseh navedenih parnih primerjavah osnovnošolski oz. srednješolski učitelji ocenjujejo statistično značilno nižjo pomembnost branja v primerjavi z drugo skupino.

3.3.2.3 Dejavniki okolja

3.3.2.3.1 Materialni viri

3.3.2.3.1.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 332: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51 do 100 knjig	od 101 do 200 knjig	več kot 200 knjig	
				%	%	%	
Skupno število vseh knjig	584	1,0	28,6	31,2	19,3	19,9	100,0
Skupno število strokovnih knjig	584	3,9	80,8	11,5	2,6	1,2	100,0

Rezultati kažejo, da ima največji delež vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (31,2 %) doma od 51 do 100 tiskanih knjig. Sledijo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (28,6 %), ki imajo doma do 50 tiskanih knjig. Le slaba petina (19,9 %) ima doma več kot 200 tiskanih knjig.

Pri strokovnih knjigah, ki jih imajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev doma, so rezultati nekoliko drugačni. Do 50 strokovnih knjig ima doma večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (80,8 %). Nekaj manj kot šestina (15,3 %) ima v lasti več kot 50 strokovnih knjig.

3.3.2.3.1.2 Osnovnošolski učitelji

V raziskavi smo ugotovili, da ima največji delež osnovnošolskih učiteljev (32,6 %) doma več kot 200 tiskanih knjig. Sledijo učitelji (27,0 %), ki imajo doma od 51 do 100 tiskanih knjig.

Tabela 333: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51	od 101	več kot 200 knjig	
				do 100 knjig	do 200 knjig		
		%	%	%	%	%	%
Skupno število vseh knjig	267	0,4	17,2	27,0	22,8	32,6	100,0
Skupno število strokovnih knjig	267	1,5	68,9	20,6	7,5	1,5	100,0

Pri strokovnih knjigah, ki jih imajo osnovnošolski učitelji doma, so rezultati nekoliko drugačni. Do 50 strokovnih knjig imata doma dve tretjini osnovnošolskih učiteljev (68,9 %). Skoraj tretjina (29,6 %) ima doma več kot 50 strokovnih knjig.

3.3.2.3.1.3 Srednješolski učitelji

Tabela 334: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51	od 101	več kot 200 knjig	
				do 100 knjig	do 200 knjig		
		%	%	%	%	%	%
Skupno število vseh knjig	540	0,4	14,6	19,6	19,3	46,1	100,0
Skupno število strokovnih knjig	540	1,1	52,2	25,0	13,9	7,8	100,0

V raziskavi smo ugotovili, da ima največji delež srednješolskih učiteljev (46,1 %) doma več kot 200 tiskanih knjig. Sledijo učitelji, ki doma hranijo od 51 do 100 tiskanih knjig (19,6 %) oz. od 101 do 200 tiskanih knjig (19,3 %).

Kar se strokovnih knjig tiče, ugotavljamo, da ima dobra polovica srednješolskih učiteljev (52,2 %) v lasti do 50 tovrstnih knjig. Slaba polovica (46,7 %) ima doma več kot 50 strokovnih knjig.

3.3.2.3.1.4 Knjižničarji

Tabela 335: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51 do 100 knjig	od 101 do 200 knjig	več kot 200 knjig	
				%	%	%	
Skupno število vseh knjig	704	0,4	9,4	16,6	19,3	54,3	100,0
Skupno število strokovnih knjig	704	1,3	46,0	25,4	14,1	13,2	100,0

V raziskavi smo ugotovili, da ima največji delež knjižničarjev (54,3 %) doma več kot 200 tiskanih knjig. Sledijo knjižničarji, ki doma naštejejo od 101 do 200 tiskanih knjig (19,3 %).

Za strokovne knjige ugotavljamo, da jih ima doma slaba polovica srednješolskih učiteljev (46,0 %) do 50, dobra polovica srednješolskih učiteljev (52,7 %) pa jih ima doma več kot 50.

3.3.2.3.1.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.2.3.1.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 336: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51 do 100 knjig	od 101 do 200 knjig	več kot 200 knjig	
				%	%	%	
Skupno število vseh knjig	47	0,0	2,1	8,5	14,9	74,5	100,0
Skupno število strokovnih knjig	47	0,0	40,4	21,3	21,3	17,0	100,0

V raziskavi smo ugotovili, da ima večina vodstvenih delavcev knjižnic (74,5 %) doma več kot 200 tiskanih knjig.

Pri strokovnih knjigah, ki jih imajo vodstveni delavci knjižnic doma, so rezultati nekoliko drugačni. Do 50 strokovnih knjig imata doma dve petini vodstvenih delavcev (40,4 %), več kot polovica (59,6 %) vodstvenih delavcev pa ima doma več kot 50 strokovnih knjig.

3.3.2.3.1.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 337: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51 do 100 knjig	od 101 do 200 knjig	več kot 200 knjig	
				%	%	%	
Skupno število vseh knjig	91	0,0	4,4	7,7	16,5	71,4	100,0
Skupno število strokovnih knjig	91	0,0	30,8	19,8	16,5	33,0	100,0

V raziskavi smo ugotovili, da ima večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (71,4 %) doma več kot 200 tiskanih knjig.

Pri strokovnih knjigah, ki jih imajo visokošolski učitelji in sodelavci doma, so rezultati nekoliko drugačni. Več kot 200 strokovnih knjig ima doma tretjina učiteljev (33,0 %). Sledijo visokošolski učitelji in sodelavci (30,8 %), ki imajo na domačih policah do 50 strokovnih knjig.

3.3.2.3.1.7 Študentje

V raziskavi smo ugotovili, da ima največji delež študentov (26,5 %) doma več kot 200 tiskanih knjig. Sledijo študentje, ki imajo doma do 50 knjig (25,8 %).

Večina študentov (73,8 %) ima doma do 50 strokovnih knjig, slaba petina (19,6 %) pa več kot 50.

Tabela 338: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma

Število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma	N	Število:					skupaj
		nič	do 50 knjig	od 51 do 100 knjig	od 101 do 200 knjig	več kot 200 knjig	
				%	%	%	
Skupno število vseh knjig	275	1,8	25,8	23,6	22,2	26,5	100,0
Skupno število strokovnih knjig	275	6,5	73,8	12,7	4,7	2,2	100,0

3.3.2.3.1.8 Primerjava

Tabela 339: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede skupnega števila vseh tiskanih in strokovnih knjig, ki jih ima posameznik doma

Število knjig:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Skupno število vseh tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma:	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	934,73	295,72	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1176,33		
	Srednješolski učitelji	540	1343,09		
	Knjižničarji	704	1473,01		
	Vodstvo knjižnic	47	1746,65		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1704,99		
Skupno število vseh tiskanih strokovnih knjig, ki jih ima posameznik doma:	Študentje	275	1042,99	355,25	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	955,45		
	Osnovnošolski učitelji	267	1139,03		
	Srednješolski učitelji	540	1374,81		
	Knjižničarji	704	1466,93		
	Vodstvo knjižnic	47	1595,56		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1769,10		
	Študentje	275	993,03		

Tabela 339 prikazuje primerjavo rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede skupnega števila vseh tiskanih in strokovnih knjig, ki jih ima posameznik doma. Primerjava povprečnih rezultatov skupin v številu tiskanih knjig pokaže, da imajo vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1746,65$) in visokošolski učitelji ter sodelavci ($\bar{R} = 1704,99$) doma največje število tiskanih knjig v primerjavi z drugimi skupinami. Sledijo jim knjižničarji ($\bar{R} = 1473,01$), srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1343,09$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1176,33$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 934,73$) imajo v primerjavi s preostalimi skupinami doma najmanj tiskanih knjig.

Razlike med skupinami v številu tiskanih knjig, ki jih ima posameznik doma, so statistično značilne ($\chi^2 = 295,72$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami pokaže, da so razlike v številu tiskanih knjig doma statistično značilne, ko gre za primerjavo med skupino študentov s skupinami srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah študentje poročajo o statistično značilnem nižjem številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma, v primerjavi z drugo skupino.

Podobno je razlika v številu tiskanih knjig doma statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev s skupinami srednješolskih učiteljev, osnovnošolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev poročajo o statistično značilnem nižjem številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma, v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako pa se je razlika v številu tiskanih knjig doma izkazala kot statistično značilna med skupino osnovnošolskih oz. srednješolskih učiteljev in skupinami knjižničarjev, vodstvenih delavcev knjižnic ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev. V vseh navedenih parnih primerjavah osnovnošolski oz. srednješolski učitelji poročajo o statistično značilnem nižjem številu tiskanih knjig, ki jih imajo doma, v primerjavi z drugo skupino.

Primerjava povprečnih rezultatov skupin v številu strokovnih knjig pokaže, da imajo visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1769,10$) in vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1595,56$) doma najvišje število strokovnih knjig. Prav tako o visokem številu strokovnih knjig doma poročajo tudi knjižničarji ($\bar{R} = 1466,93$). Srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1374,81$) in osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1139,03$) imajo doma nekoliko nižje število strokovnih knjig, medtem ko o najnižjem številu v primerjavi z drugimi skupinami poročajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 955,45$) ter študentje ($\bar{R} = 993,03$). Razlike med skupinami v številu strokovnih knjig, ki jih ima posameznik doma, so statistično značilne ($\chi^2 = 355,25$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami pokaže, da so razlike v številu strokovnih knjig na domačih policah statistično značilne, ko gre za primerjavo med skupino študentov s skupinami srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah študentje poročajo o statistično značilnem nižjem številu strokovnih knjig, ki jih imajo doma, v primerjavi z drugo skupino.

Podobno je razlika v številu strokovnih knjig doma statistično značilna, ko gre za primerjavo med skupino vzgojiteljev ter pomočnikov vzgojiteljev s skupinami osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev, in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev poročajo o statistično značilnem nižjem številu strokovnih knjig, ki jih imajo doma, v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako se je razlika v številu strokovnih knjig doma izkazala kot statistično značilna med skupino osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev, slednji poročajo o statistično značilno večjem številu strokovnih knjig doma. Podobno pa gre za statistično značilno razliko v številu strokovnih knjig doma, ko gre za primerjavo med skupino osnovnošolskih učiteljev in skupinami visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah osnovnošolski učitelji poročajo o statistično značilnem nižjem številu strokovnih knjig, ki jih imajo doma, v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako se je razlika v številu strokovnih knjig doma izkazala kot statistično značilna med skupino srednješolskih učiteljev in skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev, slednji namreč poročajo o statistično značilno večjem številu strokovnih knjig v domačem okolju. Enako se zgodi tudi med skupino knjižničarjev in skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev, slednji znova poročajo o statistično značilno večjem številu strokovnih knjig doma.

3.3.2.3.2 Predhodne izkušnje

3.3.2.3.2.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Rezultati kažejo, da so starši, stari starši ali skrbniki v otroštvu vsak dan ali skoraj vsak dan brali četrtini vprašanih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (25,7 %). Poleg tega četrtina vprašanih (25,5 %) poroča, da so jim brali enkrat ali dvakrat na

teden. Slaba petina (17,6 %) jih navaja, da so jim brali enkrat ali dvakrat na mesec, medtem ko dobra desetina vprašanih (13,5 %) pravi, da so jim brali manj kot enkrat na mesec. Slaba petina vprašanih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (17,6 %) poroča, da jim v otroštvu niso brali nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 340: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
	584	17,6	13,5	17,6	25,5	25,7	100,0

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Tabela 341: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o trajanju branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	%
	481	29,3	56,3	12,9	1,5	100,0

Iz rezultatov je razvidno, da je večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (56,3 %) poročala, da so jim v otroštvu brali, dokler niso sami tekoče brali. Slaba tretjina anketiranih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (29,3 %) navaja, da so jim brali do vstopa v šolo, medtem ko je dobra desetina (12,9 %) poročala, da so jim brali tudi še v času, ko so že sami tekoče brali. Manjši delež anketiranih (1,5 %) je izbral odgovor »drugo«, pri čemer večina izmed njih navaja, da se obdobja branja v otroštvu ne spominja.

Tabela 342: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	584	0,9	11,0	25,2	29,8	33,2	100,0

Rezultati razkrivajo, da je imela tretjina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (33,2 %) z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja zelo pozitivne izkušnje. Nadaljnja slaba tretjina (29,8 %) je imela z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je četrtna (25,2 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Desetina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (11,0 %) je imela z branjem bolj negativne kot pozitivne izkušnje. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je navedel le majhen delež vprašanih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (0,9 %).

Tabela 343: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	584	0,7	8,7	32,2	35,4	22,9	100,0

Zelo pozitivne izkušnje z branjem je v obdobju srednješolskega izobraževanja imela dobra petina vprašanih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (22,9 %). Nadaljnja dobra tretjina (35,4 %) je imela z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je tretjina (32,2 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Manj kot desetina (8,7 %) je imela z branjem več negativnih kot pozitivnih izkušenj. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja je navedel skromen delež vprašanih vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (0,7 %).

Tabela 344: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	34,6
šola	18,5
sošolci	1,4
obšolske dejavnosti	3,9
prijatelji, znanci	5,8
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	3,3
nihče ni odločilno vplival	22,3
ne spominjam se	7,4
drugo	2,9
skupaj	100,0

Rezultati kažejo, da je dobra tretjina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (34,6 %) kot odločilni dejavnik za začetek branja knjig navedla starše, sorodnike in domače okolje. Dobra petina vprašanih (22,1 %) meni, da na njihov začetek branja ni odločilno vplival nihče. Šolo je kot ključni dejavnik izbrala slaba petina vprašanih (18,5 %), medtem ko jih je nekaj (5,8 %) navedlo prijatelje in znance. Možnost »drugo« je izbralo 2,9 % vprašanih, pri čemer je večina izmed teh kot ključni vpliv navedla sebe in lastno željo po branju knjig.

3.3.2.3.2.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 345: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	267	14,6	15,4	13,5	30,0	26,6	100,0

Rezultati kažejo, da so starši, stari starši ali skrbniki v otroštvu vsak dan ali skoraj vsak dan brali dobri četrtini vprašanih (26,6 %). Poleg tega jih slaba tretjina vprašanih (30,0 %) poroča, da so jim brali enkrat ali dvakrat na teden. Dobra desetina (13,5 %) jih navaja, da so jim brali enkrat ali dvakrat na mesec, medtem ko slaba šestina vprašanih (15,4 %) pravi, da so jim brali manj kot enkrat na mesec. Manjši delež vprašanih (14,6 %) poroča, da jim v otroštvu niso brali nikoli ali skoraj nikoli.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti osnovnošolski učitelji, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Tabela 346: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o trajanju branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	
	228	25,9	59,2	12,3	2,6	100,0

Iz rezultatov je razvidno, da je večina osnovnošolskih učiteljev (59,2 %) poročala, da so jim v otroštvu brali, dokler niso sami tekoče brali. Četrtna udeležencev (25,9 %) navaja, da so jim brali do vstopa v šolo, medtem ko je desetina (12,3 %) zabeležila, da so jim brali še takrat, ko so že sami tekoče brali. Manjši delež anketiranih (2,6 %) je izbral odgovor »drugo«, pri tem pa večina navaja, da se obdobja branja v otroštvu ne spominja.

Tabela 347: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	267	0,7	6,7	16,9	27,3	48,3	100,0

Rezultati razkrivajo, da je imela skoraj polovica osnovnošolskih učiteljev (48,3 %) z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja zelo pozitivne izkušnje. Nadaljnja dobra četrtna (27,3 %) je imela z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je šestina (16,9 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Delež tistih, ki so imeli z branjem bolj negativne kot pozitivne izkušnje, je 6,7 %. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je navedel le majhen delež vprašanih osnovnošolskih učiteljev (0,7 %).

Tabela 348: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
			%		%		
	267	0,7	8,6	25,5	34,8	30,3	100,0

Zelo pozitivne izkušnje z branjem je v obdobju srednješolskega izobraževanja imela slaba tretjina vprašanih osnovnošolskih učiteljev (30,3 %). Nadaljnja dobra tretjina (34,8 %) je imela z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je četrtna (25,5 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Delež tistih, ki so imeli z branjem bolj negativne kot pozitivne izkušnje, je 8,6 %. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja je izpričal le majhen delež vprašanih osnovnošolskih učiteljev (0,7 %).

Tabela 349: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	40,4
šola	16,1
sošolci	1,5
obšolske dejavnosti	1,9
prijatelji, znanci	3,4
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	1,9
nihče ni odločilno vplival	25,1
ne spominjam se	6,0
drugo	3,7
skupaj	100,0

Rezultati kažejo, da sta dve petini osnovnošolskih učiteljev (40,4 %) kot odločilni dejavnik za začetek branja knjig navedli starše, sorodnike in domače okolje. Skupno četrtna vprašanih (25,1 %) meni, da na njihov začetek branja ni odločilno vplival nihče. Šola je kot ključni dejavnik izbrala šestina vprašanih (16,1 %), medtem ko je 3,4 % anketiranih navedlo prijatelje in znance. Možnost »drugo« je izbralo 3,7 % vprašanih, večina izmed teh je kot ključni vpliv navedla sebe in lastno željo po branju knjig.

3.3.2.3.2.3 Srednješolski učitelji

Tabela 350: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
	540	13,0	9,8	15,2	25,7	36,3	100,0

Rezultati kažejo, da so starši, stari starši ali skrbniki v otroštvu vsak dan ali skoraj vsak dan brali dobri tretjini vprašanih (36,3 %). Poleg tega četrtina vprašanih (25,7 %) poroča, da so jim brali enkrat ali dvakrat na teden. Šestina (15,2 %) jih navaja, da so jim brali enkrat ali dvakrat na mesec, medtem ko slaba desetina vprašanih (9,8 %) pravi, da so jim brali manj kot enkrat na mesec. Dobra desetina vprašanih (13,0 %) poroča, da jim v otroštvu niso brali nikoli ali skoraj nikoli.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti srednješolski učitelji, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Tabela 351: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje za trajanje branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	%
	470	32,1	52,8	12,8	2,3	100,0

Iz rezultatov je razvidno, da je več kot polovica srednješolskih učiteljev (52,8 %) poročala, da so jim v otroštvu brali, dokler niso sami tekoče brali. Tretjina udeležencev (32,1 %) navaja, da so jim brali do vstopa v šolo, medtem ko je desetina (12,8 %) poročala, da so jim brali tudi še pozneje, ko so že sami tekoče brali. Manjši delež anketiranih (2,3 %) je izbral odgovor »drugo«, pri čemer večina navaja, da se obdobja branja v otroštvu ne spominja.

Tabela 352: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	540	0,7	6,9	15,6	22,4	54,4	100,0

Rezultati razkrivajo, da je imela skoraj polovica srednješolskih učiteljev (54,4 %) zelo pozitivne izkušnje z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja, bolj pozitivne kot negativne pa dobra petina (22,4 %). Šestina (15,9 %) je poročala o nevtralnih izkušnjah. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je navedla skoraj desetina učiteljev (7,6 %).

Tabela 353: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	540	1,3	8,5	19,1	31,7	39,4	100,0

Zelo pozitivne izkušnje z branjem sta v obdobju srednješolskega izobraževanja imeli dve petini vprašanih srednješolskih učiteljev (39,4 %). Nadaljnja slaba tretjina (31,7 %) je imela z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je petina (19,1 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Delež tistih, ki so imeli z branjem več negativnih kot pozitivnih izkušenj, je 8,5 %. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja je navedel zelo majhen delež vprašanih srednješolskih učiteljev (1,3 %).

Rezultati kažejo, da sta dve petini srednješolskih učiteljev (43,5 %) kot odločilni dejavnik za začetek branja knjig navedli starše, sorodnike in domače okolje. Skupno petina vprašanih (21,5 %) meni, da na njihov začetek branja ni odločilno vplival nihče. Šolo je kot ključni dejavnik izbrala dobra desetina vprašanih (13,3 %), medtem ko je 4,6 % navedlo prijatelje in znance.

Tabela 354: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	43,5
šola	13,3
sošolci	2,0
obšolske dejavnosti	2,4
prijatelji, znanci	4,6
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	5,2
nihče ni odločilno vplival	21,5
ne spominjam se	5,0
drugo	2,4
skupaj	100,0

3.3.2.3.2.4 Knjižničarji

Tabela 355: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Pogostost:					
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	skupaj
		%	%	%	%	%	%
		704	18,5	9,2	13,5	24,6	34,2

Rezultati kažejo, da so starši, stari starši ali skrbniki v otroštvu vsak dan ali skoraj vsak dan brali dobri tretjini knjižničarjev (34,2 %). Poleg tega jih slaba četrtnina vprašanih (24,6 %) poroča, da so jim brali enkrat ali dvakrat na teden. Dobra desetina (13,5 %) jih navaja, da so jim brali enkrat ali dvakrat na mesec, medtem ko slaba desetina vprašanih (9,2 %) pravi, da so jim brali manj kot enkrat na mesec. Skoraj petina vprašanih (18,5 %) poroča, da jim v otroštvu niso brali nikoli ali skoraj nikoli.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti knjižničarji, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Iz rezultatov je razvidno, da so večini knjižničarjev (56,1 %) v otroštvu brali, dokler niso sami tekoče brali. Četrtnina udeležencev (27,2 %) navaja, da so jim brali do vstopa v šolo, medtem ko je desetina (12,9 %) poročala, da so jim brali tudi še takrat, ko so že sami tekoče brali. Manjši delež anketiranih (3,8 %), je izbral odgovor

»drugo«, pri čemer večina navaja, da se obdobja branja v otroštvu ne spominja oz. da so jim nehali brati pred vstopom v šolo.

Tabela 356: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o trajanju branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	
	574	27,2	56,1	12,9	3,8	100,0

Tabela 357: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	Nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	704	1,8	6,5	10,8	26,6	54,3	100,0

Rezultati razkrivajo, da je imela dobra polovica knjižničarjev (54,3 %) z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja zelo pozitivne izkušnje. Nadaljnja dobra četrtina (26,6 %) je imela z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je desetina (10,8 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Delež tistih, ki so imeli z branjem bolj negativne kot pozitivne izkušnje, je 6,5 %. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je imelo 1,8 % vprašanih knjižničarjev.

Tabela 358: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	Nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	704	2,6	11,1	20,2	31,8	34,4	100,0

Zelo pozitivne izkušnje z branjem je v obdobju srednješolskega izobraževanja imela dobra tretjina vprašanih knjižničarjev (34,4 %). Slaba tretjina (31,8 %) je imela z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja bolj pozitivne kot negativne izkušnje, medtem ko jih je petina (20,2 %) poročala o nevtralnih izkušnjah. Desetina (11,1 %) je imela z branjem bolj negativne kot pozitivne izkušnje. Zelo negativne izkušnje z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja je navedel le majhen delež vprašanih knjižničarjev (2,6 %).

Tabela 359: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	44,9
šola	7,8
sošolci	1,6
obšolske dejavnosti	2,7
prijatelji, znanci	3,4
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	3,4
nihče ni odločilno vplival	23,9
ne spominjam se	7,7
drugo	4,7
skupaj	100,0

Rezultati kažejo, da sta dobri dve petini knjižničarjev (44,9 %) kot odločilni dejavnik za začetek branja knjig navedli starše, sorodnike in domače okolje. Skupno slaba četrtnina vprašanih (23,9 %) meni, da na njihov začetek branja ni odločilno vplival nihče. Šolo je kot ključni dejavnik izbrala manj kot desetina vprašanih (7,8 %), medtem ko je 3,4 % vprašanih navedlo prijatelje in znance. Možnost »drugo« je izbralo 4,7 % vprašanih in ti so navedli naslednje odgovore: knjižničarka, samota, lastna radovednost.

3.3.2.3.2.5 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.2.3.2.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Rezultati kažejo, da so starši, stari starši ali skrbniki v otroštvu vsak dan ali skoraj vsak dan brali slabi polovici vodstvenih delavcev knjižnic (44,7 %). Poleg tega dobra desetina vprašanih (12,8 %) poroča, da so jim brali enkrat ali dvakrat na teden.

Desetina (10,6 %) navaja, da so jim brali enkrat ali dvakrat na mesec, še dobra desetina vprašanih (12,8 %) pa pravi, da so jim brali manj kot enkrat na mesec. Petina (19,1 %) poroča, da jim v otroštvu niso brali nikoli ali skoraj nikoli.

Tabela 360: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	
	47	19,1	12,8	10,6	12,8	44,7	100,0

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti vodstveni delavci knjižnic, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Tabela 361: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o trajanju branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	
	38	31,6	36,8	26,3	5,3	100,0

Tabela 362: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	47	0,0	0,0	6,4	31,9	61,7	100,0

Skoraj dvema petinama vodstvenih delavcev knjižnic (36,8 %) so starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali, dokler niso sami znali tekoče brati. Tretjina (31,6 %) je potrdila, da so jim brali do vstopa v šolo. Dobra četrtina (26,3 %) je bilo takih, ki so jim starši ali stari starši oz. skrbniki brali tudi tedaj, ko so sami že znali brati tekoče. Le majhen delež (5,3 %) je takšnih, ki se jih ne spomni oz. ne vedo, do kdaj so jim starši, stari starši oz. skrbniki brali.

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je bilo za večino vodstva knjižnic zelo pozitivna izkušnja (61,7 %). Za slabo tretjino (31,9 %) je bilo branje bolj pozitivna kot negativna izkušnja. Zelo negativnih izkušenj in bolj negativnih kot pozitivnih izkušenj ni imel nihče (0,0 %). Zelo majhen delež (6,4 %) se ni opredelil.

Tabela 363: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	47	2,1	2,1	17,0	40,4	38,3	100,0

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja je bilo za večino vodstva knjižnic pozitivna izkušnja, saj sta slabi dve petini (38,3 %) ocenili, da je bilo branje v tem obdobju zelo pozitivna izkušnja, in dve petini (40,4 %), da je bilo branje bolj pozitivna kot negativna izkušnja. Za razliko od osnovnošolskega obdobja tukaj beležimo tudi delež takšnih, ki se do branja v tem obdobju opredeli z zelo negativno izkušnjo (2,1%) in bolj negativno kot pozitivno izkušnjo (2,1%). Slaba petina (17,0 %) meni, da so bile izkušnje nevtralne.

Tabela 364: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	44,7
šola	12,8
sošolci	0,0
obšolske dejavnosti	6,4
prijatelji, znanci	6,4
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	6,4
nihče ni odločilno vplival	17,0

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
ne spominjam se	4,3
drugo	2,1
skupaj	100,0

Ključni vpliv na to, da so knjige začeli brati, so za skoraj polovico (44,7 %) vodstva knjižnic imeli starši, sorodniki in domače okolje. V veliko manjšem odstotku so navajali, da nihče ni odločilno vplival (17,0 %), sledijo vpliv šole (12,8 %), obšolske dejavnosti, okolje, v katerem so dalj časa bivali, in prijatelji, znanci (vse troje 6,4 %). Pod drugimi vplivi (2,1 %) je navedeno obiskovanje knjižnice. Zanimivo je, da po mnenju te skupine sošolci niso vplivali na to, da bi začeli brati knjige.

3.3.2.3.2.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Tabela 365: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Pogostost:					skupaj
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	
		%	%	%	%	%	%
	91	15,4	2,2	6,6	25,3	50,5	100,0

Polovica skupine visokošolskih učiteljev in sodelavcev (50,5 %) je na vprašanje, kako pogosto so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali, odgovorila, da vsak dan ali skoraj vsak dan. Četrtnina (25,3 %) je potrdila, da enkrat ali dvakrat na teden. Manj kot desetini pa so brali bolj poredko (6,6 % enkrat ali dvakrat na mesec, 2,2 % pa tudi manj kot enkrat na mesec). Šestini (15,4 %) doma v otroštvu nikoli ali skoraj nikoli niso brali.

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti visokošolski učitelji, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Polovici skupine visokošolskih učiteljev in sodelavcev (51,9 %) so starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali, dokler niso sami znali tekoče brati. Slaba četrtnina (23,4 %) je potrdila, da so jim brali do vstopa v šolo. Šestina (16,9 %) je bilo takih, ki so jim starši ali stari starši oz. skrbniki brali tudi v času, ko so sami že znali tekoče brati.

Manj kot desetina (7,8 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev se ne spomni oz. ne ve, kako dolgo je trajalo branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov.

Tabela 366: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o trajanju branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	
	77	23,4	51,9	16,9	7,8	100,0

Tabela 367: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	91	0,0	3,3	8,8	19,8	68,1	100,0

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je bilo za večino visokošolskih učiteljev in sodelavcev zelo pozitivna izkušnja (68,1 %), za petino (19,8 %) je bilo bolj pozitivna kot negativna. Zelo negativnih izkušenj ni imel nihče, le nekateri (3,3 %) pa so se nagnili k oceni, da so bile izkušnje z branjem v osnovnošolski dobi bolj negativne kot pozitivne. Zelo majhen delež (8,8 %) se ni opredelil.

Tabela 368: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	91	0,0	3,3	20,9	33,0	42,9	100,0

Bralne izkušnje v obdobju srednješolskega izobraževanja so bile manj enoznačne kot v obdobju osnovne šole. Še vedno je bilo za najvišji odstotek visokošolskih učiteljev in sodelavcev branje zelo pozitivna izkušnja (42,9 %), nekaj manjša je bila skupina tistih, ki so branje označili za bolj pozitivno kot negativno izkušnjo (33,0 %). Zelo negativnih izkušenj ni imel nihče, le nekateri (3,3 %) pa so ocenili, da so bile izkušnje z branjem v srednji šoli bolj negativne kot pozitivne. Zanimivo je, da kar petina (20,9 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev meni, da so bile to nevtralne izkušnje.

Tabela 369: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	61,5
šola	8,8
sošolci	0,0
obšolske dejavnosti	1,1
prijatelji, znanci	2,2
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	4,4
nihče ni odločilno vplival	7,7
ne spominjam se	5,5
drugo	8,8
skupaj	100,0

Ključni vpliv na to, da so knjige začeli brati, so za večino (61,5 %) visokošolskih učiteljev in sodelavcev imeli starši, sorodniki in domače okolje. Malo manj kot desetina (8,8 %) je navedla vpliv šole. Nekaj jih je kot pomembnejši vpliv izbralo okolje, v katerem so dalj časa živeli (4,4 %). Tisti, ki so izbrali »drugo« (8,8 %), so izpostavili lastno željo in vpliv knjižničarke. Za 7,7 % visokošolskih učiteljev in sodelavcev velja, da na njihov začetek branja nihče ni odločilno vplival. Zanimivo je, da po mnenju posameznikov obšolske dejavnosti niso vplivale na to, da bi začeli brati knjige.

3.3.2.3.2.7 Študentje

Več kot polovica anketiranih študentov (59,6 %) je na vprašanje, kako pogosto so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali, odgovorila, da vsak dan ali skoraj vsak dan. Četrtna (25,1 %) je potrdila, da enkrat ali dvakrat na teden, dobri desetini pa so brali bolj poredko (9,1 % enkrat ali dvakrat na mesec, 1,8 % pa tudi manj kot enkrat na mesec). Le majhen delež (4,4 %) je študentov, ki jim doma v otroštvu nikoli ali skoraj nikoli niso brali.

Tabela 370: Rezultati anketnega vprašalnika za študente za pogostost branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu		Pogostost:					
		nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan	skupaj
		%	%	%	%	%	%
275		4,4	1,8	9,1	25,1	59,6	100,0

Na naslednje vprašanje so odgovarjali tisti študentje, ki so potrdili, da so jim starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali.

Tabela 371: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o trajanju branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

Branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu	N	Trajanje:				skupaj
		do vstopa v šolo	dokler nisem sam tekoče bral	tudi ko sem že tekoče bral	drugo	
		%	%	%	%	
	263	15,2	53,6	30,4	0,8	100,0

Polovici študentom (53,6 %) so starši, stari starši oz. skrbniki v otroštvu brali, dokler niso sami znali tekoče brati. Šestina (15,2 %) študentov je potrdila, da so jim brali do vstopa v šolo. Slabi tretjini (30,4 %) študentov so starši ali stari starši oz. skrbniki brali tudi v obdobju, ko so sami že znali brati tekoče. Manj kot odstotek (0,8 %) študentov se ne spomni, kako dolgo je trajalo branje staršev, starih staršev oz. skrbnikov.

Tabela 372: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o izkušnjah z branjem v obdobju osnovnošolskega izobraževanja

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	275	0,7	8,7	15,3	34,9	40,4	100,0

Branje v obdobju osnovnošolskega izobraževanja je bilo za dve petini (40,4 %) teh, ki so danes študentje, zelo pozitivna izkušnja, za dobro tretjino (34,9 %) je bilo bolj pozitivna kot negativna. Zelo negativne izkušnje je imelo zelo malo študentov, manj kot odstotek (0,7 %). O bolj negativnih kot pozitivnih izkušnjah poroča slaba desetina (8,7 %), opazen pa je delež tistih (15,3 %), ki poročajo o nevtralnih izkušnjah.

Tabela 373: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o izkušnjah z branjem v obdobju srednješolskega izobraževanja

Branje v obdobju srednješolskega izobraževanja	N	Izkušnje:					skupaj
		zelo negativne	bolj negativne kot pozitivne	nevtralne	bolj pozitivne kot negativne	zelo pozitivne	
		%	%	%	%	%	
	275	4,0	19,6	26,5	28,7	21,1	100,0

Za branje v obdobju srednješolskega izobraževanja je največji delež študentov (28,7 %) ocenil, da je bilo bolj pozitivno kot negativno. Sledijo študentje, ki so poročali o nevtralnih izkušnjah (26,5 %). Dobra petina (21,1 %) je poročala o zelo pozitivnih izkušnjah. Zelo negativne izkušnje je imelo 4,0 % študentov. O bolj negativnih kot pozitivnih izkušnjah poroča petina (19,6 %).

Tabela 374: Rezultati anketnega vprašalnika za študente o ključnem vplivu na začetek branja knjig

Ključni vpliv na začetek branja knjig:	%
starši, sorodniki, domače okolje	54,2
šola	15,6
sošolci	2,9
obšolske dejavnosti	1,5
prijatelji, znanci	3,6
okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim	1,8
nihče ni odločilno vplival	13,1
ne spominjam se	5,1
drugo	2,2
skupaj	100,0

Ključni vpliv na to, da so knjige začeli brati, so za večino (54,2 %) študentov imeli starši, sorodniki in domače okolje. V veliko manjšem odstotku so študentje navajali vpliv šole (15,6 %). Sledi delež tistih, ki so označili, da nihče ni imel odločilnega vpliva (13,1 %). Nekaj (1,8 %) študentov je kot vpliv izbralo okolje, v katerem so

dalj časa živeli, pod »drugo« so navajali internet in družbena omrežja (2,2 %). Delež tistih študentov, na katere so vplivali prijatelji, znanci, je prav tako majhen (3,6 %). Najmanjši pa je delež tistih, na katere so vplivale obšolske dejavnosti (1,5 %). Študentov, ki se ne spomnijo, kdo je odločilno vplival na začetek branja pri njih, je 5,1 %.

3.3.2.3.2.8 Primerjava

Tabela 375: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede pogostosti branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Pogostost branja staršev, starih staršev oz. skrbnikov v otroštvu:	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1105,08	130,59	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1151,69		
	Srednješolski učitelji	540	1279,82		
	Knjižničarji	704	1215,93		
	Vodstvo knjižnic	47	1274,16		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1465,09		
	Študentje	275	1647,61		

Tabela 375 prikazuje primerjavo rezultatov različnih skupin glede pogostosti branja staršev, starih staršev ali skrbnikov v otroštvu anketirancev. Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1465,09$) ter študentje ($\bar{R} = 1647,61$) poročajo o najpogostejšem branju staršev ali skrbnikov v njihovem otroštvu. Sledijo srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1279,82$), vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1274,16$) in knjižničarji ($\bar{R} = 1215,93$). Osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 1151,69$) ter vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1105,08$) so poročali o nekoliko manj pogosti, a še vedno pomembni izpostavljenosti branju v otroštvu. Razlike med skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 130,59$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami pokaže, da so razlike v izpostavljenosti branju v otroštvu statistično značilne, ko gre za primerjavo med skupino vzgojiteljev in pomočnikov s skupinami srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in študentov. V vseh navedenih parnih primerjavah so vzgojitelji in njihovi pomočniki poročali o statistično značilni nižji izpostavljenosti branju s strani staršev, starih staršev oz. skrbnikov v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako so se statistično značilne razlike pokazale pri naslednjih parih skupin: osnovnošolski učitelji so poročali o statistično značilni nižji izpostavljenosti branju s strani njihovih staršev, starih staršev oz. skrbnikov v primerjavi z visokošolskimi učitelji in sodelavci, pa tudi v primerjavi s študenti. Knjižničarji so poročali o statistično značilni nižji izpostavljenosti branju v otroštvu v primerjavi z visokošolskimi učitelji in sodelavci, pa tudi v primerjavi s študenti. Študentje so poročali o statistično značilni višji izpostavljenosti branju v otroštvu v primerjavi s srednješolskimi učitelji, pa tudi v primerjavi z vodstvenimi delavci knjižnic.

Tabela 376: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede izkušenj z branjem v obdobju osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja

Izkušnje z branjem:	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
V obdobju osnovnošolskega izobraževanja	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1041,00	103,70	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	1265,13		
	Srednješolski učitelji	540	1329,13		
	Knjižničarji	704	1345,47		
	Vodstvo knjižnic	47	1512,29		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1531,98		
V obdobju srednješolskega izobraževanja	Študentje	275	1182,27	74,64	< 0,001
	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	584	1158,84		
	Osnovnošolski učitelji	267	1266,67		
	Srednješolski učitelji	540	1379,45		
	Knjižničarji	704	1285,42		
	Vodstvo knjižnic	47	1447,01		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	91	1470,31		
	Študentje	275	1017,01		

Tabela 376 prikazuje izkušnje z branjem v obdobju osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja za različne skupine. Visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 1531,98$) ter vodstveni delavci knjižnic ($\bar{R} = 1512,29$) poročajo o najboljših izkušnjah z branjem v osnovnošolskem obdobju. Sledijo jim knjižničarji ($\bar{R} = 1345,47$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 1329,13$). Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 1041,00$) ter študentje ($\bar{R} = 1182,27$) so poročali o najslabših izkušnjah z branjem v osnovnošolskem obdobju. Razlike med skupinami so statistično značilne ($\chi^2 = 103,70$, $p < 0,001$).

Podrobnejši pregled parnih primerjav je pokazal, da gre za statistično značilno razliko med skupino vzgojiteljev in njihovih pomočnikov ter skupinami osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter

sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev poročajo o statistično značilnih slabših izkušnjah z branjem v osnovnošolskem obdobju v primerjavi z drugo skupino.

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami tudi pokaže, da so razlike v izkušnjah z branjem v osnovnošolskem obdobju statistično značilne, ko gre za primerjavo med skupino študentov s skupinami visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah študentje poročajo o statistično značilnih slabših izkušnjah z branjem v osnovnošolskem obdobju v primerjavi z drugo skupino.

Prav tako pa se je statistično značilna razlika pokazala med skupino osnovnošolskih učiteljev in skupino visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, pri čemer slednji izkazujejo statistično značilno boljše izkušnje z branjem v osnovnošolskem obdobju.

Rezultati kažejo tudi statistično značilne razlike med skupinami v izkušnjah z branjem v srednješolskem obdobju ($\chi^2 = 74,64$, $p < 0,001$). Podrobnejši pregled parnih primerjav je pokazal, da gre za statistično značilno razliko med skupino vzgojiteljev in njihovih pomočnikov ter skupinami srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev in knjižničarjev. V vseh navedenih parnih primerjavah vzgojitelji ter pomočniki vzgojiteljev poročajo o statistično značilnih slabših izkušnjah z branjem v srednješolskem obdobju v primerjavi z drugo skupino.

Podrobnejši pregled parnih primerjav med skupinami tudi pokaže, da so razlike v izkušnjah z branjem v srednješolskem obdobju statistično značilne, ko gre za primerjavo med skupino študentov s skupinami osnovnošolskih učiteljev, srednješolskih učiteljev, visokošolskih učiteljev ter sodelavcev, knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic. V vseh navedenih parnih primerjavah študentje poročajo o statistično značilnih slabših izkušnjah z branjem v srednješolskem obdobju v primerjavi z drugo skupino.

Tabela 377 prikazuje, kateri so bili ključni vplivi na začetek branja knjig glede na poročanje različnih skupin in jih primerja med seboj. Statistična analiza kaže pomembne razlike med skupinami ($\chi^2 = 161,14$, $p < 0,001$). Starši, sorodniki in domače okolje so najpogostejši dejavnik, ki je vplival na začetek branja pri vseh

skupinah, pri čemer najvišji odstotek poročajo visokošolski učitelji in sodelavci (61,5 %), študentje (54,2 %) in vodstvo vrtcev in šol (44,7 %). Šola je drugi najpogostejši dejavnik, vendar z manj izrazito vlogo: o najvišjem deležu poročajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev (18,5 %) in študentje (15,6 %). Prijatelji in znanci ter okolje, v katerem posameznik živi oz. je živel, so redkeje navedeni kot odločilni vplivi za začetek branja knjig. Prav tako med manj pogoste vplive po poročanju udeležencev sodijo obšolske dejavnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi skupinami najpomembnejše za vodstvene delavce vrtcev in šol (6,4 %).

Tabela 377: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede ključnega vpliva na začetek branja knjig

Vplivi: Skupina:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	skupaj
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	34,6	18,5	1,4	3,9	5,8	3,3	22,3	7,4	2,9	100,0
Osnovnošolski učitelji	40,4	16,1	1,5	1,9	3,4	1,9	25,1	6,0	3,7	100,0
Srednješolski učitelji	43,5	13,3	2,0	2,4	4,6	5,2	21,5	5,0	2,4	100,0
Vodstvo vrtcev in šol	44,7	12,8	0,0	6,4	6,4	6,4	17,0	4,3	2,1	100,0
Visokošolski učitelji in sodelavci	61,5	8,8	0,0	1,1	2,2	4,4	7,7	5,5	8,8	100,0
Študentje	54,2	15,6	2,9	1,5	3,6	1,8	13,1	5,1	2,2	100,0

$$\chi^2 = 161,14 \quad p < 0,001$$

1 – starši, sorodniki, domače okolje, 2 – šola, 3 – sošolci, 4 – obšolske dejavnosti, 5 – prijatelji, znanci, 6 – okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim, 7 – nihče ni odločilno vplival, 8 – ne spominjam se, 9 – drugo

O samostojnem razvoju bralnih navad oz. dejstvu, da ni nihče odločilno vplival na njihov začetek branja knjig, je poročala slaba četrtnina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (22,3 %), osnovnošolskih učiteljev (25,1 %), srednješolskih učiteljev (21,5 %), medtem ko je bil pri ostalih ta delež nižji. Delež tistih, ki se ne spominjajo, da bi kdo posebej vplival na začetek njihovega branja knjig, je relativno enakomeren (4–7 %) med posameznimi skupinami.

3.3.2.3.3 Bralna kultura na delovnem mestu

Pri sklopu »bralna kultura na delovnem mestu« smo za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev, osnovnošolske učitelje, srednješolske učitelje in visokošolske učitelje in sodelavce oblikovali štiri postavke, medtem ko smo za vodstvene delavce knjižnic in

knjižničarje oblikovali pet postavk. Pri vodstvenih delavcih in knjižničarjih je bila dodana postavka »S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi za svetovanje za branje«.

Faktorizacija vprašalnika z metodo glavnih komponent (angl. Principal Component Analysis) in pravokotno rotacijo (Varimax) je pokazala enofaktorsko strukturo, pri čemer se ena izmed postavk (»V mojem delovnem okolju velja, da je branje dejavnost, ki naj se je ne izvaja na delovnem mestu in v sklopu delovnega časa«) ni ustrezno nasičevala na faktor, zato smo jo izločili iz nadaljnje analize. Pri vzgojiteljih in pomočnikih vzgojiteljev, osnovnošolskih učiteljih, srednješolskih učiteljih in visokošolskih učiteljih in sodelavcih smo ohranili tri postavke, pri vodstvenih delavcih knjižnic in knjižničarjih pa štiri postavke.

Novi spremenljivki smo oblikovali kot povprečje vrednosti vseh postavk, pri čemer smo sešteli vrednosti posameznih postavk in jih delili s skupnim številom postavk. Spremenljivki smo uporabili pri primerjavi skupin.

3.3.2.3.3.1 Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev

Tabela 378: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o predvidenem času za branje v sklopu dela

Predviden čas za branje v sklopu dela	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	574	28,6	71,4	100,0

Večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (71,4 %) poroča, da v sklopu dela nimajo predvidenega časa za branje.

Tabela 379: Rezultati anketnega vprašalnika za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev o bralni kulturi na delovnem mestu

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se	se	popolnoma se strinjam	
				strinjam	strinjam		
		%	%	%	%	%	%
Branje je v mojem delovnem okolju	574	1,2	4,2	18,3	59,9	16,4	100,0

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.							
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	574	4,2	11,7	25,8	50,5	7,8	100,0
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.	574	4,2	21,8	35,4	34,3	4,4	100,0

Kakor je moč ugotoviti, večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (76,3 %) meni, da je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Slaba petina (18,3 %) vprašanih se s to trditvijo niti ne strinja niti se strinja.

Nadalje rezultati kažejo, da nekaj več kot polovica vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (58,3 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki jo berejo za strokovni razvoj, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Četrtna vprašanih (25,8 %) je neopredeljena.

Poleg tega slabi dve petini vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev (38,7 %) menita, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Dobra tretjina vprašanih (35,4 %) se glede tega težko opredeli.

3.3.2.3.3.2 Osnovnošolski učitelji

Tabela 380: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o predvidenem času za branje v sklopu dela

Predviden čas za branje v sklopu dela	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	267	26,6	73,4	100,0

Večina osnovnošolskih učiteljev (73,4 %) poroča, da v sklopu dela nimajo predvidenega časa za branje.

Tabela 381: Rezultati anketnega vprašalnika za osnovnošolske učitelje o bralni kulturi na delovnem mestu

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	267	0,0	5,2	16,5	47,9	30,3	100,0
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	267	2,6	17,6	28,5	44,6	6,7	100,0
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.	267	4,1	20,2	30,3	37,8	7,5	100,0

Večina osnovnošolskih učiteljev (78,2 %) meni, da je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Šestina vprašanih (16,5 %) je izbrala odgovor »niti se ne strinjam niti se strinjam«.

Nadalje rezultati kažejo, da nekaj več kot polovica osnovnošolskih učiteljev (51,3 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki jo berejo za strokovni razvoj – s to trditvijo se bodisi strinjajo bodisi popolnoma strinjajo. Dobra četrtina vprašanih (28,5 %) je neopredeljena.

Nekoliko manj kot polovica vprašanih (45,3 %) meni, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora, saj se s to trditvijo praviloma strinjajo ali popolnoma strinjajo. Slaba tretjina (30,3 %) je neopredeljenih.

3.3.2.3.3 Srednješolski učitelji**Tabela 382: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o predvidenem času za branje v sklopu dela**

Predviden čas za branje v sklopu dela	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	531	32,6	67,4	100,0

Večina srednješolskih učiteljev (67,4 %) je poročala, da v sklopu dela nimajo predvidenega časa za branje.

Tabela 383: Rezultati anketnega vprašalnika za srednješolske učitelje o bralni kulturi na delovnem mestu

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
				ni se strinjam			
		%	%	%	%	%	%
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	531	0,8	6,2	18,6	50,5	23,9	100,0
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	531	2,8	13,9	29,4	42,7	11,1	100,0
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.	531	2,8	17,1	34,8	36,7	8,5	100,0

Večina srednješolskih učiteljev (74,4 %) presoja, da je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Slaba petina vprašanih (18,6 %) ni opredeljena.

Nadalje rezultati kažejo, da nekaj več kot polovica srednješolskih učiteljev (53,8 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki jo berejo za strokovni razvoj. Slaba tretjina vprašanih (29,4 %) glede tega ni opredeljena.

Nekaj manj kot polovica vprašanih (45,2 %) meni, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Dobra tretjina vprašanih (34,8 %) je neopredeljenih.

3.3.2.3.3.4 Knjižničarji

Tabela 384: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o predvidenem času za branje v sklopu dela

Predviden čas za branje v sklopu dela	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	691	32,9	67,1	100,0

V skupini knjižničarjev jih ima tretjina (32,9 %) predviden čas za branje v sklopu dela, medtem ko večina (67,1 %) nima predvidenega časa za branje v sklopu dela.

Tabela 385: Rezultati anketnega vprašalnika za knjižničarje o bralni kulturi na delovnem mestu

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti se ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	691	3,3	7,2	15,3	42,8	31,3	100,0
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi za svetovanje za branje.	691	4,9	11,3	16,1	46,6	21,1	100,0
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	691	5,8	16,9	22,0	42,5	12,7	100,0
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.	691	7,4	16,4	23,4	38,2	14,6	100,0

Po mnenju večine knjižničarjev (74,1 %) je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Šestina vprašanih (15,3 %) se ob tej trditvi ni natančno opredelila.

Več kot polovica knjižničarjev (67,7 %) s sodelavci deli ideje o literaturi za svetovanje za branje, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Šestina vprašanih (16,1 %) je neopredeljenih.

Ugotavljamo, da si nekaj več kot polovica knjižničarjev (55,2 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki jo berejo za strokovni razvoj, saj se s to trditvijo strinjajo ali popolnoma strinjajo. Petina (22,0 %) je neopredeljena.

Dobra polovica vprašanih (52,8 %) meni, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora. Slaba četrtina vprašanih (23,4 %) je neopredeljenih.

Velika večina knjižničarjev se je glede trditev, povezanih z bralno kulturo na delovnem mestu, strinjala s trditvijo, da je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj (31,3 % popolnoma se strinjam, 42,8 % se strinjam).

Glede trditve, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora, pa so bili precej bolj zadržani: popolno strinjanje je izrazilo le 14,6 %, strinjanje pa 38,2 %. Tudi glede izmenjave idej o literaturi, ki jo s sodelavci berejo za strokovni razvoj, so bili podobnega mnenja: popolno strinjanje je izrazilo le 12,7 %, strinjanje pa 42,5 %. Podobno mnenje so izrazili tudi pri trditvi, ki se nanaša na izmenjavo idej o literaturi za svetovanje v branje: popolno strinjanje je izrazilo 21,1 % in strinjanje 46,6 %. Pri vseh treh trditvah je bilo približno 20 % tistih, ki se s temi trditvami niso popolnoma ali so se delno strinjali.

3.3.2.3.3.5.1 Vodstveni delavci

Vprašanje ni bilo namenjeno vodstvenim delavcem vrtcev in šol.

3.3.2.3.3.5.1 Vodstveni delavci v knjižnici

Tabela 386: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o predvidenem času za branje v sklopu dela

Predviden čas za branje v sklopu dela	N	Da	Ne	Skupaj
		%	%	%
	47	44,7	55,3	100,0

V skupini vodstvo knjižnic jih ima slaba polovica (44,7 %) predviden čas za branje v sklopu dela, medtem ko dobra polovica (55,3 %) nima predvidenega časa za branje v sklopu dela.

Tabela 387: Rezultati anketnega vprašalnika za vodstvo knjižnic o bralni kulturi na delovnem mestu

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ni se ne strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	47	0,0	2,1	4,3	48,9	44,7	100,0
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	47	4,3	4,3	12,8	59,6	19,1	100,0
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi za svetovanje za branje.	47	4,3	6,4	25,5	34,0	29,8	100,0
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.	47	4,3	10,6	19,1	42,6	23,4	100,0

Skoraj vsi vodstveni delavci knjižnic (93,6 %) se strinjajo oz. popolnoma strinjajo, da je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.

Ugotavljamo, da večina vodstvenih delavcev (78,7 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki jo berejo za strokovni razvoj. Dobra desetina vprašanih (12,8 %) se ob tej trditvi ni natančno opredelila.

Več kot polovica vprašanih (66,0 %) presoja, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora. Slaba petina vprašanih (19,1 %) je neopredeljenih.

Nadalje rezultati kažejo, da podoben delež vodstvenih delavcev (63,8 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki bi jo svetovali v branje. Četrtnina vprašanih (25,5 %) je neopredeljenih.

3.3.2.3.3.6 Visokošolski učitelji in sodelavci

Skoraj vsi visokošolski učitelji in sodelavci (97,7 %) menijo, da je branje v njihovem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.

Večina visokošolskih učiteljev in sodelavcev (69,7 %) meni, da sta v njihovem delovnem okolju branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.

Poleg tega večina vprašanih (66,3 %) s sodelavci izmenjuje ideje o literaturi, ki jo berejo za strokovni razvoj.

Tabela 388: Rezultati anketnega vprašalnika za visokošolske učitelje in sodelavce o bralni kulturi na delovnem mestu

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	89	0,0	0,0	2,2	43,8	53,9	100,0
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura	89	1,1	15,7	13,5	50,6	19,1	100,0

Bralna kultura na delovnem mestu	N	Stopnja strinjanja:					skupaj
		sploh se ne strinjam	se ne strinjam	ne strinjam niti se strinjam	se strinjam	popolnoma se strinjam	
		%	%	%	%	%	%
pogosta tema pogovora.							
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	89	1,1	14,6	18,0	46,1	20,2	100,0

3.3.2.3.3.7 Primerjava

Tabela 389: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede predvidenega časa za branje v sklopu dela

Predviden čas za branje v sklopu dela:	Da	Ne	Skupaj
Skupina:	%	%	%
Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	28,6	71,4	100,0
Osnovnošolski učitelji	26,6	73,4	100,0
Srednješolski učitelji	32,6	67,4	100,0
Knjižničarji	32,9	67,1	100,0
Vodstvo knjižnic	44,7	55,3	100,0
$\chi^2 = 9,82$ $p = 0,044$			

Tabela prikazuje razmerje med tistimi, ki poročajo, da imajo v okviru svojega dela predviden čas za branje, in tistimi, ki tega časa nimajo, razvrščeno po poklicnih skupinah. Visokošolskim učiteljem to vprašanje ni bilo postavljeno. Izid testa ($\chi^2 = 9,82$, $p = 0,044$) kaže na statistično značilne razlike med skupinami. Najvišji delež zaposlenih z omogočenim časom za branje beleži vodstvo knjižnic (44,7 %), sledijo jim knjižničarji (32,9 %) in srednješolski učitelji (32,6 %). V primerjavi z ostalimi skupinami je pri osnovnošolskih učiteljih (26,6 %) in vzgojiteljih ter pomočnikih vzgojiteljev (28,6 %) nekoliko nižji delež tistih, ki poročajo, da imajo v okviru svojega dela predviden čas za branje.

Tabela predstavlja rezultate analize percepcije bralne kulture na delovnem mestu med različnimi skupinami. Primerjava povprečnih ocen posameznih skupin pokaže, da imajo visokošolski učitelji in sodelavci ($\bar{R} = 965,91$) najvišjo oceno bralne kulture na delovnem mestu. Sledijo jim osnovnošolski učitelji ($\bar{R} = 731,28$) in srednješolski učitelji ($\bar{R} = 732,44$), ki ocenjujejo bralno kulturo na razmeroma podobni ravni.

Najnižjo oceno bralne kulture na delovnem mestu pa zaznavajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev ($\bar{R} = 693,11$). Izid testa ($\chi^2 = 32,91$, $p < 0,001$) kaže na statistično značilne razlike med skupinami.

Tabela 390: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede bralne kulture na delovnem mestu

	Skupina:	N	$\bar{R}$	χ^2	p
Bralna kultura	Vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev	574	693,11	32,91	< 0,001
	Osnovnošolski učitelji	267	731,28		
	Srednješolski učitelji	531	732,44		
	Visokošolski učitelji in sodelavci	89	965,91		

Pregled parnih primerjav med posameznimi skupinami je pokazal, da je razlika v oceni bralne kulture na delovnem mestu statistično značilna med skupino vzgojiteljev in pomočnikov ter skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev, med skupino osnovnošolskih oz. srednješolskih učiteljev in skupino visokošolskih učiteljev in sodelavcev. Pri vseh treh navedenih parnih primerjavah so visokošolski učitelji in sodelavci tisti, ki zaznavajo višjo raven bralne kulture na svojem delovnem mestu.

Tabela 391: Primerjava rezultatov anketnega vprašalnika za različne skupine glede bralne kulture

	Skupina:	N	$\bar{R}$	U	p
Bralna kultura	Knjižničarji	691	363,74	12261,50	0,005
	Vodstvo knjižnic	47	454,12		

Podobno smo medsebojno primerjali skupino knjižničarjev in vodstvenih delavcev knjižnic v oceni bralne kulture na delovnem mestu. Vodstvo knjižnic je ocenilo bralno kulturo na delovnem mestu višje ($\bar{R} = 454,12$) kot knjižničarji ($\bar{R} = 363,74$). Izid testa ($U = 12.261,50$, $p = 0,005$) kaže na statistično značilne razlike v zaznavanju bralne kulture na delovnem mestu med obema skupinama.

4 Zaključek

Med ključne kompetence za vseživljenjsko učenje (*Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje*, 2018) sodijo pismenost, večjezičnost, digitalna kompetenca, osebnostna, družbena in učna kompetenca, državljanska kompetenca ter kulturna zavest in izražanje. Razvitost bralne pismenosti pa ni zgolj del temeljnih kompetenc vseživljenjskega učenja, ampak tudi najzanesljivejši kazalnik ekonomskega in socialnega blagostanja. Bralno pismen posameznik je dovzetnejši za nova znanja in spretnosti, bolj kreativen, bolj produktiven. A bralne pismenosti ne dosegamo brez bralnih navad.

V okviru projekta *Bralni vzori* smo raziskali bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, visokošolskih učiteljev pedagoških in filozofskih fakultet ter knjižničarjev v splošnih knjižnicah, ki so odgovorni in zadolženi za spodbujanje bralne pismenosti in gradnjo bralne kulture pri otrocih, mladih in odraslih. Prav tako so nas zanimale bralne navade študentov pedagoških študijskih smeri. In rezultati so pomenljivi.

Branje knjig je priljubljena aktivnost zlasti med knjižničarji, saj rezultati o pogostosti branja kažejo, da so prav knjižničarji tisti, ki na tedenski ravni največ časa namenijo branju knjig. Več berejo tudi visokošolski učitelji, skoraj vsi tudi v tujem jeziku, medtem ko druge raziskovane skupine v tujem jeziku berejo redko. Knjižničarji in visokošolski učitelji branju pripisujejo visoko pomembnost. In če je branje kot

vrednota zelo visoko cenjeno tudi med vodstvom knjižnic in vodstvom vrtcev in šol, je na drugi strani zaskrbljujoč podatek, da se skoraj četrtini srednješolskih učiteljev branje ne zdi pomembno, prav tako ne vzgojiteljem in pomočnikom vzgojiteljev ter študentom – skupini imata v primerjavi z drugimi skupinami najnižjo povprečno oceno pomembnosti branja. Medtem ko knjižničarji, vodstveni delavci knjižnic in visokošolski učitelji ter sodelavci izkazujejo visok interes za branje, je interes za branje nižji pri srednješolskih in osnovnošolskih učiteljih. Še nižji je pri vzgojiteljih in pomočnikih vzgojiteljev. Pri teh npr. nekoliko preseneča tudi podatek o redkem branju pravljic, pripovedk in mitologije – skoraj petina jih namreč navedene vrste besedil bere zgolj nekajkrat na leto ali celo manj. Prav tako večina vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev zelo redko posluša gradiva v zvočni obliki, in sicer le nekajkrat na leto ali še redkeje. Branje in poslušanje pravljic in pripovedk pa bi moralo biti sestavni del vrtčevskega vsakdana. Sicer pa najnižji interes za branje izkazujejo študentje. Približno četrtina študentov za razvedrilo in sprostitev bere zgolj enkrat ali dvakrat na teden, skoraj tretjina manj kot enkrat na mesec ali celo nikoli.

Rezultati projekta tako prinašajo poglobljena spoznanja, da je treba intenzivnejše spodbujati in krepiti zavedanje o pomenu bralne pismenosti in razvijanja bralnih navad.

Bralne spodbude so pomemben del projekta, zato so bila odprta vprašanja namenjena prav opisu spodbud, ki jih prakticirajo v različnih institucijah. V nadaljevanju so podani združeni odgovori na odprto vprašanje o lastnih pozitivnih izkušnjah za spodbujanje bralnih zmožnosti, ki bi jih pedagoški in knjižnični delavci delili z drugimi. Odgovori so predstavljeni glede na poklicne skupine: vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, osnovnošolski učitelji, srednješolski učitelji, učitelji na fakultetah, ki izvajajo pedagoške študijske programe, in bibliotekarji, študentje pedagoških študijskih smeri in bibliotekarstva, knjižničarji v šolskih in splošnih knjižnicah, vodstveni delavci v izobraževalnih institucijah in splošnih knjižnicah.

Največ odgovorov **VZGOJITELJEV** se nanaša na **organizirane bralne dejavnosti**, ki imajo različna imena, se pa zgledujejo po modelu bralne značke (npr. bralni nahrbtnik, bralni vlak, Cici branje, Pravljični palček, Veseli bralček, Malček bralček, Pravljična torbica, Knjižna malha, Torba zgodb): starši doma otrokom preberejo knjige, otroci v vrtcu knjige predstavljajo; v nekaterih primerih vzgojitelji

poročajo, da je takemu načinu branja dodan tudi zvezek, v katerega starši napišejo vtise o prebranem ali pa otroci narišejo prizor iz prebrane knjige. V vrtcu je lahko dobra spodbuda **bralni kotiček**. Poudarjajo tudi branje različnih leposlovnih in informativnih besedil, pri čemer je v ospredju odgovorov pridobivanje novih znanj (knjiga kot vir informacij). Omenja se tudi motivacijsko-spodbujevalna strategija M. Sarto; Knjigobube (pri čemer je poudarjeno, da so dodani zanimivi delovni listi za otroke). Kot zanimiv primer spodbude je navedena pravljíčna škatla: vzgojiteljica z otroki izžreba besedilo (npr. pesem, uganko, izštevanko, kratko zgodbo, pravljíco), ki ga potem skupaj preberejo in se o njem pogovorijo.

Veliko vzgojiteljev meni, da je **obisk knjižnice** s skupino v vrtcu in posameznega otroka s starši zelo pomembna izkušnja za spodbujanje branja, tako zaradi izposoje knjig kot dejavnosti, ki jih knjižnice nudijo (prim. pravljíčne urice). Menijo tudi, da so dobra spodbuda **popoldanske delavnice za starše** v vrtcu ali knjižnici, kjer profesionalni posredniki branja (vzgojitelji, knjižničarji) starše spodbujajo, naj vzpostavijo bralno rutino. Pogosto je med odgovori tudi mnenje, da je pomembna spodbuda **priprava kakovostnih bralnih seznamov**, ki staršem pomagajo pri izbiri knjižnih gradiv. Vzgojitelji priporočajo najmanj 10 minut branja dnevno, večinoma zvečer kot rutino pred spanjem, ne povedo pa, kako bi to dosegli. Spodbujali bi menjavo knjig med otroki, a ne zapišejo, kako bi določali kakovost.

Vzgojitelji povezujejo količino branja z besednim zakladom otrok, s spodbujanjem domišljije, z njihovo pripravljenostjo poslušanja branega oz. pripovedovanega besedila. Pri otrocih spodbujajo pripovedovanje (tudi ob lutki, kamišibaju), empatijo. Za književno vzgojo v vrtcu menijo, da je lahko dobra spodbuda za povezovanje z drugimi dejavnostmi, ki jih kurikulum za vrtce razvija.

Vzgojitelji navajajo naslednje problematike, ki bi jih veljalo posebej nasloviti: branje otrokom, katerih prvi jezik ni slovenščina; branje in spodbujanje logopedskih iger (besedil).

Presenetljiva je bila prostodušna pripomba nekaterih vzgojiteljev, da v službi (torej otrokom) berejo dovolj, zase pa sploh ne.

Za **spodbujanje branja** v razredu priporočajo **OSNOVNOŠOLSKI UČITELJI** 10 minut (nekateri predlagajo 15 minut) branja pred začetkom pouka ob nekem vnaprej določenem času (tedensko ali dnevno, npr. branje v jutranjem krogu), da tovrstno branje postane rutina vseh učencev in zaposlenih na šolah. Zanimiva je tudi noč knjige kot bralno-spodbujevalna akcija (prim. Beremo skupaj). Učiteljem se zdijo pomembni bralni kotički oz. razredna knjižnica v razredih, pri čemer opozarjajo na kakovostna gradiva v kotičkih in na prijetno bralno okolje; nekateri učitelji priporočajo branje izven učilnice (npr. branje v parku, v gozdu, na šolskem dvorišču, bralni sprehod ob iskanju zaklada) ali ob določenem času (kot metodo branja na deževen dan, branje v nadaljevanjih). Pomembna je tudi dostopnost različnih književnih vrst (ne le v knjižnih kotičkih, temveč na splošno za branje), ki ga berejo samostojno ali v manjših skupinah, nato o prebranem razpravljajo oz. predstavljajo prebrano. Pomembno se jim zdi, da so odrasli otrokom bralni vzor in da redno berejo skupaj z otroki, pomemben je tudi pogovor o prebranem (npr. organiziranje bralnih skupin za pogovore o prebranem). Nekaterim se zdi, da je dobra metoda spodbujanja branja, če glasno berejo učencem v razredu in prekinejo z branjem, ko postane literarno delo zanimivo – spodbujanje bralnega interesa. Opozarjajo na doživeto branje učencem, da to ni monotono, in izbiro tem, ki učence zanimajo. Menijo tudi, da je dobra spodbuda obisk pisatelja ali pisateljice na šoli, seveda če učenci preberejo literarna dela in se na obisk avtorja ali avtorice pripravijo. Učitelji omenjajo multimodalno branje, ob tem izpostavljajo pogovor o ilustracijah in opazovanju ter opisovanju podrobnosti na njih.

Omenjene so **različne bralno-spodbujevalne aktivnosti in programi**: bralna značka, bralni koledar, bralna gosenica, program Beremo s tačkami (branje psu).

Nekateri učitelji svetujejo uporabo tehnologije, branje e-knjig in rabo interaktivnih aplikacij za bolj privlačno branje, večkrat je omenjena aplikacija Kobi (za bralce začetnike oz. za bralce med 5. in 10. letom starosti).

Izpostavlja se **obisk šolske in splošne knjižnice** z razredom in spodbujanje učencev, da knjižnico obiščejo tudi sami. Zanimiv je predlog, da vsi člani družine preberejo enako knjigo in se o njej pogovarjajo (neke vrste domače branje za družine).

Kot pomemben dejavnik branja doma se tudi v osnovnošolskem prostoru kaže vključevanje učencev v različne bralne projekte za branje leposlovja in informativne literature (prim. bralna značka) in projektov za razvijanje bralnih strategij pri učencih (branje za učenje).

Učiteljem se zdijo pomembni nekateri **gradniki bralne pismenosti** (npr. tekočnost branja in širjenje besedišča, razumevanje prebranega, kritično branje); **usvajanje dobrih bralnih tehnik** (npr. natančnost pri branju navodil in reševanju nalog); **glasno branje** – zlasti tistih otrok, ki so slabši bralci (pri čemer je poudarjeno, da naj imajo ob sebi nekoga, ki jih posluša, tudi popravlja); **vztrajnost pri branju** – zlasti v prvih letih opismenjevanja. Veliko učiteljev je napisalo, da se zavedajo, da so otrokom **bralni vzor**, enako pa naj bi veljalo tudi za starše – tudi ti se morajo zavedati, kako pomembno je branje.

Dobrodošlo je **spodbujanje ustvarjalnosti** otrok ob prebranem, spodbujanje raziskovanja zanimivih tem, naročilo na revije, ki so otroku zanimive, čeprav jih je starostno že morda prerasel (npr. Moj planet), in tiste, ki obravnavajo tematiko, ki otroka zanima.

Mestoma so učitelji napisali trditve, ki koncepta (šolskega) branja ne zdržijo: da branje pod prisilo ne deluje in da ima vsak pravico, da bere ali ne bere.

Izpostavljen je **problem bralne kulture** – da otroci ne berejo, ni le stvar in problem staršev in šole, temveč celotne družbe.

Potrebovali bi natančna **navodila za izboljšanje bralne tehnike pri učencih** z nižjimi učnimi sposobnostmi. Učitelji opozarjajo tudi na to, da bi sami potrebovali pomoč za pomoč učencem, ki doma nimajo spodbudnega (bralnega) okolja.

SREDNJEŠOLSKI UČITELJI ugotavljajo, da dijaki **radi berejo knjige, po katerih so bili posneti filmi, nadaljevanke, serije** (najprej si pogledajo filme, serije, nadaljevanke po lastni izbiri in potem preberejo knjigo). Pritegne jih aktualizacija, povezovanje z njihovimi izkušnjami. Morda bi raje brali, če bi imeli na **izbiro gradiva**, ki jih zanimajo in so jim blizu. Učitelji in dijaki bi skupaj oblikovali listo kakovostnih (všechnih) knjig za branje. Prav tako učitelji ugotavljajo, da dijaki radi pripovedujejo o knjigah, ki so jim všeč. **Raje berejo sodobna literarna dela.**

Kot pomemben **motivacijski element** pri pouku omenjajo učitelji branje kratke pesmi za uvodno motivacijo ter izražanje doživljanja prebranega, kjer ni pravilnih in napačnih odgovorov. Glasno branje v razredu je lahko motivacija za branje dijakov doma (celo besedilo, ne le odlomek). Učitelji izpostavljajo tudi igro vlog po prebranem gradivu. Koristni so **pogovori o prebranem** (pri vseh predmetih!) in branje v manjših skupinah. Pomembno se jim zdi, da dijaki besedila razumejo in da zanimive knjige, ki jih berejo v prostem času, predstavijo sošolcem (in jih tako morebiti pritegnejo k branju). Zelo se obnesejo medpredmetne povezave, npr. zgodovinsko obdobje in zgodovinski roman, ki ima književni čas v tem obdobju (npr. razmere, družba, položaj literarnih likov).

Učitelji različnih predmetov predlagajo **branje čim bolj raznolikih gradiv**, leposlovja in informativne literature. Za učitelje pridejo prav **ideje za pouk**, izmenjava mnenj med učitelji o metodah dela, ki se obnesejo; metode so za dijake zanimive, če se ne ponavljajo ves čas (prim. bralni krogi). Učitelji in dijaki imajo radi **ure v knjižnici**, ki popestrijo pouk, npr. skupni obisk knjižnice, kjer si vsak izposodi knjigo po svojem izboru, nato 15-minutno branje, pri čemer se ustvari prava bralna energija. Navedena je uporaba velikega nabora **aktivnosti med, pred in po branju; spodbujanje pisanja** po branju (povzetki, nadgradnja prebranega, vaje, eseji, razmišljanja učečih se). Učitelji menijo, da je treba vključevati tudi branje e-gradiv. Eden od učiteljev predlaga tečaj hitrega branja za dijake, saj bi bile ob takšni bralni tehniki menda knjige bolj zanimive. Učitelji praktičnih predmetov predlagajo oblikovanje učnih nalog na teme, pri katerih si mora dijak predhodno **preko branja izdelati lastno stališče** (priprava na projekt – izdelava koncepta).

Med **dejavnostmi** so omenjeni bralni klubi (kot interesna dejavnost), bralna značka, srečanja s pisatelji (in predhodna priprava na literarni obisk), bralne čajanke, noč knjige, literarni krožek, branje v sproščenem okolju (npr. v parku, na zofi). Pogosto so omenjene tudi privlačne poustvarjalne dejavnosti (npr. izdelava stripa, kamišibaja, uglasbitev pesmi). Učitelji menijo, da na bralne navade dijakov dobro vplivajo glasno branje, branje na začetku ure in interpretativno branje. Nekateri učitelji predlagajo izmenjavo ali medsebojno posojanje knjig, ki so dijakom všeč. Zelo uspešna je promocija knjig med dijaki samimi – ko je nekomu knjiga všeč in jo z navdušenjem predstavi sošolcem. Predlagano je tudi dijakovo pisanje knjige, s čimer naj bi navdušili dijake za branje. Učitelji predlagajo metodo M. Sarto.

Nekateri učitelji menijo, da je domače branje pri slovenščini katastrofalno za aktualne generacije ali pa celo, da je branje samo za mlajše otroke in da srednješolcem ni več treba brati.

Srednješolski učitelji so nanizali nekaj vprašanj, na katera bomo poskusili podati odgovore v priporočilih: kako uporaba delovnih zvezkov vpliva na bralne zmožnosti otrok; kako vključiti več sodobne literature v pouk; kako vključevati v pouk različne tehnike branja. Predvsem pa so učitelji poudarili, da je nujno treba sprejeti ukrepe za spodbujanje branja in opismenjevanja, ker so rezultati bralne pismenosti res slabi.

Med odgovori **VISOKOŠOLSKIH UČITELJEV IN SODELAVCEV** je navedenih zelo malo pozitivnih izkušenj, ena pomembnejših je **radovednost**. Bolj pogosto so zapisane nekatere **metode**, ki jih učitelji uporabljajo pri svojih predmetih (npr. metoda LTD – angl. Learnig Trough Discussion). Nekateri učitelji menijo, da **je branje za študij (in za izpit) nujno**. Pomembno je zavedanje, da **nebralci ne morejo navduševati učencev/dijakov za branje**. Po drugi strani pa sta odnos do branja in zavedanje o izobraževanju bodočih učiteljev – bralnih zgledov popolnoma odsotna: »Moji študenti se delijo v dve skupini – eni radi berejo, drugi ne. Na tej stopnji se mi ne zdi potrebno, da bi spodbujala razvijanje bralne zmožnosti, saj nismo v osnovni ali srednji šoli. Če do zdaj niso vzljubili branja, ga tudi zdaj ne bodo.«

Visokošolski učitelji ali asistenti menijo, da je nujna **povezava prebranega z osebno izkušnjo** študentov. Pomembno se jim zdi **spodbujanje različnih interpretacij; ustvarjalno pisanje** na podlagi prebranih besedil; **priporočanje** prebranih del drugim. Učitelji naravoslovja jadikujejo nad nerazumevanjem prebranega pri študentih. Omenjeno je medpredmetno povezovanje ter branje leposlovja in informativne literature pri različnih predmetih. Nekateri učitelji ali asistenti poudarjajo, da bližnjice niso dobre, zato je treba od študentov zahtevati, da berejo. Navajajo tudi postopnost glede težavnosti, najprej naj se berejo enostavnejša besedila pri posameznem predmetu, nato bolj kompleksna.

Zanimiva se zdita dva predloga. Prvi predlog se navezuje na študente, in sicer bi uvedli bralno značko za posamezno področje študija (npr. branje pri matematiki, fiziki, geografiji). Drugi predlog se navezuje na branje visokošolskih učiteljev in

sodelavcev, in sicer bi uvedli uro branja na dan kot sestavni del delovne obveznosti vseh zaposlenih na univerzah.

Nekaj učiteljev ali asistentov poroča, da **marsikateri študent ne zna izluščiti bistva po prebranjem**, zato se zdi še pomembnejša misel enega od anketirancev: »Nimam predlogov. Posredujem samo misel Pascala Merciera iz romana Nočni vlak v Lizbono: *So ljudje, ki berejo, in so tisti drugi. Ali je nekdo bralec ali nebralec – to se hitro opazi. Med ljudmi ni večje razlike od te.*«

KNJIŽNIČARJI so pri odprtem vprašanju glede lastne pozitivne izkušnje navedli vsebinsko izčrpne odgovore, ki smo jih razdelili v dve skupini. V prvo skupino smo umestili odgovore, v katerih so bile podane pozitivne izkušnje in priporočila drugim, v drugo skupino pa smo uvrstili izražena stališča o pomenu in vlogi branja. Izjave sodelujočih so dobeseden prepis in niso lektorirane. Med odgovori šolskih knjižničarjev in knjižničarjev, ki so zaposleni v splošnih knjižnicah, je precej razlik, vendar v tem segmentu odgovorov nismo delili glede na delovno mesto, ki ga anketiranec zaseda.

Odgovore prve skupine smo glede na vsebinske poudarke razdelili v sedem kategorij: **komunikacija**: skupno branje, pogovor o knjigi, bralni klubi za starše, bralni klubi za zaposlene, bralni klubi za dijake, bralne skupine, socialna omrežja, poznavanje uporabnikov; **zgled**: lasten, družina, prijatelji, drugi učitelji; **organizacijski dejavniki**: namenska sredstva za knjige, aktualnost zbirke, odprtost knjižnice, ustrezen kader, dovolj kadra v knjižnici; **izobraževanje**: seminarji in posvetovanja o branju, samoiniciativno strokovno izpopolnjevanje, spremljanje strokovne literature na temo branja, predavanja za starše na temo branja; **motivacija**: poudarki na vzpostavljanju notranje motivacije pri učencih, mladih, sodelavcih, možnost proste izbire bralnega gradiva; **mikroučenje**: redno branje knjige, vsak dan pet minut, knjiga pri vsaki uri; **sodelovanje z učitelji**, knjižničar v razredu, v projektih (npr. NMK), nacionalnih akcijah (npr. NMSB ali Mednarodni mesec šolskih knjižnic), predšolska bralna značka, bralna značka).

Odgovori knjižničarjev o branju so precej podobni, izrazito pozitivni, menijo, da je **branje pomembno in potrebno**. Hkrati pa izpostavljajo problem (ne)financiranja knjižničnega gradiva v šolskih knjižnicah in problem nadomeščanja knjižničarjev.

VODSTVENI DELAVCI KNJIŽNIC so pri vprašanju o lastnih pozitivnih izkušnjah podali dve skupini odgovorov. Prvi so vezani na pozitivne izkušnje in priporočila; v drugi skupini pa so zbrane izjave o pomenu branja.

VODSTVENI DELAVCI ŠOL menijo, da je nujno vključevanje knjižničarjev v pouk, **VODSTVENI DELAVCI VRTCEV** pa opozarjajo na izobraževanja na temo družinske pismenosti (spodbujanje staršev za branje otrokom; v nekaterih vrtcih imajo bralne nahrbtnike, ki so dobro sprejeti). Oboji menijo, da se pedagoški delavci premalo seznanjajo s kakovostnimi knjigami (poznavanje kriterijev) in posegajo po kiču. Vsi vodstveni delavci izpostavljajo problem kupovanja knjig, saj ni denarja, ki bi bil posebej namenjen nabavi knjižnega gradiva.

Pomembno je **poučevanje pismenosti** – branja in pisanja. Predlagajo bolj razdelane pristope k **opismenjevanju**; to naj bo natančno določeno. Zanimivo je, da izpostavljajo razlike v bralni pismenosti med generacijami.

Kot pomemben doprinos raziskave pa lahko štejemo tudi izdelavo osmih kompleksnih vprašalnikov za merjenje bralnih navad strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter knjižnicah. Te smo delno priredili iz podobnih tujih vprašalnikov (kar podrobneje opisujemo v poglavju 2.2 *Merski instrumenti*), delno pa smo jih dopolnili za uporabo v slovenskem prostoru. Tako izdelani instrumenti z dobrimi merskimi značilnostmi (preverjeno veljavnostjo in zanesljivostjo) v prilogi so na voljo študentom in drugim raziskovalcem oz. strokovnim delavcem, ki želijo raziskati bralne navade v lastnem okolju – vrtcu, šoli, knjižnici – z namenom uvajanja različnih aktivnosti za njihovo izboljšanje.

Za konec velja izpostaviti mnenje anketiranega visokošolskega učitelja ali sodelavca, ki se navezuje na bralno pismenost in bralno kulturo: »Kot narod, ki je "zrasel" ob in s knjigami, bi morali veselje do branja res postaviti na ustrezno mesto.«

Literatura in viri

- Baron, N. (2015). *Words on Screen: The Fate of Reading in a Digital World*. Oxford University Press.
- Baron, N. S., Calixte, R. M. in Havewala, M. (2017). The persistence of print among university students: An exploratory study. *Telematics and Informatics*, 34(5), 590–604.
- Ambrožič, M. (2016). *Odnos javnosti do knjižnične javne službe: rezultati raziskave*. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2013/predstavitev_ambrozic2016.pdf
- Applegate, A. J. in Applegate, M. D. (2004). The Peter effect: Reading habits and attitudes of preservice teachers. *Reading Teacher*, 57(6), 554–563.
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji*. (2011). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. http://pefprints.pef.uni-lj.si/1195/1/bela_knjiga_2011.pdf
- Berčnik, S., Petek, T. in Devjak, T. (2016). Pogledi učiteljev na vlogo staršev pri spodbujanju bralne pismenosti otrok. V T. Devjak in I. Saksida (ur.), *Bralna pismenost kot izživ in odgovornost* (str. 69–85). Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Boh Podgornik, B. (2017). *Razvijanje informacijske pismenosti študentov v podporo reševanja avtentičnih naravoslovnih problemov: zaključno poročilo raziskovalnega projekta J5-5535*. Naravoslovnotehniška fakulteta.
- Boh Podgornik, B., Dolničar, D., Sajovic, I., Bartol, T., Glažar, S. A., Juriševič, M., Rodič, B., Šorgo, A., Baggia, A., Kljajić Borštnar, M. in Pucihar, A. (2016). Analiza informacijske pismenosti študentov sedmih slovenskih fakultet po merilih in kazalcih ACRL. V *Izboljševanje procesov učenja in poučevanja v visokošolskem izobraževanju: povzetki prispevkov* (str. 3). Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja: Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. <http://www.cmepius.si/wp-content/uploads/2015/12/POVZETKI-PRISPEVKOV-program-Final1.pdf>
- Borg, S. (2003). Teacher cognition in language learning: A review of research on what language teachers think, know, believe, and do. *Language Teaching*, 36(1), 81–109.
- Can, F. in Bicer, N. (2021). An examination of relationship between preservice teachers' reading habits and critical reading skills. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(1), 615–627.
- Cankar, G. (2013). Bralna pismenost in merjenje napredka v osnovni šoli. V F. Nolimal in T. Novakovič (ur.), *Bralna pismenost v vrtcu in šoli* (str. 231–242). Zavod RS za šolstvo.
- Clinton, V. (2019). Reading from paper compared to screens: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Research in Reading*, 42(2), 288–325. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.12269>
- Cremin, T., Bearne, E., Mottram, M. in Goodwin, P. (2008). Primary teachers as readers. *English in Education*, 42(1), 8–23. <https://doi.org/10.1111/j.1754-8845.2007.00001.x>
- Dehaene, S. (2010). *Reading in the Brain*. Penguin books.
- Delgado, P., Vargas, C., Ackerman, R. in Salmerón, L. (2018). Don't throw away your printed books: A meta-analysis on the effects of reading media on reading comprehension. *Educational Research Review*, 25(2018), 23–38. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2018.09.003>
- Dolničar, D., Boh Podgornik, B., Bartol, T., Špernjak, A. in Šorgo, A. (2018). Predlog meril in kazalcev informacijske pismenosti za srednje šole. *Knjižnica*, 62(1/2), 69–91. <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/6847/6437>
- Dreher, M. J. (2002). Motivating teachers to read. *Reading Teacher*, 56(4), 338.
- Gerčar, J., Kovač, M., Blatnik, A. in Rugelj, S. (2024). *Knjiga in bralci VII: bralna kultura in nakupovanje knjig v Sloveniji v letu 2024*. UMco.

- Fras Popović, S. (2021a). Strokovna samozavest pri spodbujanju bralne pismenosti. *Organizacija znanja*: OZ, 26(1/2).
https://www.cobiss.si/OZ/PDF/OZ_2021_1_2_final/2126004_Fras_Popovic.pdf
- Fras Popović, S. (2021b). Spodbujanje motivacije za branje pri mladih hokejistkah in hokejstih. *Otrok in knjiga: revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev*, 48(110), 41–57.
- Fras Popović, S. (2022). Ciljno usmerjena bralna motivacija z vzgledom: #športajmoinberimo. *Otrok in knjiga: revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev*, 49(114), 5–27.
- Fras Popović, S. in Vilar, P. (2022a). Model of preparing podcasts as a contemporary strategy for encouraging reading literacy and reading culture. *Revista română de biblioteconomie și știința informării*, 18(1), 33–56. <https://www.rbsi.ro/index.php/rbsi/article/view/125/73>
- Fras Popović, S. in Vilar, P. (2022b). The effect of professional events on competences for encouraging reading literacy. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 65(1), 299–320.
<https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/945/794>
- Frenzel, A. C., Taxer, J. L., Schwab, C. in Kuhbandner, C. (2019). Independent and joint effects of teacher enthusiasm and motivation on student motivation and experiences: A field experiment. *Motivation and Emotion*, 43(2), 255–265.
- Granado, C. (2014). Teachers as readers: A study of the reading habits of future teachers. *Cultura y Educación*, 26(1), 44–70. <https://doi.org/10.1080/11356405.2014.908666>
- Grosman, M. in Pečjak, S. (2005). Znanja in prepričanja slovenskih učiteljev o bralni pismenosti. *Vzgoja in izobraževanje*, 36(2/3), 39–49.
- Guthrie, J. T., McRae, A., Coddington, C. S., Klauda, S. L., Wigfield, A. in Barbosa, P. (2009). *Reading Motivation Scale*. <https://doi.org/10.1037/t23360-000>
- Haramija, D. (2020). Uvod. V D. Haramija (ur.), *Gradniki bralne pismenosti: teoretična izhodišča* (str. 1–3). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, Pedagoška fakulteta UM, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/515>
- Haramija, D. (2022). Branje mladinskih leposlovno-informativnih knjig pri različnih predmetih v osnovni šoli. *Jezik in slovnost*, 67(1–2), 49–62. <https://doi.org/10.4312/jis.67.1-2.49-62>
- Haramija, D. in Batič, J. (2013). *Poetika slikanice*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- Haramija, D. in Batič, J. (2020). 3. gradnik: Razumevanje koncepta bralnega gradiva. V D. Haramija (ur.), *Gradniki bralne pismenosti* (str. 81–106). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, Pedagoška fakulteta. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/515>
- Haramija, D. in Batič, J. (2023). Multimodalnost kot izziv za bralce začetnike. *Razredni pouk: revija Zavoda RS za šolstvo*, 25(2), str. 36–39.
- Haramija, D. in Pulko, S. (2022). Možnost vključevanja gradnikov bralne pismenosti v vse predmete oz. na vsa predmetna področja. V T. Krapše, J. Bone, A. Polšak in S. Mršnik (ur.), *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti* (str. 159–173). Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf
- Hassen, R. (2016). Reading habits of secondary school teachers: A study of selected secondary schools in Addis Ababa and Dessie. *Journal of Education and Practice*, 7(22), 59–67.
- Hattie, J. (2012). *Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning*. London: Routledge.
- Huang, S. (2017). Reading practices of pre-service teachers in the United States. *Reading Psychology*, 38(6), 580–603. <https://doi.org/10.1080/02702711.2017.1310160>
- IEA. (b. d.). *PIRLS*. <https://www.ica.nl/studies/ica/pirls>
- IFLA. (2018). *Guidelines for library services to children aged 0–18*. https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/ifla-guidelines-for-library-services-to-children_aged-0-18.pdf
- Javnomnenjska telefonska raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic*. (2011). Združenje splošnih knjižnic. <https://www.knjiznice.si/wp->

- content/uploads/2019/07/Interstat-ZDRU%C5%BDENJE-SPLO%C5%A0NIH-KNJJI%C5%BDNIC-poro%C4%8Dilo-29092011.pdf
- Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje: Evropski referenčni okvir. (2018). Uradni list Evropske unije, št. C189/01. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=NL)
- Kovač, M., Kovač-Šebart, M., Vidmar, T. in Mažgon, J. (2020). Bralne navade v Sloveniji in bralne navade študentov pedagoških programov: Je kovačeva kobilica bosa? *Sodobna pedagogika*, 71(2), 40.
- Lin, C., Barrett, N. E. in Liu, G. (2021). English Outside the Academic Sphere: A Mobile-Based Context-Aware Comparison Study on Collaborative and Individual Learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 37(3), 657–671. <https://doi.org/10.1111/jcal.12514>
- Mangen, A. in van der Weel, A. (2016). The evolution of reading in the age of digitisation: an integrative framework for reading research. *Literacy*, 50(3), 116–124. <https://doi.org/10.1111/lit.12086>
- McKool, S. S. in Gespass, S. (2009). Does Johnny's reading teacher love to read? How teachers' personal reading habits affect instructional practices. *Literacy Research and Instruction*, 48(3), 264–276. <https://doi.org/10.1080/19388070802443700>
- Morrison, T. G., Jacobs, J. S. in Swinyard, W. R. (1998). Do teachers who read personally use recommended literacy practices in their classrooms? *Reading Research and Instruction*, 38(2), 81–100. <https://doi.org/10.1080/19388079909558280>
- Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030. (2020). <https://www.gov.si/novice/2020-01-15-nacionalna-strategija-za-razvoj-bralne-pismenosti-za-obdobje-2019-2030/>
- Nathanson, S., Pruslow, J. in Levitt, R. (2008). The reading habits and literacy attitudes of inservice and prospective teachers: Results of a questionnaire survey. *Journal of Teacher Education*, 59(4), 313–321. <https://doi.org/10.1177/0022487108321685>
- OECD. (b. d.). PISA. <https://www.oecd.org/pisa/>
- OECD. (b. d.). PLAAC. <https://www.oecd.org/skills/piaac/>
- Pečjak, S. (2020). Bralna pismenost v raziskavi PISA 2018 – psihološki vpogled in interpretacije dosežkov slovenskih učencev. *Šolsko polje*, 31(1/2), 35–56, 229–230.
- Pečjak, S. (2021). Bralna kultura s psihološke in vzgojno-izobraževalne perspektive. *Revija za elementarno izobraževanje*, 14(4), 461–483.
- Pečjak, S., Bucik, N., Gradišar, A. in Peklaj, C. (2006). *Bralna motivacija v šoli: Merjenje in razvijanje*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Pečjak, S. in Gradišar, A. (2015). *Bralne učne strategije*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Pečjak, S. in Košir, K. (2006). Prepričanja učiteljev o branju v povezavi z njihovim delovanjem v razredu in bralno motivacijo učencev. *Vzgoja in izobraževanje*, 37(4), 27–33.
- Petscher, Y. (2010). A meta-analysis of the relationship between student attitudes towards reading and achievement in reading. *Journal of Research in Reading*, 33(4), 335–355. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2009.01418.x>
- Planko, M. (2022). Bralne navade generacije Z: Primer uporabnikov knjižnice Srednje zdravstvene in kozmetične šole Celje. *Knjižnica*, 65(1–2), 79–110. <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-3YLPY3C/e1c37d96-ebd6-48ed-972e-084ec6454396/PDF>
- Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje. (2018). Uradni list Evropske unije, št. 189/01. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01))
- Rupar, P., Blatnik, A., Kovač, M. in Rugelj, S. (2019). *Knjiga in bralci VI: bralna kultura in nakupovanje knjig v Sloveniji v letu 2019*. UMco.
- Sainsbury, M. in Schagen, I. (2004). Attitudes to reading at ages nine and eleven. *Journal of Research in Reading*, 27(4), 373–386. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2004.00240.x>
- Schiller, F. (2003). *O estetski vzgoji človeka: V vrsti pisem*. Študentska založba.

- Singer, L. M. in Alexander, P. A. (2017). Reading on paper and Digitally: What the Past Decades of Empirical Research Reveal. *Review of Educational Research*, 87(6), 1007–1041.
<https://doi.org/10.3102/0034654317722961>
- Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje.* (2011). Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva, 2011. <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/SEJO-komplet-za-splet.pdf>.
- Svetlik, K., Mršnik, S. in Rosc Leskovec, D. (2022). Spremljanje in merjenje ravni bralne pismenosti kot izziv in razvojna priložnost. V T. Krapše, J. Bone, A. Polšak in S. Mršnik (ur.), *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti* (str. 134–159). Zavod RS za šolstvo.
https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf
- Špernjak, A., Bartol, T., Boh Podgornik, B., Dolenc, K., Dolničar, D., Puhek, M., Špur, N. in Šorgo, A. (2018). Development of standards, performance indicators and tasks for the improvement of information literacy among adolescents. V L. Gómez Chova (ur.), *Edulearn18: conference proceedings. 10th International Conference on Education and New Learning Technologies, Palma (Spain), 2nd-4th of July, 2018* (str. 3478–3486).
- Tancig, S. (2016). Od Prousta do Twitterja – nevroedukacijske raziskave bralne pismenosti v digitalni dobi. V T. Devjak in I. Saksida (ur.), *Bralna pismenost kot izziv in odgovornost* (str. 9–26). Pedagoška fakulteta.
- Vilar, P. (2017). Branje, zaklad življenja: Knjižnica in predšolski otrok. V D. Haramija (ur.), *V objemu besed: razvijanje družinske pismenosti* (str. 173–174). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.
- Vilar, P. in Fras Popović, S. (2022). Podcasts as modern strategies for promoting reading literacy and reading culture and their impact on professionals. *Revista română de biblioteconomie și știința informării*, 18(1), 14–32. <https://www.rbsi.ro/index.php/rbsi/article/view/122/77>
- Vilar, P. in Haramija, D. (2017). Metodologija in nekateri vsebinski poudarki ciljnega raziskovalnega projekta Kulturni in sistemski dejavniki bralne pismenosti v Sloveniji. V M. Sardoč, I. Ž. Žagar in A. Mlekuž (ur.), *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju danes* (str. 143–159, 268–270). Pedagoški inštitut.
- Vilar, P. in Haramija, D. (2022). Kakovostna šolska knjižnica v vrtcu. V T. Krapše, J. Bone, A. Polšak in S. Mršnik (ur.), *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti* (str. 205–221). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf
- Vilar, P. in Novak Zabukovec, V. (2017). Kakovostna šolska knjižnica – pomemben dejavnik pri razvoju veščin bralne in informacijske pismenosti. V D. Haramija (ur.), *Bralna pismenost v predšolski vzgoji in izobraževanju* (str. 123–133). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.
- Vilar, P. in Novak Zabukovec, V. (2022). Model kakovostne šolske knjižnice: Zasnova in uresničevanje v praksi. V T. Krapše, J. Bone, A. Polšak in S. Mršnik (ur.), *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti* (str. 222–253). Zavod RS za šolstvo.
https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf
- Vilar, P., Vodeb, G., Bon, M., Kovač, M. in Južnič, P. (2017). *Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo*. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.
<http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-W2P874OB>
- Willingham, D. T. (2017). *The Reading Mind: A Cognitive Approach to Understanding How the Mind Reads*. John Wiley and Sons.
- Wolf, M. (2018). *Reader, Come Home. The Reading Brain in a Digital World*. Harper.



PRILOGE

Vprašalnik o bralnih navadah strokovnih delavcev v knjižničarstvu

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Knjižničarji - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	50
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	161
STATUS:	Aktivna od: 15.05.2024 Aktivna do: 15.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 23.04.2024
SPREMINJAL:	Polona Vilar, 15.05.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen strokovnim delavcem v knjižničarstvu, ki delajo v šolskih, splošnih in visokošolskih knjižnicah v Sloveniji. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje ankete traja 30 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta

red. prof. dr. Dragica Haramija



[\includegraphics\[width=3cm\]{var/www/arnes.si/1ka/uploads/editor/1713858892ministrstvo}](https://www.arnes.si/1ka/uploads/editor/1713858892ministrstvo)
[cludegraphics\[width=3cm\]{var/www/arnes.si/1ka/uploads/editor/1713858902ministrstvo}](https://www.arnes.si/1ka/uploads/editor/1713858902ministrstvo)

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.
- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - Prosimo, označite regijo, v kateri se nahaja institucija, v kateri ste zaposleni.

- ☐ gorenjska
- ☐ goriška
- ☐ jugovzhodna Slovenija
- ☐ koroška
- ☐ obalno-kraška
- ☐ osrednjeslovenska
- ☐ podravska
- ☐ pomurska
- ☐ posavska
- ☐ primorsko-notranjska
- ☐ savinjska
- ☐ zasavska

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Prosimo, označite, kaj velja za vas.

- ☐ Zaposlen sem kot strokovni delavec v šolski knjižnici.
- ☐ Zaposlen kot strokovni delavec v splošni knjižnici.
- ☐ Zaposlen kot strokovni delavec v visokošolski knjižnici.

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Prosimo, zapišite število let delovne dobe na področju knjižnične dejavnosti.

IF (1) Q1 = [1]

Q - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (2) Q7 = [2, 3, 4, 5]

Q7a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q8_2 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
☐ Šola (učitelji, profesorji).
☐ Sošolci.
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Označite število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam tiskanih knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitve	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)? Iz odgovora izločite knjige (slikanice), ki ste jih pri delu brali uporabnikom/otrokom.

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Število knjig, ki so ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

vezane na delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (3) Q18 = [1]

Q18a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (3) Q18 = [1]

Q18b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.
- ☐ Do 15 minut.
- ☐ Od 16 do 30 minut.
- ☐ Od 31 do 60 minut.
- ☐ Od 1 do 2 uri.
- ☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (4) Q20 = [2, 3, 4]

Q20a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐

Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih dis- ciplin, npr. iz zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije ...)	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q21 = [2, 3, 4]

Q21a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nejakokrat na leto ali manj	nejakokrat na mesec	nejakokrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in po- topisna proza	☐	☐	☐

Socialno- psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali krimi- nalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mi- tologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. iz zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklo- pedije ...)	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (6) Q22 = [2, 3, 4]

Q22a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. iz zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije ...)	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐

Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q23 = [2, 3, 4]

Q23a - Ali spremljate podkaste tudi za strokovne (službene) namene?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kako pridete do gradiva za branje?

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 mesece	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri sem zaposlen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo si izposodim v knjižnici, v kateri nisem zaposlen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo si izposodim od kolegov/prijateljev/znanc	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo dobim v dar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gradivo dobim v knjigobežnici, z izmenjavo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo kupim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Kje ste pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Pri študiju.
- ☐ V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja.
- ☐ Na drugih seminarjih (napišite, katerih):
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q26 - Koliko seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje ste se udeležili v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
- ☐ enega do dveh
- ☐ treh do petih
- ☐ več kot petih

IF (8) Q26 = [2, 3, 4]

Q26a - Približno ocenite, koliko ur skupaj je obsegalo vaše dodatno izobraževanje o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih treh letih.

- ☐ do 2 uri
- ☐ od 2 uri do 10 ur
- ☐ od 11 do 25 ur
- ☐ od 26 do 50 ur
- ☐ več kot 50 ur

IF (8) Q26 = [2, 3, 4]

Q26b - Ali ste bili oz. ste vključeni v kakšne posebne programe ali raziskovalne projekte, ki spodbujajo branje?

- ☐ da

☐ ne

IF (9) Q26b = [1]

Q26b_2 - Zapišite, prosimo, v katere projekte ste (bili) vključeni.

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Koliko vam pridobljena znanja zadostujejo za učinkovito opravljanje dela?

- ☐ Imam veliko znanja, to znanje presega zahteve mojega dela.
- ☐ Imam dovolj znanja o branju in to znanje zadošča za moje delo.
- ☐ Imam nekaj znanja o branju, za delo pa bi potreboval več tega znanja.
- ☐ Imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo.
- ☐ Ne znam oceniti, koliko znanja imam in koliko ga potrebujem za učinkovito opravljanje dela.

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame užitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadar berem, pozabim na vse drugo.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislim, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	☐	☐	☐	☐	☐
Mislim, da v branju nisem dober.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomembna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐

Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Branje je zame zelo pomembno.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (I) Q1 = [1]

Q31 - Ali imate v tedenskem načrtu svojih delovnih obveznosti predviden čas za branje?

- ☐ da
☐ ne

IF (I) Q1 = [1]

Q32 - Kako ocenjujete bralno kulturo v svojem delovnem okolju? Pri vsaki postavki izberite najustreznejši odgovor.

Sploh se ne strinjam. Se ne strinjam. Niti se ne strinjam niti se strinjam. Se strinjam. Popolnoma se strinjam.

Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju velja, da je branje dejavnost, ki naj se je ne izvaja na delovnem mestu in v sklopu delovnega časa.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta (vsaj enkrat tedensko) tema pogovora.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi za svetovanje za branje.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q33 - Pri katerih oblikah knjižničnih dejavnosti vi osebno glasno berete uporabnikom?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Svetovanje za branje.
- ☐ Bralni klubi.
- ☐ Srečanja z ustvarjalci.
- ☐ Projekt Rastem s knjigo.
- ☐ Drugo:
- ☐ Ne berem uporabnikom.

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Kako pogosto sodelujete (na kakršenkoli način) s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ nekajkrat na leto
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Katere lastne pozitivne izkušnje za spodbujanje razvoja bralnih zmožnosti bi priporočili drugim (sodelavcem, strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju, uporabnikom ...)?

IF (10) Q5 = [2]

Q36 - Našteti je nekaj oblik spodbujanja branja. Prosimo vas, da jih razvrstite glede na to, kako pogosto ste jih vi osebno izvajali v okviru delovnih nalog v zadnjih treh letih (od 2020 do 2023). Na prvo mesto postavite tisto obliko, ki ste jo najpogosteje uporabljali.

 Predstavitve knjižnice na sestanku za starše (šola ali vrtec) Predavanje o branju na sestanku za starše (vrtec ali šola) Knjižnica na obisku v vrtcu Knjižnica na obisku v podružnični šoli Splošna knjižnica na obisku v šoli Knjižnica na obisku v večgeneracijskem centru Predstavitve knjižnice v šoli za starše

IF (10) Q5 = [2]

Q37 - Ali pri spodbujanju branja sodelujete še s katerimi drugimi institucijami, razen z zgoraj naštetimi?

☐ da☐ ne

IF (11) Q37 = [1]

Q37a - Prosimo, da zapišete, s katerimi drugimi institucijami sodelujete pri spodbujanju branja in kakšne so oblike sodelovanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete

spodaj.

--

Vprašalnik o bralnih navadah osnovnošolskih učiteljev

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Osnovna šola - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	67
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	225
STATUS:	Aktivna od: 20.05.2024 Aktivna do: 20.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 22.04.2024
SPREMINJAL:	Sabina Ograjšek, 20.05.2024

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Izpolnjevanje ankete traja 30 minut.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.



Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q49 - Prosimo, vpišite kodo institucije, ki ste jo prejeli od koordinatorja na vaši instituciji.

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite regijo, v kateri se nahaja šola, v kateri ste zaposleni.

- ☐ gorenjska
- ☐ goriška
- ☐ jugovzhodna Slovenija
- ☐ koroška
- ☐ obalno-kraška
- ☐ osrednjeslovenska
- ☐ podravska
- ☐ pomurska
- ☐ posavska
- ☐ primorsko-notranjska
- ☐ savinjska
- ☐ zasavska

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Prosimo, označite, kaj velja za vas.

- ☐ vzgojitelj
- ☐ učitelj razrednega pouka
- ☐ učitelj predmetnega pouka
- ☐ učitelj v oddelku podaljšanega bivanja

IF (2) Q3 = [3]

Q3a - Prosimo, napišite predmete, ki jih poučujete.

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - Prosimo, zapišite število let delovne dobe na področju vzgoje in izobraževanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.
- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (3) Q7 = [2, 3, 4, 5]

Q7a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem na sploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
☐ Šola (učitelji, profesorji).
☐ Sošolci.
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Označite število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam tiskanih knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitve	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)? Iz odgovora izločite knjige, ki ste jih brali učencem.

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Število knjig, ki so ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

vezane na delo

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (4) Q18 = [1]

Q18a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (4) Q18 = [1]

Q18b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.
- ☐ Do 15 minut.
- ☐ Od 16 do 30 minut.
- ☐ Od 31 do 60 minut.
- ☐ Od 1 do 2 uri.
- ☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q20 = [2, 3, 4]

Q20a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐

Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (6) Q21 = [2, 3, 4]

Q21b - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐

Socialno- psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali krimi- nalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mi- tologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q22 = [1, 2, 3, 4]

Q22a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐

Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (8) Q23 = [2, 3, 4]

Q23a - Ali spremljate podkaste tudi za strokovne (službene) namene?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kako pogosto uporabite šolsko knjižnico, da ...

	Nikoli.	Redkeje kot na 3 mesece.	Vsake 3 mesece.	Vsaka 2 meseca	Enkrat na mesec.	Dvakrat na mesec.	Vsak teden.	Storitev ni na voljo.
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodka?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

dobite informacije ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

od knjižničarjev?

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Ali ste včlanjeni v splošno knjižnico?☐ da☐ ne

IF (9) Q25 = [1]

Q25a - Kako pogosto uporabite splošno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodkov?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q26 - Kje ste pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

Možnih je več odgovorov.

☐ Pri študiju.☐ V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja.

☐ Na drugih seminarjih (napišite, katerih):

☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Koliko seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje ste se udeležili v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
☐ enega do dveh
☐ treh do petih
☐ več kot petih

IF (10) Q27 = [2, 3, 4]

Q27a - Približno ocenite, koliko ur skupaj je obsegalo vaše dodatno izobraževanje o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih treh letih.

- ☐ do 2 uri
☐ od 2 uri do 10 ur
☐ od 11 do 25 ur
☐ od 26 do 50 ur
☐ več kot 50 ur

IF (10) Q27 = [2, 3, 4]

Q27b - Ali ste bili oz. ste vključeni oz. ste se udeležili kakšnih posebnih programov ali raziskovalnih projektov, ki spodbujajo branje (npr. Rastem s knjigo, Nacionalni mesec skupnega branja, bralna značka ...)?

- ☐ da
☐ ne

IF (11) Q27b = [1]

Q27b_2 - Katerih?

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Koliko vam pridobljena znanja zadostujejo za učinkovito opravljanje dela?

- ☐ Imam dovolj znanja o branju in to znanje zadošča za moje delo.
☐ Imam nekaj znanja o branju, za delo pa bi potreboval več tega znanja.
☐ Imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame užitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadar berem, pozabim na vse drugo.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislím, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐

Veliko bralnega ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 gradiva težko
 razumem.

Mislim, da v branju ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 nisem dober.

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomem- bna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z bran- jem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je med najpomembne- jšimi dejavniki uspešnosti v živl- jenju.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐
Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Ali imate v sklopu svojega dela predviden čas za branje? Vprašanje se nanaša na branje za strokovni razvoj in ne na branje učencem.

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q33 - Kako ocenjujete bralno kulturo v svojem delovnem okolju? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	☐	☐	☐	☐	☐
V mojem delovnem okolju velja, da je branje dejavnost, ki naj se je ne izvaja na delovnem mestu in v sklopu delovnega časa.	☐	☐	☐	☐	☐
V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.	☐	☐	☐	☐	☐
S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Kolikšen pomen pri svojem poučevanju pripisujete naslednjim gradikom bralne pismenosti?

	Temu ne dajem pomena.	Majhen pomen.	Niti majhen niti velik pomen.	Velik pomen.	Zelo velik pomen.
Govor	☐	☐	☐	☐	☐
Motiviranost za branje	☐	☐	☐	☐	☐
Razumevanje kon- cepta bralnega gradiva (smer pri branju, "sestavl- janje" besedila in ilustracij)	☐	☐	☐	☐	☐
Glasovno zavedanje (črka/glas, zlog, beseda)	☐	☐	☐	☐	☐
Besedišče	☐	☐	☐	☐	☐
Tekoče branje	☐	☐	☐	☐	☐
Razumevanje besedila	☐	☐	☐	☐	☐
Odziv na besedilo in tvorjenje besedil	☐	☐	☐	☐	☐
Kritično branje	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Kako pogosto med učnimi urami berete učencem?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsako uro ali skoraj vsako uro

IF (1) Q1 = [1]

Q36 - Kako pogosto pri vaših učnih urah učenci glasno berejo pred celim razredom?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec

- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsako uro ali skoraj vsako uro

IF (1) Q1 = [1]

Q37 - Kako pogosto učenci pri vaših učnih urah berejo glasno ali tiho navedena gradiva v tiskani obliki?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro
Učbeniki	☐	☐	☐	☐	☐
Priročniki	☐	☐	☐	☐	☐
Enciklopedije	☐	☐	☐	☐	☐
Strokovni članki	☐	☐	☐	☐	☐
Poljudnoznanstvena literatura	☐	☐	☐	☐	☐
Informativno- literarna besedila	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q38 - Kako pogosto učenci pri vaših učnih urah berejo glasno ali tiho navedena gradiva v digitalni obliki?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro
Učbeniki	☐	☐	☐	☐	☐
Priročniki	☐	☐	☐	☐	☐
Enciklopedije	☐	☐	☐	☐	☐
Strokovni članki	☐	☐	☐	☐	☐
Poljudnoznanstvena literatura	☐	☐	☐	☐	☐
Informativno- literarna besedila	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q39 - Kako pogosto učenci pri vaših urah ...

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro
oblikujejo samosto- jen zapis po pre- branem besedilu?	☐	☐	☐	☐	☐
povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede?	☐	☐	☐	☐	☐
določajo temo pre- branega besedila?	☐	☐	☐	☐	☐
odgovarjajo na vprašanja, da pokažejo razumevanje prebranega?	☐	☐	☐	☐	☐
prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej?	☐	☐	☐	☐	☐
sklepajo in pos- plošujejo na pod- lagi prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐	☐
opisujejo slogovne značilnosti pre- branega besedila?	☐	☐	☐	☐	☐
določajo avtorjevo perspektivo ali namen?	☐	☐	☐	☐	☐

Q40 - Prosimo, ocenite, v kolikšni meri navedene trditve veljajo za vas.

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanju učencev.	☐	☐	☐	☐	☐
Bralno dejavnost izvedem na zanimiv način (npr. preko didaktične igre).	☐	☐	☐	☐	☐
Izbiram besedila, ki so primerna za različno spretno bralce.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	☐	☐	☐	☐	☐
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje učencev.	☐	☐	☐	☐	☐
Učencem dam čas za branje po lastni izbiri, ko določeno nalogo prej dokončajo ali imajo odmor.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	☐	☐	☐	☐	☐

Učence vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	☐	☐	☐	☐	☐
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence pozovem, da sošolcem povedo kaj o tem, kar so prebrali.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence spodbujam, da zanimive knjige priporočajo sošolcem.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence opozorim na različne članke v časopisih in na spletu.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše spodbujam, da otrokom tudi doma berejo gradivo iz različnih virov.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire.	☐	☐	☐	☐	☐
Učencem predstavim, zakaj je pomembno, da obiskujejo šolsko knjižnico.	☐	☐	☐	☐	☐
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri pouku.	☐	☐	☐	☐	☐

Učence spodbujam, da prinesejo k pouku tudi svoje knjige.	☐	☐	☐	☐	☐
Z učenci se pogovarjam o prebranem.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence spodbujam, da si izmenjujejo knjige ali povedo, kje so prebrali kaj zanimivega.	☐	☐	☐	☐	☐
Učence učim, kako naj se učijo iz učbenikov.	☐	☐	☐	☐	☐
Učencem povem, kako rad berem in zakaj se mi zdi branje tako pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (I) Q1 = [1]

Q41 - Kako pogosto napotite učence v povezavi s šolskim delom v knjižnico (šolsko ali splošno)?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (I) Q1 = [1]

Q42 - Kako pogosto sodelujete (na kakršenkoli način) s knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski ali splošni knjižnici?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q43 - Ali imate v razredu razredno oz. kabinetno knjižnico, iz katere si lahko učenci izposojajo knjige?☐ da☐ ne

IF (12) Q43 = [1]

Q43a - Približno koliko enot gradiva (knjige, revije ...) vsebuje razredna/kabinetna knjižnica?

IF (12) Q43 = [1]

Q43b - Ali spodbujate učence k uporabi razredne/kabinetne knjižnice?

		Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
Učence	spod-	☐	☐	☐	☐	☐
bujam	k uporabi					
razredne/kabinetne						
knjižnice.						

IF (12) Q43 = [1]

Q43c - Kako pogosto učencem omogočite, da uporabljajo razredno/kabinetno knjižnico?☐ nikoli ali skoraj nikoli☐ manj kot enkrat na mesec☐ enkrat ali dvakrat na mesec☐ enkrat ali dvakrat na teden☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (12) Q43 = [1]

Q43d - Ali si učenci lahko izposodijo gradivo iz razredne/kabinetne knjižnice in ga nesejo domov?☐ da☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q44 - Ali poznate portal družina.pismen.si?☐ da

☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q45 - Kako pri spodbujanju branja vključujete starše?

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
Za starše organiziram predavanja o branju.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše seznanim s portalom družina.pismen.si.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše večkrat opozorim na pomembnost branja.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše seznanjam z napredkom/težavami otrok pri branju.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše sproti seznanjam z bralnimi dejavnostmi otrok v razredu in na šoli.	☐	☐	☐	☐	☐
Staršem predstavim pomen obiskovanja splošne knjižnice.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše spodbudim k obisku šolske ali splošne knjižnice.	☐	☐	☐	☐	☐
Staršem predstavim brezplačno ponudbo za otroke v splošni knjižnici (Noč branja ...).	☐	☐	☐	☐	☐

Starše seznanim, da je splošna kn- jižnica za otroke brezplačna.	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q46 - Ali obeležite 2. april – mednarodni dan knjig za otroke?

- ☐ da
☐ ne

IF (13) Q46 = [1]

Q46a - Na kakšen način?

IF (1) Q1 = [1]

Q47 - Katere lastne pozitivne izkušnje za spodbujanje razvoja bralnih zmožnosti bi priporočili drugim (učiteljem, staršem ...)?

IF (1) Q1 = [1]

Q48 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete spodaj.

Vprašalnik o bralnih navadah srednješolskih učiteljev

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Srednja šola - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	59
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	197
STATUS:	Aktivna od: 20.05.2024 Aktivna do: 20.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 22.04.2024
SPREMINJAL:	Sabina Ograjšek, 20.05.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen učiteljem, ki delajo v javnih srednjih šolah v Sloveniji. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje ankete traja 30 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta

red. prof. dr. Dragica Haramija



 \includegraphics[width=3cm]{var/www/arnes.si/1ka/uploads/editor/1713787904ministrstvo} \includegraphics[width=3cm]{var/www/arnes.si/1ka/uploads/editor/1713787915ministrstvo1}

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q47 - Prosimo, vpišite kodo institucije, ki ste jo prejeli od koordinatorja na vaši instituciji.

Koda je sestavljena iz treh števil (npr. 000) ali iz treh števil in ene črke (npr. 000a).

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite regijo, v kateri se nahaja šola, v kateri ste zaposleni.

- ☐ gorenjska
- ☐ goriška
- ☐ jugovzhodna Slovenija
- ☐ koroška
- ☐ obalno-kraška
- ☐ osrednjeslovenska
- ☐ podravska
- ☐ pomurska
- ☐ posavska
- ☐ primorsko-notranjska
- ☐ savinjska
- ☐ zasavska

IF (1) Q1 = [1]

Q3 -

Prosimo, označite srednješolski program, v katerem poučujete.

- ☐ splošno izobraževanje (gimnazije)
- ☐ poklicno in strokovno izobraževanje
- ☐ poklicno in strokovno izobraževanje ter splošno izobraževanje (gimnazije)

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - Prosimo, napišite predmete, ki jih poučujete.

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Prosimo, zapišite število let delovne dobe na področju vzgoje in izobraževanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.

- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (2) Q8 = [2, 3, 4, 5]

Q8a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
☐ Šola (učitelji, profesorji).
☐ Sošolci.
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Označite število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam tiskanih knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa jim v povprečju na teden namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitve	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)? Iz odgovora izločite knjige, ki ste jih brali di-jakom.

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Število knjig, ki so ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

vezane na delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (3) Q19 = [1]

Q19a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (3) Q19 = [1]

Q19b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.
- ☐ Do 15 minut.
- ☐ Od 16 do 30 minut.
- ☐ Od 31 do 60 minut.
- ☐ Od 1 do 2 uri.
- ☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (4) Q21 = [2, 3, 4]

Q21a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐

Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q22 = [1, 2, 3, 4]

Q22a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐

Socialno- psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali krimi- nalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mi- tologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (6) Q23 = [1, 2, 3, 4]

Q23a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐

Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q24 = [1, 2, 3, 4]

Q24a - Ali spremljate podkaste tudi za strokovne (službene) namene?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Kako pogosto uporabite šolsko knjižnico, da ...

	Nikoli.	Redkeje kot na 3 mesece.	Vsake 3 mesece.	Vsake 2 meseca.	Enkrat na mesec.	Dvakrat na mesec.	Vsak teden.	Storitev ni na voljo.
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodka?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

dobite informacije ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

od knjižničarjev?

IF (1) Q1 = [1]

Q26 - Ali ste včlanjeni v splošno knjižnico?☐ da☐ ne

IF (8) Q26 = [1]

Q26a - Kako pogosto uporabite splošno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsake 2 mesece	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodkov?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Kje ste pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

Možnih je več odgovorov.

☐ Pri študiju.☐ V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja.

☐ Na drugih seminarjih (napišite, katerih):

☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Koliko seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje ste se udeležili v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
☐ enega do dveh
☐ treh do petih
☐ več kot petih

IF (9) Q28 = [2, 3, 4]

Q28a - Približno ocenite, koliko ur skupaj je obsegalo vaše dodatno izobraževanje o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih treh letih.

- ☐ do 2 uri
☐ od 2 uri do 10 ur
☐ od 11 do 25 ur
☐ od 26 do 50 ur
☐ več kot 50 ur

IF (9) Q28 = [2, 3, 4]

Q28b - Ali ste bili oz. ste vključeni oz. ste se udeležili kakšnih posebnih programov ali raziskovalnih projektov, ki spodbujajo branje (npr. Rastem s knjigo, Nacionalni mesec skupnega branja, bralna značka ...)?

- ☐ da
☐ ne

IF (10) Q28b = [1]

Q28b_2 - Katerih?

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Koliko vam pridobljena znanja zadostujejo za učinkovito opravljanje dela?

- ☐ Imam dovolj znanja o branju in to znanje zadošča za moje delo.
☐ Imam nekaj znanja o branju, za delo pa bi potreboval več tega znanja.
☐ Imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame užitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadar berem, pozabim na vse drugo.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislim, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐

Veliko bralnega ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 gradiva težko
 razumem.

Mislim, da v branju ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 nisem dober.

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomem- bna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z bran- jem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je med najpomembne- jšimi dejavniki uspešnosti v živl- jenju.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐
Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q33 - Ali imate v sklopu svojega dela predviden čas za branje? Vprašanje se nanaša na branje za strokovni razvoj in ne na branje dijakom.

☐ da☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Kako ocenjujete bralno kulturo v svojem delovnem okolju? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

Sploh se ne
strinjam.

Se ne strinjam.

Niti se ne
strinjam niti se
strinjam.

Se strinjam.

Popolnoma se
strinjam.

Branje je v mojem
delovnem okolju
razumljeno kot
pomembno za
strokovni razvoj.

☐☐☐☐☐

V mojem delovnem
okolju velja, da je
branje dejavnost, ki
naj se je ne izvaja na
delovnem mestu in
v sklopu delovnega
časa.

☐☐☐☐☐

V mojem delovnem
okolju sta branje
in prebrana liter-
atura pogosta tema
pogovora.

☐☐☐☐☐

S sodelavci/kolegi
si izmenjujemo
ideje o literaturi,
ki jo beremo za
strokovni razvoj.

☐☐☐☐☐

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Kolikšen pomen pri svojem poučevanju pripisujete branju?

- ☐ zelo majhen
☐ majhen
☐ niti majhen niti velik
☐ velik
☐ zelo velik

IF (1) Q1 = [1]

Q36 - Kolikšen pomen pri svojem poučevanju pripisujete naslednjim bralnim ciljem?

	Temu ne dajem pomena.	Majhen pomen.	Niti majhen niti velik pomen.	Velik pomen.	Zelo velik pomen.
Razvijanje interesa za branje	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje veselja do branja (uživanja v branju)	☐	☐	☐	☐	☐
Izboljševanje bral- nega razumevanja	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje kri- tičnega mišljenja	☐	☐	☐	☐	☐
Širjenje besedišča	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje strategij za delo z besedili (npr. za učenje iz učbenikov)	☐	☐	☐	☐	☐
Izboljševanje tehnike branja	☐	☐	☐	☐	☐
Širjenje splošne izo- brazbe	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q37 - Kako pogosto med učnimi urami berete dijakom?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec

- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsako uro ali skoraj vsako uro

IF (1) Q1 = [1]

Q38 - Kako pogosto pri vaših učnih urah dijaki glasno berejo pred celim razredom?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsako uro ali skoraj vsako uro

IF (1) Q1 = [1]

Q39 - Kako pogosto pri vaših učnih urah dijaki tiho berejo?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsako uro ali skoraj vsako uro

IF (1) Q1 = [1]

Q40 - Kako pogosto dijaki pri vaših urah ...

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsako uro ali skoraj vsako uro
oblikujejo samosto- jen zapis po pre- branem besedilu?	☐	☐	☐	☐	☐
povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede?	☐	☐	☐	☐	☐

določajo temo prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐	☐
odgovarjajo na vprašanja, da pokažejo razumevanje prebranega?	☐	☐	☐	☐	☐
prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej?	☐	☐	☐	☐	☐
sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐	☐
opisujejo slogovne značilnosti prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐	☐
določajo avtorjevo perspektivo ali namen?	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q41 - Prosimo, ocenite, v kolikšni meri spodnje trditve veljajo za vas.

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanjem dijakov.	☐	☐	☐	☐	☐
Bralno dejavnost izvedem na zanimiv način (npr. preko didaktične igre).	☐	☐	☐	☐	☐

Dijake spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	☐	☐	☐	☐	☐
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje dijakov.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijakom dam čas za branje po lastni izbiri, ko določeno nalogo prej dokončajo ali imajo odmor.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	☐	☐	☐	☐	☐
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake pozovem, da sošolcem povedo kaj o tem, kar so prebrali.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake spodbujam, da zanimive knjige priporočajo sošolcem.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake opozorim na različne članke v časopisih in na spletu.	☐	☐	☐	☐	☐

Dijake spodbujam, da tudi doma berejo gradivo iz različnih virov.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijakom predstavim, zakaj je pomembno, da obiskujejo šolsko knjižnico.	☐	☐	☐	☐	☐
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri pouku.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake spodbujam, da prinesejo v pouku tudi svoje knjige.	☐	☐	☐	☐	☐
Z dijaki obiščem šolsko knjižnico.	☐	☐	☐	☐	☐
Z dijaki obiščem splošno knjižnico.	☐	☐	☐	☐	☐
Z dijaki se pogovarjam o prebranem.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake spodbujam, da si izmenjujejo knjige ali povedo, kje so prebrali kaj zanimivega.	☐	☐	☐	☐	☐
Dijake učim, kako naj se učijo iz učbenikov.	☐	☐	☐	☐	☐

Dijakom povem, ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 kako rad berem
 in zakaj se mi
 zdi branje tako
 pomembno.

IF (1) Q1 = [1]

Q42 - Kako pogosto napotite dijake v povezavi s šolskim delom v šolsko knjižnico?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q43 - Kako pogosto napotite dijake v povezavi s šolskim delom v splošno knjižnico?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q44 - Kako pogosto sodelujete (na kakršenkoli način) s knjižničarjem pri pripravi in izvedbi učnih ur v razredu ali v šolski ali splošni knjižnici?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q45 - Katere lastne pozitivne izkušnje za spodbujanje razvoja bralnih zmožnosti bi priporočili drugim (profesorjem, knjižničarjem ...)?

IF (1) Q1 = [1]

Q46 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete spodaj.

Vprašalnik o bralnih navadah študentov

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Študentje - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	49
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	147
STATUS:	Aktivna od: 09.05.2024 Aktivna do: 09.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 22.04.2024
SPREMINJAL:	Sabina Ograjšek, 09.05.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen študentom. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah bodočih pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje ankete traja 20 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta

red. prof. dr. Dragica Haramija



[\includegraphics\[width=3cm\]{\var/www/arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713802782ministrstvo}](https://www.arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713802782ministrstvo) [\includegraphics\[width=3cm\]{\var/www/arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713802791ministrstvo1}](https://www.arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713802791ministrstvo1)

Q - Vprašalnik je namenjen študentom, ki so vpisani v pedagoške študijske programe ali bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Če ne spadate v to skupino, vas prosimo, da vprašalnika ne izpolnujete.

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.
- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Na kateri javni univerzi študirate?

- ☐ Univerza v Ljubljani
- ☐ Univerza v Mariboru
- ☐ Univerza na Primorskem

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - Prosimo, izberite svojo stopnjo študija.

- ☐ 1. stopnja
- ☐ 2. stopnja

IF (2) Q4 = [1]

Q5 - Prosimo, označite svoj letnik študija.

- ☐ 1. letnik
- ☐ 2. letnik
- ☐ 3. letnik
- ☐ 4. letnik

IF (2) Q4 = [1]

Q6 - Prosimo, označite vrsto študijskega programa.

- ☐ univerzitetni
- ☐ visokošolski

IF (3) Q4 = [2]

Q7 - Prosimo, označite svoj letnik študija.

- ☐ 1. letnik
- ☐ 2. letnik

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Prosimo, izberite študijski program, v katerega ste vpisani.

- ☐ bibliotekarstvo, informacijska znanost in knjigarstvo
- ☐ predšolska vzgoja
- ☐ razredni pouk
- ☐ slovenistika
- ☐ drugi pedagoški jezikovni študijski programi:
- ☐ drugi pedagoški študijski programi s področja humanistike:
- ☐ drugi pedagoški študijski programi s področja družboslovja:
- ☐ drugi pedagoški študijski programi s področja naravoslovja:
- ☐ drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Prosimo, označite najvišjo stopnjo dokončane izobrazbe matere oz. skrbnice.

- ☐ osnovnošolska izobrazba ali manj
- ☐ 2-letna poklicna izobrazba
- ☐ 3-letna poklicna izobrazba
- ☐ 4-letna strokovna izobrazba
- ☐ gimnazijska izobrazba
- ☐ višješolska izobrazba
- ☐ visokošolska ali univerzitetna izobrazba (1. bolonjska stopnja)
- ☐ visokošolska ali univerzitetna izobrazba (2. bolonjska stopnja)
- ☐ magisterij znanosti
- ☐ doktorat

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Prosimo, označite najvišjo stopnjo dokončane izobrazbe očeta oz. skrbnika.

- ☐ osnovnošolska izobrazba ali manj
- ☐ 2-letna poklicna izobrazba
- ☐ 3-letna poklicna izobrazba
- ☐ 4-letna strokovna izobrazba
- ☐ gimnazijska izobrazba
- ☐ višješolska izobrazba
- ☐ visokošolska ali univerzitetna izobrazba (1. bolonjska stopnja)
- ☐ visokošolska ali univerzitetna izobrazba (2. bolonjska stopnja)
- ☐ magisterij znanosti
- ☐ doktorat

IF (1) Q1 = [1]

Q_2 - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (4) Q10 = [2, 3, 4, 5]

Q10a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovorjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovorjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
☐ Šola (učitelji, profesorji).
☐ Sošolci.
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Označite število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na študij	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitev	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)?

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na študij.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na študij.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (5) Q21 = [1]

Q21a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q21 = [1]

Q21b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na študij.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na študij.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (6) Q20a = [2, 3, 4, 5, 6] or Q20b = [2, 3, 4, 5, 6] or Q21ba = [2, 3, 4, 5, 6] or Q21bb = [2, 3, 4, 5, 6]

Q22 - Prosimo, navedite zadnje tri naslove ali tri avtorje, ki ste jih prebrali.

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.
- ☐ Do 15 minut.
- ☐ Od 16 do 30 minut.
- ☐ Od 31 do 60 minut.

- ☐ Od 1 do 2 uri.
- ☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
- ☐ nekajkrat na mesec
- ☐ nekajkrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q24 = [2, 3, 4]

Q24a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐

Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (8) Q25 = [2, 3, 4]

Q25a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐

Socialno- psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali krimi- nalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mi- tologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q26 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (9) Q26 = [2, 3, 4]

Q26a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐

Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (10) Q27 = [2, 3, 4]

Q27a - Ali spremljate podkaste tudi v študijske namene?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Ali ste včlanjeni v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico?

- ☐ da
☐ ne

IF (11) Q28 = [1]

Q28a - Kako pogosto uporabite fakultetno oz. univerzitetno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodkov?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v njej delate za študij?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Ali ste včlanjeni v splošno knjižnico?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (12) Q29 = [1]

Q29a - Kako pogosto uporabite splošno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodkov?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za študij?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Ali ste v času študija že pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

- ☐ da
☐ ne

IF (13) Q30 = [1]

Q30a - Ocenite, približno koliko ur skupaj ste se izobraževali o branju in bralni motivaciji med študijem. Pri odgovorjanju upoštevajte obvezne in izbirne predmete ter druga neformalna izobraževanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Ali ste bili na predhodnih stopnjah izobraževanja vključeni v katerega od projektov za spodbujanje branja (npr. Rastem s knjigo, bralna značka, IMPRO liga ...)?

- ☐ da
☐ ne

IF (14) Q31 = [1]

Q31a - katerih? Kakšno je vaše mnenje o projektih, pri katerih ste sodelovali? Kako so vplivali na vaš odnos do branja?

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐

Branje je zame ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

užitek.

Kadar berem, poz- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

abim na vse drugo.

IF (I) Q1 = [1]

Q33 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislim, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z bran- jem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	☐	☐	☐	☐	☐
Mislim, da v branju nisem dober.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (I) Q1 = [1]

Q34 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh?

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam, niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomem- bna večšina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐

Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐
Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q36 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete spodaj.

Vprašalnik o bralnih navadah visokošolskih učiteljev in sodelavcev

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Visokošolski učitelji - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	57
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	196
STATUS:	Aktivna od: 09.05.2024 Aktivna do: 09.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 23.04.2024
SPREMINJAL:	Sabina Ograjšek, 09.05.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen visokošolskim učiteljem in sodelavcem. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje ankete traja 30 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta

red. prof. dr. Dragica Haramija



`\includegraphics[width=3cm]{\var/www/arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713855757ministrstvo}` \includegraphics[width=3cm]{\var/www/arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713855766ministrstvo}

Q - Vprašalnik je namenjen visokošolskim učiteljem in sodelavcem, ki poučujejo študente, vpisane v pedagoške študijske programe ali bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Če ne spadate v to skupino, vas prosimo, da vprašalnika ne izpolnujete.

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q42 - Na kateri javni univerzi ste zaposleni?

- ☐ Univerza v Ljubljani
- ☐ Univerza v Mariboru
- ☐ Univerza na Primorskem

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite svoje primarno področje raziskovanja. Prosimo, dopišite področje vaše habilitacije.

- ☐ družboslovje:
- ☐ humanistika:
- ☐ naravoslovje:
- ☐ drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Prosimo, označite svoj naziv.

- ☐ redni profesor
- ☐ izredni profesor
- ☐ docent
- ☐ lektor
- ☐ višji predavatelj
- ☐ predavatelj
- ☐ asistent
- ☐ visokošolski sodelavec z drugim nazivom:

IF (2) Q3 = [3, 2, 1, 4, 5, 6]

Q4 - Prosimo, označite, katere oblike pedagoškega dela izvajate.

Možnih je več odgovorov.

- ☐ predavanja
- ☐ seminarji
- ☐ vaje

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Prosimo, zapišite število let dela na področju vzgoje in izobraževanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.
- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q_2 - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (3) Q8 = [2, 3, 4, 5]

Q8a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
☐ Sošolci.
☐ Šola (učitelji, profesorji).
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Označite, število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam tiskanih knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitve	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)?

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Število knjig, ki so ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

vezane na delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (4) Q19 = [1]

Q19a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (4) Q19 = [1]

Q19b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Ocenite, koliko znanstvenih in/ali strokovnih člankov ste prebrali v zadnjih 12 mesecih (ne glede na jezik).

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.

- ☐ Do 15 minut.
☐ Od 16 do 30 minut.
☐ Od 31 do 60 minut.
☐ Od 1 do 2 uri.
☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q22 = [2, 3, 4]

Q22a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐

Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
- ☐ nekajkrat na mesec
- ☐ nekajkrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (6) Q23 = [2, 3, 4]

Q23a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐

Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
- ☐ nekajkrat na mesec

- ☐ nekajkrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q24 = [2, 3, 4]

Q24a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐

Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (8) Q25 = [2, 3, 4]

Q25a - Ali spremljate podkaste tudi za strokovne (službene) namene?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q26 - Ali ste včlanjeni v fakultetno oz. univerzitetno knjižnico?

- ☐ da
☐ ne

IF (9) Q26 = [1]

Q26a - Kako pogosto uporabite fakultetno oz. univerzitetno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

se udeležite dogodka?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Ali ste včlanjeni v splošno knjižnico?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (10) Q27 = [1]

Q27a - Kako pogosto uporabite splošno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsake 2 mesece	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodka?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Kje ste pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Pri študiju.
- ☐ V programih stalnega strokovnega spopolnjevanja.
- ☐ Na drugih seminarjih (napišite, katerih):
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Koliko seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje ste se udeležili v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
- ☐ enega do dveh
- ☐ treh do petih
- ☐ več kot petih

IF (11) Q29 = [2, 3, 4]

Q29a - Približno ocenite, koliko ur skupaj je obsegalo vaše dodatno izobraževanje o branju v zadnjih treh letih.

- ☐ do 2 uri
- ☐ od 2 do 10 ur
- ☐ od 11 do 25 ur
- ☐ od 26 do 50 ur
- ☐ več kot 50 ur

IF (11) Q29 = [2, 3, 4]

Q29b - Ali ste bili oz. ste vključeni oz. ste se udeležili kakšnih posebnih programov ali raziskovalnih projektov, ki spodbujajo branje (npr. bralna značka, bralni klubi ...)?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (12) Q29b = [1]

Q29b_2 - Katerih?

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Koliko vam pridobljena znanja zadostujejo za učinkovito opravljanje dela?

- ☐ Imam dovolj znanja o branju in to znanje zadošča za moje delo.
- ☐ Imam nekaj znanja o branju, za delo pa bi potreboval več tega znanja.
- ☐ Imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame užitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadar berem, pozabim na vse drugo.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislim, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐

Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	☐	☐	☐	☐	☐
Mislim, da v branju nisem dober.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (I) Q1 = [1]

Q33 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomembna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐

Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Kako ocenjujete bralno kulturo v svojem delovnem okolju? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

Sploh se ne strinjam. Se ne strinjam. Niti se ne strinjam niti se strinjam. Se strinjam. Popolnoma se strinjam.

Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju velja, da je branje dejavnost, ki naj se je ne izvaja na delovnem mestu in v sklopu delovnega časa.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Kolikšen poudarek dajete branju pri poučevanju svojega predmeta?

- ☐ zelo majhen
☐ majhen
☐ niti majhen niti velik
☐ velik
☐ zelo velik

IF (1) Q1 = [1]

Q36 - Kolikšen pomen pri svojem poučevanju pripisujete naslednjim bralnim ciljem?

	Temu ne dajem pomena.	Majhen pomen.	Niti majhen niti velik pomen.	Velik pomen.	Zelo velik pomen.
Razvijanje interesa za branje	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje veselja do branja (uživanja v branju)	☐	☐	☐	☐	☐
Izboljševanje bral- nega razumevanja	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje kri- tičnega mišljenja	☐	☐	☐	☐	☐
Širjenje besedišča	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje strokovnega jezika v slovenščini	☐	☐	☐	☐	☐
Razvijanje strategij za delo z besedili (npr. za učenje iz učbenikov)	☐	☐	☐	☐	☐
Izboljševanje tehnike branja	☐	☐	☐	☐	☐
Širjenje splošne izo- brazbe	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q37 -

Kako pogosto študenti pri vaših urah ...

	nikoli ali skoraj nikoli	nekajkrat na semester	do dvakrat na mesec	vsak teden
oblikujejo samostojen zapis po prebranem besedilu?	☐	☐	☐	☐
povzemajo glavne ideje besedila tako, da pomembne podatke podčrtajo in iščejo ključne besede?	☐	☐	☐	☐
določajo temo prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐
odgovarjajo na vprašanja, da pokažejo razumevanje prebranega?	☐	☐	☐	☐
prebrano besedilo primerjajo z besedili, ki so jih brali kdaj prej?	☐	☐	☐	☐
sklepajo in posplošujejo na podlagi prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐
opisujejo slogovne značilnosti prebranega besedila?	☐	☐	☐	☐
določajo avtorjevo perspektivo ali namen?	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q38 -**Prosimo, ocenite, v kolikšni meri spodnje trditve veljajo za vas.**

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
V poučevanje vključim besedila, ki so blizu zanimanjem študentov.	☐	☐	☐	☐	☐
Študente spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	☐	☐	☐	☐	☐
Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje študentov.	☐	☐	☐	☐	☐
Študente spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	☐	☐	☐	☐	☐
Študente vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	☐	☐	☐	☐	☐
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Študente pozovem, da kolegom povedo kaj o tem, kar so prebrali.	☐	☐	☐	☐	☐

Študente spodbujam, da zanimive knjige priporočajo kolegom.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Študente opozorim na različne članke v časopisih in na spletu.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Študente spodbujam, da berejo gradivo iz različnih virov.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V preverjanje znanja vključim tudi vsebine iz študijskih gradiv, ki so jih morali študenti sami prebrati doma.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Študente spodbujam, da pri projektnih nalogah uporabljajo različne vire.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Študentom predstavim, zakaj je pomembno, da obiskujejo knjižnico.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri študijskem procesu.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S študenti se pogovarjam o prebranem.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Študentom povem,
kako rad berem
in zakaj se mi
zdi branje tako
pomembno.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q39 - Kako pogosto usmerite študente v povezavi s študijem v knjižnico?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ nekajkrat na semester
- ☐ do dvakrat na mesec
- ☐ vsak teden

IF (1) Q1 = [1]

Q40 - Ali skupaj s študenti obiščete fakultetno oz. univerzitetno knjižnico?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q41 - Katere lastne pozitivne izkušnje za spodbujanje razvoja bralnih zmožnosti bi priporočili drugim (visokošolskim učiteljem in sodelavcem, študentom ...)?

IF (1) Q1 = [1]

Q43 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete spodaj.

Vprašalnik o bralnih navadah vodstvenih delavcev knjižnic

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Vodstvo knjižnic - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	71
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	197
STATUS:	Aktivna od: 15.05.2024 Aktivna do: 15.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 23.04.2024
SPREMINJAL:	Polona Vilar, 15.05.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen vodstvenim delavcem v splošnih in visokošolskih knjižnicah v Sloveniji. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje ankete traja 30 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta

red. prof. dr. Dragica Haramija



ARIS - ARHIVIRAN RAZISKOVNI SKLAD
`\includegraphics[width=3cm]{/var/www/arnes.si/1ka/uploads/editor/1713863772ministrstvo}` \in-
`cludegraphics[width=3cm]{/var/www/arnes.si/1ka/uploads/editor/1713863781ministrstvo1}`

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.
- ☐ Ženski.
- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - Prosimo, označite regijo, v kateri se nahaja institucija, v kateri ste zaposleni.

- ☐ gorenjska
- ☐ goriška
- ☐ jugovzhodna Slovenija
- ☐ koroška
- ☐ obalno-kraška
- ☐ osrednjeslovenska
- ☐ podravska
- ☐ pomurska
- ☐ posavska
- ☐ primorsko-notranjska
- ☐ savinjska
- ☐ zasavska

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Prosimo, označite, kaj velja za vas.

- ☐ Zaposlen sem kot direktor v splošni knjižnici.
- ☐ Zaposlen sem kot direktor/ravnatelj v univerzitetni knjižnici.
- ☐ Zaposlen kot vodja visokošolske knjižnice.

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Katere vrste knjižnico vodite?

- ☐ Splošna knjižnica - osrednja knjižnica, ki opravlja tudi naloge osrednje območne knjižnice.
- ☐ Splošna knjižnica - osrednja knjižnica.
- ☐ Visokošolska knjižnica - članica univerze in/ali samostojni javni zavod.
- ☐ Visokošolska knjižnica - knjižnica članice univerze (tudi oddelčna knjižnica kot del knjižnice, ki je članica univerze).
- ☐ Visokošolska knjižnica - knjižnica samostojnega visokošolskega zavoda.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Prosimo, navedite število let delovne dobe na področju knjižnične dejavnosti.

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Prosimo, navedite število let delovne dobe na delovnem mestu vodje na področju knjižnične dejavnosti.

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Koliko prebivalcev ima kraj, v katerem je sedež vaše knjižnice?

- ☐ manjši kraj (manj kot 3000)
☐ srednje velik kraj (3.001 - 15.000)
☐ večje mesto (15.001 - 50.000)
☐ veliko mesto (50.001 - 100.000)
☐ zelo veliko mesto (100.001 - 500.000)

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - V kakšnem okolju se nahaja sedež vaše (osrednje) knjižnice?

- ☐ v mestnem
☐ v primestnem
☐ v vaškem

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Kolikšen odstotek sredstev od celotnega proračuna vaše knjižnice namenjate za izobraževanje strokovnih delavcev? Odgovor podajte v odstotkih.

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Prosimo, označite, v kolikšni meri se strinjate z navedenimi trditvami.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Poslanstvo kn- jižnice prispeva k razvoju skupnosti.	☐	☐	☐	☐	☐

Uresničevanje poslanstva knjižnice v okolju spreminja informiranje, učenje, kulturo, druženje.

Vizija knjižnice mora biti usklajena s poslanstvom knjižnice.

Poslanstvo knjižnice je temeljno vodilo ravnanja vodje.

Za uresničevanje poslanstva knjižnice je odgovoren njen vodja.

IF (1) Q1 = [1]

Q - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Ali imate v strategiji razvoja vaše knjižnice vključeno zavezo o spodbujanju branja v vašem delovnem okolju?

☐ da

☐ ne

IF (2) Q13 = [1]

Q13a_2 - Zapišite, prosimo, kje.

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - V kolikšni meri je vaša knjižnica pri izvedbi tistega dela knjižnične javne službe, ki je vezan na spodbujanja branja, prikrajšana zaradi pomanjkanja oz. neustreznosti navedenega?

	sploh ne	malo	srednje	precej	zelo
Strokovnih delavcev z dovolj znanji o branju	☐	☐	☐	☐	☐
Analize neuporabnikov knjižničnih storitev	☐	☐	☐	☐	☐
Knjižničnega gradiva (npr. tiskanih in elektronskih knjig, revij)	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Ocenite, kako pomembna so znanja strokovnih delavcev vaše knjižnice o branju.

	Sploh ni pomembno.	Ni pomembno.	Niti ni pomembno niti je pomembno.	Je pomembno.	Zelo je pomembno.
O začetnem opis-menjevanju (us-vajanju tehnike branja)	☐	☐	☐	☐	☐
O poteku procesa branja nasploh	☐	☐	☐	☐	☐
O procesih razumevanja pri branju	☐	☐	☐	☐	☐
O razlikah v bralnih zmožnostih pri mladih	☐	☐	☐	☐	☐
O bralnih strategijah in njihovi uporabi pri učenju	☐	☐	☐	☐	☐
O motivaciji za branje	☐	☐	☐	☐	☐
O pomenu branja za razvoj otrok (miselni, čustveni ...)	☐	☐	☐	☐	☐
O posebnostih branja literarnih besedil	☐	☐	☐	☐	☐
O ustvarjalnih možnostih pogovora o prebranem besedilu in nadgrajevanju bralnega razumevanja	☐	☐	☐	☐	☐
O kritičnem branju	☐	☐	☐	☐	☐
O iskanju informacij v različnih bralnih virih	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Prosimo, v naslednjih treh vprašanjih označite in dopolnite trditve, ki po vaši oceni veljajo za vašo knjižnico. Delež porazdelite med odgovore tako, da je njihova vsota 100 % .

IF (1) Q1 = [1]

Q16a - Strokovni delavci v naši knjižnici imajo dovolj znanj o branju, ki jih potrebujejo pri svojem delu – takšnih strokovnih delavcev je v naši knjižnici ____ odstotkov.

Dovolj znanj o branju za namen te raziskave razumemo kot zavedanje, da branje ni le poglobljena pot do osebnega razvoja, temelj vseživljenjskega učenja in podlaga večine naše izmenjave informacij, ampak je tudi osrednja razsežnost družbenih odnosov in vključenosti v družbo.

IF (1) Q1 = [1]

Q16b - Strokovni delavci v naši knjižnici imajo nekaj znanj o branju, vendar bi jih potrebovali več – takšnih strokovnih delavcev je v naši knjižnici ____ odstotkov.

Nekaj znanj o branju za namen te raziskave razumemo kot zavedanje, da je branje set osnovnih veščin dekodiranja, s katerimi lahko izluščimo pomen (bistvo) iz besedila in ki zajema dekodiranje in razumevanje besed, stavkov in odlomkov besedil, obseg besedišča in hitrost branja.

IF (1) Q1 = [1]

Q16c - Strokovni delavci v naši knjižnici imajo premalo znanj o branju, kar jim delo otežuje – takšnih strokovnih delavcev je v naši knjižnici ____ odstotkov.

Premalo znanj o branju za namen te raziskave razumemo dojemanje branja le kot prostočasne aktivnosti.

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Ocenite delež strokovnih delavcev vaše knjižnice, ki se je v zadnjih treh letih v okviru svojih delovnih obveznosti udeležil seminarjev ali drugih izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje. Prosimo, zapišite odstotek.

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Koliko izobraževanj za strokovne delavce v zvezi z bralno pismenostjo in bralno kulturo je bilo izvedenih v vaši knjižnici v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
- ☐ eno do dve
- ☐ tri do pet

☐ več kot pet

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Ali ste bili oz. ste kot institucija vključeni v kakšne posebne programe oz. raziskovalne projekte za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture?

☐ da

☐ ne

IF (3) Q19 = [1]

Q19b - Prosimo, navedite, v katere.

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Ali imate v vaši knjižnici lastne načine spremljanja in evalviranja stanja bralne pismenosti in bralne kulture v vašem okolju?

☐ da

☐ ne

IF (4) Q20 = [1]

Q20a - Prosimo, navedite, katere.

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Kolikšen poudarek na splošno dajete v vaši knjižnici branju in bralni kulturi?

☐ zelo majhen

☐ majhen

☐ niti majhen niti velik

☐ velik

☐ zelo velik

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q22 = [2, 3, 4, 5]

Q22a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
- ☐ Šola (učitelji, profesorji).

- ☐ Sošolci.
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q26 - Označite število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam tiskanih knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, Whatsapp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitve	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)? Iz odgovora izločite knjige (slikanice), ki ste jih pri delu brali uporabnikom/otrokom.

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q33 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (6) Q33 = [1]

Q33a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (6) Q33 = [1]

Q33b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.
- ☐ Do 15 minut.
- ☐ Od 16 do 30 minut.
- ☐ Od 31 do 60 minut.
- ☐ Od 1 do 2 uri.
- ☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q35 = [2, 3, 4]

Q35a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐

Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih dis- ciplin, npr. iz zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije ...)	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q36 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (8) Q36 = [2, 3, 4]

Q36a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nejakokrat na leto ali manj	nejakokrat na mesec	nejakokrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in po- topisna proza	☐	☐	☐

Socialno- psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali krimi- nalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mi- tologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. iz zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklo- pedije ...)	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q37 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (9) Q37 = [2, 3, 4]

Q37a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. iz zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije ...)	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐

Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q38 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
- ☐ nekajkrat na mesec
- ☐ nekajkrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (10) Q38 = [2, 3, 4]

Q38a - Ali spremljate podkaste tudi za strokovne (službene) namene?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q39 - Kako pridete do gradiva za branje?

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 mesece	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
Gradivo si iz- posodim v knjižnici, v kateri sem za- poslen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo si iz- posodim v knjižnici, v kateri nisem zaposlen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo si iz- posodim od kole- gov/prijateljev/znanc	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo dobim v dar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gradivo dobim v knjigobežnici, z izmenjavo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo kupim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q40 - Kje ste pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Pri študiju.
- ☐ V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja.
- ☐ Na drugih seminarjih (napišite, katerih):
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q41 - Koliko seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje ste se udeležili v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
- ☐ enega do dveh
- ☐ treh do petih
- ☐ več kot petih

IF (11) Q41 = [2, 3, 4]

Q41a - Ocenite, koliko ur skupaj je obsegalo vaše dodatno izobraževanje o branju v zadnjih treh letih.

- ☐ do 2 uri
- ☐ od 2 do 10 ur
- ☐ od 11 do 25 ur
- ☐ od 26 do 50 ur
- ☐ več kot 50 ur

IF (11) Q41 = [2, 3, 4]

Q41b - Ali ste bili oz. ste kot posameznik vključeni v kakšne posebne programe ali raziskovalne projekte za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture?

- ☐ da

☐ ne

IF (12) Q41b = [1]

Q41b_2 - Zapišite, prosimo, v katere programe oz. projekte ste (bili) vključeni.

IF (1) Q1 = [1]

Q42 - Koliko vam pridobljena znanja zadostujejo za učinkovito opravljanje dela?

- ☐ Imam veliko znanja, to znanje presega zahteve mojega dela.
☐ Imam dovolj znanja o branju in to znanje zadošča za moje delo.
☐ Imam nekaj znanja o branju, za delo pa bi potreboval več tega znanja.
☐ Imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo.
☐ Ne znam oceniti, koliko znanja imam in koliko ga potrebujem za učinkovito opravljanje dela.

IF (1) Q1 = [1]

Q43 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame užitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadar berem, pozabim na vse drugo.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q44 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislím, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z branjem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	☐	☐	☐	☐	☐
Mislím, da v branju nisem dober.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q45 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomembna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐

Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Branje je zame zelo pomembno.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q46 - Ali imate v tedenskem načrtu svojih delovnih obveznosti predviden čas za branje?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q47 - Kako ocenjujete bralno kulturo v svojem delovnem okolju? Pri vsaki postavki izberite najustreznejši odgovor.

Sploh se ne strinjam. Se ne strinjam. Niti se ne strinjam niti se strinjam. Se strinjam. Popolnoma se strinjam.

Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju velja, da je branje dejavnost, ki naj se je ne izvaja na delovnem mestu in v sklopu delovnega časa.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema (vsaj enkrat tedensko) pogovora.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi za svetovanje za branje.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q48 - Ob katerih oblikah knjižničnih dejavnosti vi osebno kot izvajalec programa knjižnične dejavnosti glasno berete uporabnikom?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Svetovanje za branje.
- ☐ Bralni klubi.
- ☐ Srečanja z ustvarjalci.
- ☐ Projekt Rastem s knjigo.
- ☐ Drugo:
- ☐ Ne berem uporabnikom.

IF (1) Q1 = [1]

Q49 - Kako pogosto sodelujete (na kakršenkoli način) s strokovnimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja pri pripravi in izvedbi učnih ur v izobraževalni ustanovi ali knjižnici?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ nekajkrat na leto
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q50 - Katere lastne pozitivne izkušnje za spodbujanje razvoja bralnih zmožnosti bi priporočili drugim?

IF (13) Q5 = [1]

Q51 - Našteti je nekaj oblik spodbujanja branja. Prosimo vas, da jih razvrstite glede na to, kako pogosto ste jih vi osebno izvajali v okviru delovnih nalog v zadnjih treh letih (od 2020 do 2023). Na prvo mesto postavite tisto obliko, ki ste jo najpogosteje uporabljali.

- Predstavitev knjižnice na sestanku za starše (šola ali vrtec)
- Predavanje o branju na sestanku za starše (vrtec ali šola)
- Knjižnica na obisku v vrtcu
- Knjižnica na obisku v podružnični šoli
- Splošna knjižnica na obisku v šoli
- Knjižnica na obisku v večgeneracijskem centru
- Predstavitev knjižnice v šoli za starše

IF (13) Q5 = [1]

Q52 - Ali pri spodbujanju branja sodelujete še s katerimi drugimi institucijami, razen z zgoraj naštetimi?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (14) Q52 = [1]

Q52a - Prosimo, da zapišete, s katerimi drugimi institucijami sodelujete pri spodbujanju branja in kakšne so oblike sodelovanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q53 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete spodaj.

Vprašalnik o bralnih navadah vodstvenih delavcev vrtcev in šol

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Vodstveni delavci - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	45
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	99
STATUS:	Aktivna od: 20.05.2024 Aktivna do: 20.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 22.04.2024
SPREMINJAL:	Sabina Ograjšek, 20.05.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen vodstvenim delavcem javnih vrtcev, osnovnih in srednjih šol v Sloveniji. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje ankete traja 20 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta

red. prof. dr. Dragica Haramija



 

Q - Prosimo, da vprašalnik izpolni en vodstveni delavec vaše institucije – bodisi ravnatelj bodisi pomočnik ravnatelja.

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
- ☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, vpišite kodo institucije, ki ste jo prejeli od koordinatorja na vaši instituciji.

Koda je sestavljena iz treh števil (npr. 000) ali iz treh števil in ene črke (npr. 000a).

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Prosimo, označite regijo, v kateri se nahaja institucija, v kateri ste zaposleni.

- ☐ gorenjska
- ☐ goriška
- ☐ jugovzhodna Slovenija
- ☐ koroška
- ☐ obalno-kraška
- ☐ osrednjeslovenska
- ☐ podravska
- ☐ pomurska
- ☐ posavska
- ☐ primorsko-notranjska
- ☐ savinjska
- ☐ zasavska

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - Prosimo, označite institucijo, v kateri ste zaposleni.

- ☐ vrtec
- ☐ osnovna šola
- ☐ osnovna šola z vrtcem
- ☐ srednja šola

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Prosimo, označite svoje delovno mesto.

☐ ravnatelj

☐ pomočnik ravnatelja

☐ drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Prosimo, zapišite število let delovne dobe na področju vzgoje in izobraževanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Prosimo, zapišite število let delovne dobe na tem vodstvenem delovnem mestu.

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Prosimo, označite svoj spol.

☐ Moški.

☐ Ženski.

☐ Drugo.

☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Koliko prebivalcev ima kraj, v katerem se nahaja vaša institucija?

☐ manj kot 3000

☐ od 3001 do 15.000

☐ od 15.001 do 50.000

☐ od 50.001 do 100.000

☐ od 100.001 do 500.000

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - V kakšnem okolju se nahaja vaša institucija?

- ☐ v mestnem
☐ v primestnem
☐ v vaškem

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Koliko otrok/učencev/dijakov obiskuje vašo institucijo?

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Koliko strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja je zaposlenih v vaši instituciji? Zapišite število vseh strokovnih delavcev ne glede na delež zaposlitve.

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Približno ocenite, kolikšen delež otrok/učencev/dijakov v vaši instituciji prihaja iz ...

Nimam Od 0 do 10 % . Od 11 do 25 % . Od 26 do 50 % . Več kot 50 % .
 podatka/ne
 morem
 odgovoriti.

	Nimam podatka/ne morem odgovoriti.	Od 0 do 10 % .	Od 11 do 25 % .	Od 26 do 50 % .	Več kot 50 % .
ekonomsko dobro stoječih družin?	☐	☐	☐	☐	☐
ekonomsko depriv- ilegiranih družin?	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Kolikšno je skupno število računalnikov oz. tablic v vaši instituciji, ki jih lahko uporabljajo otroci/učenci/dijaki?
V kolikor točno število ni znano, prosimo, navedite približno število.

IF (2) Q4 = [2, 3]

Q16 - Kolikšen delež učencev je imel ob vstopu v 1. razred na vaši šoli osnovne veščine pismenosti?

- ☐ manj kot 25 %
☐ od 26 do 50 %
☐ od 51 do 75 %
☐ več kot 75 %

IF (3) Q4 = [1]

Q17 - Ali imate v vašem vrtcu knjižnico?

☐ da

☐ ne

IF (4) Q4 = [2, 4, 3] or Q17 = [1]

Q18 - Prosimo, zapišite, približno koliko denarnih sredstev na leto namenite za knjižnično gradivo. Odgovor podajte v evrih.

IF (4) Q4 = [2, 4, 3] or Q17 = [1]

Q19 - Prosimo, zapišite, približno koliko knjig na leto kupite za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju.

IF (4) Q4 = [2, 4, 3] or Q17 = [1]

Q20 - Prosimo, zapišite, približno koliko knjig na leto kupite za otroke/učence/dijake.

IF (4) Q4 = [2, 4, 3] or Q17 = [1]

Q21 - Kako je v vaši instituciji sistematizirano delovno mesto knjižničarja?

☐ Celo delovno mesto.

☐ Drugo (zapišite %):

IF (1) Q1 = [1]

Q_2 - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pomembna so v vaši instituciji navedena znanja o branju?

	Sploh ni pomembno.	Ni pomembno.	Niti ni pomembno niti je pomembno.	Je pomembno.	Zelo je pomembno.
Znanja o začetnem opismenjevanju (usvajanju tehnike branja)	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o poteku procesa branja tiskanih gradiv	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o poteku procesa branja digitalnih gradiv	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o procesih razumevanja pri branju	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o razlikah v bralnih zmožnostih pri učencih	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o bralnih strategijah in njihovi uporabi pri učenju	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o motivaciji za branje	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o pomenu branja za razvoj otrok (miselni, čustveni ...)	☐	☐	☐	☐	☐

Znanja o posebnostih branja literarnih besedil	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o ustvarjalnih možnostih pogovora o prebranem besedilu in nadgrajevanju bralnega razumevanja	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o kritičnem branju	☐	☐	☐	☐	☐
Znanja o iskanju informacij v različnih bralnih virih	☐	☐	☐	☐	☐

IF (5) Q4 = [2, 4, 3]

Q26 - Ali imate v vaši instituciji vzpostavljene lastne načine spremljanja in evalviranja razvoja bralne pismenosti pri učencih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (6) Q26 = [1]

Q22a - Prosimo, da jih navedete.

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kolikšen delež strokovnih delavcev se je v šolskem letu 2023/2024 v okviru svojih delovnih obveznosti udeležil seminarjev ali drugih izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnostih in motivaciji za branje?

- ☐ nihče
- ☐ od 1 do 25 %
- ☐ od 26 do 50 %
- ☐ od 51 do 75 %
- ☐ od 76 do 100 %

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Koliko izobraževanj oz. usposabljanj za strokovne delavce v zvezi z bralno pismenostjo je bilo izvedenih v vaši instituciji v šolskem letu 2023/2024?

- ☐ nobenega
☐ eno do dve
☐ tri do pet
☐ več kot pet

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Ali ste bili oz. ste kot institucija vključeni v kakšne posebne programe (Rastem s knjigo, bralna značka, Nacionalni mesec skupnega branja ...) oz. razvojno-raziskovalne projekte (npr. OBJEM) za spodbujanje bralne pismenosti?

- ☐ da
☐ ne

IF (7) Q25 = [1]

Q25a - Prosimo, navedite, v katere.

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Prosimo, ocenite delež strokovnih delavcev v vaši instituciji, ki imajo:

Skupna vsota deležev ne sme preseči 100,0 %.

dovolj znanj o branju, ki jih potrebujejo pri svojem delu.	
nekaj znanj, vendar bi jih potrebovali več.	
premalo znanj o branju, kar jim otežuje delo.	
Skupaj	

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomembna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z branjem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐
Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovorjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
-------------------	------------	------------------------	------------------	------------------	-----------------	-----------------

Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitev	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)?

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q33 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (8) Q34 = [1]

Q34a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (8) Q34 = [1]

Q34b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (9) Q4 = [2, 4, 3]

Q36 - Kako pogosto uporabite šolsko knjižnico, da ...

		Nikoli.	Redkeje kot na 3 mesece.	Vsake 3 mesece.	Vsake 2 mesece.	Enkrat na mesec.	Dvakrat na mesec.	Vsak teden.	Storitev ni na voljo.
si izposodite tiskane knjige?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodkov?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q37 - Ali ste včlanjeni v splošno knjižnico?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (10) Q37 = [1]

Q37a - Kako pogosto uporabite splošno knjižnico, da ...

		nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsake 2 mesece	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

se udeležite dogodka? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

v njej delate za službo? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

se udeležite izobraževanja? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

dobite informacije od knjižničarjev? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (I) Q1 = [1]

Q38 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete spodaj.

Vprašalnik o bralnih navadah vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev

VPRAŠALNIK

KRATKO IME ANKETE:	Vrtec - končna verzija
ŠTEVILO VPRAŠANJ:	71
ŠTEVILO SPREMENLJIVK:	218
STATUS:	Aktivna od: 20.05.2024 Aktivna do: 20.08.2024
AVTOR:	Sabina Ograjšek, 22.04.2024
SPREMINJAL:	Sabina Ograjšek, 17.07.2024

Spoštovani.

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru in Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvajamo nacionalno raziskavo o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev. Raziskava poteka v okviru ciljnega raziskovalnega projekta Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah (CRP V5-2361), ki ga financirajo Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za kulturo.

Vprašalnik je namenjen vzgojiteljem in pomočnikom vzgojiteljev, ki delajo v javnih vrtcih v Sloveniji. Z odgovori bomo pridobili pomembne podatke o bralnih navadah pedagoških in knjižničnih delavcev ter primerih dobrih praks za spodbujanje branja v vzgojnoizobraževalnih ustanovah in splošnih knjižnicah. Podatki, pridobljeni v tej anketi, so anonimni, obdelani bodo na način, da ne bo razvidna identiteta posameznika ali skupine.

Izpolnjevanje anketnega vprašalnika traja 30 minut.

V primeru vprašanj lahko pišete na: bralni.vzori@um.si.

Zahvaljujemo se vam za odgovore.

Vodja raziskovalnega projekta
red. prof. dr. Dragica Haramija



Arnis je projekt, ki ga financirajo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za kulturo, Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

 \includegraphics[width=3cm]{\var/www/arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713780580ministrstvo}\includegraphics[width=3cm]{\var/www/arnes.si/1ka/uploadi/editor/1713780592ministrstvo1}

Q1 - Ali soglašate s sodelovanjem v raziskavi in dovolite, da se zbrani podatki obdelajo in objavijo, pri čemer ne bo razkrita identiteta posameznikov ali skupin?

- ☐ Soglašam.
☐ Ne soglašam.

IF (1) Q1 = [1]

Q49 - Prosimo, vpišite kodo institucije, ki ste jo prejeli od koordinatorske na vaši instituciji.

Koda je sestavljena iz treh števil (npr. 000).

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Prosimo, označite regijo, v kateri se nahaja vrtec, v katerem ste zaposleni.

- ☐ gorenjska
- ☐ goriška
- ☐ jugovzhodna Slovenija
- ☐ koroška
- ☐ obalno-kraška
- ☐ osrednjeslovenska
- ☐ podravska
- ☐ pomurska
- ☐ posavska
- ☐ primorsko-notranjska
- ☐ savinjska
- ☐ zasavska

IF (1) Q1 = [1]

Q3 - Prosimo, označite, kaj velja za vrtec, v katerem ste zaposleni.

- ☐ matični javni vrtec
- ☐ osnovna šola z enoto vrtca

IF (1) Q1 = [1]

Q4 - V katerem oddelku trenutno opravljate svoje delo?

- ☐ prvo starostno obdobje
- ☐ drugo starostno obdobje
- ☐ kombinirani oddelek prvega in drugega starostnega obdobja

IF (1) Q1 = [1]

Q5 - Na katerem delovnem mestu ste zaposleni?

- ☐ vzgojitelj
- ☐ pomočnik vzgojitelja

IF (1) Q1 = [1]

Q6 - Prosimo, zapišite število let delovne dobe na področju vzgoje in izobraževanja.

IF (1) Q1 = [1]

Q7 - Prosimo, označite svoj spol.

- ☐ Moški.

- ☐ Ženski.
- ☐ Drugo.
- ☐ Ne želim odgovoriti.

IF (1) Q1 = [1]

Q8 - Prosimo, zapišite svojo starost.

IF (1) Q1 = [1]

Q - Prosimo, upoštevajte, da je izraz branje v tem vprašalniku uporabljen v najširšem smislu. Ta opredelitev velja za vsa vprašanja, razen če je pri posameznem vprašanju navedeno drugače.

IF (1) Q1 = [1]

Q9 - Kako pogosto so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali v otroštvu?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (2) Q9 = [2, 3, 4, 5]

Q9a - Do kdaj so vam starši, stari starši oz. skrbniki brali?

- ☐ Do vstopa v šolo.
- ☐ Dokler nisem sam tekoče bral.
- ☐ Tudi ko sem že tekoče bral.
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q10 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju osnovnošolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q11 - Kakšne so bile vaše izkušnje z branjem nasploh v obdobju srednješolskega izobraževanja? Pri odgovarjanju upoštevajte tako izkušnje v družinskem kot tudi šolskem okolju.

- ☐ zelo negativne
- ☐ bolj negativne kot pozitivne
- ☐ nevtralne
- ☐ bolj pozitivne kot negativne
- ☐ zelo pozitivne

IF (1) Q1 = [1]

Q12 - Kdo je najbolj vplival na vas, da ste začeli brati knjige? Izberite en odgovor.

- ☐ Starši, sorodniki, domače okolje.
☐ Šola (učitelji, profesorji).
☐ Sošolci.
☐ Obšolske dejavnosti (bralni, dramski krožek ...).
☐ Prijatelji, znanci.
☐ Okolje, v katerem sem dalj časa živel/živim.
☐ Nihče ni odločilno vplival name.
☐ Ne spominjam se.
☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q13 - Označite število vseh tiskanih knjig, ki jih imate doma.

	Doma nimam tiskanih knjig.	Do 50.	Od 51 do 100.	Od 101 do 200.	Več kot 200.
Skupno število vseh knjig	☐	☐	☐	☐	☐
Število strokovnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q14 - Za navedene prostočasne aktivnosti ocenite, koliko časa na teden jim v povprečju namenite. Pri odgovarjanju imejte v mislih svoj običajni teden.

	nič/skoraj nič	do pol ure	od pol ure do 1 ure	od 1 do 2 uri	od 3 do 4 ure	od 4 do 7 ur	več kot 7 ur
Brskanje po spletu, nakupovanje in podobno na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje podkastov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Druženje s prijatelji	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Poslušanje glasbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Igranje iger na računalniku in/ali mobilnem telefonu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ukvarjanje s telesno dejavnostjo (sprehodi, šport ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje filmov, nadaljevanj/nanizank in sorodnih vsebin preko pretočnih platform (npr. Netflix, HBO Max, Voyo ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poslušanje zvočnih knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Povezovanje z drugimi preko socialnih omrežij in skupin (npr. Facebook, WhatsApp/Viber skupine ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje knjig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gledanje televizijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obiskovanje nakupovalnih središč	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Umetniško ustvarjanje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Branje dnevnih časopisov, revij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q15 - Ali bi sebe označili kot bralca?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q16 - Kako pogosto sami berete doma iz spodaj navedenih razlogov?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Za pripravo na delo	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvedrilo in sprostitve	☐	☐	☐	☐	☐
Za spremljanje novic	☐	☐	☐	☐	☐
Za profesionalni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Za osebni razvoj	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q17 - Koliko knjig ste brali v zadnjem mesecu (ne glede na jezik)? Iz odgovora izločite knjige (slikanice), ki ste jih brali otrokom.

IF (1) Q1 = [1]

Q18 - Koliko od teh knjig, ki ste jih brali v zadnjem mesecu, je bilo e-knjig?

IF (1) Q1 = [1]

Q19 - Koliko knjig v slovenščini ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Število knjig, ki so ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

vezane na delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q20 - Ali berete tudi knjige v tujih jezikih?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (3) Q20 = [1]

Q20a - Kako pogosto berete knjige v tujih jezikih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (3) Q20 = [1]

Q20b - Koliko knjig v tujem jeziku ste prebrali v zadnjih 12 mesecih?

	nič	1 do 3 knjige	4 do 5 knjig	6 do 10 knjig	11 do 20 knjig	več kot 20 knjig
Število knjig, ki niso vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Število knjig, ki so vezane na delo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q21 - Kako dolgo običajno berete knjige v enem kosu takrat, ko jih berete v prostem času?

- ☐ V prostem času ne berem.
- ☐ Do 15 minut.
- ☐ Od 16 do 30 minut.
- ☐ Od 31 do 60 minut.
- ☐ Od 1 do 2 uri.
- ☐ Več kot dve uri.

IF (1) Q1 = [1]

Q22 - Kako pogosto berete gradiva v tiskani obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (4) Q22 = [2, 3, 4]

Q22a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v tiskani obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐

Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q23 - Kako pogosto berete gradiva v digitalni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na branje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (5) Q23 = [1, 2, 3, 4]

Q23a - Kako pogosto berete navedene vrste gradiva v digitalni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐

Socialno- psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali krimi- nalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mi- tologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fan- tastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz ra- zličnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psi- hologije ...), priročniki, en- ciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐
Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q24 - Kako pogosto poslušate gradiva v zvočni obliki? Izraz gradivo je uporabljen v najširšem smislu (leposlovje, informativna gradiva) ter se nanaša na poslušanje v službenem in prostem času.

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
- ☐ nekajkrat na mesec
- ☐ nekajkrat na teden
- ☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (6) Q24 = [1, 2, 3, 4]

Q24a - Kako pogosto poslušate navedene vrste gradiva v zvočni obliki? Pri odgovarjanju imejte v mislih zadnjih 12 mesecev.

	nekajkrat na leto ali manj	nekajkrat na mesec	nekajkrat na teden
Poezija	☐	☐	☐
Zgodovinska proza	☐	☐	☐
Avtobiografska ali biografska proza	☐	☐	☐
Ljubezenska proza	☐	☐	☐
Pustolovska in potopisna proza	☐	☐	☐
Socialno-psihološka (družbena) proza	☐	☐	☐
Detektivke ali kriminalke	☐	☐	☐
Srhljivke/grozljivke	☐	☐	☐
Pravljice, pripovedke, mitologija	☐	☐	☐
Dramatika	☐	☐	☐
Fantastika	☐	☐	☐
Znanstvena fantastika	☐	☐	☐
Informativne ali poučne knjige (knjige iz različnih znanstvenih disciplin, npr. zgodovine, fizike, geografije, psihologije ...), priročniki, enciklopedije	☐	☐	☐
Knjige za osebno rast	☐	☐	☐

Dnevno časopisje, revije	☐	☐	☐
Strokovne revije	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q25 - Kako pogosto poslušate podkaste?

- ☐ nekajkrat na leto ali manj
☐ nekajkrat na mesec
☐ nekajkrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (7) Q25 = [2, 3, 4]

Q25a - Ali spremljate podkaste tudi za strokovne (službene) namene?

- ☐ da
☐ ne

IF (8) Q3 = [2]

Q26 - Ali ste včlanjeni v šolsko knjižnico?

- ☐ da
☐ ne

IF (9) Q26 = [1]

Q26a - Kako pogosto uporabite šolsko knjižnico, da ...

	Nikoli.	Redkeje kot na 3 mesece.	Vsake 3 mesece.	Vsaka 2 mesece.	Enkrat na mesec.	Dvakrat na mesec.	Vsak teden.	Storitev ni na voljo.
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodka?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q27 - Ali ste včlanjeni v splošno knjižnico?

- ☐ da
- ☐ ne

IF (10) Q27 = [1]

Q27a - Kako pogosto uporabite splošno knjižnico, da ...

	nikoli	redkeje kot na 3 mesece	vsake 3 mesece	vsaka 2 meseca	enkrat na mesec	dvakrat na mesec	vsak teden
si izposodite tiskane knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite e-knjige?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
si izposodite avdioknjige/zvočnice?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite dogodkov?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
v njej delate za službo?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
se udeležite izobraževanja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dobite informacije od knjižničarjev?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q28 - Ali je vaša vrtčevska skupina včlanjena v splošno knjižnico?

- ☐ da
☐ ne

IF (11) Q28 = [2]

Q28a - Navedite razlog, zakaj vaša vrtčevskega skupina ni včlanjena v splošno knjižnico.

IF (1) Q1 = [1]

Q29 - Kje ste pridobili znanja o branju in znanja o motivaciji za branje?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Pri študiju.
- ☐ V programih stalnega strokovnega izpopolnjevanja.
- ☐ Na drugih seminarjih (napišite, katerih):
- ☐ Drugo:

IF (1) Q1 = [1]

Q30 - Koliko seminarjev ali drugih oblik izobraževanj o branju, razvoju bralnih zmožnosti in motivaciji za branje ste se udeležili v zadnjih treh letih?

- ☐ nobenega
- ☐ enega do dveh
- ☐ treh do petih
- ☐ več kot petih

IF (12) Q30 = [2, 3, 4]

Q30a - Približno ocenite, koliko ur skupaj je obsegalo vaše dodatno izobraževanje o bralni pismenosti in bralni kulturi v zadnjih treh letih.

- ☐ do 2 uri
- ☐ od 2 uri do 10 ur
- ☐ od 11 do 25 ur
- ☐ od 26 do 50 ur
- ☐ več kot 50 ur

IF (12) Q30 = [2, 3, 4]

Q30b - Ali ste bili oz. ste vključeni oz. ste se udeležili kakšnih posebnih programov ali raziskovalnih projektov, ki spodbujajo branje (npr. Rastem s knjigo, Nacionalni mesec skupnega branja, bralna značka ...)?

☐ da

☐ ne

IF (13) Q30b = [1]

Q30b_2 - Katerih?

IF (1) Q1 = [1]

Q31 - Koliko vam pridobljena znanja zadostujejo za učinkovito opravljanje dela?

☐ Imam dovolj znanja o branju in to znanje zadošča za moje delo.

☐ Imam nekaj znanja o branju, za delo pa bi potreboval več tega znanja.

☐ Imam premalo znanja o branju, kar mi otežuje delo.

IF (1) Q1 = [1]

Q32 - Kako ocenjujete svoj interes za branje? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je eden mojih najljubših hobijev.	☐	☐	☐	☐	☐
Rad se pogovarjam o knjigah z drugimi ljudmi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vesel sem, če dobim knjigo za darilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame užitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadar berem, pozabim na vse drugo.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q33 - Kot kakšnega bralca bi se označili? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Mislim, da sem dober bralec.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimam težav, kadar se moram z bran- jem nekaj naučiti.	☐	☐	☐	☐	☐
Izogibam se branju gradiva, ki se mi zdi (pre)težko.	☐	☐	☐	☐	☐
Veliko bralnega gradiva težko razumem.	☐	☐	☐	☐	☐
Mislim, da v branju nisem dober.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q34 - Kako pomembno se vam zdi branje nasploh? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je pomem- bna veščina za človeka.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsak človek bi moral veliko brati, saj se z bran- jem ljudje veliko naučimo.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje se mi ne zdi tako pomembno, saj se človek lahko uči tudi drugače.	☐	☐	☐	☐	☐

Branje je med najpomembnejšimi dejavniki uspešnosti v življenju.	☐	☐	☐	☐	☐
Branje je zame zelo pomembno.	☐	☐	☐	☐	☐
Brati v prostem času se mi zdi izguba časa, raje počnem kaj drugega.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q35 - Ali imate v sklopu svojega dela predviden čas za branje? Vprašanje se nanaša na branje za strokovni razvoj in ne na branje otrokom.

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q36 - Kako ocenjujete bralno kulturo v svojem delovnem okolju? Pri vsaki postavki izberite odgovor, ki najbolj velja za vas.

	Sploh se ne strinjam.	Se ne strinjam.	Niti se ne strinjam niti se strinjam.	Se strinjam.	Popolnoma se strinjam.
Branje je v mojem delovnem okolju razumljeno kot pomembno za strokovni razvoj.	☐	☐	☐	☐	☐

V mojem delovnem okolju velja, da je branje dejavnost, ki naj se je ne izvaja na delovnem mestu in v sklopu delovnega časa.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

V mojem delovnem okolju sta branje in prebrana literatura pogosta tema pogovora.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

S sodelavci/kolegi si izmenjujemo ideje o literaturi, ki jo beremo za strokovni razvoj.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q37 - Kolikšen pomen pri izvajanju dejavnosti v vrtcu pripisujete naslednjim gradnikom bralne pismenosti?

	Temu ne dajem pomena.	Majhen pomen.	Niti majhen niti velik pomen.	Velik pomen.	Zelo velik pomen.
Govor	☐	☐	☐	☐	☐
Motiviranost za branje	☐	☐	☐	☐	☐
Razumevanje koncepta bralnega gradiva (smer pri branju, "sestavljjanje" besedila in ilustracij)	☐	☐	☐	☐	☐
Glasovno zavedanje (črka/glas, zlog, beseda)	☐	☐	☐	☐	☐
Besedišče	☐	☐	☐	☐	☐

Razumevanje besedila	☐	☐	☐	☐	☐
Odziv na besedilo in tvorjenje besedil	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q38 - Kako pogosto berete otrokom pri različnih dejavnostih?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (14) Q38 = [2, 3, 4, 5]

Q38a - Na katerih področjih najpogosteje berete otrokom?

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
Jezik	☐	☐	☐	☐	☐
Matematika	☐	☐	☐	☐	☐
Družboslovje	☐	☐	☐	☐	☐
Naravoslovje	☐	☐	☐	☐	☐
Umetnost	☐	☐	☐	☐	☐
Gibanje	☐	☐	☐	☐	☐
Dnevna rutina	☐	☐	☐	☐	☐

IF (15) Q4 = [2, 3]

Q39 -**Kako pogosto otroke spodbujate k navedenim dejavnostim?**

	nikoli ali skoraj nikoli	manj kot enkrat na mesec	enkrat ali dvakrat na mesec	enkrat ali dvakrat na teden	vsak dan ali skoraj vsak dan
--	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ustno povzemanje glavnih idej	☐	☐	☐	☐	☐
Določanje teme prebranega besedila	☐	☐	☐	☐	☐
Odgovarjanje na vprašanja za izkazovanje razumevanja prebranega	☐	☐	☐	☐	☐
Primerjanje besedil s prej prebranimi besedili	☐	☐	☐	☐	☐
Sklepanje in posploševanje na podlagi prebranega besedila	☐	☐	☐	☐	☐

IF (1) Q1 = [1]

Q40 - Prosimo, ocenite, v kolikšni meri spodnje trditve veljajo za vas.

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
V branje vključim besedila, ki so blizu zanimanjem otrok.	☐	☐	☐	☐	☐
Bralno dejavnost izvedem na zanimiv način (npr. preko didaktične igre).	☐	☐	☐	☐	☐
Izbiram besedila, ki so primerna jezikovnim zmožnostim otrok.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroke spodbujam, da izražajo svoje mnenje o prebranem besedilu.	☐	☐	☐	☐	☐

Z različnimi nalogami skušam izboljšati bralno razumevanje otrok.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroke spodbujam, da si ogledujejo različna besedila, povezana z obravnavano temo.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroke vprašam, če so prebrali kakšno zanimivost o temi, ki jo obravnavamo.	☐	☐	☐	☐	☐
Med razlago za ilustracijo preberem kakšno besedilo.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroke pozovem, da vrstnikom povedo kaj o tem, kar so prebrali.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroke spodbujam, da zanimive knjige priporočajo vrstnikom.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše spodbujam, da otrokom tudi doma berejo gradivo iz različnih virov.	☐	☐	☐	☐	☐
Knjige iz knjižnice uporabljam tudi pri delu v skupini.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroke spodbujam, da prinesejo v vrtec tudi svoje knjige.	☐	☐	☐	☐	☐
Z otroki se pogovarjam o prebranem.	☐	☐	☐	☐	☐

Otroke spodbujam,
da si izmenjujejo
knjige ali povedo,
kje so prebrali kaj
zanimivega.

☐
☐
☐
☐
☐

IF (1) Q1 = [1]

Q41 - Kako pogosto z otroki uporabljate šolsko ali splošno knjižnico?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (16) Q41 = [2, 3, 4]

Q41a - Na kakšne načine sodelujete s šolsko ali splošno knjižnico?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ izposojanje knjig
- ☐ knjižnica na obisku v vrtcu
- ☐ vrtec na obisku v knjižnici
- ☐ pravljurna ura v knjižnici
- ☐ igralna ura s knjigo v knjižnici

IF (17) Q41 = [1]

Q41b - Navedite razlog.

IF (1) Q1 = [1]

Q42 - Kako pogosto sodelujete (na kakršenkoli način) s šolskim ali splošnim knjižničarjem pri pripravi in izvedbi dejavnosti v vrtcu ali v knjižnici?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
- ☐ manj kot enkrat na mesec
- ☐ enkrat ali dvakrat na mesec

☐ enkrat ali dvakrat na teden

IF (1) Q1 = [1]

Q43 - Ali imate v igralnici knjižni kotichek, iz katerega si lahko otroci izposojajo knjige?

- ☐ da
☐ ne

IF (18) Q43 = [1]

Q43a - Približno koliko enot gradiva (knjige, revije ...) vsebuje vaš knjižni kotichek?

IF (18) Q43 = [1]

Q43b - Ali spodbujate otroke k uporabi knjižnega koticčka?

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
Otroke spodbujam k uporabi knjižnega koticčka.	☐	☐	☐	☐	☐

IF (18) Q43 = [1]

Q43c - Kako pogosto otrokom omogočite, da uporabljajo knjižni kotichek?

- ☐ nikoli ali skoraj nikoli
☐ manj kot enkrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na mesec
☐ enkrat ali dvakrat na teden
☐ vsak dan ali skoraj vsak dan

IF (18) Q43 = [1]

Q43d - Ali si otroci lahko izposodijo gradivo iz knjižnega koticčka in ga nesejo domov?

- ☐ da
☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q44 - Ali poznate portal družina.pismen.si?

☐ da☐ ne

IF (1) Q1 = [1]

Q45 - Kako pri spodbujanju branja vključujete starše?

	Sploh ne velja zame.	Ne velja zame.	Niti ne velja niti velja zame.	Velja zame.	Popolnoma velja zame.
Za starše organiziram predavanja o branju.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše seznanim s portalom družina.pismen.si.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše večkrat opozorim na pomembnost branja.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše seznanjam z napredkom/težavami otrok pri predbralnih/predopismenjevalnih dejavnostih.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše sproti seznanjam s predbralnimi/predopismenjevalnimi dejavnostmi otrok v skupini in v vrtcu.	☐	☐	☐	☐	☐
Staršem predstavim pomen obiskovanja splošne knjižnice.	☐	☐	☐	☐	☐
Starše spodbudim k obisku šolske ali splošne knjižnice.	☐	☐	☐	☐	☐

Staršem pred- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
stavim brezplačno
ponudbo za otroke
v splošni knjižnici
(pravljичne urice,
igralne ure s knjigo
...).

Starše seznanim, ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
da je splošna kn-
jižnica za otroke
brezplačna.

Drugo: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

IF (1) Q1 = [1]

Q46 - Ali obeležite 2. april – mednarodni dan knjig za otroke?

- ☐ da
☐ ne

IF (19) Q46 = [1]

Q46a - Na kakšen način?

IF (1) Q1 = [1]

Q47 - Katere lastne pozitivne izkušnje za spodbujanje razvoja bralnih zmožnosti bi priporočili drugim (vzgojiteljem, staršem ...)?

IF (1) Q1 = [1]

Q48 - Če obstajajo teme, vprašanja ali problematike, o katerih nismo povprašali, a bi bilo po vašem mnenju pomembno, da jih obravnavamo, vas vljudno prosimo, da svoje predloge, komentarje ali pomisleke zapišete

spodaj.

--

BRALNI VZORI: BRALNE NAVADE STROKOVNIH DELAVCEV V VRTCIH, ŠOLAH TER KNJIŽNICAH

DRAGICA HARAMIJA,^{1,2} SABINA OGRAJŠEK² ET AL.

¹ Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maribor, Slovenija

dragica.haramija@um.si

² Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija

dragica.haramija@um.si, sabina.ograjsek@um.si

Bralna pismenost se razvija v celotnem človekovem življenju, še posebej intenzivno pa v času izobraževanja. Med ključnimi dejavniki za razvijanje bralnih kompetenc in bralne kulture pri otrocih ter mladih je odrasli, ki spremlja njihov razvoj in je bralni zgled. V prvi vrsti so to starši in skrbniki, a s(m)o tudi strokovni delavci v izobraževalni in knjižnični dejavnosti izredno pomembni spodbujevalci bralnih navad otrok, učencev, dijakov, študentov in drugih odraslih v izobraževalnem procesu. V projektu *Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah* smo se posvetili proučevanju in vrednotenju pomena ter vloge, razumevanja, razširjenosti in razvitosti ter prisotnosti bralnih navad strokovnih delavcev v izobraževanju in knjižnicah. Projekt traja 24 mesecev (od oktobra 2023 do septembra 2025), v njem pa sodeluje 17 raziskovalcev s Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru in Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.2.2025](https://doi.org/10.18690/um.pef.2.2025)

ISBN

978-961-286-985-4

Ključne besede:

bralna pismenost,
bralne navade pedagoških
delavcev,
bralne navade
knjižničarjev,
pogostost branja,
kakovost bralnih gradiv



Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.2.2025](https://doi.org/10.18690/um.pef.2.2025)

ISBN
978-961-286-985-4

Keywords:

reading literacy,
reading habits of teachers,
reading habits of librarians,
frequency of reading,
quality of reading materials

READING ROLE MODELS: THE READING HABITS OF PROFESSIONAL STAFF IN KINDERGARTENS, SCHOOLS, AND LIBRARIES

DRAGICA HARAMIJA^{1,2} SABINA OGRAJŠEK² ET AL.

¹ University of Maribor, Faculty of Arts, Maribor, Slovenia
dragica.haramija@um.si

² University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
dragica.haramija@um.si, sabina.ograjsek@um.si

Reading literacy develops throughout the entire life, and especially intensively in time of education. Among the key factors for the development of reading competencies and reading culture of children and young people is an adult who monitors their development and is a reading role model. First and foremost, these are parents and caretakers, but also professional educational and library workers, who are extremely important promoters of the reading habits of children, pupils, students, and other adults in the educational process. In the project Reading role models: reading habits of professional staff in kindergartens, schools, faculties, and public libraries, we will therefore focus on the study and evaluation of the meaning and role, understanding, prevalence, development and presence of reading habits of educational and library professionals. The project runs for 24 months (October 2023 - September 2025) and involves 17 researchers from the Faculty of Education, University of Maribor and the Faculty of Arts, University of Ljubljana.



University of Maribor Press



Univerza v Mariboru

Pedagoška fakulteta

Monografija prinaša vpogled v bralne navade strokovnih delavcev v izobraževalnem prostoru in v knjižnicah. Predstavljene ugotovitve bodo pripomogle k oblikovanju priporočil za spodbujanje branja pri strokovnih delavcih v vrtcih, šolah, fakultetah in splošnih knjižnicah ter pri njih in sicer krepile bralno kulturo, nadalje bodo pripomogle tudi k oblikovanju nabora veščin za krepitev bralne pismenosti. Strokovni delavci na področju edukacije in v knjižnicah (šolskih, splošnih, univerzitetnih) namreč predstavljajo osrednje akterje za razvoj bralne pismenosti med otroki, mladimi in odraslimi ter s tem enega ključnih bralnih zgledov.

Mira Krajnc Ivič, Univerza v Mariboru

Znanstvena monografija z naslovom *Bralni vzori: raziskava bralnih navad strokovnih delavcev v vrtcih, šolah ter splošnih knjižnicah* je izvirno delo, ki prinaša pomembne rezultate in spoznanja o manj raziskani temi, povezani z bralno pismenostjo. Kakor so raziskovalci zapisali v uvodnem poglavju, je za mlade bralce pomembno, da imajo na razpolago knjižno gradivo (ga imajo v lasti ali si ga lahko izposodijo v knjižnicah), ob tem pa mlajši otroci potrebujejo posrednika pri branju, saj sami še niso opismenjeni, vsi mladi bralci pa potrebujejo bralne zgleda - odrasle in sovrstnike, ki berejo in druge navdušujejo za branje.

Janez Vogrinc, Univerza v Ljubljani

